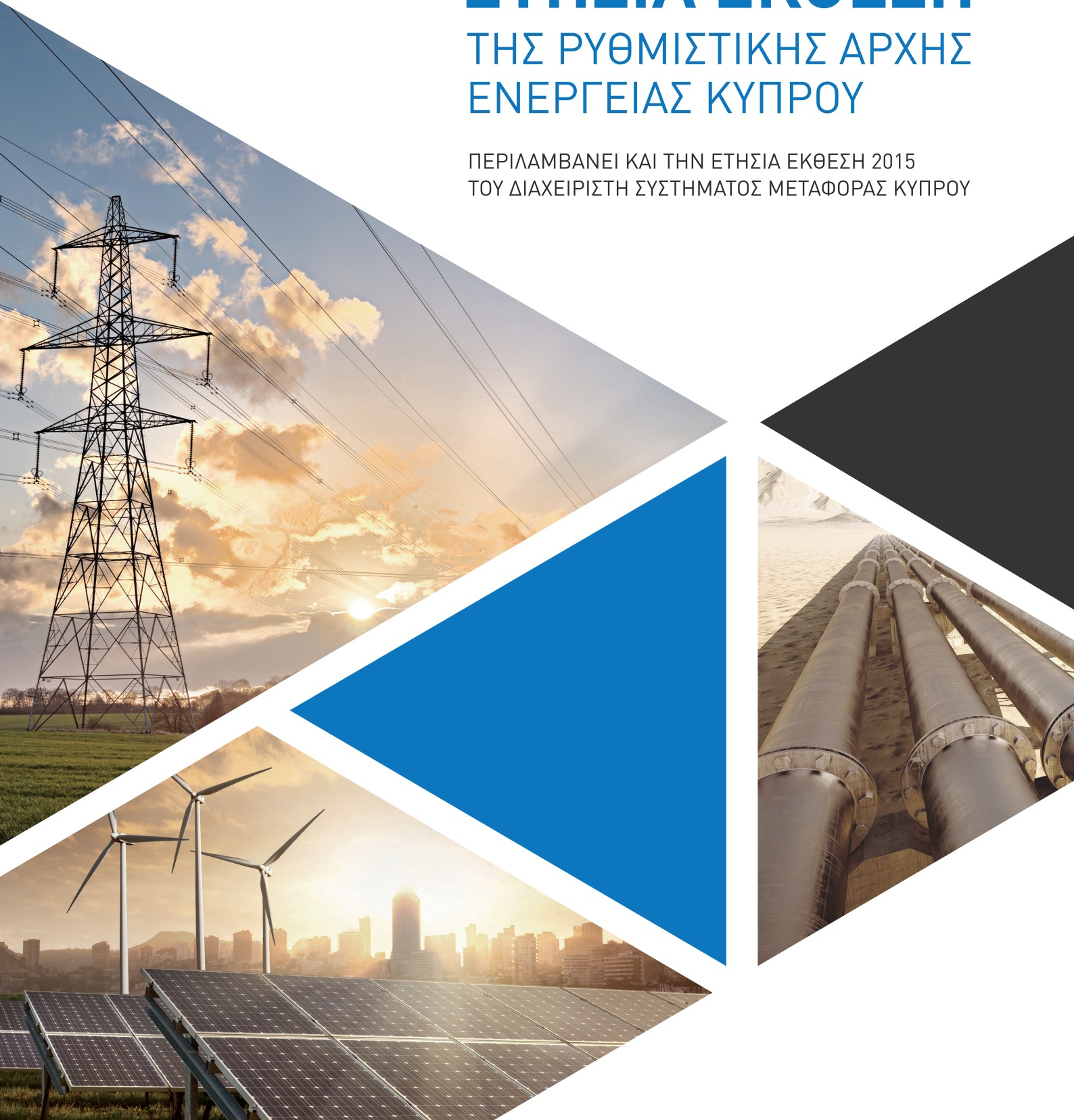

2015

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2015
ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΤΗΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2015 ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ

**Προς την Αυτού Εξοχότητα
Κύριο Νίκο Αναστασιάδη
Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας
Λευκωσία**

30 Ιουνίου 2016

Εξοχότατε,

Έχουμε την τιμή να σας υποβάλουμε την 12η Ετήσια Έκθεση και τους Λογαριασμούς της ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ, που περιλαμβάνει και την Ετήσια Έκθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, για τον χρόνο που τελείωσε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, καθώς επίσης και την Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Η Έκθεση αυτή και οι Λογαριασμοί υποβάλλονται σε εσάς σύμφωνα με τα Άρθρα 18(1), 19(3), 61(3) και 62(3) των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003-2015 και το Άρθρο 7(1)(ιη) των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι το 2012.

Με τιμή,

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκός
Πρόεδρος

Φίλιππος (Άλκης) Φιλίππου
Αντιπρόεδρος

Νεόφυτος Χατζηγεωργίου
Μέλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.1 Ηλεκτρική ενέργεια - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ	7
1.2 Φυσικό αέριο - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ	8
2. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	10
3. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΡΑΕΚ	12
4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	15
4.1 Ευρωπαϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις	15
4.2 Έργα κοινού ενδιαφέροντος	22
5. ΕΘΝΙΚΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	24
5.1 Νομοσχέδια σε εξέλιξη	24
5.2 Ρυθμιστικές αποφάσεις, προσχέδια ρυθμιστικών αποφάσεων και σημαντικές αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2015	26
5.3 Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού	31
5.4 Κανόνες μεταφοράς και διανομής	32
6. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	33
6.1 Διεθνή	33
6.2 Τοπικά	36

7. ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	37
7.1 Αδειοδοτήσεις ηλεκτροπαραγωγής	37
7.2 Στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2015	44
7.3 Ασφάλεια εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια	47
8. ΑΓΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	49
8.1 Νομοθετικό πλαίσιο αγοράς φυσικού αερίου	49
8.2 Οργάνωση της αγοράς φυσικού αερίου	50
8.3 Ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου	50
9. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ	52
10. ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ	55
11. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΣΜΚ	91

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου εγκαθιδρύθηκε δια Νόμου το 2003 σύμφωνα με Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι ανεξάρτητη αρχή δημοσίου δικαίου με βασικό σκοπό τη ρύθμιση και επίβλεψη της αγοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου. Επιπλέον, στόχος της είναι να διασφαλίσει μια ανταγωνιστική, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη εσωτερική αγορά ενέργειας, με κύριο μέλημα την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Παράλληλα, ευθύνη της ΡΑΕΚ είναι να συμβουλεύει τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σε όλα τα θέματα που αφορούν την αγορά ενέργειας.

Η παρούσα ετήσια έκθεση πεπραγμένων της ΡΑΕΚ καλύπτει το έτος 2015 και είναι η δωδέκατη που εκδίδεται.

Με βάση τον πιο πάνω Νόμο, η ΡΑΕΚ υποβάλλει μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους ετήσια έκθεση των δραστηριοτήτων της στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας και καταθέτει αντίγραφο της ετήσιας έκθεσης στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Στην ετήσια έκθεση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου είναι ενσωματωμένη και η έκθεση δραστηριοτήτων του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ), όπως προνοεί η σχετική νομοθεσία.

1.1 Ηλεκτρική ενέργεια - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ

- Ενθαρρύνει και διευκολύνει τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρισμού, αποφεύγοντας δυσμενείς διακρίσεις με απώτερο στόχο τη μείωση των τιμών.
- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά βιώσιμης και αποδοτικής αγοράς ηλεκτρισμού.
- Διασφαλίζει την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας για ικανοποίηση όλων των εύλογων αναγκών και απαιτήσεων για ηλεκτρισμό.
- Εξασφαλίζει τη συνέχεια, ποιότητα, αξιοπιστία και ασφάλεια της παροχής ηλεκτρισμού.
- Ενθαρρύνει την αποδοτική χρήση και παραγωγή ηλεκτρισμού.
- Χορηγεί, ελέγχει, επιβάλλει, τροποποιεί, ανακαλεί άδειες ή παρέχει εξαιρέση από άδειες.
- Διασφαλίζει ότι οι κάτοχοι αδειών λειτουργούν αποδοτικά και έχουν την ικανότητα χρηματοδότησης των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων για τις οποίες είναι αδειούχοι.
- Καθορίζει, δημοσιεύει και επιβάλλει επίπεδα ποιότητας με τα οποία θα συμμορφώνονται οι κάτοχοι αδειών.

- Ρυθμίζει τις διατιμήσεις, χρεώσεις και άλλους όρους και προϋποθέσεις που εφαρμόζονται από τους αδειούχους για οποιεσδήποτε υπηρεσίες που παρέχονται σύμφωνα με τους όρους των αδειών τους.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Κοινότητας με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυνοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.
- Διασφαλίζει όπως οι Κανονισμοί οι οποίοι διέπουν τη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρισμού και της αγοράς (κανόνες μεταφοράς και διανομής και κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού) ετοιμάζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με τον νόμο.
- Καθορίζει τους κανόνες ή τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες εξετάζονται παράπονα που αφορούν τις υπηρεσίες που παρέχονται από τους κατόχους αδειών, περιλαμβανομένης, όπου το θεωρεί αναγκαίο, της διεξαγωγής έρευνας και της λήψης αποφάσεων για τέτοια παράπονα.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελτα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.
- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Διασφαλίζει την εφαρμογή των προνοιών του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011.
- Ενθαρρύνει την έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα.
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με το δυναμικό παραγωγής, μεταφοράς και διανομής σε μακροπρόθεσμη βάση, προκειμένου να καλύπτεται η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα και να εξασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών και περιλαμβάνει την ασφάλεια εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

1.2 Φυσικό αέριο - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ

- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά εύρωστης και αποτελεσματικής αγοράς φυσικού αερίου.
- Διασφαλίζει την ασφάλεια, συνέχεια στην παροχή, ποιότητα και αποτελεσματικότητα στην παροχή φυσικού αερίου.
- Παρακολουθεί τα θέματα της ασφάλειας της προμήθειας και ιδιαίτερα το ισοζύγιο προμήθειας/ζήτησης στην αγορά, το επίπεδο της αναμενόμενης μελλοντικής ζήτησης και των διαθέσιμων προμηθειών, καθώς και το επίπεδο ανταγωνισμού της αγοράς.
- Δημοσιοποιεί μέτρα, τα οποία είναι δυνατόν να ληφθούν σε περίπτωση απρόβλεπτης κρίσης στην αγορά ενέργειας ή όταν απειλείται η ασφάλεια προσώπων, έργων ή εγκαταστάσεων ή και η ακεραιότητα των δικτύων.
- Ετοιμάζει και δημοσιεύει τους τεχνικούς κανόνες που ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις τεχνικού σχεδιασμού και λειτουργίας για τη σύνδεση με το δίκτυο εγκαταστάσεων υδροποιημένου φυσικού αερίου, εγκαταστάσεων αποθήκευσης, άλλων δικτύων μεταφοράς ή διανομής και απευθείας αγωγών φυσικού αερίου.
- Λαμβάνει κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για τον έλεγχο και τη διαφάνεια, ώστε να αποφεύγεται τυχόν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδιαίτερα σε βάρος των καταναλωτών.
- Προστατεύει τα συμφέροντα των τελικών καταναλωτών.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Ένωσης με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο φυσικού αερίου μεταξύ κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυνοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.

- Διασφαλίζει ως αρμόδια αρχή την εφαρμογή των μέτρων που ορίζονται στον Κανονισμό σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο 994/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- Επιλύει διαφορές για την πρόσβαση σε ανάντη δίκτυα αγωγών, σε σχέση με διαπραγματεύσεις για πρόσβαση στο δίκτυο.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελτα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.
- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Καθορίζει τους κανόνες διαχείρισης και κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης, σε συνεννόηση με την ή τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με τα οποία υπάρχει διασύνδεση.
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με τον προγραμματισμό του εφοδιασμού και της μεταφορικής δυναμικότητας των επιχειρήσεων φυσικού αερίου σε μακροπρόθεσμη βάση με τέτοιο τρόπο ώστε να ικανοποιείται η ζήτηση σε φυσικό αέριο του συστήματος, να επιτυγχάνεται η διαφοροποίηση των πηγών και να διασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών και περιλαμβάνει την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/ διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

2. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΜΕΛΗ ΡΑΕΚ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς
Μηχανολόγος Μηχανικός
(από 5.10.2015)

Γιώργος Σιαμμάς
Μηχανολόγος Ηλεκτρολόγος Μηχανικός
(μέχρι 30.9.2015)

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Φίλιππος (Άλκης) Φιλίππου
Διοίκηση Επιχειρήσεων
(από 5.10.2015)

ΜΕΛΟΣ

Κύπρος Κυπριανίδης
Ηλεκτρολόγος Μηχανολόγος Μηχανικός

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ορφανίδης, Χριστοφίδης & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε

ΛΟΓΙΣΤΕΣ

Alliott Partellas Kiliaris Limited

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

**Η ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
στεγάζεται στο Μέγαρο Ιακωβίδη στη Λευκωσία.**

Λεωφόρος Γρίβα Διγενή 81-83
Μέγαρο Ιακωβίδη
3ος όροφος
1080 Λευκωσία
Ταχ. Θυρ. 24936
1305 Λευκωσία

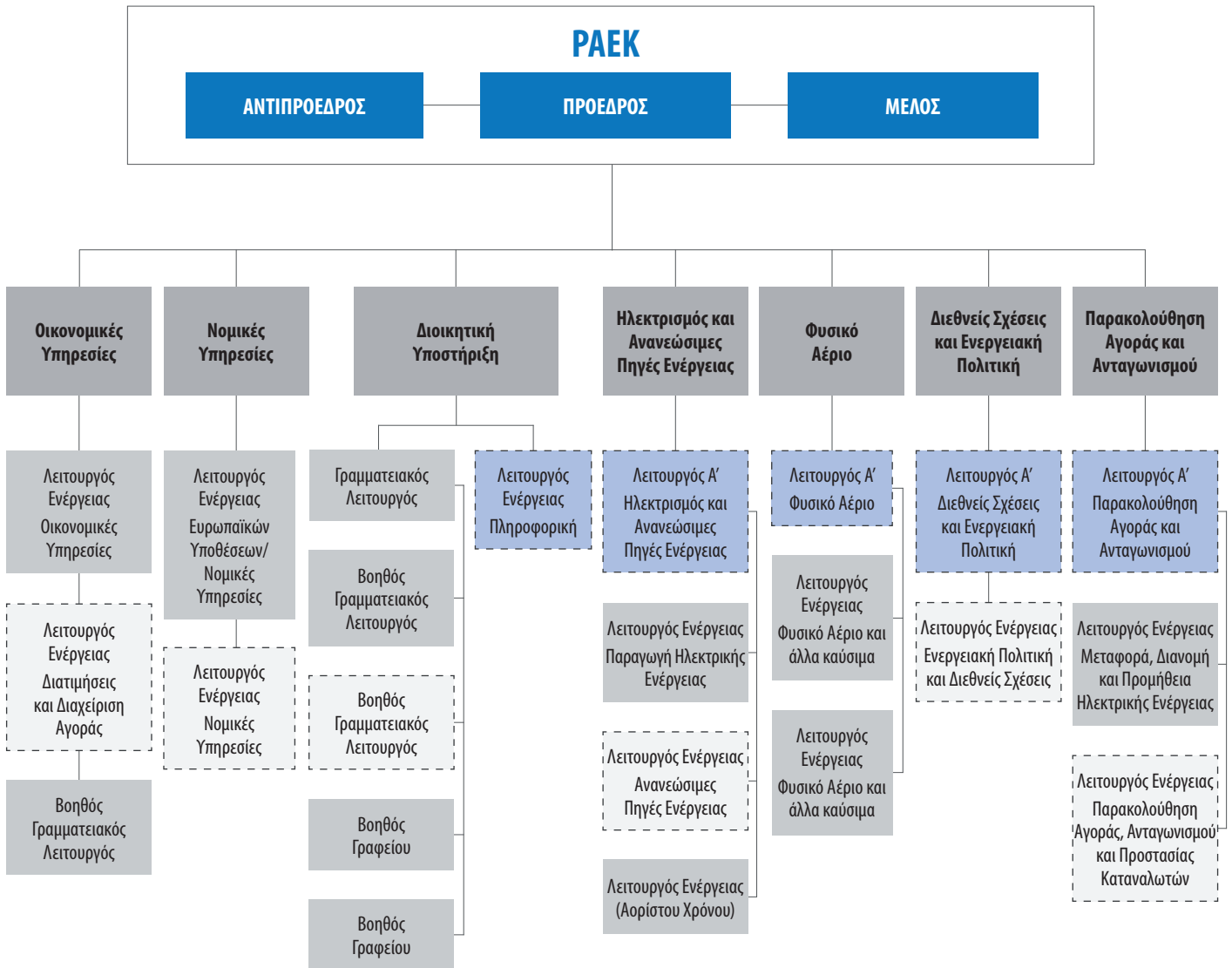
Τηλέφωνο: + 357 22 66 63 63

Τηλεομοιότυπο: + 357 22 66 77 63

Ηλεκτρονική διεύθυνση: regulator.cy@cera.org.cy

Ιστοσελίδα: www.cera.org.cy

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΡΑΕΚ

Σημ.: Με διακεκομμένη γραμμή φαίνονται οι κενές θέσεις

3. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΡΑΕΚ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσίασε στις αρχές του 2015 τη στρατηγική της για την επίτευξη μιας ανθεκτικής Ενεργειακής Ένωσης με προληπτική πολιτική αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής. Στο επίκεντρο της Ενεργειακής Ένωσης βρίσκονται οι πολίτες αφού οι τιμές της ενέργειας πρέπει να είναι προσιτές και ανταγωνιστικές. Η ενέργεια πρέπει να είναι ασφαλής και βιώσιμη και να υπάρχει μεγαλύτερος ανταγωνισμός με μεγαλύτερη δυνατότητα επιλογής για κάθε καταναλωτή.

Η δέσμη μέτρων για την Ενεργειακή Ένωση που δημοσιεύθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 2015 έχει στόχο να εξασφαλίσει προσιτή, ασφαλή και βιώσιμη ενέργεια για την Ευρώπη και τους πολίτες της. Συγκεκριμένα μέτρα καλύπτουν πέντε κεντρικούς τομείς μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η ενεργειακή ασφάλεια, η ενεργειακή απόδοση και η απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές.

Το όραμα της Ενεργειακής Ένωσης είναι ένα ολοκληρωμένο ενεργειακό σύστημα για το σύνολο της Ευρώπης, όπου η ενέργεια θα διακινείται ελεύθερα μεταξύ των συνόρων των κρατών, με κανόνες ανταγωνισμού, με την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των πηγών και με ένα αξιόπιστο ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο της στρατηγικής για την Ενεργειακή Ένωση, η Επιτροπή παρουσίασε στις 15 Ιουλίου 2015 προτάσεις με στόχο μια νέα συμφωνία για τους καταναλωτές ενέργειας, τον επανασχεδιασμό της ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, τη βελτίωση του σήματος ενεργειακής απόδοσης και την αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ. Το πακέτο αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα υλοποίησης της στρατηγικής για την Ενεργειακή Ένωση.

Σκοπός της στρατηγικής για την Ενεργειακή Ένωση είναι να βοηθήσει στην επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων που τέθηκαν για το 2030 και να διασφαλίσει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα γίνει ο παγκόσμιος πρωταθλητής στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η επίτευξη αυτών των στόχων προϋποθέτει μια ριζική μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τον επανασχεδιασμό της ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Συνάμα, έχουν τεθεί προτεραιότητες για την αύξηση της ασφάλειας εφοδιασμού της ΕΕ. Ειδικότερα για το φυσικό αέριο, τονίζεται ότι για την ΕΕ απαιτούνται διαφοροποιημένοι και ανθεκτικοί προμηθευτές. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται να εξεταστεί το πλήρες δυναμικό για τη δημιουργία αποθηκευτικών χώρων για φυσικό αέριο και υγροποιημένο φυσικό αέριο και να καταρτιστεί μια ολοκληρωμένη στρατηγική στα θέματα αυτά. Μέρος της στρατηγικής αυτής εστιάζεται στην ανάπτυξη υποδομών φυσικού αερίου στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, όπου ανήκει και η χώρα μας, και στην εξεύρεση εναλλακτικών προμηθευτών φυσικού αερίου.

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία εξέφρασε την πρόθεσή της στο πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης για την επίτευξη διασύνδεσης του 10% τουλάχιστον των εγκατεστημένων υποδομών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2020. Αυτό σημαίνει ότι κάθε κράτος μέλος πρέπει να διαθέτει ηλεκτρικά καλώδια που επιτρέπουν τη μεταφορά στα γειτονικά κράτη μέλη του 10% τουλάχιστον

της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής του. Αυτό είναι το ελάχιστο που απαιτείται για να είναι δυνατή η ροή και η εμπορία ενέργειας μεταξύ των κρατών μελών.

Η στρατηγική της ΕΕ για την Ενεργειακή Ένωση αφορά, πρωτίστως, τα κράτη μέλη που σήμερα αδυνατούν να διαπραγματευτούν και αναγκάζονται να εισάγουν ενέργεια με δυσμενείς όρους στις συμβάσεις προμήθειας ως αποτέλεσμα της γεωγραφικής τους θέσης, όπως είναι η Κύπρος. Για τα κράτη μέλη που προμηθεύονται ενέργεια με δυσμενέστερους όρους και υψηλότερες τιμές, η Ενεργειακή Ένωση αναμένεται να αποφέρει θετικά αποτελέσματα προσφέροντας τη δυνατότητα για μείωση του ενεργειακού κόστους.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω κατά το υπό επισκόπηση έτος, η ΡΑΕΚ έλαβε μια δέσμη σημαντικών αποφάσεων στοχεύοντας στην ολοκλήρωση του ρυθμιστικού πλαισίου στον τομέα της ενέργειας που θα οδηγήσουν τη χώρα μας προς μια νέα ενεργειακή εποχή. Την εποχή της Ενεργειακής Ένωσης.

Συγκεκριμένα, η ΡΑΕΚ ανακοίνωσε τις νέες ρυθμίσεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου δίνοντας σε λεπτομέρεια, μετά από σχετική δημόσια διαβούλευση, τον σχεδιασμό διαφοροποίησης του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της αγοράς. Η έκδοση σχετικής ρυθμιστικής απόφασης στις 15 Μαΐου 2015 που καθορίζει τον λεπτομερή σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρισμού με τρόπο που διευκολύνεται η ενεργοποίηση του υγιούς ανταγωνισμού και η ένταξη και συμμετοχή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ανταγωνιστική αγορά ήταν σημαντική εξέλιξη στον τομέα της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου. Με βάση την πιο πάνω ρυθμιστική απόφαση, η ΡΑΕΚ έδωσε οδηγίες στον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου να ενεργοποιήσει τις απαιτούμενες από τον νόμο ενέργειες για τη σύνταξη νέων κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού και την αναθεώρηση, όπου απαιτείται, των κανόνων μεταφοράς και διανομής για την πλήρη εφαρμογή της ρυθμιστικής απόφασης.

Επίσης, στις 19 Ιουνίου 2015 δημοσιεύθηκε η τελική ρυθμιστική απόφαση «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού» η οποία στηρίζεται στις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές για τον πλέον ορθολογιστικό τρόπο υπολογισμού των επιτρεπόμενων εσόδων και, επομένως, των διατιμήσεων της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Συνάμα, κατά το υπό επισκόπηση έτος προχώρησε η εφαρμογή των ρυθμιστικών αποφάσεων από την ΑΗΚ που σχετίζονταν με τον λογιστικό και λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της. Η εφαρμογή και η συμμόρφωση της ΑΗΚ με τις συγκεκριμένες ρυθμιστικές αποφάσεις βρίσκεται σε εξέλιξη και η ΡΑΕΚ παρακολουθεί στενά τη συμμόρφωση της ΑΗΚ με τις αποφάσεις αυτές. Για παράδειγμα, τον Σεπτέμβριο 2015 υποβλήθηκαν από την ΑΗΚ οι πρώτοι χωριστοί λογαριασμοί ανά δραστηριότητα, οι οποίοι βρίσκονται υπό ανασκόπηση από τη ΡΑΕΚ.

Παράλληλα, η ΡΑΕΚ με σκοπό τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών και ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων και στη βάση της απόφασης του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, επέβαλε σε όλους τους κατόχους άδειας προμήθειας ηλεκτρισμού υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας. Οι υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας θα εφαρμόζονταν με την ένταξη στην ειδική διατίμηση με κώδικα 08 σε συγκεκριμένες κατηγορίες καταναλωτών που θεωρούνται ευάλωτες. Περαιτέρω, η ΡΑΕΚ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της διαβουλεύθηκε με τους Υπουργούς Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με τον επανακαθορισμό της ενεργειακής φτώχειας και τον καθορισμό της κρίσιμης περιόδου. Ως αποτέλεσμα της εν λόγω διαβούλευσης ήταν η έκδοση στις 4 Σεπτεμβρίου 2015 σχετικού Διατάγματος από τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Για σκοπούς ικανοποίησης των προνοιών σχετικού Κανονισμού της ΕΕ για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρεμπορική αγορά ενέργειας, η ΡΑΕΚ δημιούργησε και λειτούργησε την πλατφόρμα CEREMP. Πρόκειται για μια διαδικτυακή πλατφόρμα που αναπτύχθηκε από τον Οργανισμό για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας στην Ευρώπη (ACER) και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές για χρήση από τους συμμετέχοντες στις ενεργειακές αγορές, προκειμένου να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις εγγραφής και υποβολής στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό REMIT. Από τις 7 Οκτωβρίου 2015 η ΡΑΕΚ εγγράφει τους συμμετέχοντες της αγοράς μέσω της εν λόγω πλατφόρμας.

Με βάση τα δεδομένα και τις εξελίξεις του 2015 στον τομέα της ενέργειας και της αειφόρου ανάπτυξης, η ΡΑΕΚ θα συνεχίσει να εκτελεί τα καθήκοντά της με την ίδια κορυφαία προτεραιότητα, που είναι η διαμόρφωση μιας ανθρωποκεντρικής και έξυπνης ενεργειακής στρατηγικής με επίκεντρο τον καταναλωτή. Η σωστή λειτουργία των αγορών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου είναι κρίσιμη για την οικονομία και τη σταθερότητα του κράτους, καθώς επίσης και την ευημερία των πολιτών του.

Τέλος, εκφράζονται ιδιαίτερες ευχαριστίες στο προσωπικό του Γραφείου της ΡΑΕΚ για την ευσυνειδησία και την επιμέλεια που επέδειξαν υπό πολύ αντίξοες συνθήκες, αντιμετωπίζοντας πολύ ικανοποιητικά όλες τις προκλήσεις που προέκυψαν κατά το 2015.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στην ενότητα που ακολουθεί γίνεται αναφορά στις κύριες εξελίξεις του τομέα της ενέργειας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που εμπίπτουν στο πεδίο ενδιαφέροντος της ΡΑΕΚ. Σημειώνεται ότι θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά στη δέσμη μέτρων που ανακοίνωσε η Επιτροπή για την Ενεργειακή Ένωση.

Συγκεκριμένα, στις 25 Φεβρουαρίου 2015 η Επιτροπή δημοσίευσε δέσμη μέτρων για την Ενεργειακή Ένωση η οποία έχει στόχο να εξασφαλίσει προσιτή, ασφαλή και βιώσιμη ενέργεια για την Ευρώπη και τους πολίτες της. Συγκεκριμένα μέτρα καλύπτουν πέντε κεντρικούς τομείς μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η ενεργειακή ασφάλεια, η ενεργειακή απόδοση και η απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές.

Η δέσμη μέτρων για την Ενεργειακή Ένωση αποτελείται από τρεις ανακοινώσεις:

- Ένα πλαίσιο στρατηγικής για την Ενεργειακή Ένωση, με λεπτομερή αναφορά των στόχων της Ενεργειακής Ένωσης και τα συγκεκριμένα μέτρα που θα ληφθούν για την επίτευξή τους.
- Μια ανακοίνωση που προσδιορίζει τις προσδοκίες της ΕΕ σχετικά με τη νέα παγκόσμια συμφωνία για το κλίμα.
- Μια ανακοίνωση που καθορίζει τα μέτρα που απαιτούνται για την επίτευξη του στόχου του 10% για τη διασύνδεση της ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2020.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την Ενεργειακή Ένωση, η Επιτροπή παρουσίασε τον Ιούλιο 2015 προτάσεις (γνωστές ως θερινό πακέτο μέτρων) με στόχο μια νέα συμφωνία για τους καταναλωτές ενέργειας, τον επανασχεδιασμό της ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, τη βελτίωση του σήματος ενεργειακής απόδοσης και την αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ.

Το πακέτο αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα υλοποίησης της στρατηγικής για την Ενεργειακή Ένωση μέσω μιας μακρόπνοης πολιτικής για την κλιματική αλλαγή, η οποία συγκαταλέγεται στις πολιτικές προτεραιότητες που έθεσε η Επιτροπή τον Φεβρουάριο 2015. Οι προτάσεις αυτές δίνουν έμφαση στην αρχή «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση» και θέτουν τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ως καταναλωτές στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής ενεργειακής αγοράς.

Ακολούθως θα δοθούν μεταξύ άλλων σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια οι πιο πάνω προτάσεις της Επιτροπής.

4.1 Ευρωπαϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις

Στρατηγική πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή - COM(2015)80

Με ανακοίνωση της Επιτροπής παρουσιάστηκε το πλαίσιο στρατηγικής της Επιτροπής για την Ενεργειακή Ένωση το οποίο βασίζεται στους τρεις μακροχρόνιους στόχους της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ:

- ασφάλεια εφοδιασμού,

- βιωσιμότητα,
- ανταγωνιστικότητα.

Στηρίζεται δε στο πλαίσιο πολιτικών για το κλίμα και την ενέργεια με ορίζοντα το 2030 και στη στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια του 2014, ενώ ενσωματώνει διάφορους τομείς πολιτικής σε μια ενιαία συνεκτική στρατηγική.

Η στρατηγική διαρθρώνεται γύρω από πέντε στενά αλληλένδετους τομείς:

α. Ενεργειακή ασφάλεια, αλληλεγγύη και αμοιβαία εμπιστοσύνη

Η προτεραιότητα αυτή βασίζεται στη στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια της Επιτροπής, που εγκρίθηκε τον Μάιο 2014. Στόχος είναι να καταστεί η ΕΕ πιο ανθεκτική στις εξωτερικές ενεργειακές κρίσεις και να μειώσει την εξάρτηση από συγκεκριμένα καύσιμα, προμηθευτές ενέργειας και διαδρομές. Τα προτεινόμενα μέτρα έχουν σκοπό να εξασφαλιστεί η διαφοροποίηση του εφοδιασμού (των πηγών ενέργειας, των προμηθευτών και των διαδρομών), να ενθαρρύνουν τα κράτη μέλη και τον ενεργειακό τομέα να συνεργαστούν για να εξασφαλίσουν την ασφάλεια του εφοδιασμού και να αυξηθεί η διαφάνεια των προμηθειών φυσικού αερίου - ιδίως σχετικά με τις συμφωνίες για την αγορά ενέργειας από χώρες εκτός ΕΕ.

β. Η εσωτερική αγορά ενέργειας

Στόχος είναι να δοθεί μια νέα ώθηση στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας. Ως εκ τούτου, οι προτεραιότητες περιλαμβάνουν τη βελτίωση των ενεργειακών διασυνδέσεων, τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής και επιβολής της υφιστάμενης νομοθεσίας σχετικά με την ενέργεια, τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών κατά τη χάραξη πολιτικών για την ενέργεια, καθώς και τη διευκόλυνση των πολιτών όταν επιλέγουν προμηθευτές ενέργειας.

γ. Η ενεργειακή απόδοση ως συμβολή στη συγκράτηση της ζήτησης ενέργειας

Η ΕΕ θα πρέπει να εργαστεί προς την κατεύθυνση του στόχου που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Οκτωβρίου 2014 για βελτίωση τουλάχιστον κατά 27% της ενεργειακής απόδοσης έως το 2030. Τα μέτρα περιλαμβάνουν την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στον τομέα των κτηρίων, ιδίως με τη βελτίωση των συστημάτων θέρμανσης και ψύξης, και τη βελτίωση των εκπομπών και της απόδοσης των καυσίμων στον τομέα των μεταφορών.

δ. Οικονομία χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα

Η στρατηγική για την Ενεργειακή Ένωση στηρίζεται στη φιλόδοξη πολιτική της ΕΕ για το κλίμα, σύμφωνα με τη δέσμευση για τη μείωση των εγχώριων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40% σε σύγκριση με το 1990. Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ θα πρέπει, επίσης, να διαδραματίσει πλήρως τον ρόλο του στην προώθηση των επενδύσεων σε τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Η στρατηγική θέτει ως στόχο της ΕΕ να γηθεί παγκοσμίως στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να αποτελέσει παγκόσμιο κέντρο για την ανάπτυξη της επόμενης γενιάς τεχνολογικά προηγμένων και ανταγωνιστικών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

ε. Έρευνα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα

Στόχος είναι να τεθεί η έρευνα και η καινοτομία στο επίκεντρο της Ενεργειακής Ένωσης. Η ΕΕ θα πρέπει να είναι πρωτοπόρος στην τεχνολογία έξυπνου δικτύου και έξυπνου σπιτιού, των καθαρών μεταφορών, των καθαρών ορυκτών καυσίμων και της ασφαλέστερης παραγωγής πυρηνικής ενέργειας παγκοσμίως. Η νέα προσέγγιση της έρευνας και της καινοτομίας στον τομέα της ενέργειας θα βασιστεί στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και θα πρέπει να επιταχύνει τον μετασχηματισμό του ενεργειακού συστήματος.

Το πλαίσιο στρατηγικής περιγράφει, επίσης, λεπτομερώς τα 15 σημεία δράσης που θα οδηγήσουν στη δημιουργία της Ενεργειακής Ένωσης.

Επιπλέον, η Επιτροπή σκοπεύει να προτείνει μια δυναμική και ολοκληρωμένη διαδικασία διακυβέρνησης και παρακολούθησης προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι τα μέτρα που λαμβάνονται σε όλα τα επίπεδα συμβάλλουν στους στόχους της Ενεργειακής Ένωσης.

Το Πρωτόκολλο των Παρισίων: ένα σχέδιο στρατηγικής για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής μετά το 2020 - COM(2015)81

Σε ανακοίνωσή της η Επιτροπή προσδιορίζει το όραμα της ΕΕ σχετικά με τη νέα παγκόσμια συμφωνία για το κλίμα (Πρωτόκολλο των Παρισίων) που εγκρίθηκε στο Παρίσι τον Δεκέμβριο 2015. Ειδικότερα, επισημοποιείται ο στόχος της μείωσης κατά 40% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030, τον οποίο ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Οκτώβριο 2014, ως ο προτεινόμενος από την ΕΕ στόχος εκπομπών στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου των Παρισίων. Οι στόχοι, που είναι επίσης γνωστοί ως «οι εθνικά καθορισμένες προθέσεις συνεισφοράς» ή INDC.

Επίσης, η ανακοίνωση:

- περιγράφει τους στόχους, τους οποίους θα πρέπει να υλοποιήσει το Πρωτόκολλο των Παρισίων, μεταξύ άλλων τη μείωση των εκπομπών, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις επενδύσεις στην ανθεκτική στην αλλαγή του κλίματος ανάπτυξη χαμηλών εκπομπών,
- επισημαίνει την ανάγκη να καθιερωθεί διαδικασία για την επανεξέταση και την ενίσχυση των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν δυνάμει του Πρωτοκόλλου των Παρισίων,
- υπογραμμίζει τη σημασία ισχυρών κανόνων για την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων, την επαλήθευση και τη λογοδοσία για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη του Πρωτοκόλλου των Παρισίων,
- αναλύει τους τρόπους για την προώθηση της υλοποίησης και της συνεργασίας, όπως η κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών χρηματοδοτικών πόρων, και την υποστήριξη της ανάπτυξης και εγκατάστασης τεχνολογιών για το κλίμα,
- επισημαίνει την ανάγκη κινητοποίησης της κλιματικής αλλαγής μέσω άλλων πολιτικών, όπως η πολιτική για την έρευνα και ανάπτυξη.

Η ανακοίνωση αναπτύσσει, επίσης, τα επόμενα βήματα της ΕΕ πριν από τη συνεδρίαση του Δεκεμβρίου 2015 στο Παρίσι.

Επίτευξη του στόχου διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας της τάξης του 10% καθιστώντας το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της Ευρώπης έτοιμο για το 2020 - COM(2015)82

Η ανακοίνωση εξετάζει τους τρόπους για την επίτευξη της διασύνδεσης της ηλεκτρικής ενέργειας της τάξης του 10% έως το 2020, στόχο που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Οκτώβριο του 2014. Η ανακοίνωση επικεντρώνεται ειδικότερα στα εξής:

- τη βελτίωση της κατάστασης στα 12 κράτη μέλη με ένα επίπεδο διασύνδεσης κάτω του 10% (Ιρλανδία, Ιταλία, Ρουμανία, Πορτογαλία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Πολωνία, Κύπρος και Μάλτα),
- τα σχέδια που προβλέπονται στο πλαίσιο του Κανονισμού για το ΔΕΔ-Ε και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», που θα συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου της διασύνδεσης,
- τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως για τη στήριξη έργων διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας,
- τους τρόπους για την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας.

Έκθεση προόδου στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας - COM(2015)293

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην Οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας 2009/28/EK, γίνεται μια ενδιάμεση αξιολόγηση της προόδου που έχει συντελεσθεί στην ΕΕ και στα κράτη μέλη ως προς την επίτευξη των στόχων σχετικά με τις ΑΠΕ για το 2020, και περιλαμβάνεται εκτίμηση της εφικτότητας του στόχου για 10% μερίδιο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις μεταφορές, της αειφορίας των βιοκαυσίμων

και των βιορευστών που καταναλώνονται στην ΕΕ, καθώς και των επιπτώσεων της εν λόγω κατανάλωσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εν λόγω οδηγίας. Επιπλέον, με βάση διεξοδική αξιολόγηση της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο πλαίσιο του προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT) που δρομολογήθηκε το 2014, η έκθεση παρέχει μια προκαταρκτική αξιολόγηση της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στον άξονα των απαιτήσεων της ανακοίνωσης σχετικά με το «Πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT)».

Διαφαίνεται ότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν καταγράψει ικανοποιητικές επιδόσεις ως προς την επίτευξη των στόχων σχετικά με τις ΑΠΕ που ορίζονται στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Όσο για την ΕΕ συνολικά, οι προοπτικές είναι θετικές ως προς την επίτευξη του στόχου για το 2020. Ωστόσο, φαίνεται ότι αρκετά κράτη μέλη θα δυσκολευτούν να επιτύχουν τους στόχους κυρίως λόγω της πιο ανηφορικής πορείας υλοποίησης και των φραγμών που παραμένουν στην αγορά. Είναι απαραίτητη η βέλτιστη αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρουν οι μηχανισμοί συνεργασίας οι οποίοι προβλέπονται στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η επίτευξη του στόχου για 10% μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στον κλάδο των μεταφορών για το 2020 αποτελεί πρόκληση, αλλά παραμένει εφικτή, πράγμα που επιβεβαιώνεται από την πρόοδο που έχει συντελεσθεί σε μερικά κράτη μέλη. Το κλειδί εξακολουθεί να είναι η διασφάλιση σημαντικής προόδου σε ό,τι αφορά τα προηγμένα βιοκαύσιμα, καθώς και μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την απαλλαγή του κλάδου των μεταφορών από τις ανθρακούχες εκπομπές, συμπεριλαμβανομένων αποφασιστικών βημάτων για την αύξηση του μεριδίου της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στις μεταφορές.

Η αξιολόγηση της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που διενεργήθηκε το 2014 στο πλαίσιο του προγράμματος REFIT καταδεικνύει ότι η οδηγία είναι αποτελεσματική και επιτυγχάνει τους στόχους της, αλλά η υλοποίησή της θα μπορούσε να βελτιωθεί σε επίπεδο κρατών μελών.

[Πρόταση - Οδηγία για την τροποποίηση της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ με σκοπό την ενίσχυση οικονομικά αποδοτικών μειώσεων των εκπομπών και την προώθηση επενδύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών - COM\(2015\)337](#)

Κεντρικό στοιχείο του πλαισίου πολιτικής για το 2030 αποτελεί ο δεσμευτικός στόχος για τη μείωση των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ τουλάχιστον κατά 40% εγχώρια κάτω από τα επίπεδα του 1990, έως το 2030. Για την αποδοτική επίτευξη αυτού του στόχου, οι τομείς που καλύπτονται από το Σύστημα Εμπορίας των Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ της ΕΕ) θα πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 43% σε σύγκριση με το 2005, ενώ τομείς εκτός ΣΕΔΕ θα πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 30% σε σύγκριση με το 2005. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθόρισε τις κύριες αρχές για την επίτευξη της μείωσης του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Η πρόταση αυτή δημιουργεί το αναγκαίο νομικό πλαίσιο για την εφαρμογή των εν λόγω αρχών που καθορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, εξετάζοντας τρία βασικά ζητήματα:

- Η πρόταση προσδιορίζει τον στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 43% το 2030 στο ΣΕΔΕ σε ένα ανώτατο όριο το οποίο μειώνεται κατά 2,2% ετησίως από το 2021 και μετά, το οποίο αντιστοιχεί σε επιπλέον μείωση περίπου κατά 556 τόνους διοξειδίου του άνθρακα κατά την περίοδο 2021-2030 συγκριτικά με την τρέχουσα ετήσια μείωση ύψους 1,74%.
- Η πρόταση βασίζεται στη θετική εμπειρία με τους εναρμονισμένους κανόνες που εφαρμόστηκαν από το 2013, αναπτύσσοντας περαιτέρω προβλέψιμους, ισχυρούς και δίκαιους κανόνες για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής στη βιομηχανία ώστε να αντιμετωπιστεί ο πιθανός κίνδυνος διαρροής άνθρακα με τον κατάλληλο τρόπο.
- Η πρόταση περιλαμβάνει διάφορους μηχανισμούς χρηματοδότησης για τη στήριξη των οικονομικών φορέων του τομέα της ενέργειας και της βιομηχανίας στις προκλήσεις καινοτομίας και επενδύσεων που αντιμετωπίζουν κατά τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Πιο συγκεκριμένα, η πρόταση συμπληρώνει την υπάρχουσα υποστήριξη για την επίδειξη καινοτόμων τεχνολογιών και την επεκτείνει σε επαναστατικές καινοτομίες στον κλάδο. Η δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εξακολουθεί να είναι διαθέσιμη για τον εκσυγχρονισμό του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας σε οικονομικά

ασθενέστερα κράτη μέλη και ιδρύεται ειδικό ταμείο με σκοπό τη διευκόλυνση των επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό των ενεργειακών συστημάτων και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, ώστε να συμβάλει στη μείωση των εκπομπών.

Νέα συμφωνία για τους καταναλωτές ενέργειας - COM(2015)339

Αναγνωρίζοντας ότι οι πολίτες πρέπει να είναι στο επίκεντρο της Ενεργειακής Ένωσης, η Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση σχετικά με μια νέα συμφωνία για τους καταναλωτές ενέργειας, βάσει μιας στρατηγικής τριών πυλώνων:

- να βοηθηθούν οι καταναλωτές ώστε να εξοικονομούν ενέργεια και χρήματα μέσω της καλύτερης ενημέρωσής τους,
- να προσφέρονται στους καταναλωτές περισσότερες δυνατότητες όταν επιλέγουν τη συμμετοχή τους στις ενεργειακές αγορές, και
- να διατηρηθεί το υψηλότερο δυνατό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.

Οι καταναλωτές πρέπει να είναι εξίσου ενημερωμένοι και σε ίδια θέση ισχύος με τους αγοραστές και τους πωλητές που δραστηριοποιούνται στις αγορές χονδρικής. Αυτό θα επιτευχθεί με σαφέστερους κανόνες τιμολόγησης και διαφήμισης, αξιόπιστα εργαλεία σύγκρισης τιμών και με την αξιοποίηση της μεγάλης διαπραγματευτικής ισχύος που διαθέτουν αυτοί μέσω συλλογικών καθεστώτων (όπως η ομαδική αλλαγή προμηθευτή και οι ενεργειακοί συνεταιρισμοί).

Τέλος, οι καταναλωτές πρέπει να είναι ελεύθεροι να παράγουν και να καταναλώνουν τη δική τους ενέργεια υπό θεμιτούς όρους, ώστε να εξοικονομούν χρήματα, να συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.

Έναρξη της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με τον ανασχεδιασμό της αγοράς ενέργειας - COM(2015)340

Σκοπός της στρατηγικής για την Ενεργειακή Ένωση είναι να βοηθήσει στην επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων που τέθηκαν για το 2030 και να διασφαλίσει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα γίνει ο παγκόσμιος πρωταθλητής στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η επίτευξη αυτών των στόχων προϋποθέτει ριζική μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τον επανασχεδιασμό της ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Με την ανακοίνωση αυτή ξεκίνησε η δημόσια διαβούλευση σχετικά με το πώς θα πρέπει να μοιάζει η νέα αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των καταναλωτών, να αξιοποιεί επωφελώς τη νέα τεχνολογία, να διευκολύνει τις επενδύσεις, κυρίως σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές, καθώς και να αναγνωρίζει την αλληλεξάρτηση των ευρωπαϊκών κρατών μελών όταν πρόκειται για την ενεργειακή ασφάλεια.

Έτσι, αναμένεται να αποκομισθούν τα μέγιστα δυνατά οφέλη από τον διασυνοριακό ανταγωνισμό και να ανοίξει ο δρόμος για μια αποκεντρωμένη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και για αυτοκατανάλωση, ενώ παράλληλα θα στηριχθεί η εμφάνιση καινοτόμων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών στον τομέα της ενέργειας.

Πρόταση - Κανονισμός σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές όσον αφορά τις τιμές φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της Οδηγίας 2008/92/ΕΚ σχετικά με την κοινοτική διαδικασία για τη βελτίωση της διαφάνειας των τιμών αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας για τον τελικό βιομηχανικό καταναλωτή - COM(2015)496

Μία από τις δράσεις της δέσμης μέτρων για την Ενεργειακή Ένωση υπό το κεφάλαιο της εσωτερικής ενεργειακής αγοράς προβλέπει ότι πρέπει να διενεργείται ανάλυση των τιμών και του κόστους της ενέργειας κάθε 2 έτη και για πρώτη φορά το 2016.

Έχει, επίσης, καταρτιστεί μια πρόσθετη δέσμη υποσυνιστώσων όσον αφορά τους φόρους, τις εισφορές και τις τιμές δικτύου για το φυσικό αέριο και την ηλεκτρική ενέργεια, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζονται οι στόχοι της δέσμης μέτρων για την Ενεργειακή Ένωση και, συγκεκριμένα, η ανάγκη μεγαλύτερης διαφάνειας για το κόστος και τις τιμές της ενέργειας, στην οποία γίνεται μνεία στο σημείο δράσης 8 της δέσμης μέτρων.

Στο πλαίσιο αυτό προτάθηκε η πρόταση Κανονισμού η οποία θεσπίζει ένα κοινό πλαίσιο για την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διάδοση συγκρίσιμων ευρωπαϊκών στατιστικών σχετικά με τις τιμές του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας για τους οικιακούς και τους τελικούς μη οικιακούς πελάτες στην ΕΕ.

Κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης το 2015 - COM(2015)572

Στην αποτύπωση της κατάστασης της Ενεργειακής Ένωσης παρουσιάζονται τα βασικά δομοστοιχεία μηχανισμού υλοποίησης που θα οδηγήσει σε πιο προβλέψιμες, διαφανείς και σταθερές πολιτικές. Η καθοδήγηση σχετικά με τα ολοκληρωμένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα παρέχει στα κράτη μέλη τη βάση για να αρχίσουν να καταρτίζουν τα ολοκληρωμένα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα για την περίοδο από το 2021 έως το 2030. Η προτεινόμενη μεθοδολογία σχετικά με τους βασικούς δείκτες αποτελεί το πρώτο βήμα για τη μέτρηση και παρακολούθηση της υλοποίησης της Ενεργειακής Ένωσης.

Τους τελευταίους μήνες, η Επιτροπή επισκέφθηκε πολλά κράτη μέλη για να συζητήσει την Ενεργειακή Ένωση με ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών. Επιπλέον, διεξάχθηκαν τεχνικές συζητήσεις με όλα τα κράτη μέλη. Οι επαφές αυτές έδωσαν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να προβεί σε εκτίμηση της Ενεργειακής Ένωσης για κάθε κράτος μέλος και να καταλήξει σε συμπεράσματα σχετικά με την άσκηση πολιτικής για τις πέντε διαστάσεις της Ενεργειακής Ένωσης.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση φάνηκε ότι είναι σημαντικό να διατηρηθεί η φιλοδοξία, η ισορροπία και η δυναμική που δημιουργήθηκαν με την έναρξη της στρατηγικής πλαισίου για την Ενεργειακή Ένωση τον Φεβρουάριο 2015. Το 2016 θα αποτελέσει σημαντικό έτος, έτος επίτευξης αποτελεσμάτων, κατά το οποίο το στρατηγικό όραμα που καθορίζεται στη στρατηγική της Ενεργειακής Ένωσης θα μετουσιωθεί σε νομοθετικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ και η Ενεργειακή Ένωση θα αναπτυχθεί περαιτέρω και θα υλοποιηθεί.

Αξιολόγηση της προόδου των κρατών μελών προς τους εθνικούς στόχους ενεργειακής απόδοσης για το 2020 και της εφαρμογής της Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση 2012/27/ΕΕ όπως ορίζεται από το Άρθρο 24, παράγραφο 3 της Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση 2012/27/ΕΕ - COM(2015)574

Η έκθεση παρέχει μια αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη του στόχου αυτού, καθώς και σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση. Περιλαμβάνει ορισμένες συστάσεις προς τα κράτη μέλη και βασίζεται στις ετήσιες εκθέσεις των κρατών μελών και στα εθνικά σχέδια δράσης για την ενεργειακή απόδοση. Η έκθεση συνοδεύεται από ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής το οποίο περιλαμβάνει λεπτομερή περιγραφή των χρησιμοποιούμενων δεικτών απόδοσης.

Από την έκθεση προέκυψε ότι τα κράτη μέλη, σε συνδυασμό με μια σειρά από μέτρα πολιτικής της ΕΕ (π.χ. οικολογικός σχεδιασμός, επισήμανση, σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ, πρότυπα αυτοκινήτων) έχουν θεσπίσει μέτρα ενεργειακής απόδοσης στους τομείς της βιομηχανίας, των κατοικιών, των υπηρεσιών, των μεταφορών και της παραγωγής. Επίσης, προέκυψε ότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν αυξήσει τις προσπάθειες που καταβάλλουν και είτε έχουν ενισχύσει τα υφιστάμενα μέτρα ενεργειακής απόδοσης είτε έχουν εισαγάγει νέα.

[Προς ένα ολοκληρωμένο Στρατηγικό Σχέδιο Ενεργειακών Τεχνολογιών \(σχέδιο ΣΕΤ\): επιτάχυνση μετασχηματισμού του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος - COM\(2015\)6317](#)

Στις 15.9.2015 η Επιτροπή ανακοίνωσε το ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών. Φιλοδοξία της Επιτροπής βάσει των στόχων που τέθηκαν από την Ενεργειακή Ένωση είναι να επιτευχθεί με οικονομικά αποδοτικό τρόπο μια θεμελιώδη μεταμόρφωση του ενεργειακού συστήματος της Ευρώπης.

Η παρούσα ανακοίνωση προβαίνει σε απολογισμό του σχεδίου και περιγράφει τους τομείς που απαιτείται περαιτέρω διαβούλευση και εργασία. Από το 2007, το σχέδιο ΣΕΤ είναι στο προσκήνιο της ευρωπαϊκής πολιτικής σε σχέση με θέματα ενεργειακής τεχνολογίας. Σε αυτό το διάστημα είχε επιτυχία σε διάφορα επίπεδα.

Στο νέο ολοκληρωμένο σχέδιο ΣΕΤ πρέπει να προσδιοριστούν οι στρατηγικές προτεραιότητες και οι δράσεις που απαιτούνται για την επιτάχυνση του μετασχηματισμού του ενεργειακού συστήματος της ΕΕ με οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

[Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός \(ΕΕ\) .../... της Επιτροπής της 18.11.2015 για την τροποποίηση του Κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 347/2013 όσον αφορά τον ενωσιακό κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος - COM\(2015\)8052](#)

Ο παρών κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός θεσπίζει έναν ενωσιακό κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ), ο οποίος θα αντικαταστήσει τον κατάλογο που καταρτίστηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1391/20131 της 14ης Οκτωβρίου 2013.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές (Κανονισμός ΔΕΔ-Ε) απαιτείται από την Επιτροπή να εκδίδει, ανά διετία, κατ' εξουσιοδότηση πράξη με την οποία καταρτίζεται ενωσιακός κατάλογος ΕΚΕ. Ο ενωσιακός κατάλογος θα πρέπει να καταρτίζεται με βάση τους περιφερειακούς καταλόγους ΕΚΕ που εγκρίνουν τα όργανα λήψης αποφάσεων των περιφερειακών ομάδων που ορίζονται στον Κανονισμό ΔΕΔ-Ε. Ο παρών κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός λαμβάνει τη μορφή παραρτήματος του Κανονισμού ΔΕΔ-Ε.

Τα ΕΚΕ είναι συγκεκριμένα έργα ενεργειακών υποδομών που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή των δώδεκα διαδρόμων και θεματικών πεδίων προτεραιότητας που ορίζονται στον Κανονισμό ΔΕΔ-Ε. Είναι ζωτικής σημασίας για την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς ενέργειας και την επίτευξη του στόχου της ενεργειακής πολιτικής της Ένωσης για οικονομική, ασφαλή και βιώσιμη ενέργεια.

[Διάσκεψη του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή - νέα παγκόσμια συμφωνία](#)

Από τις 30 Νοεμβρίου έως τις 12 Δεκεμβρίου 2015, το Παρίσι φιλοξένησε την 21η σύνοδο της Διάσκεψης των Μερών (COP 21) της Σύμβασης Πλαισίου του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC) και την 11η σύνοδο της Διάσκεψης των Μερών του Πρωτοκόλλου του Κιότο (CMP 11).

Στις 12 Δεκεμβρίου 2015, τα μέρη κατέληξαν σε νέα παγκόσμια συμφωνία για την κλιματική αλλαγή. Η συμφωνία συνιστά ισορροπημένο αποτέλεσμα και περιλαμβάνει σχέδιο δράσης για τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη «αρκετά κάτω» από 2°C.

Τα κύρια στοιχεία της νέας συμφωνίας του Παρισιού είναι τα εξής:

- Μακροπρόθεσμος στόχος: οι κυβερνήσεις συμφώνησαν να συγκρατηθεί η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη αρκετά κάτω από 2°C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα και να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τον περιορισμό της σε 1,5°C.
- Συνεισφορές: πριν και κατά τη διάσκεψη του Παρισιού οι χώρες υπέβαλαν ολοκληρωμένα εθνικά σχέδια δράσης για το κλίμα με στόχο τη μείωση των εκπομπών τους.
- Φιλοδοξία: οι κυβερνήσεις συμφώνησαν να κοινοποιούν κάθε 5 χρόνια τις συνεισφορές τους με σκοπό τον καθορισμό πιο φιλόδοξων στόχων.
- Διαφάνεια: δέχθηκαν επίσης να κοινοποιούν μεταξύ τους και να ενημερώνουν το κοινό σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης των στόχων, με σκοπό την εξασφάλιση διαφάνειας και εποπτείας.
- Αλληλεγγύη: η ΕΕ και οι άλλες ανεπτυγμένες χώρες θα εξακολουθήσουν να παρέχουν χρηματοδότηση για το κλίμα ώστε να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες να μειώσουν τις εκπομπές και να θωρακιστούν έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Δημόσιες διαβουλεύσεις της ΕΕ

Στις 24 Νοεμβρίου 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση με σκοπό τη συλλογή απόψεων για την ετοιμασία του νέου πλαισίου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για την περίοδο 2020-2030. Τα αποτελέσματα αυτής της διαβούλευσης, ως επίσης και τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης της Επιτροπής που ξεκίνησε τον Ιούλιο 2015 σε σχέση με τον σχεδιασμό της αγοράς, θα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς ετοιμασίας της νέας οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (REDII).

4.2 Έργα κοινού ενδιαφέροντος

Στις 18 Νοεμβρίου 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε κατάλογο 195 έργων ενεργειακής υποδομής κείριας σημασίας, γνωστών ως έργων κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ), τα οποία θα συμβάλουν στην επίτευξη των ενεργειακών και κλιματικών ευρωπαϊκών στόχων και θα αποτελέσουν ακρογωνιαίους λίθους της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής Ένωσης. Τα έργα αυτά θα επιτρέψουν τη σταδιακή οικοδόμηση της Ενεργειακής Ένωσης με την ολοκλήρωση των ενεργειακών αγορών στην Ευρώπη με τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών και τις διαδρομές μεταφοράς ενέργειας. Επιπλέον, τα ΕΚΕ που εγκρίθηκαν στον δεύτερο κατά σειρά ενωσιακό κατάλογο θα συμβάλουν στον τερματισμό της ενεργειακής απομόνωσης ορισμένων κρατών μελών. Θα ενισχύσουν, επίσης, το επίπεδο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ηλεκτρικό δίκτυο με μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Τα ΕΚΕ επωφελούνται από ταχείες διαδικασίες αδειοδότησης και ευνοϊκότερες ρυθμίσεις, ενώ μπορούν να είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF). Διατίθεται κονδύλια ύψους 5,35 δις ευρώ για διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την περίοδο 2014-20, συμβάλλοντας στην ταχύτερη υλοποίηση έργων κοινού ενδιαφέροντος και καθιστώντας τα ελκυστικότερα για τους επενδυτές.

Ο κατάλογος των έργων αποτελεί επικαιροποίηση του πρώτου καταλόγου έργων κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ) ο οποίος εγκρίθηκε τον Οκτώβριο 2013. Ο κατάλογος περιλαμβάνει 108 έργα ηλεκτρικής ενέργειας, 77 φυσικού αερίου, 7 πετρελαίου και 3 για έξυπνα δίκτυα. Η καλή ισορροπία που επιτεύχθηκε μεταξύ έργων ηλεκτρικής ενέργειας και έργων φυσικού αερίου οφείλεται επίσης στον σαφή προσδιορισμό έργων προτεραιότητας σε περιφερειακό πλαίσιο.

Η εκτέλεση των έργων αυτών συνδέεται με τα εξής πλεονεκτήματα:

- μεγαλύτερη διαφάνεια και βελτιωμένη δημόσια διαβούλευση·
- ταχύτερες διαδικασίες αδειοδότησης (υποχρεωτική μέγιστη προθεσμία τριάντισι ετών)·

- βελτιωμένη, ταχύτερη και πιο ορθολογική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων·
- μία και μοναδική αρμόδια εθνική αρχή θα λειτουργεί ως σημείο ενιαίας εξυπηρέτησης για διαδικασίες αδειοδότησης·
- βελτιωμένη ρυθμιστική μεταχείριση με κατανομή του κόστους ανάλογα με τα καθαρά οφέλη, καθώς και ρυθμιστικά κίνητρα·
- δυνατότητα χρηματοδοτικής στήριξης στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF) υπό τη μορφή επιχορηγήσεων και καινοτομικών χρηματοδοτικών μέσων.

Για να συμπεριληφθεί στον κατάλογο, ένα έργο πρέπει να αποδίδει σημαντικά οφέλη σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη, να συμβάλει στην ολοκλήρωση της αγοράς και την τόνωση του ανταγωνισμού, να ενισχύει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και να μειώνει τις εκπομπές CO₂.

Οι ενεργειακές υποδομές θα πρέπει κατ' αρχήν να χρηματοδοτούνται από την αγορά και από τα τέλη που καταβάλλουν οι χρήστες. Ωστόσο, για την αντιμετώπιση της τεράστιας πρόκλησης των επενδύσεων, η ΕΕ έχει συγκροτήσει ταμεία όπως ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) τα οποία θα συμβάλουν στη μόχλευση των απαιτούμενων επενδύσεων. Στο πλαίσιο του μηχανισμού αυτού, το 2014 και το 2015 διατέθηκαν 797 εκατομμύρια ευρώ για μελέτες συγχρηματοδότησης και κατασκευαστικές εργασίες για την υλοποίηση των έργων κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ).

Μετά την έγκριση του πρώτου καταλόγου ΕΚΕ το 2013, 13 έργα έχουν ολοκληρωθεί ή θα είναι έτοιμα προς εκμετάλλευση πριν από το τέλος του 2015. Επιπλέον, περίπου 62 έργα αναμένεται να ολοκληρωθούν έως τα τέλη 2017.

Η Επιτροπή διαδραμάτισε καίριο ρόλο στην εκκίνηση πολλών από αυτά τα έργα, είτε μέσω ανάληψης πολιτικής δράσης και διευκόλυνσης συμφωνίας μεταξύ δύο χωρών σχετικά με τη μελλοντική πορεία ή παρέχοντας τεχνική ή/και οικονομική στήριξη στα έργα.

Ο κατάλογος των ΕΚΕ θα επικαιροποιείται ανά διετία, ώστε να προστίθενται έργα που καλύπτουν νέες ανάγκες και να διαγράφονται τα παρωχημένα.

Τα έργα τα οποία αφορούν την Κύπρο και έχουν ενταχθεί στον ενωσιακό κατάλογο είναι τα ακόλουθα:

- Ομάδα έργων Ισραήλ - Κύπρος - Ελλάδα μεταξύ Χαδέρα (Ισραήλ) και περιοχής Αττικής (Ελλάδα) (προς το παρόν εμπονομαζόμενα ως «EuroAsia Interconnector») με φορέα υλοποίησης την εταιρεία ΔΕΗ Quantum Energy Ltd. Η ομάδα έργων περιλαμβάνει τα ακόλουθα ΕΚΕ:
 - ηλεκτρική διασύνδεση μεταξύ Χαδέρα (Ισραήλ) και Βασιλικού (Κύπρος),
 - ηλεκτρική διασύνδεση μεταξύ Βασιλικού (Κύπρος) και Κορακιάς (Κρήτη, Ελλάδα), και
 - εσωτερική ηλεκτρική γραμμή μεταξύ Κορακιάς, Κρήτης και περιοχής Αττικής.
- Ομάδα υποδομών φυσικού αερίου και συναφούς εξοπλισμού για τη μεταφορά νέων πηγών αερίου από τα υπεράκτια κοιτάσματα της Ανατολικής Μεσογείου. Στην ομάδα περιλαμβάνονται ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα ΕΚΕ:
 - east med pipeline - αγωγός φυσικού αερίου υπεράκτια της Κύπρου προς την ηπειρωτική Ελλάδα μέσω της Κρήτης,
 - τερματισμός της απομόνωσης της Κύπρου έτσι ώστε να καταστεί δυνατή, μεταξύ άλλων, η μεταφορά φυσικού αερίου στην περιφέρεια της Ανατολικής Μεσογείου.

5. ΕΘΝΙΚΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Στην ενότητα που ακολουθεί θα παρουσιαστούν οι νόμοι οι οποίοι τροποποιήθηκαν, οι σημαντικότερες ρυθμιστικές αποφάσεις και αποφάσεις της ΡΑΕΚ και, τέλος, οι εξελίξεις στους κανόνες αγοράς και στους κανόνες μεταφοράς και διανομής.

5.1 Νομοσχέδια σε εξέλιξη

Κατά το υπό επισκόπηση έτος προς τον σκοπό εναρμόνισης με την Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012, Περί Ενεργειακής Απόδοσης, προετοιμάστηκαν και εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων οι ακόλουθοι τροποποιητικοί Νόμοι:

- Περί Προώθησης της Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (Τροποποιητικός) Νόμος, Ν150(Ι)/2015, ημερομηνίας 23.10.2015.
- Περί Ενεργειακής Απόδοσης κατά την Τελική Χρήση και τις Ενεργειακές Υπηρεσίες (Τροποποιητικός) Νόμος, Ν. 149(Ι)/2015, ημερομηνίας 23.10.2015.
- Νόμος που τροποποιεί τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003-2012, Ν.206(Ι)/2015, ημερομηνίας 23.12.2015.

Ο Περί Προώθησης της Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (Τροποποιητικός) Νόμος, Ν150(Ι)/2015, ημερομηνίας 23.10.2015

Ο τροποποιητικός Νόμος ευθυγραμμίζει τις διαδικασίες έκδοσης εγγυήσεων προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από σταθμούς συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης με τις ισχύουσες διαδικασίες έκδοσης των εγγυήσεων προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Ο τροποποιητικός Νόμος, επίσης, εναρμονίζει το άρθρο 14 και μερικώς το άρθρο 15 της Οδηγίας, που ρυθμίζει τα θέματα Συστημάτων Μεταφοράς και Διανομής, δηλαδή την πρόσβαση και τη σύνδεση των σταθμών συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης στο δίκτυο. Υπό τον όρο της απαίτησης της διατήρησης της αξιοπιστίας και της ασφάλειας του ηλεκτρικού συστήματος χάρη στην οποία δυνατό να περιοριστεί/μειωθεί η ηλεκτρική ενέργεια από συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης, και στη βάση διαφανών, αμερόληπτων και δημοσιευμένων κριτηρίων που καθορίζονται από τους Διαχειριστές του ηλεκτρικού συστήματος και εγκρίνονται από τη ΡΑΕΚ, οι Διαχειριστές:

- εγγυώνται τη μεταφορά και διανομή της ηλεκτρικής ενέργειας από συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης,
- δίνουν προτεραιότητα στην πρόσβαση στην ενέργεια που παράγεται από συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης,

- λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε κατά την κατανομή του φορτίου εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής να δίνουν προτεραιότητα στην κατανομή ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης.

Περί Ενεργειακής Απόδοσης κατά την Τελική Χρήση και τις Ενεργειακές Υπηρεσίες (Τροποποιητικός) Νόμος, Ν. 149(Ι)/2015, ημερομηνίας 23.10.2015

Η ΡΑΕΚ διαβουλευτήκε επί μακρόν με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στην προετοιμασία του σχετικού νομοσχεδίου και συμφώνησε στο περιεχόμενο του Νόμου κατά την παρουσίασή του στη Βουλή. Οι πρόνοιες του εν λόγω τροποποιητικού Νόμου ρυθμίζουν την ενεργειακή απόδοση των κτηρίων και δεν έχουν σχέση ή συνάφεια με τις πρόνοιες των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων.

Νόμος που τροποποιεί τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003-2012, Ν.206(Ι)/2015, ημερομηνίας 23.12.2015

Τα άρθρα 2, 9, 10, 11, 12, 14 και 15 της Οδηγίας 2012/27/ΕΚ περί ενεργειακής αποδοτικότητας αναφέρονται συγκεκριμένα στις Οδηγίες του 3ου ενεργειακού πακέτου, όπου το κράτος μέλος το οποίο έχει την υποχρέωση να εναρμονίσει τις Οδηγίες, έχει δια νόμου καθορίσει ως αρμόδια αρχή τη ΡΑΕΚ. Κατά συνέπεια, τα άρθρα αυτά είναι ήδη εναρμονισμένα με τον υφιστάμενο νόμο, όπου η ενεργειακή απόδοση είναι ένας από τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνει υπόψη η ΡΑΕΚ κατά την εκτέλεση των ρυθμιστικών εξουσιών της. Η απόδοση ήταν ένα από τα κριτήρια που λαμβάνονταν πάντοτε υπόψη κατά την άσκηση των εξουσιών της ΡΑΕΚ, το οποίο με τον εναρμονιστικό του 3ου πακέτου Οδηγιών νόμο έχει αναχθεί σε καθήκον της ΡΑΕΚ να λαμβάνεται υπόψη, όπως λόγω χάριν το καθήκον της να καταρτίζει και εφαρμόζει μακροχρόνιο προγραμματισμό λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την ενεργειακή αποδοτικότητα.

Σύμφωνα με τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003-2012 που ήταν σε ισχύ πριν τον τροποποιητικό Νόμο, τα σχετικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την ενεργειακή απόδοση είναι τα ίδια που αναφέρονται στα άρθρα 2, 9, 10, 11, 12, 14 και 15 της Οδηγίας 2012/27/ΕΚ. Ο συγκεκριμένος τροποποιητικός Νόμος προωθήθηκε γιατί το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού θεώρησε ότι μερικά θέματα έρχονταν πιο λεπτομερούς αντιμετώπισης από την υφιστάμενη ρύθμιση και έρχονταν προσθήκης συγκεκριμένων προνοιών, για να γίνει αποδεκτή η εναρμόνιση της νομοθεσίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο οποίο συμφώνησε και η ΡΑΕΚ.

Τα θέματα αυτά είναι:

- Η ΡΑΕΚ απαιτεί από τον ΔΣΜΚ και τον ΔΣΔ κατά την εκπλήρωση των απαιτήσεων για εξισορρόπηση και τις επικουρικές υπηρεσίες να αντιμετωπίζουν τους παρόχους ανταπόκρισης της ενεργειακής ζήτησης, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι φορείς συγκέντρωσης της ζήτησης, με αμερόληπτο τρόπο και στη βάση των τεχνικών τους δυνατοτήτων.
- Η ΡΑΕΚ προωθεί την πρόσβαση και τη συμμετοχή της ανταπόκρισης της ζήτησης στην εξισορρόπηση, την εφεδρεία και σε άλλες αγορές υπηρεσιών, απαιτώντας από τον ΔΣΜΚ και τον ΔΣΔ, να ορίσουν τεχνικές ρυθμίσεις για τη συμμετοχή τους στις αγορές αυτές με βάση τις τεχνικές απαιτήσεις των συγκεκριμένων αγορών και τις δυνατότητες ανταπόκρισης της ζήτησης που θα διαπιστώσουν μετά από διαβούλευση με όλους τους παράγοντες της αγοράς.
- Η ΡΑΕΚ διασφαλίζει ότι :
 1. Διενεργείται εκτίμηση του δυναμικού ενεργειακής απόδοσης των υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως όσον αφορά τη μεταφορά, διανομή, διαχείριση φορτίου και τη δια-λειτουργικότητα, καθώς και τη σύνδεση με τις εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας.
 2. Προσδιορίζονται συγκεκριμένα μέτρα και επενδύσεις για την επίτευξη οικονομικών αποδοτικών βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης στην υποδομή του δικτύου με χρονοδιάγραμμα για την εισαγωγή τους.

- Η ΡΑΕΚ διασφαλίζει την κατάργηση εκείνων των κινήτρων στα τιμολόγια της μεταφοράς και διανομής που αποβαίνουν σε βάρος της συνολικής απόδοσης.
- Η ΡΑΕΚ εξασφαλίζει την εφαρμογή ευφυών συστημάτων μέτρησης όπου είναι εφικτό και οικονομικά δυνατό. Όπου εφαρμόζεται ευφύες σύστημα μέτρησης, οι μετρητές παρέχουν τη δυνατότητα ακριβούς τιμολόγησης που βασίζεται στην πραγματική κατανάλωση. Επίσης, Η ΡΑΕΚ διασφαλίζει ότι οι τελικοί καταναλωτές έχουν τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης σε συμπληρωματικές πληροφορίες που τους επιτρέπουν να ελέγχουν οι ίδιοι λεπτομερώς την κατανάλωσή τους. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες περιλαμβάνουν σωρευτικά στοιχεία τουλάχιστον για τα τρία προηγούμενα έτη και λεπτομερή στοιχεία για τον χρόνο χρήσης για οποιαδήποτε ημέρα, εβδομάδα, μήνα και έτος.
- Ανεξάρτητα εάν έχουν εγκατασταθεί έξυπνοι μετρητές ή όχι, στον βαθμό που είναι διαθέσιμα στοιχεία για την ενεργειακή τιμολόγηση και το ιστορικό κατανάλωσης, προσφέρεται η επιλογή ηλεκτρονικών τιμολογιακών πληροφοριών και τιμολόγησης, και εάν οι πελάτες το ζητήσουν, λαμβάνουν σαφείς και κατανοητές εξηγήσεις για τον τρόπο που προέκυψε ο λογαριασμός τους, δωρεάν και έγκαιρα, για σύγκριση με άλλες παρόμοιες προσφορές.

Επιπρόσθετα, στον τροποποιητικό Νόμο η ΡΑΕΚ καθορίστηκε ως η αρμόδια αρχή για την διασφάλιση της εφαρμογής των προνοιών του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1227/2011 αναφορικά με την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας.

5.2 Ρυθμιστικές αποφάσεις, προσχέδια ρυθμιστικών αποφάσεων και σημαντικές αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2015

Η ΡΑΕΚ κατά το 2015 έλαβε ρυθμιστικές αποφάσεις και αποφάσεις εκ των οποίων οι σημαντικότερες είναι οι εξής:

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Ρυθμιστική απόφαση 01/2015 - Ο λεπτομερής σχεδιασμός για διαφοροποίηση του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αποφάσισαν να υιοθετήσουν σχετική μελέτη, η οποία εκπονήθηκε από εξωτερικό σύμβουλο της ΡΑΕΚ με τίτλο «Οι νέες ρυθμίσεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου» για τον λεπτομερή σχεδιασμό διαφοροποίησης του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου, και να εκδώσουν την εν λόγω ρυθμιστική απόφαση.

Η ρυθμιστική απόφαση αναφέρεται ως «ο περί Λεπτομερούς Σχεδιασμού για Διαφοροποίηση του Πλαισίου Ρύθμισης της Λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού της Κύπρου» η οποία έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ και, μεταξύ άλλων, έχει δημοσιευθεί και στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας ως Κ.Δ.Π. 164/2015, ημερομηνίας 15 Μαΐου 2015.

Επίσης, σύμφωνα με την εν λόγω ρυθμιστική απόφαση, η ΡΑΕΚ έχει δώσει οδηγίες στον ΔΣΜΚ, όπως αυτός προχωρήσει άμεσα στην ετοιμασία της προδιαγραφής για την προμήθεια των απαιτούμενων συστημάτων και άλλων διευθετήσεων που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού το συντομότερο δυνατόν. Έχει δώσει, επίσης, οδηγίες στον ΔΣΜΚ να ενεργοποιήσει τις απαιτούμενες από τον Νόμο ενέργειες για τη σύνταξη νέων κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού και την αναθεώρηση, όπου απαιτείται, των κανόνων μεταφοράς και διανομής για την πλήρη εφαρμογή της εν λόγω ρυθμιστικής απόφασης.

Ρυθμιστική απόφαση 02/2015 - Δήλωση ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογία διατιμήσεων ηλεκτρισμού

Στις 19 Ιουνίου 2015 δημοσιεύθηκε η ρυθμιστική απόφαση 02/2015 Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού, Κ.Δ.Π. 208/2015. Στόχος της αναθεώρησης της Δήλωσης Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού είναι η εναρμόνισή της με τις καλύτερες/βέλτιστες πρακτικές στην Ευρώπη και ο πιο ορθολογιστικός τρόπος υπολογισμού των επιτρεπόμενων εσόδων και, επομένως, των διατιμήσεων της αγοράς ηλεκτρισμού. Ο σκοπός της Δήλωσης Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού είναι να ρυθμίσει:

- α. τον τρόπο με τον οποίο η ΡΑΕΚ θα καθορίζει τα επιτρεπόμενα έσοδα για κάθε ρυθμιζόμενη δραστηριότητα, και
- β. τον τρόπο με τον οποίο θα καθορίζονται οι ρυθμιζόμενες διατιμήσεις.

Οι πρωταρχικοί στόχοι της ρύθμισης των διατιμήσεων είναι η μεγιστοποίηση της μακροχρόνιας ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα ενάντια στις τιμές που διαμορφώνονται σε μονοπωλιακή βάση, η εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων δημόσιας ωφέλειας, η εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού και η προώθηση ενεργειακά αποδοτικών και ποιοτικών υπηρεσιών που παρέχονται από τους κατόχους άδειας. Οι διατιμήσεις καθορίζονται στη βάση μιας μεθοδικής και συνεπούς εφαρμογής των αρχών που περιλαμβάνονται στη μεθοδολογία και οι προτάσεις και οι αποφάσεις των διατιμήσεων βασίζονται σε τεκμηριωμένα στοιχεία και διαμορφώνονται μετά από εμπειριστατωμένη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Ρυθμιστική απόφαση 03/2015 - Επιβολή υποχρεώσεων δημόσιας ωφέλειας - Διατίμηση για πολύτεχνες και δυσπραγούσες οικογένειες

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ με βάση την Απόφαση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ημερομηνίας 19 Ιουνίου 2015, [Κ.Δ.Π. 209/2015] που εμπεριέχει οδηγίες προς τη ΡΑΕΚ σχετικά με την επιβολή υποχρεώσεων δημόσιας ωφέλειας και δυνάμει των Άρθρων 89(1), 90 και 26 των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2012 επέβαλε σε όλους τους κατόχους άδειας προμήθειας ηλεκτρισμού υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας αναφορικά με τις πιο κάτω αναφερόμενες ομάδες καταναλωτών με την ένταξή τους στην ειδική διατίμηση με κώδικα 08 της ΑΗΚ, η οποία σε σύγκριση με την κανονική εγκεκριμένη διατίμηση με κώδικα 05 έχει μειωμένες χρεώσεις. Οι ομάδες καταναλωτών αφορούν:

- λήπτες δημοσίου βοηθήματος από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- δικαιούχους ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος που παρέχεται από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- πολύτεχνες ή πενταμελείς οικογένειες που παίρνουν επίδομα τέκνου από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τρία εξαρτώμενα παιδιά και πάνω και με ετήσιο μεικτό οικογενειακό εισόδημα μέχρι €51.258. Το εισοδηματικό κριτήριο των €51.258 για το ετήσιο μεικτό οικογενειακό εισόδημα αυξάνεται κλιμακωτά κατά €5.126 για κάθε πρόσθετο παιδί πέραν των τεσσάρων,
- λήπτες επιδόματος βαριάς κινητικής αναπηρίας από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- λήπτες επιδόματος φροντίδας σε τετραπληγικά άτομα από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- λήπτες επιδόματος φροντίδας σε παραπληγικά άτομα από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σύμφωνα με τη ρυθμιστική απόφαση η επιβολή υποχρεώσεων δημόσιας ωφέλειας θα συνεχίσει να υφίσταται μέχρις ότου ο κάτοχος άδειας προμήθειας ηλεκτρισμού ανακτήσει πλήρως τα πραγματικά έξοδα τα οποία:

- υπέστη από την εφαρμογή προηγούμενων αποφάσεων, σύμφωνα με τον πραγματικό αριθμό ευάλωτων καταναλωτών, των κατηγοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πιο πάνω, οι οποίοι εντάχθηκαν ήδη στην ειδική διατίμηση παροχής ηλεκτρισμού με Κώδικα 08,
- θα υποστεί από την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, σύμφωνα με τον πρόσθετο πραγματικό αριθμό ευάλωτων καταναλωτών, των κατηγοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πιο πάνω, οι οποίοι, σταδιακά, θα εντάσσονται στην ειδική διατίμηση παροχής ηλεκτρισμού με κώδικα 08.

Η παρούσα απόφαση τέθηκε σε ισχύ από την 1η Αυγούστου 2015.

Ρυθμιστική απόφαση 04/2015 - Τέλος ΔΣΜΚ (Διατίμηση Δ-ΔΣΜ) για το έτος 2015

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αποφάσισαν και ενέκριναν με την εν λόγω ρυθμιστική απόφαση, όπως το τέλος ΔΣΜΚ (Δ-ΔΣΜ: Διατίμηση για τις δαπάνες του ΔΣΜΚ) για το 2015 και εντεύθεν, έως ότου τύχει αναθεώρησης, να παραμείνει στα 0,11 €σεντ/kWh όπως ίσχυσε και για το 2014.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση 1243/2015 - Μελέτη με τίτλο «Taking on the Cypriot Regulatory Challenge»

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αποφάσισαν ότι η μελέτη με τίτλο «Taking on the Cypriot Regulatory Challenge» η οποία εκπονήθηκε από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Αυστρίας - Energie-Control Austria (E-Control) στο πλαίσιο των προνοιών της Σύμβασης η οποία είχε υπογραφεί τον Ιούλιο 2014 στη βάση της απόφασης της ΡΑΕΚ 1115/2014, έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με τους όρους εντολής και τις συμβατικές υποχρεώσεις των συμβούλων. Η μελέτη αφορούσε θέματα οργανωτικής δομής και τον οργανωτικό σχεδιασμό του Γραφείου της ΡΑΕΚ και εξέτασε ιδιαίτερα θέματα ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, έτσι ώστε να είναι σε θέση η ΡΑΕΚ να εκτελεί αποδοτικά τα καθήκοντά της σύμφωνα με την Εθνική Νομοθεσία και το κοινοτικό κεκτημένο.

Απόφαση 1279/2015 - Μεθοδολογία υπολογισμού του εθνικού ενεργειακού μείγματος ηλεκτρικής ενέργειας και του μείγματος ηλεκτρικής ενέργειας προμηθευτών

Η ΡΑΕΚ με την απόφασή της ενέκρινε μεθοδολογία υπολογισμού του εθνικού ενεργειακού μείγματος ηλεκτρικής ενέργειας και του μείγματος ηλεκτρικής ενέργειας προμηθευτών και τεχνικό εγχειρίδιο της διαδικασίας υπολογισμού ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου και προμηθευτών και αποκάλυψης ενεργειακού μείγματος προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας.

Απόφαση 1285/2015 - Μη διακοπή σύνδεσης σε ευάλωτους καταναλωτές σε κρίσιμες περιόδους

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αποφάσισαν για σκοπούς διασφάλισης του δικαιώματος των ευάλωτων καταναλωτών για μη διακοπή σύνδεσης σε κρίσιμες περιόδους όπως δώσουν οδηγίες προς την ΑΗΚ υπό την ιδιότητά της ως προμηθευτή να:

- εφαρμόσει το μέτρο μη διακοπής σύνδεσης σε όλες τις κατηγορίες ευάλωτων καταναλωτών, όπως αυτές

έχουν καθοριστεί με Διάταγμα του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού Κ.Δ.Π. 218/2013 από τις 28 Μαΐου 2015 και μέχρι να τεθεί σε ισχύ το Διάταγμα του Υπουργού,

- επανασυνδέσει τους ευάλωτους καταναλωτές των οποίων η παροχή έχει αποκοπεί για μη πληρωμή των οφειλών τους.

Νοείται ότι οι ευάλωτοι καταναλωτές υποχρεούνται να εξοφλήσουν τις οφειλές τους προς τον προμηθευτή ανεξάρτητα με το δικαίωμα μη διακοπής σύνδεσης σε κρίσιμες περιόδους. Οι εν λόγω οφειλές δεν συμπεριλαμβάνονται στις υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας.

Απόφαση 1288/2015 - Δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς για τη δεκαετία 2015-2024

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αφού μελέτησαν και αξιολόγησαν τη σχετική εισήγηση του ΔΣΜΚ που αφορά το πιο πάνω θέμα αποφάσισαν και ενέκριναν με την εν λόγω απόφαση το προτεινόμενο 10ετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς 2015-2024.

Απόφαση 1292/2015 - Εισήγηση ΔΣΜΚ για έγκριση αναγκών και τέλους κοστολόγησης επικουρικών υπηρεσιών για την περίοδο 2014 και διενέργεια μελέτης για την περίοδο 2015-2016

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ με την εν λόγω απόφαση ενέκριναν σχετική εισήγηση που υπέβαλε ο ΔΣΜΚ, όπως τα τέλη επικουρικών υπηρεσιών και μακροχρόνιας εφεδρείας ενοποιηθούν και η συνολική χρέωση διατηρηθεί για το 2014 στο επίπεδο των 0,67€σεντ/kWh.

Απόφαση 1310/2015 - Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη ετήσιας μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος και συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας για τη δεκαετία 2015-2024

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αφού μελέτησαν και αξιολόγησαν τη σχετική εισήγηση του ΔΣΜΚ που αφορά στη μακροπρόθεσμη πρόβλεψη ετήσιας μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος και συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας για την περίοδο 2015-2024, αποφάσισαν και ενέκριναν την εν λόγω εισήγηση.

Απόφαση 1311/2015 - Αναθεώρηση της ρήτρας καυσίμου που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της αυτόματης αναπροσαρμογής καυσίμου

Επειδή, μετά από μελέτη που έγινε από τη ΡΑΕΚ, διαφάνηκε ότι η ρήτρα καυσίμου ύψους 0,00119€σεντ/kWh/5€σεντ/MT η οποία εφαρμόστηκε από τον υπολογισμό της αναπροσαρμογής τιμής καυσίμων στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος Φεβρουαρίου 2013 για τους μηνιαίους καταναλωτές, και τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος Μαρτίου 2013 για τους διμηνιαίους καταναλωτές, χρήζει αναθεώρησης και επικαιροποίησης, η ΡΑΕΚ εξέδωσε την απόφαση με αρ. 1311/2015 και ημερομηνία 25 Ιουνίου 2015 για αναθεώρηση της ρήτρας καυσίμου που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της αυτόματης αναπροσαρμογής καυσίμου στα 0,00125€σεντ για τον υπολογισμό της αυτόματης αναπροσαρμογής τιμής καυσίμων στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος για τους μηνιαίους καταναλωτές με καταμέτρηση από το τέλος Ιουνίου 2015, και τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος για τους διμηνιαίους καταναλωτές η καταμέτρηση των οποίων γίνεται από την 1η Ιουλίου 2015. Επίσης, η ΡΑΕΚ έδωσε εντολή στην ΑΗΚ να αναπροσαρμόσει το λογισμικό σύστημά της για να είναι δυνατή η εφαρμογή διαφοροποιημένης ρήτρας καυσίμου για τον υπολογισμό της αυτόματης αναπροσαρμογής καυσίμου, σύμφωνα με την τάση στην οποία είναι συνδεδεμένος ο καταναλωτής, ως ακολούθως:

- Η ρήτρα καυσίμου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη χαμηλή τάση ορίζεται στα 0,00126€σεντ/kWh/5€σεντ/MT.

- Η ρήτρα καυσίμου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη μέση τάση ορίζεται στα 0,00123€σεντ/kWh/5€σεντ/ΜΤ.
- Η ρήτρα καυσίμου για καταναλωτές συνδεδεμένους στην υψηλή τάση ορίζεται στα 0,00120€σεντ/kWh/5€σεντ/ΜΤ.

Επίσης, αναθεωρήθηκε και η ρήτρα καυσίμου που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της τιμής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, ως εξής:

- Η ρήτρα καυσίμου για παραγωγούς ΑΠΕ συνδεδεμένους στη χαμηλή τάση ορίζεται στα 0,00124€σεντ.
- Η ρήτρα καυσίμου για παραγωγούς ΑΠΕ συνδεδεμένους στη μέση τάση ορίζεται στα 0,00121€σεντ.
- Η ρήτρα καυσίμου για παραγωγούς ΑΠΕ συνδεδεμένους στην υψηλή τάση ορίζεται στα 0,00119€σεντ.

Τέλος, δόθηκε εντολή στην ΑΗΚ όπως οι βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ (με βασική τιμή καυσίμου τα €300), οι οποίες έχουν εγκριθεί από τη ΡΑΕΚ στις 28.3.2013 να αναπροσαρμοστούν από την ΑΗΚ με βάση τη νέα ρήτρα καυσίμου και για να περιλαμβάνουν και το μεταβλητό κόστος συντήρησης, όπως αυτό υπολογίζεται σε ετήσια βάση.

Απόφαση 1315(β)/2015 για τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ για το έτος 2015

Σε συνέχεια της πιο πάνω απόφασης 1311/2015, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις ακόλουθες αναθεωρημένες βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ, με την απόφαση της αρ. 1315(β)/2015 ημερομηνίας 1.7.2015,

Αναθεωρημένη βασική τιμή αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ	
	€σεντ/kWh
Χαμηλή τάση	7,572
Μέση τάση	7,392
Υψηλή τάση	7,272

Απόφαση 1344/2015 - Κανονισμός (ΕΕ) Αρ.347/2013 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές- Μεθοδολογία και κριτήρια αξιολόγησης επενδύσεων

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αποφάσισαν και εξέδωσαν τη μεθοδολογία και τα κριτήρια για την αξιολόγηση των επενδύσεων σε έργα υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας και αερίου και των υψηλότερων κινδύνων που ενέχουν, καθώς και τις βασικές αρχές και τη διαδικασία υποβολής αίτησης για την παροχή κινήτρων.

Απόφαση 1351/2015 - Περί της περιόδου τελικής εκκαθάρισης του πλεονάσματος της ηλεκτρικής ενέργειας των καταναλωτών που εμπίπτουν στα σχέδια συμψηφισμού μετρήσεων φωτοβολταϊκών συστημάτων

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αποφάσισαν να εκδώσουν απόφαση σχετικά με την περίοδο τελικής εκκαθάρισης του πλεονάσματος της ηλεκτρικής ενέργειας των καταναλωτών που εμπίπτουν στο σχέδιο συμψηφισμού μετρήσεων φωτοβολταϊκών συστημάτων, καθορίζοντας με αυτό τον τρόπο την περίοδο συμψηφισμού ηλεκτρικής ενέργειας που θα γίνεται από τους προμηθευτές ανά δίμηνο αυτή του Φεβρουαρίου-Μαρτίου.

Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, υπολογίζεται η διαφορά μεταξύ της εισαγόμενης από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας προς το υποστατικό του παραγωγού/καταναλωτή για την κάλυψη των αναγκών του και της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από το φωτοβολταϊκό σύστημα η οποία εγχέεται στο δίκτυο, ανά δίμηνο. Οποιαδήποτε πλεονάσματα θα μεταφέρονται στο επόμενο δίμηνο, ενώ οποιαδήποτε ελλείμματα θα τιμολογούνται. Στον τελευταίο λογαριασμό κάθε δωδεκάμηνης περιόδου συμψηφισμού, όπως καθορίζεται από καιρού εις καιρό, αρμοδίως και καθολικά, θα γίνεται η τελική εκκαθάριση. Επί του παρόντος, ως τελευταίος λογαριασμός κάθε έτους συμψηφισμού θεωρείται ο λογαριασμός του παραγωγού/καταναλωτή για τον οποίο έγινε καταγραφή εντός Φεβρουαρίου ή Μαρτίου. Τυχόν πλεονάσματα δεν μπορούν να μεταφερθούν από ένα έτος συμψηφισμού στο επόμενο.

Απόφαση 1353 - Υποχρεώσεις ΡΑΕΚ που απορρέουν από τον Κανονισμό 1227/2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά (REMIT) - Ολοκλήρωση πλατφόρμας CEREMP - Εγγραφή των συμμετεχόντων στην αγορά

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ αποφάσισαν και εξέδωσαν λεπτομέρειες και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού 1227/2011 για σκοπούς ενημέρωσης των συμμετεχόντων στην αγορά.

Απόφαση 1392/2015 - Ρυθμίσεις προστασίας φωτοβολταϊκών συστημάτων στο σύστημα διανομής. Κόστος τροποποίησης των ρυθμίσεων των μετατροπέων τάσης

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ με την εν λόγω απόφαση, για την αποκατάσταση οποιασδήποτε παρερμηνείας, έδωσαν σαφείς οδηγίες στην ΑΗΚ ως ΔΣΔ, η οποία είναι και η καθ' ύλη αρμόδια για την έκδοση όρων σύνδεσης αιτητών στο σύστημα διανομής, να επιληφθεί του θέματος που προέκυψε για την τροποποίηση των ρυθμίσεων των μετατροπέων τάσης επηρεαζόμενων φωτοβολταϊκών συστημάτων άμεσα. Επίσης, με την εν λόγω απόφαση έδωσαν σαφείς οδηγίες όπως το οποιοδήποτε κόστος, συμπεριλαμβανομένων και τρίτων, που αφορά στην αποκατάσταση και επαναφορά της λειτουργίας των μετατροπέων τάσης στις ρυθμίσεις που επιβάλλουν οι κανόνες μεταφοράς και διανομής των επηρεαζόμενων ιδιοκτητών φωτοβολταϊκών συστημάτων, να το επωμιστεί εξ ολοκλήρου ο προϋπολογισμός της ΑΗΚ ως ΔΣΔ.

5.3 Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού

Σύμφωνα με τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2015, οι κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού, μεταξύ άλλων:

- Διέπουν τους μηχανισμούς, τις τιμές και άλλους όρους και προϋποθέσεις που τυχάνουν εφαρμογής στις περιπτώσεις που οι κάτοχοι αδειών αγοράζουν ή πωλούν ηλεκτρισμό με βάση διευθετήσεις που διενεργούνται από τον ΔΣΜΚ.
- Διασφαλίζουν ότι οι κάτοχοι αδειών από τους οποίους ζητείται να συμμετέχουν στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού με βάση τις διευθετήσεις αυτές δεν θα υπόκεινται σε δυσμενή διάκριση.
- Προάγουν την αποδοτικότητα και την οικονομία και διευκολύνουν τον ανταγωνισμό στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού με βάση τις διευθετήσεις αυτές.

Οι κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού τηρούνται από όλους τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή οι εξαιρέσεις τους.

Κατά το υπό αναφορά έτος δεν έγινε οποιαδήποτε τροποποίηση των κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού και η σε ισχύ έκδοση των κανόνων αγοράς παραμένει η αρχική έκδοση 1.0.0.

Ωστόσο, η ΡΑΕΚ κατά το τρέχον έτος, αφού ολοκληρώθηκε η νενομισμένη διαδικασία και μελέτησε ενδελεχώς και έλαβε υπόψη όλα τα σχόλια, ενστάσεις, παρατηρήσεις και εισηγήσεις που υποβλήθηκαν από μεγάλο αριθμό εμπλεκόμενων, ενδιαφερομένων και συμμετεχόντων της αγοράς ηλεκτρισμού επί

σχετικού Προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης, στις 11 Μαΐου 2015 με Απόφασή της διαμόρφωσε την τελική μελέτη του ειδικού εξωτερικού της συμβούλου «Οι νέες ρυθμίσεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου» για τον λεπτομερή σχεδιασμό διαφοροποίησης του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου, και εξέδωσε τη ρυθμιστική απόφαση υπ' αρ. 01/2015-Κ.Δ.Π. 164/2015 η οποία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 15 Μαΐου 2015 όπου τέθηκε άμεσα σε ισχύ.

Με βάση την πιο πάνω ρυθμιστική απόφασή της, η ΡΑΕΚ έδωσε οδηγίες στον ΔΣΜΚ να προχωρήσει άμεσα στην ετοιμασία της προδιαγραφής για την προμήθεια των απαιτούμενων συστημάτων και άλλων διευθετήσεων που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού το συντομότερο δυνατόν. Επίσης, έδωσε οδηγίες στον ΔΣΜΚ για να ενεργοποιήσει τις απαιτούμενες από τον Νόμο ενέργειες για τη σύνταξη νέων κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού και στην αναθεώρηση, όπου απαιτείται, των κανόνων μεταφοράς και διανομής για την πλήρη εφαρμογή της εν λόγω ρυθμιστικής απόφασης.

Συνεπακόλουθα, και αφού η ΡΑΕΚ ολοκλήρωσε τις σχετικές εργασίες που διεξήγαγε αναφορικά με τον προτεινόμενο λεπτομερή σχεδιασμό για διαφοροποίηση του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου, αναμένεται ότι εντός του 2016 ο ΔΣΜΚ θα προχωρήσει στη νεονομισμένη διαδικασία που προβλέπει η νομοθεσία για την ετοιμασία νέων κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού.

5.4 Κανόνες μεταφοράς και διανομής

Σύμφωνα με τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2015, η ΡΑΕΚ λαμβάνει ρυθμιστική απόφαση με την οποία δίδονται οδηγίες στον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και στον Διαχειριστή Συστήματος Διανομής για σύνταξη και έκδοση τεχνικών κανόνων, υποκείμενων στην έγκριση της ΡΑΕΚ που σχετίζονται με τη λειτουργία του συστήματος μεταφοράς και του συστήματος διανομής, αντίστοιχα.

Οι πρόνοιες των κανόνων μεταφοράς και διανομής τηρούνται από όλους τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή εξαιρέσεις αντίστοιχα.

Κατά το υπό αναφορά έτος δεν έγινε οποιαδήποτε αναθεώρηση στους κανόνες μεταφοράς και διανομής και η σε ισχύ έκδοση των κανόνων παραμένει η έκδοση 4.0.0.

Αναμένεται δε ότι εντός του 2016, αφού η ΡΑΕΚ έχει ήδη ολοκληρώσει τις εργασίες που διεξήγαγε αναφορικά με τον προτεινόμενο λεπτομερή σχεδιασμό για διαφοροποίηση του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου, ο ΔΣΜΚ θα προχωρήσει στη νεονομισμένη διαδικασία που προβλέπει η νομοθεσία για την αναθεώρηση των υφιστάμενων κανόνων μεταφοράς και διανομής.

6. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

6.1 Διεθνή

Στην ενότητα που ακολουθεί γίνεται μια σύντομη αναφορά στα διεθνή συλλογικά όργανα, καθώς επίσης και στα ευρωπαϊκά φόρα που σχετίζονται με την ενέργεια. Παράλληλα, καταγράφονται συμμετοχές της ΡΑΕΚ σε συνέδρια και συναντήσεις, καθώς επίσης και οι δραστηριότητες της ΡΑΕΚ στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης.

Το **Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (CEER)** που ιδρύθηκε το 2000 αποτέλεσε την πρώτη αυτόνομα οργανωμένη κοινότητα ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών ενέργειας στην Ευρώπη, που ανέλαβε τους στόχους, αφενός της συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών και αφετέρου της ενιαίας εκπροσώπησής τους ενώπιον των κοινοτικών οργάνων, ιδίως της Επιτροπής.

Βασικός σκοπός του Συμβουλίου αυτού είναι η προώθηση και ανάπτυξη μιας υγιούς ανταγωνιστικής αγοράς στον ηλεκτρισμό και το φυσικό αέριο μέσα από σωστούς και αποδοτικούς μηχανισμούς. Όλες οι Ρυθμιστικές Αρχές συνεργάζονται μέσω αυτού του Συμβουλίου για την εγκαθίδρυση μιας κοινής πολιτικής στα θέματα ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και συμβουλεύουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα θέματα αυτά.

Το Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, συνήθως στις Βρυξέλλες. Η Κύπρος εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο της ΡΑΕΚ. Κατά τη διάρκεια του 2015 η ΡΑΕΚ συμμετείχε στην 108η, 110η, 112η, 114η, 116η και 117η Γενική Συνέλευση της CEER.

Ο **Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER))** είναι κοινοτικό όργανο με νομική προσωπικότητα και ιδρύθηκε με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού 713/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας.

Ο Οργανισμός έχει σκοπό να συντονίζει τη δράση των Ρυθμιστικών Αρχών σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το Άρθρο 39 της Οδηγίας 2009/73/E του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την

εσωτερική αγορά φυσικού αερίου κατά την άσκηση σε κοινοτικό επίπεδο των ρυθμιστικών καθηκόντων που ασκούν τα κράτη μέλη. Επίσης, συμβουλεύει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε να λαμβάνονται δεσμευτικές αποφάσεις για τα κράτη μέλη. Παρεμβαίνει με εισηγήσεις για επίλυση διαφορών μεταξύ Ρυθμιστικών Αρχών και συμβάλλει στη δημιουργία κοινών πανευρωπαϊκών κωδικών.

Ο Οργανισμός θα καλύψει το κενό στο ρυθμιστικό πλαίσιο σε κοινοτικό επίπεδο και θα συμβάλει στην αποτελεσματική λειτουργία των εσωτερικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Ο Οργανισμός θα επιτρέψει, επίσης, στις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές να ενισχύσουν τη συνεργασία τους με κοινοτική προοπτική και να συμμετάσχουν επί κοινής βάσεως στην άσκηση των λειτουργιών της κοινοτικής διάστασης.

Ο Οργανισμός αποτελείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, το Ρυθμιστικό Συμβούλιο, τον Διευθυντή και το Συμβούλιο Προσφυγών.

Η Κύπρος εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο της ΡΑΕΚ στο Ρυθμιστικό Συμβούλιο. Κατά τη διάρκεια του 2015, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στο 44ο, 46ο, 48ο, 50ο, 52ο και 53ο Συμβούλιο Ρυθμιστών του ACER.

Ένωση Ρυθμιστών της Μεσογείου για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο (MEDREG)

Η συνεργασία στον τομέα της ενέργειας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μεσογειακών της εταιριών (Αλγερία, Κύπρος, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Μάλτα, Μαρόκο, Λίβανο, Παλαιστινιακή Αρχή, Συρία, Τυνησία, Τουρκία και Λιβύη) αναπτύχθηκε από τη θέσπιση της πολυμερούς διαδικασίας της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης.

Το 2006 ιδρύθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιφερειακό ρυθμιστικό όργανο, υπό τύπον μόνιμης ομάδας εργασίας για τον ηλεκτρισμό και το φυσικό αέριο, με την ονομασία «Mediterranean Working Group on Electricity and Natural Gas Regulation».

Απώτερος στόχος η σταδιακή εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο στην ενέργεια, ώστε να ενοποιηθεί το ρυθμιστικό περιβάλλον και να διευκολυνθεί η χρηματοδότηση επενδύσεων και η ενοποίηση της ευρωμεσογειακής αγοράς ενέργειας.

Η Ένωση Ρυθμιστών της Μεσογείου για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο (MEDREG) αποτελεί σήμερα έναν οργανισμό με έδρα τη Ρώμη, που προωθεί και οργανώνει συστηματικά τη συνεργασία μεταξύ των ρυθμιστών στη λεκάνη της Μεσογείου και υποστηρίζεται ενεργά από την ΕΕ και το Συμβούλιο Ευρωπαίων Ρυθμιστών. Η Γενική Συνέλευση του MEDREG συνεδριάζει δύο φορές τον χρόνο.

Φόρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το 1998 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε το Ευρωπαϊκό Φόρουμ της Φλωρεντίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια (Florence Forum) κι ένα έτος αργότερα το Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ της Μαδρίτης για το Φυσικό Αέριο (Madrid Forum) με κύριο σκοπό την προώθηση της ρυθμιστικής συνεργασίας και, συνακόλουθα, την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας στην Κοινότητα δια της ενοποίησης των εθνικών αγορών. Τα ρυθμιστικά αυτά φόρα συγκαλούνται κατά βάση δυο φορές τον χρόνο με τη συμμετοχή της Επιτροπής, των κρατών μελών, μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσώπων των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας και των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, εκπροσώπων οργανώσεων εμπόρων, καταναλωτών, χρηστών δικτύων μεταφοράς, καθώς και των οργανωμένων αγορών ενέργειας. Έχουν αναδειχθεί σήμερα σε ανεπίσημα συμβουλευτικά όργανα της Κοινότητας και χώρους ανάδειξης προβλημάτων της εσωτερικής αγοράς, καθώς και προώθησης λύσεων σε αυτά και αποτέλεσαν τη βάση

για την ίδρυση των αντιστοίχων Ευρωπαϊκών ρυθμιστικών φόρα του Λονδίνου (για την προστασία των καταναλωτών) και του Φόρουμ του Βουκουρεστίου (για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας). Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά τα ευρωπαϊκά φόρα της ενέργειας και συμμετέχει στις εργασίες τους.

Φόρα της Ενεργειακής Κοινότητας

Η πλήρης εναρμόνιση της Ενεργειακής Κοινότητας με το κοινοτικό πρότυπο ρυθμιστικής συνεργασίας, με στόχο τη διεύρυνση του ενιαίου ευρωπαϊκού ρυθμιστικού χώρου, προωθείται μέσα από τις ρυθμιστικές διασκέψεις για τον ηλεκτρισμό και το φυσικό αέριο, που καθιερώνει η Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα. Το Φόρουμ των Αθηνών της Ενεργειακής Κοινότητας για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη προβλέπεται από τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας και λειτούργησε κατά τα πρότυπα του Φόρουμ της Φλωρεντίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Ρυθμιστικό Φόρουμ της Ενεργειακής Κοινότητας για το Φυσικό Αέριο διεξάγεται στο Μάριμπορ της Κροατίας. Το φόρουμ για την κοινωνική πολιτική, καθώς και το Φόρουμ του Βελιγραδίου για το πετρέλαιο, ολοκληρώνουν το σύστημα των ρυθμιστικών διασκέψεων της Ενεργειακής Κοινότητας.

Άλλες διεθνείς δραστηριότητες

Κατά το υπό αναφορά έτος, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στα ακόλουθα συνέδρια και σεμινάρια:

- Athens Energy Forum το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 10-14 Μαρτίου 2015 στην Αθήνα
- 6ο World Forum on Energy Regulation (WFER) το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 24-29 Μαΐου 2015 στην Κωνσταντινούπολη
- «Technology Challenges and Regional Approaches» το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 26-28 Μαΐου 2015 στις Βρυξέλλες
- «CEER Training on Retail Markets Monitoring Competition» το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 22-25 Ιουνίου 2015 στις Βρυξέλλες
- «Global Oil and Gas Black Sea and Mediterranean Conference» το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 18-27 Σεπτεμβρίου 2015 στην Αθήνα
- «The Energy Summit» το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 3-6 Νοεμβρίου 2015 στο Λονδίνο
- «Electricity Coordination Group» το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 14-17 Νοεμβρίου 2015 στις Βρυξέλλες
- «Nice-Grid networking» στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Smart PV το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 5-8 Νοεμβρίου 2015 στη Νίκαια.

Έρευνα και ανάπτυξη

Η ΡΑΕΚ, στο πλαίσιο της προώθησης της έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της ενέργειας, υποβάλλει προτάσεις σε συνεργασία με άλλους φορείς και συμμετέχει σε έργα τα οποία χρηματοδοτούνται είτε από ευρωπαϊκά προγράμματα και ταμεία είτε από εθνικούς πόρους.

Ένα από τα έργα στα οποία η ΡΑΕΚ συμμετέχει είναι και το έργο με τίτλο «Smart net metering for promotion and cost-efficient grid-integration of PV technology in Cyprus» -«Ευφυή Συστήματα Συμψηφισμού για προώθηση και βέλτιστη ενσωμάτωση φωτοβολταϊκής τεχνολογίας στο δίκτυο ηλεκτροδότησης της Κύπρου» και ακρώνυμο «LIFE+ SmartPV» το οποίο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα της ΕΕ LIFE+ στο πλαίσιο της θεματικής ενότητας «Environment Policy and governance»-«Περιβαλλοντική Πολιτική και Διακυβέρνηση».

Το εν λόγω έργο προτείνει την εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων για φωτοβολταϊκά συστήματα συμψηφισμού και έξυπνους μετρητές στην Κύπρο. Το έργο προβλέπει τη μελέτη, αξιολόγηση και προώθηση

μιας απλής, επίκαιρης και πολλά υποσχόμενης ενεργειακής πολιτικής που αφορά τον ευφυή συμψηφισμό και, μέσα από το δείγμα καταναλωτών που θα συμμετάσχει στο έργο, αναμένεται ότι θα εφαρμοστεί τιμολογιακή πολιτική ανταπόκρισης στη ζήτηση για ένα έτος, έτσι ώστε να διεξαχθούν συμπεράσματα για περαιτέρω μελέτη της τιμολογιακής πολιτικής. Το έργο έχει συνολικό προϋπολογισμό €1.219.838 εκατ., με τη συγχρηματοδότηση από την ΕΕ να ανέρχεται στις €568.464 χιλ. Οι εργασίες του έργου ξεκίνησαν την 1.7.2013 και αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του 2017. Στο έργο συμμετέχουν συνολικά 5 εταίροι (Πανεπιστήμιο Κύπρου, ΡΑΕΚ, Deloitte, ΑΗΚ, Τμήμα Περιβάλλοντος) και το κόστος καταμερίζεται ανάλογα με τις εργασίες που έχουν ανατεθεί στον καθένα. Περισσότερες πληροφορίες για το έργο είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: www.smartpvproject.eu/

6.2 Τοπικά

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, η ΡΑΕΚ δέχθηκε προσκλήσεις για ομιλίες και παρουσιάσεις στην Κύπρο προκειμένου να παρουσιάσει θέματα που σχετίζονται με την ενέργεια και να συμβάλει στη σφαιρική και απρόσκοπτη ενημέρωση γύρω από τα θέματα του ηλεκτρισμού, του φυσικού αερίου, των αδειοδοτήσεων κλπ.

Πιο συγκεκριμένα, η ΡΑΕΚ συμμετείχε σε αριθμό εκδηλώσεων/παρουσιάσεων με τις πλέον εξέχουσες να είναι οι εξής:

- Χαιρετισμός Προέδρου ΡΑΕΚ στο επίσημο μέρος της 58ης Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης της ΣΕΠΑΗΚ στις 28 Μαρτίου 2015 στη Λευκωσία.
- Παρουσίαση Λειτουργού ΡΑΕΚ κατά τη διάρκεια της επίσκεψης κλιμακίου από τη Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Electricity Prices in Cyprus. Regulatory Measures in relation to Electricity Prices» στις 17 Απριλίου 2015 στη Λευκωσία.
- Χαιρετισμός Μέλους ΡΑΕΚ στην εκδήλωση με θέμα «Φωτοβολταϊκά Συστήματα: καλές και κακές επιλογές» στις 6 Μαΐου 2015 στο Πανεπιστήμιο Κύπρου στη Λευκωσία.
- Ομιλία Προέδρου ΡΑΕΚ στο Συνέδριο Promotion of PV Technology - Challenges and Opportunities στις 8 Μαΐου 2015 στη Λευκωσία.
- Χαιρετισμός Προέδρου ΡΑΕΚ σε ημερίδα στο πλαίσιο της εβδομάδας Αειφόρου Ενέργειας υπό τη διοργάνωση της Deloitte στις 5 Ιουνίου 2015 στη Λευκωσία.
- Χαιρετισμός Προέδρου ΡΑΕΚ στο 4ο Ενεργειακό Συμπόσιο Κύπρου στις 8 Δεκεμβρίου 2015 στη Λευκωσία.

7. ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

7.1 Αδειοδοτήσεις ηλεκτροπαραγωγής

Στοιχεία αιτήσεων και αδειοδοτημένης ηλεκτροπαραγωγής

Συμβατικές μονάδες

Από την ίδρυση της ΡΑΕΚ μέχρι το τέλος του 2015 έχουν χορηγηθεί συνολικά τριάντα τρεις άδειες για κατασκευή συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Από αυτές, με απόφαση της ΡΑΕΚ, έχουν ανακληθεί δυο άδειες συνολικής ισχύος 288,6 MW και άλλες τρεις άδειες συνολικής ισχύος 467 MW (7 MW + 240 MW + 220MW) έχει λήξει η ισχύς τους.

Σήμερα, η συνολική αδειοδοτημένη από τη ΡΑΕΚ ισχύς για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι 2.271,338 MW για είκοσι οκτώ άδειες, από τις οποίες επτά ισχύος 1.478 MW ανήκουν στην Αρχή

Χάρτης 1 - Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή αδειών για συμβατικές μονάδες μέχρι το 2015

Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) και δεκαέξι ισχύος 41,59 MW αφορούν περιπτώσεις αυτοπαραγωγής. Οι υπόλοιπες πέντε, συνολικής ισχύος 751,748 MW, ανήκουν σε ανεξάρτητους παραγωγούς.

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2015 δεν υπήρχαν αιτήσεις υπό εξέταση.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Αιολικά πάρκα

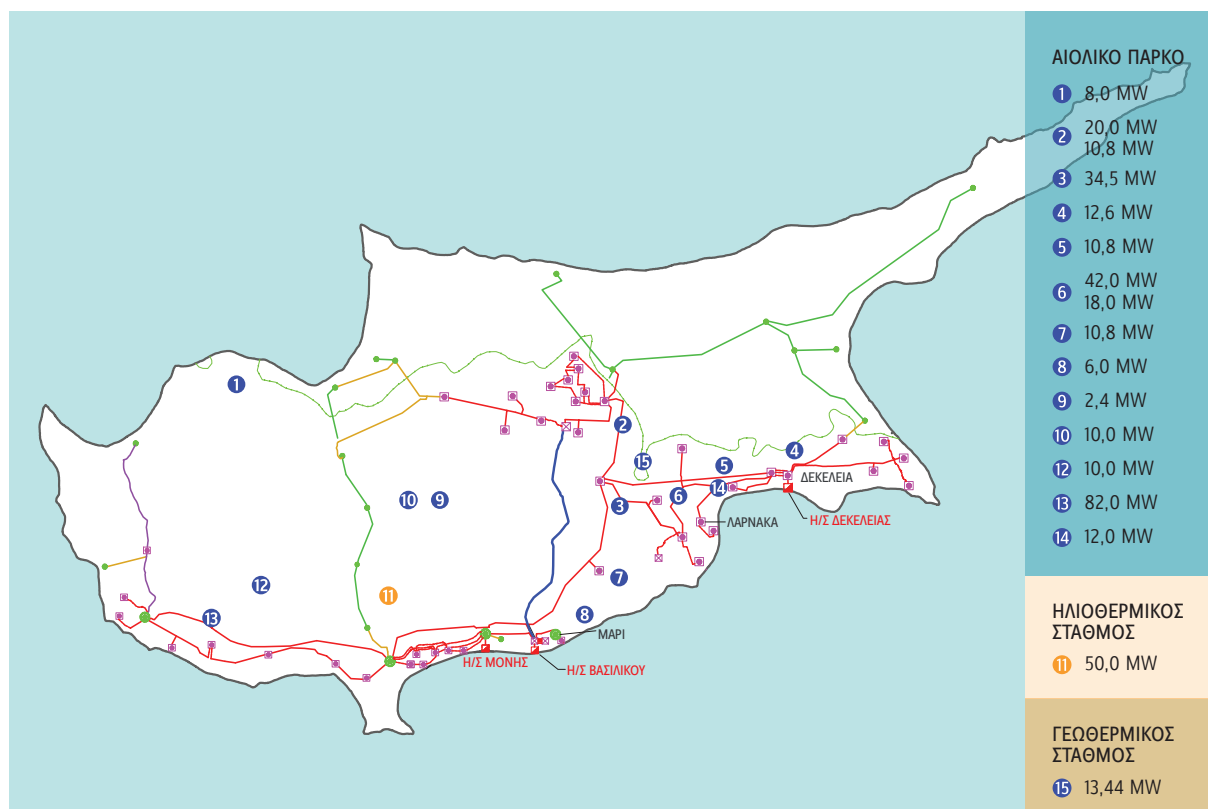
Μέχρι το τέλος του 2015, είχαν υποβληθεί στη ΡΑΕΚ συνολικά πενήντα αιτήσεις για κατασκευή αιολικών πάρκων. Παράλληλα, έχουν χορηγηθεί τριάντα τέσσερις άδειες για κατασκευή αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Από αυτές, με αποφάσεις της ΡΑΕΚ, έχουν ανακληθεί πέντε άδειες συνολικής ισχύος 138,0 MW (53,8 MW σε πρώτη φάση). Έχουν λήξει έντεκα άδειες 323MW (165,8MW σε πρώτη φάση) και έχουν λειτουργήσει έξι αιολικά πάρκα συνολικής ισχύος 157,5MW. Επίσης, έχουν απορριφθεί δεκαέξι αιτήσεις των 359 MW για κατασκευή αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Μέχρι το τέλος του 2015, η συνολική αδειοδοτημένη από τη ΡΑΕΚ ισχύς για υλοποίηση είναι 113,4 MW. Δεν συμπεριλαμβάνονται μονάδες αιολικών μεγέθους κάτω των 30 kW, ως εξαιρούμενες από την απαίτηση για εξασφάλιση άδειας από τη ΡΑΕΚ.

Το έτος 2015 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες εγκατάστασης ενός ακόμα αιολικού πάρκου ισχύος 10,8 MW στην περιοχή της Αγίας Άννας Λάρνακας. Επομένως, σήμερα είναι σε εμπορική λειτουργία έξι αιολικά πάρκα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 157,5 MW.

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2015 δεν βρισκόταν υπό μελέτη καμία αίτηση για κατασκευή αιολικού πάρκου υπό εξέταση.

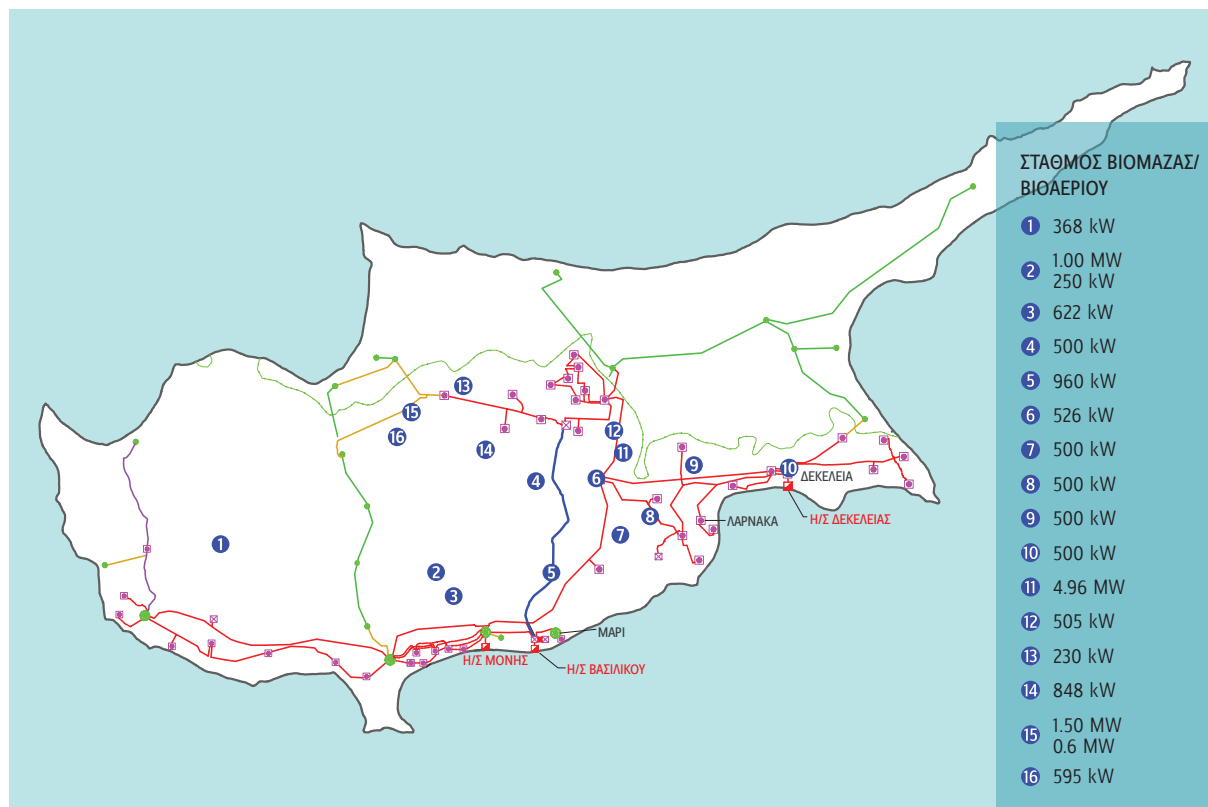

Χάρτης 2 - Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή αδειών για αιολικά πάρκα, ηλιοθερμικούς και γεωθερμικούς σταθμούς μέχρι το 2015

Βιομάζα/βιοαέριο

Η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει είκοσι δυο άδειες για κατασκευή σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα/βιοαέριο, συνολικής ισχύος 22,48 MW και εξετάζει δύο πρόσθετες αιτήσεις συνολικής ισχύος 2,05 MW. Πέραν των πιο πάνω, τρεις άδειες συνολικής ισχύος 1,51 MW έχουν ανακληθεί και εννέα αιτήσεις 34,963 MW έχουν απορριφθεί. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν συμπεριλαμβάνονται μονάδες με χρήση βιομάζας μεγέθους κάτω των 20 kW, ως εξαιρούμενες από την απαίτηση για εξασφάλιση άδειας από τη ΡΑΕΚ.

Το 2015 μια μονάδα βιομάζας ισχύος 184 kW τερμάτισε τη λειτουργία της, έτσι η συνολική εγκατεστημένη ισχύς μονάδων βιομάζας αυτόνομων ή συνδεδεμένων με το σύστημα σήμερα είναι 9,81 MW.

Χάρτης 3 - Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή αδειών για μονάδες βιοαερίου/βιομάζας μέχρι το 2015

Φωτοβολταϊκά συστήματα

Σύμφωνα με τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2015, εγκαταστάσεις ΑΠΕ ισχύος μέχρι 5 MW εξετάζονται και αξιολογούνται από τη ΡΑΕΚ με βάση το άρθρο 35 του Νόμου. Εγκαταστάσεις ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης από 5 MW εξετάζονται και αξιολογούνται με βάση το άρθρο 34 του Νόμου.

Η άδεια κατασκευής φωτοβολταϊκού πάρκου ηλεκτρικής ισχύος 10 MW που χορήγησε η ΡΑΕΚ το 2013 με βάση το άρθρο 34 του Νόμου, στο πλαίσιο του μειοδοτικού διαγωνισμού του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, έχει λήξει χωρίς το προτεινόμενο έργο να υλοποιηθεί.

Ηλιοθερμικοί σταθμοί

Έχουν υποβληθεί οκτώ αιτήσεις συνολικής ισχύος 175 MW. Έχουν χορηγηθεί τρεις άδειες συνολικής ισχύος 75 MW, και έχουν απορριφθεί πέντε αιτήσεις συνολικής ισχύος 100 MW. Δύο άδειες από τις πιο πάνω ισχύος 25 MW έχουν λήξει χωρίς να κατασκευαστούν.

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2015 δεν υπήρχε καμία αίτηση υπό μελέτη.

Γεωθερμικοί σταθμοί

Έχει υποβληθεί μία αίτηση συνολικής ισχύος 13,44 MW. Έχει χορηγηθεί μία άδεια συνολικής ισχύος 13,44 MW.

Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2015 δεν υπήρχε καμία αίτηση υπό μελέτη.

Σχέδιο NER300 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στο πλαίσιο της Α' και Β' Φάσης του ευρωπαϊκού διαγωνισμού NER300 για καινοτόμα έργα ΑΠΕ επιλέγησαν δύο έργα από την Κύπρο στην κατηγορία των ηλιοθερμικών πάρκων. Η ΡΑΕΚ εκτιμώντας, πέραν των άλλων κριτηρίων αξιολόγησης αιτήσεων,

- τη θετική αξιολόγηση που είχαν τα προτεινόμενα έργα από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων,
- την έγκριση και χρηματοδότηση του 50% του καινοτόμου της τεχνολογίας τους από το χρηματοδοτικό σχέδιο NER300,
- την έμπρακτη στήριξη από την κυβέρνηση της Κύπρου με την έγκριση ατομικών μέτρων στήριξης από το Υπουργικό Συμβούλιο έτσι ώστε να ξεπεραστούν τα όποια προβλήματα παρουσιάζονται στην ένταξη των ΑΠΕ στην αγορά ηλεκτρισμού με τους υφιστάμενους κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού και να δοθεί η δυνατότητα στις δύο εταιρείες να υλοποιήσουν άμεσα τα έργα και να ξεκινήσουν εμπορική λειτουργία,

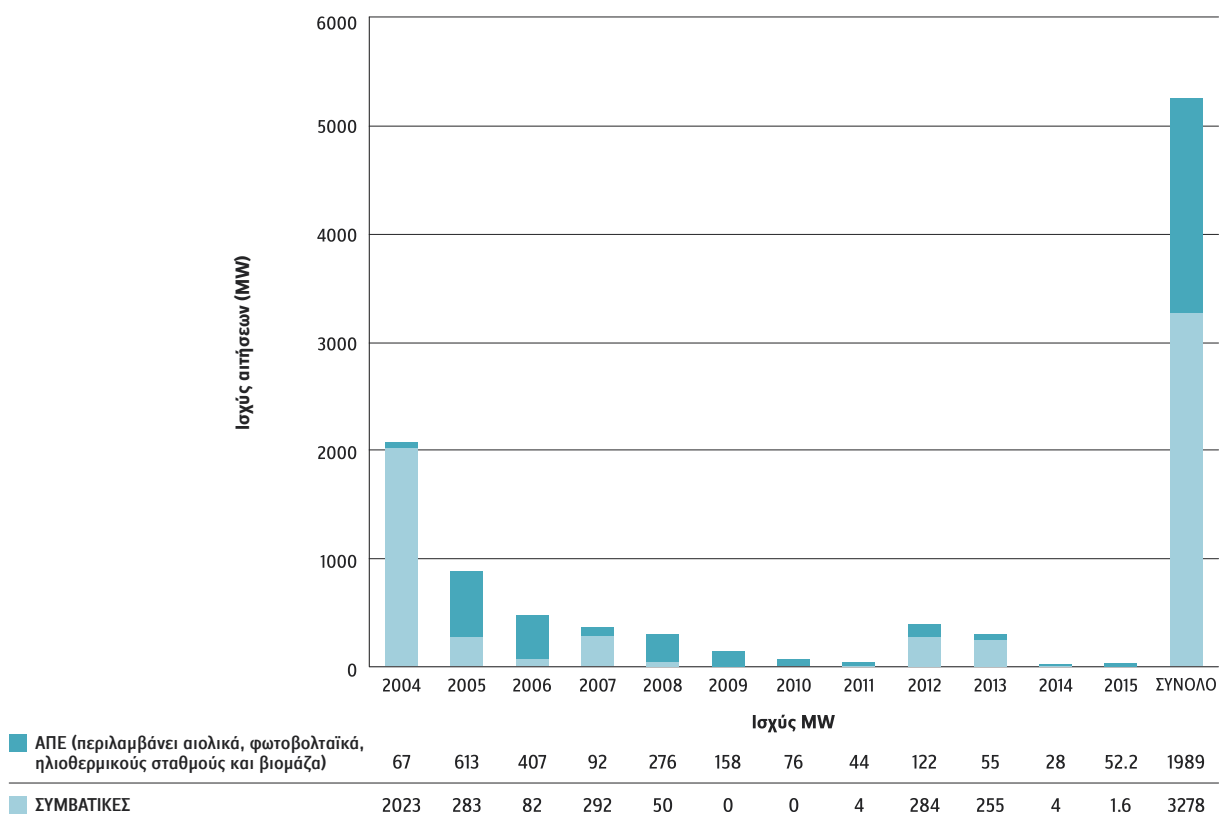
χορήγησε τον Δεκέμβριο 2015 άδεια κατασκευής και λειτουργίας ηλιοθερμικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 50 MW. Στο εν λόγω έργο η παραγωγή ηλεκτρισμού θα γίνεται αποκλειστικά με την εκμετάλλευση της ηλιακής ενέργειας από 300 μικρούς πύργους και ο κάθε πύργος θα περικλείεται από 110 μεταλλικά κάτοπτρα, επιστάτες. Ο κάθε πύργος θα διαθέτει σύστημα αποθήκευσης θερμικής ενέργειας σε γραφίτη, η αποθηκευμένη θερμική ενέργεια θα χρησιμοποιείται για την παραγωγή ατμού ο οποίος θα διοχετεύεται στον ατμοστρόβιλο για παραγωγή ηλεκτρισμού και η συμπύκνωση του ατμού θα επιτυγχάνεται με αερόψυκτους συμπυκνωτές.

Επιπρόσθετα, βρίσκεται υπό εξέταση αίτηση για άδεια κατασκευής ηλιοθερμικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με μέγιστη συνολική εγκατεστημένη ισχύ τα 50,76MW. Σύμφωνα με την αίτηση, ο σταθμός θα αποτελείται από 6.768 μηχανές Sterling ισχύος 7,5 kW έκαστη.

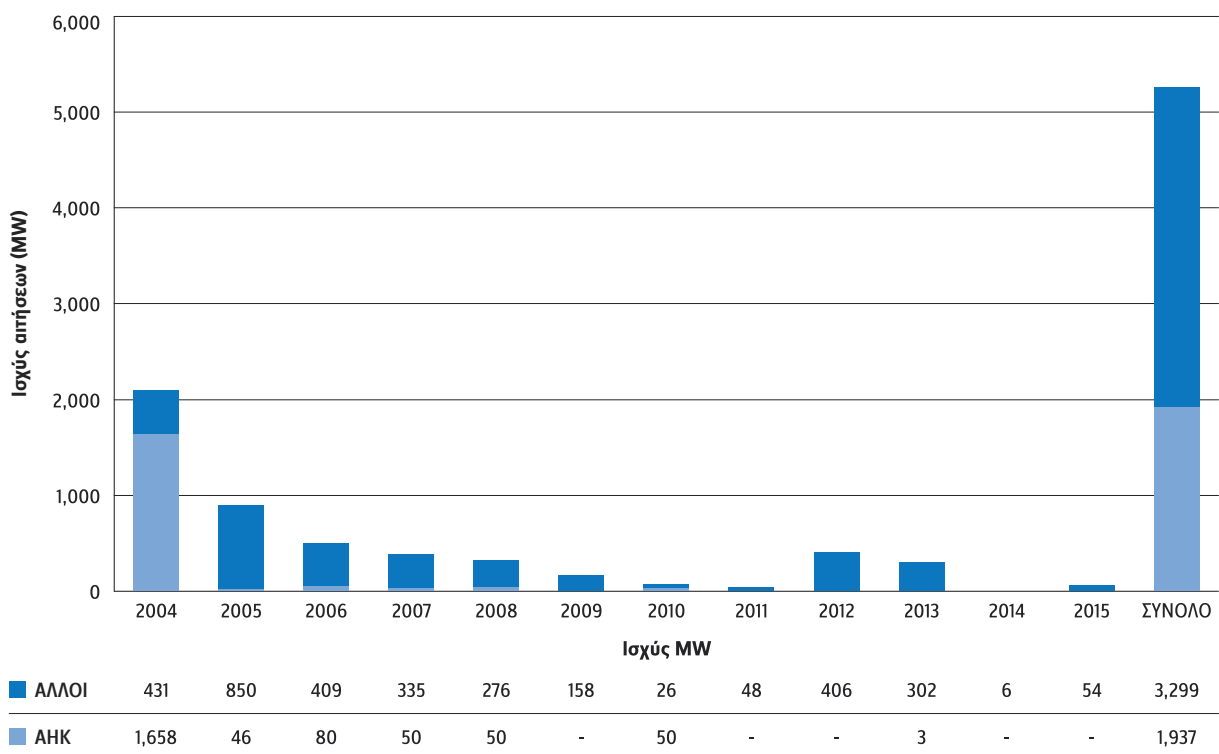
Αρχείο αιτήσεων αδειοδότησης και εκδοθεισών αδειών

Όλοι οι κατάλογοι των αιτήσεων των αδειών, καθώς και των εκδοθεισών αδειών είναι καταχωρημένοι στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ www.cera.org.cy.

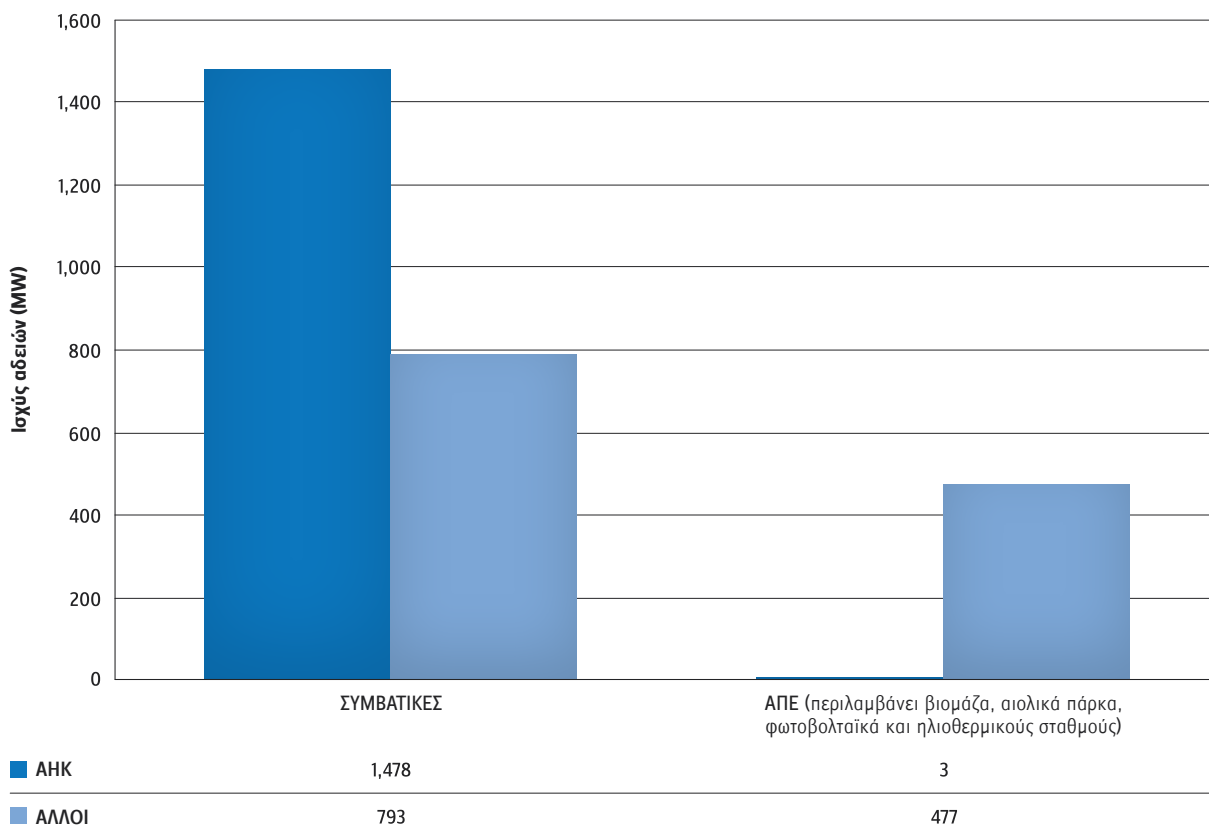
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ

Γραφική παράσταση 1 - Αιτήσεις για άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που υποβλήθηκαν την περίοδο 2004-2015

Γραφική παράσταση 2 - Αιτήσεις για άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που υποβλήθηκαν την περίοδο 2004-2015 από την ΑΗΚ και άλλους παραγωγούς

Γραφική παράσταση 3 - Συνολική αδειοδοτημένη ισχύς την 31.12.2015

Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Μονάδες παραγωγής ηλεκτρισμού από συμβατικά καύσιμα

Η ΡΑΕΚ με συνεχείς και επίμονες προσπάθειες μέσω ανακοινώσεων στην ιστοσελίδα της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου, στον ημερήσιο τύπο, στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για ενημέρωση του κοινού και με αποστολή εγκυκλίων σε όλα τα εμπλεκόμενα τμήματα, υπηρεσίες του κράτους και σε διάφορα άλλα οργανωμένα σύνολα, κατάφερε να πληροφορήσει το ενδιαφερόμενο κοινό ότι για εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτρογεννήτριας ισχύος μεγαλύτερης από 10KW, απαιτείται η εξασφάλιση άδειας ή εξαιρέσης από άδεια από τη ΡΑΕΚ.

Κατά το 2015 συνεχίστηκε η υποβολή αιτήσεων για παροχή εξαιρέσης από άδεια, καθώς και η έκδοση εξαιρέσης από άδεια, όπως φαίνεται και από τον πιο κάτω πίνακα:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ Η/Γ		ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Η/Γ ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΡΑΕΚ		ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Η/Γ (ΣΕ ΙΣΧΥ*)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ (ΣΕ ΙΣΧΥ*) ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Η/Γ)
2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ		
74	603	23	613	455	294,31

* ΣΕ ΙΣΧΥ: Άδειες οι οποίες δεν έχουν ανακληθεί ή λήξει.

Πίνακας 1 - Αιτήσεις για παροχή εξαιρέσης από άδεια και άδειες εξαιρέσης μέχρι το 2015

Μονάδες παραγωγής ηλεκτρισμού από φωτοβολταϊκά

Φωτοβολταϊκά συστήματα ισχύος 21-150kW

Στον πιο κάτω πίνακα φαίνεται η κατάσταση των αιτήσεων/αδειών φωτοβολταϊκών συστημάτων 21-150kW μέχρι το τέλος του 2015:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ Φ/Β		ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Φ/Β ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΡΑΕΚ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)
2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ		
-	758	26	357	35,69	18,57

Πίνακας 2 - Αιτήσεις και άδειες παραγωγής ηλεκτρισμού από φωτοβολταϊκά συστήματα 21-150kW μέχρι το 2015

Φωτοβολταϊκά συστήματα ισχύος 151kW-10MW (μειοδοτικός διαγωνισμός)

Η ΡΑΕΚ κατά το έτος 2013, αφού έλαβε υπόψη τα σχέδια χορηγιών για ενθάρρυνση της χρήσης των ΑΠΕ, την προκήρυξη του μειοδοτικού διαγωνισμού από τη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου ΑΠΕ και ΕΞΕ, και τη μελέτη της ΡΑΕΚ που εκπονήθηκε για σκοπούς επικαιροποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης στην οποία προνοείται βάσει της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για επίσηυση της διεύθυνσης των φωτοβολταϊκών συστημάτων στο σύστημα, αποφάσισε την έναρξη παραλαβής αιτήσεων των φωτοβολταϊκών συστημάτων πέραν των 151kW έως και 10MW που εμπίπτουν στο πλαίσιο του μειοδοτικού διαγωνισμού.

Κατά το έτος 2015, η ΡΑΕΚ αφού εξέτασε και αξιολόγησε τις υπολειπόμενες αιτήσεις προχώρησε στην έκδοση δύο εξαιρέσεων από άδειες για κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου στο πλαίσιο του μειοδοτικού διαγωνισμού, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 2,49MW.

Στον πιο κάτω πίνακα, φαίνεται η κατάσταση των αιτήσεων/αδειών φωτοβολταϊκών συστημάτων 151kW-10MW μέχρι το τέλος του 2015:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ Φ/Β		ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Φ/Β ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΓΙΑ:				ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)
2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ			
		2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ		
0	24	2	24	1	4	49,23	8,11

Πίνακας 3 - Αιτήσεις και άδειες παραγωγής ηλεκτρισμού από φωτοβολταϊκά συστήματα 151kW - 10MW μέχρι το 2015

Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων σε οικίες και κτήρια που αποτελούν έδρα τοπικών αρχών

Κατά το έτος 2015, στα περιφερειακά γραφεία του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής που ορίστηκε από τη ΡΑΕΚ ως φορέας υλοποίησης του παρόντος σχεδίου, είχαν παραληφθεί συνολικά 1.458 αιτήσεις και είχε διεκπεραιωθεί η εγκατάσταση 2.139 φωτοβολταϊκών συστημάτων σε οικίες και κτήρια τοπικών αρχών.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ		ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (Φ/Β)		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)
2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	
1.458	8.700	2.139	8.113	24,37

Πίνακας 4 - Συνολικός αριθμός αιτήσεων και συνδεδεμένων εγκαταστάσεων φωτοβολταϊκών με τη μέθοδο συμψηφισμού μέχρι το 2015

Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής σε εμπορικά και βιομηχανικά υποστατικά

Κατά το έτος 2015, η ΡΑΕΚ παρέλαβε 38 αιτήσεις για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο της αυτοπαραγωγής σε εμπορικά και βιομηχανικά υποστατικά, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 1,43MW.

Στον πιο κάτω πίνακα, φαίνεται η κατάσταση των αιτήσεων/αδειών φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο της αυτοπαραγωγής μέχρι το τέλος του 2015:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ Φ/Β		ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ Φ/Β ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΓΙΑ:				ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ MW (Φ/Β)
2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ		ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ			
		2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	2015	ΣΥΝΟΛΙΚΑ		
38	109	46	96	8	36	4,352	2,215

Πίνακας 5 - Αιτήσεις και άδειες φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο της αυτοπαραγωγής μέχρι το τέλος του 2015

7.2 Στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2015

Μέγιστη συνολική παραγωγή ισχύος (MW)

Η μέγιστη συνολική παραγωγή ισχύος ανήλθε σε 1009 MW την Τρίτη 4/8/2015, και ώρα 14:30 όπου και σημειώθηκε η μέγιστη ζήτηση ηλεκτρικής ισχύος.

Συνολική παραγωγή ενέργειας (GWh)

Αναφορικά με την καταγεγραμμένη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά το έτος 2015, έχουν καταγραφεί τα ακόλουθα σημαντικά στοιχεία:

Το σύνολο της μεικτής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας έφθασε στις 4.512.405 MWh.

Η ΑΗΚ συνέβαλε με 4.127.876 MWh ενώ οι αυτοπαραγωγοί με 2.950 MWh. Οι παραγωγοί με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρήγαγαν 384.529 MWh.

Οι σταθμοί παραγωγής της ΑΗΚ παρήγαγαν 220.805 MWh, για τις τοπικές τους ανάγκες.

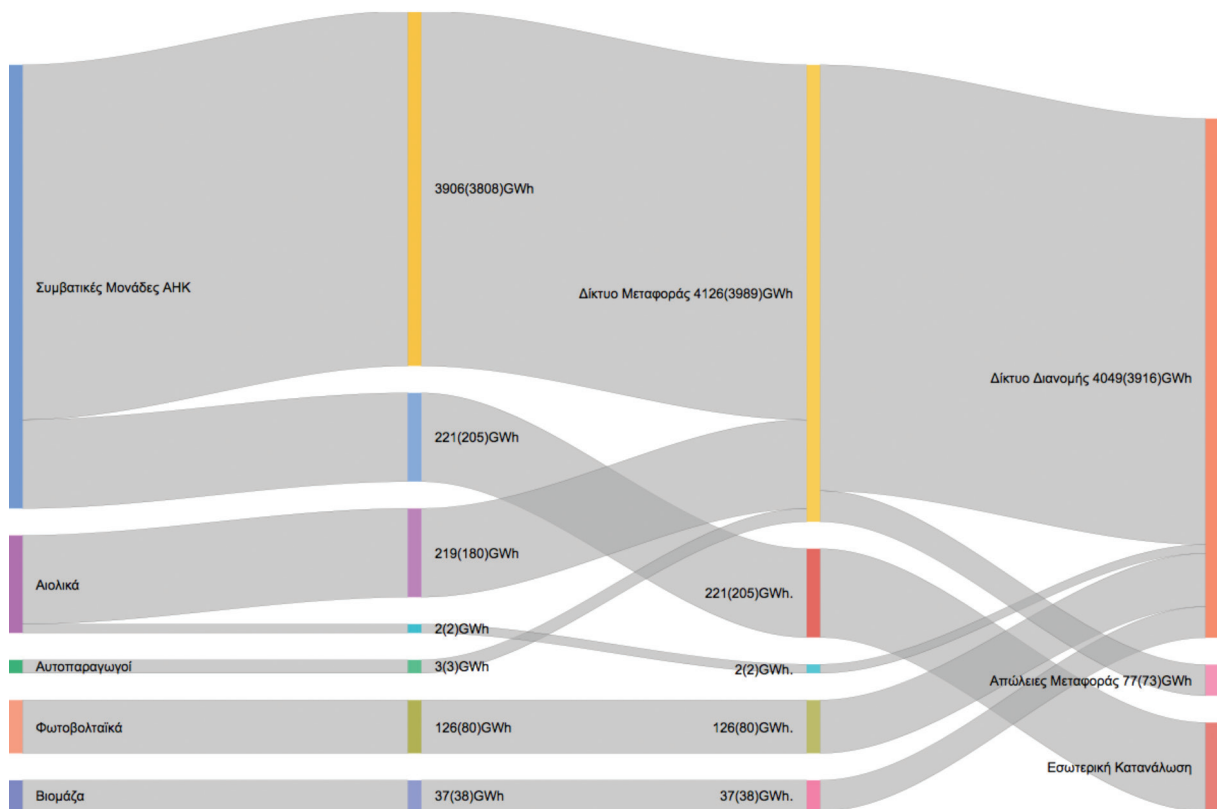
Η ενέργεια από συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ που εισήλθε στο σύστημα μεταφοράς έφθασε στις 3.907.071 MWh.

Οι καταγραφείσες απώλειες κατά τη μεταφορά ανήλθαν στις 77.124 MWh ή 1,9 % της εισερχόμενης ενέργειας στο σύστημα μεταφοράς.

Συντελεστής φορτίου

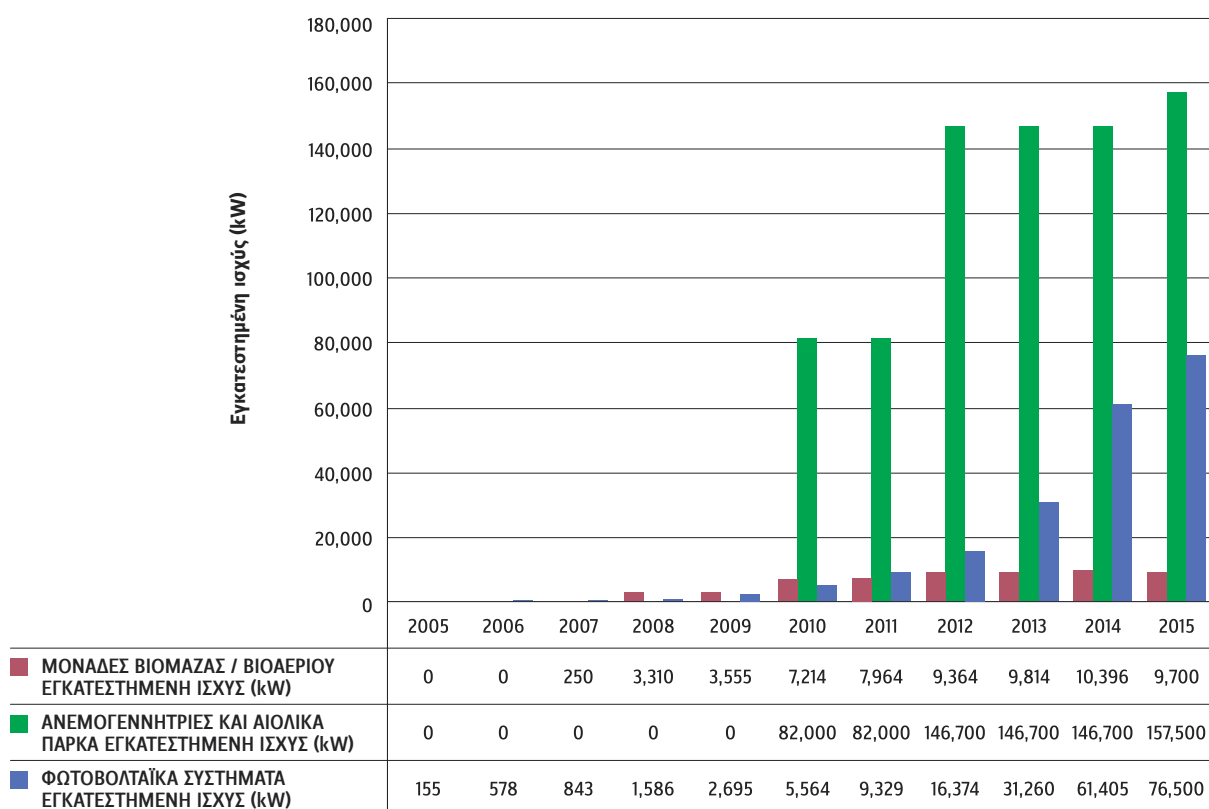
Ο συντελεστής φορτίου των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής ήταν 51,1% κατά το 2015, σε σύγκριση με τον συντελεστή φορτίου για το έτος 2014 που ήταν της τάξης του 54,2%. Κατά τη στιγμή της μέγιστης ζήτησης δεν υπήρξε συνεισφορά παραγωγής από συμβατική αυτοπαραγωγή. Η ηλεκτρική ενέργεια όμως που παράχθηκε από τον συμβατικό αυτοπαραγωγό κατά το 2015 λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του συντελεστή φορτίου.

Το διάγραμμα που ακολουθεί απεικονίζει τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για το 2015.

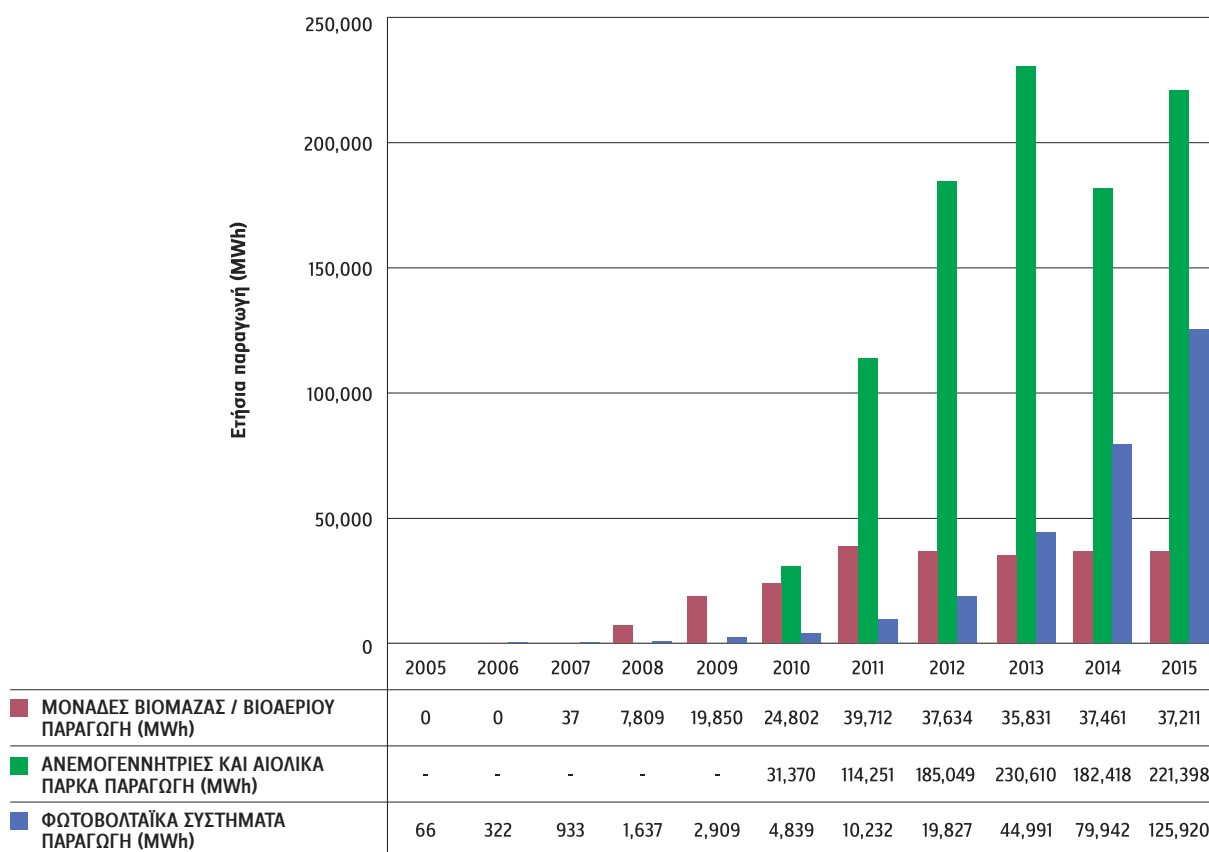

Διάγραμμα 1 - Διάγραμμα Sankey για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2015

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΠΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

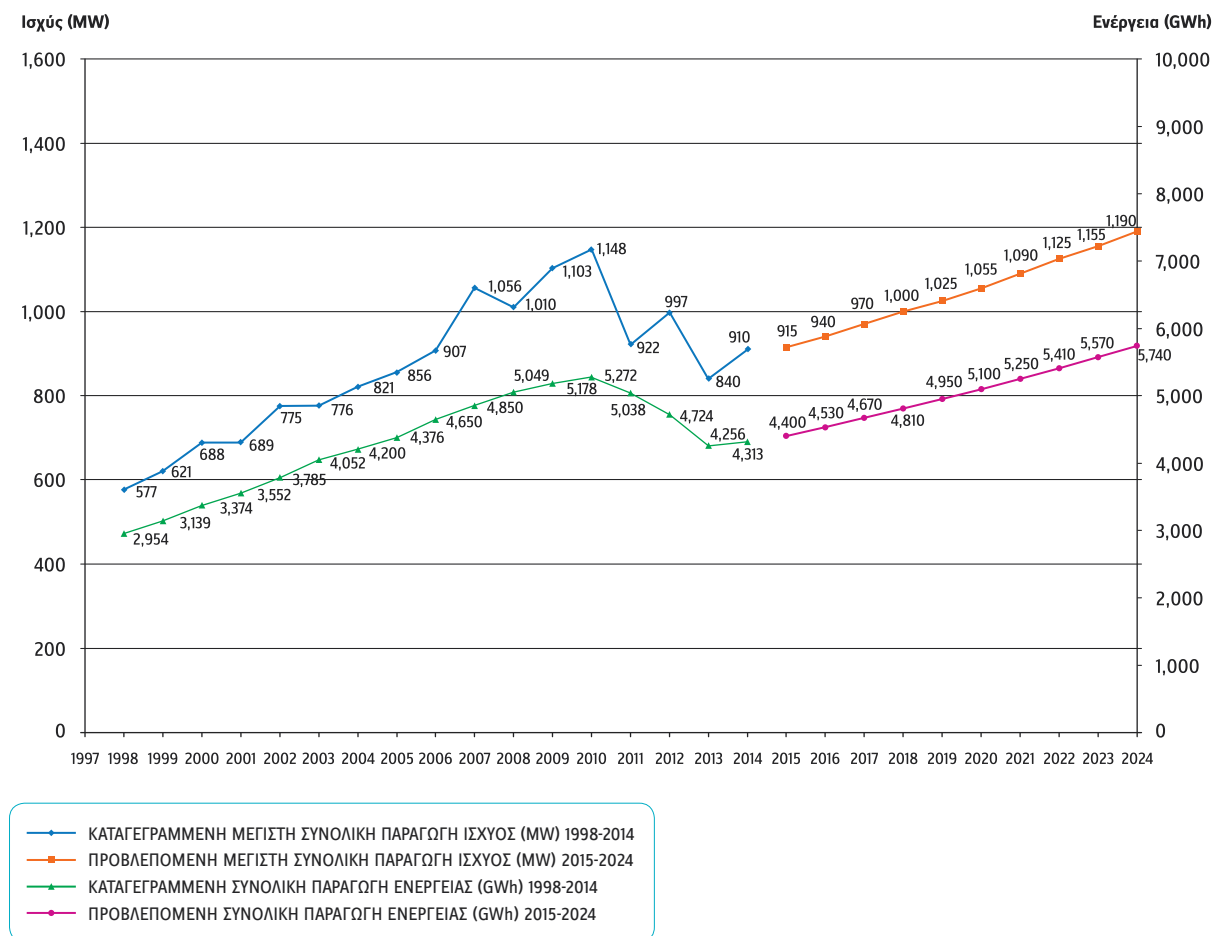

Γραφική παράσταση 4 - Ετήσια εγκατεστημένη ισχύς (kW) ΑΠΕ 2005-2015

Γραφική παράσταση 5 - Ετήσια παραγωγή (MWh) ΑΠΕ 2005-2015

ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΜΕΓΙΣΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΙΣΧΥΟΣ (MW) ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (GWh) ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 2015-2024

Γραφική παράσταση 6 - Πρόγνωση μέγιστης συνολικής παραγωγής ισχύος και ενέργειας 2015-2024

7.3 Ασφάλεια εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια

Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας

Ο πίνακας 6 παρουσιάζει τη μέγιστη συνολική παραγωγή (MW) για την περίοδο 2004-2015, τη διαθέσιμη εφεδρεία, σύμφωνα με μελέτες, και το αναπτυξιακό πρόγραμμα παραγωγής. Σημειώνεται ότι η ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και κυρίως αυτή που αντιστοιχεί στις εγκαταστάσεις που αφορούν στο αιολικό δυναμικό δεν μπορεί, λόγω της φύσης της, να συνεισφέρει στα επίπεδα επάρκειας.

ΜΕΓΙΣΤΗ ΖΗΤΗΣΗ ΦΟΡΤΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΦΕΔΡΕΙΑ												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Αναπτυξιακό πρόγραμμα ΑΗΚ							+50MW (ΜΕΚ ΙΙ)	-30MW Απόσυρση 1 μονάδας Μονής -390 (ΗΣ Βασ) -220 (ΗΣ Βασ) +166,6 (ΜΕΚ)*	+145 MW (ΕΣΚ(Α)5), +145 MW (ΕΣΚ(Α)4) +120 (ΜΕΚ)**	+Επιδιόρθωση 150MW(ΕΣΚ4 και ΕΣΚ5) + 390 (1-3 ΗΣ Βασ) -286,6(ΜΕΚ) -150MW απόσυρση των μονάδων ατμού Μονής***		
Εγκατεστημένη (ονομαστική) ισχύς σε MW	988	988	988	1.118	1.318	1.388	1.437	964	1.374	1.477	1.477	1.477
Μέγιστη συνολική παραγωγή σε MW	821	856	907	1.056	1.010	1.103	1.437	922	997	840	910	915
Διαθέσιμη εφεδρεία από τις συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ	20%	15%	9%	6%	30%	26%	0%	964-1.100****	38%	76%	62%	61%

ΜΕΚ: Μονάδα εσωτερικής καύσης
 ΕΣΚ: Εγκατάσταση συνδυασμένου κύκλου
 ΕΣΚ(Α): ΕΣΚ με λειτουργία των αεριοστρόβιλων σε ανοικτό κύκλο
 (*) καλ.2011 - Μείωση διαθεσιμότητας σε σύγκριση με 2010: 1 μονάδα στον ΗΣ Μονής, 3x130+1x220 MW στον ΗΣ Βασιλικού. Αύξηση με ΜΕΚ επί ενοικίω:166,6 MW
 (**) καλ.2012 - Αύξηση διαθεσιμότητας σε σύγκριση με 2011: 290 MW στον ΗΣ Βασιλικού συν ΜΕΚ επί ενοικίω: 120 MW
 (***) καλ.2013 - Αύξηση διαθεσιμότητας σε σύγκριση με 2012: +2x75 MW +3x130 MW στον ΗΣ Βασιλικού και απόσυρση 5x30 MW στον ΗΣ Μονής, καθώς και με ΜΕΚ επί ενοικίω 287 MW
 (****) 1.100 MW, Εκτίμηση καλοκαιρινής παραγωγής 2011 χωρίς το συμβάν της 11/7/2011

Πίνακας 6 - Διαθέσιμη ικανότητα ετήσιας παραγωγής και εφεδρεία 2004-2015

Η ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους, έχει την ευθύνη για την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο, την αξιοπιστία και ασφάλεια του συστήματος παραγωγής-μεταφοράς και διανομής, καθώς και για την ποιότητα της παροχής ηλεκτρισμού.

Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά την επάρκεια, ποιότητα και αξιοπιστία της παροχής ηλεκτρισμού και, οποτεδήποτε διαπιστώσει τυχόν ελλείμματα, ενημερώνει σχετικά τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο οποίος μετά από διαβούλευση με τη ΡΑΕΚ και τον ΔΣΜ λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα διορθωτικά μέτρα.

Μετά την πτώση στη ζήτηση ηλεκτρικής ισχύος και ενέργειας, κατά το υπό επισκόπηση έτος, η επάρκεια ευρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Αυτό αναμένεται να συνεχιστεί και για τα επόμενα χρόνια.

Για τον υπολογισμό της διαθέσιμης ικανότητας παραγωγής, δεν λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα ικανοποίησής της και από μέρος των ανανεώσιμων πηγών, που είναι σε θέση να την παράσχουν, όπως είναι για παράδειγμα τα φωτοβολταϊκά συστήματα.

8. ΑΓΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

Στην ενότητα που ακολουθεί γίνεται μια σύντομη αναφορά στο νομοθετικό πλαίσιο της αγοράς φυσικού αερίου ως επίσης και σε θέματα οργάνωσης και ανάπτυξης της αγοράς.

8.1 Νομοθετικό πλαίσιο αγοράς φυσικού αερίου

Ο εν ισχύ Νόμος Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου του 2012 (Νόμος) ο οποίος υιοθετεί τα σημαντικά χαρακτηριστικά του Τρίτου Ενεργειακού Πακέτου, προνοεί για τη ρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία και μεταξύ άλλων θεσπίζει τους κανόνες για τη μεταφορά, διανομή, προμήθεια και αποθήκευση του φυσικού αερίου. Επιπλέον, προσδιορίζει τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, την πρόσβαση στην αγορά, την εκμετάλλευση των δικτύων, καθώς και τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών μεταφοράς, διανομής, προμήθειας και αποθήκευσης φυσικού αερίου. Στον Νόμο περιγράφονται και τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της ΡΑΕΚ και καθορίζεται ολοκληρωμένα το εύρος των δραστηριοτήτων και ο ρόλος της.

Σημειώνεται ότι ο Νόμος παρέχει τις βασικές πρόνοιες ενόψει της επικείμενης εισαγωγής φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, όμως δεν προσδιορίζει το μοντέλο της αγοράς και το οργανωτικό πλαίσιο που θα χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη της αγοράς, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο την εύλογη ευχέρεια στους αποφασίζοντες για τις πρόπουσες επιλογές. Επιπλέον, ο Νόμος προβλέπει τη δυνατότητα παρεκκλίσεων, κατά τις διατάξεις και της Οδηγίας, χωρίς όμως να θεσμοθετεί συγκεκριμένα τις παρεκκλίσεις αυτές, αφήνοντας στην κρίση του Υπουργικού Συμβουλίου τον πλήρη καθορισμό αυτών των παρεκκλίσεων.

Βασικό στοιχείο του νέου πλαισίου λειτουργίας των αγορών φυσικού αερίου, αλλά και ηλεκτρισμού, όπως αυτό αποτυπώνεται με πολύ αναλυτικό τρόπο στο ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο (Τρίτο Ενεργειακό Πακέτο), είναι ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων της παραγωγής και εμπορίας φυσικού αερίου, οι οποίες οφείλουν πλέον να πραγματοποιούνται σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, από εκείνες της μεταφοράς και της διανομής, για τις οποίες προβλέπεται η ρυθμιζόμενη πρόσβαση τρίτων, υπό την εποπτεία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, του ACER και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ο Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμος του 2012 προβλέπει για την Κύπρο τη δυνατότητα παρέκκλισης από συγκεκριμένα Άρθρα της Οδηγίας, καθώς μπορεί να θεωρηθεί είτε απομονωμένη είτε αναδυόμενη αγορά. Στην περίπτωση της Κύπρου, είναι δυνατόν αφενός μεν να υπάρξει παρέκκλιση από την εφαρμογή του ανταγωνισμού στην εμπορία χονδρικής και στην προμήθεια φυσικού αερίου προς τους τελικούς καταναλωτές, ιδιαίτερα για όσο διάστημα η κυπριακή αγορά φυσικού αερίου θεωρείται αναδυόμενη, αφετέρου δε να μην υπάρξει ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων των διαχειριστών φυσικού αερίου (μεταφορά, διανομή, αποθήκευση, ΥΦΑ, κλπ.) από τις δραστηριότητες της εμπορίας και προμήθειας, κατά τον προβλεπόμενο στην Οδηγία τρόπο, επί παραδείγματι, για τις εγκαταστάσεις μεταφοράς, με ιδιοκτησιακό διαχωρισμό.

Η επιλογή των παρεκκλίσεων δεν είναι απαραίτητο να αφορά σε όλες τις δυνατότητες που παρέχει το θεσμικό πλαίσιο, αντίθετα θα πρέπει να γίνει η κατάλληλη επιλογή με κριτήρια κυρίως της οικονομικότητας και της ομαλής λειτουργίας της αγοράς κατά την αρχική περίοδο, καθώς και η δυνατότητα ομαλής μετάβασης στο καθεστώς πλήρως απελευθερωμένης αγοράς. Αναμφίβολα, η εφαρμογή τους δεν θα πρέπει να εμποδίζει την αποτελεσματική ρύθμιση και έλεγχο της αγοράς φυσικού αερίου και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτή.

8.2 Οργάνωση της αγοράς φυσικού αερίου

Δεδομένου ότι η αγορά φυσικού αερίου στην Κύπρο είναι υπό ανάπτυξη, βασικός στόχος είναι η δημιουργία μίας οργανωμένης αγοράς, κατά τα πρότυπα των προηγμένων αντίστοιχων αγορών παγκοσμίως, αλλά και κατά τη βέλτιστη πρακτική της ευρωπαϊκής βιομηχανίας φυσικού αερίου, με εύρυθμη λειτουργία όλων των εμπλεκόμενων στην αγορά, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις φυσικού αερίου, είτε πρόκειται για θεσμοθετημένους από τη νομοθεσία φορείς.

Δυστυχώς, η εμπειρία άλλων χωρών με παρόμοιες ιδιομορφίες με την Κύπρο είναι ελάχιστες, δηλαδή ο συνδυασμός ανύπαρκτης αγοράς, η οποία χρειάζεται κάποια «έναυση», υπό καθεστώς αναδυόμενης ή απομονωμένης αγοράς σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πλαίσιο. Οι μόνες χώρες που μπορούν να χαρακτηριστούν εν μέρει αντίστοιχες περιπτώσεις, είναι η Πορτογαλία, η Ελλάδα -καθώς και αυτές ξεκίνησαν υπό απολύτως παρόμοιο καθεστώς τη δεκαετία του 1990- ελαφρώς η Ιρλανδία και μετά οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που δεν έχουν ακόμη φυσικό αέριο και ευρίσκονται στη διαδικασία εισαγωγής του στο ενεργειακό τους σύστημα.

Είναι αναμενόμενο ότι η αγορά φυσικού αερίου θα αναπτυχθεί σε φάσεις που εκτός από τον χρονικό προσδιορισμό θα έχουν και εξελικτικό χαρακτήρα, δηλαδή θα προνοούν για τα σημαντικά βήματα που πρέπει να γίνουν ώστε η Κύπρος να αποκτήσει σε εύλογο χρόνο μια αγορά εναρμονισμένη με το κοινοτικό κεκτημένο και θα λειτουργεί με αποδοτικό και οικονομικό τρόπο για τους καταναλωτές της.

Προβλέπεται να εκκινήσει από την ηλεκτροπαραγωγή και εν συνεχεία να επεκταθεί και σε άλλους τομείς, με κυρίαρχο τον εμπορικό τομέα (π.χ. ξενοδοχεία), μικρές βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες και, τέλος, τον οικιακό τομέα.

Η ΡΑΕΚ έχει ήδη υποβάλει μελέτη με εισηγήσεις αναφορικά με το πλαίσιο σχεδιασμού και λειτουργίας της αγοράς φυσικού αερίου στην Κύπρο στην οποία περιέχονται οι βασικές παράμετροι της αγοράς φυσικού αερίου τόσο στη μόνιμη και ώριμη εκδοχή της όσο και κατά τη φάση της εκκίνησης και ανάπτυξής της, έχουν καταγράψει εξειδικευμένα οι αρμοδιότητες των απαραίτητων φορέων όπως οι διαχειριστές και ιδιοκτήτες δικτύων, οι προμηθευτές κ.ά., έχουν καθοριστεί οι διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης της αγοράς, περιγράφεται σε γενικές γραμμές το ρυθμιστικό πλαίσιο, ενώ αναλύονται οι εισηγήσεις της ΡΑΕΚ για την επιλογή του μοντέλου αγοράς και κατ' επέκταση των παρεκκλίσεων που πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή με λεπτομερή αιτιολόγηση.

8.3 Ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου

Εγχώριο φυσικό αέριο

Η επιβεβαίωση της ύπαρξης υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ της Κύπρου και η πιθανή μελλοντική παραγωγή τους προσδίδουν μια ενδιαφέρουσα παράμετρο στην ανάπτυξη της κυπριακής αγοράς φυσικού αερίου, καθόσον θα υπάρχει δυνατότητα εφοδιασμού του νησιού με εγχώριο φυσικό αέριο.

Η ανάπτυξη του κοιτάσματος Αφροδίτη παρέχει την πρώτη ευκαιρία για την παροχή φυσικού αερίου στην Κύπρο, ενώ αδιαμφισβήτητη η άφιξη των εγχώριου φυσικού αερίου στην Κύπρο θα είναι ένα πολύ σημαντικό ορόσημο για τον κυπριακό λαό. Η ανάπτυξη όμως των υποδομών που σχεδιάζονται για τον

εφοδιασμό της κυπριακής αγοράς είναι άμεσα συνυφασμένες με την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών για εξαγωγές. Έτσι, βρισκόμαστε εν αναμονή της συμφωνίας επί του σχεδίου ανάπτυξης του κοιτάσματος Αφροδίτη το οποίο θα περιέχει μεταξύ άλλων το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των όποιων επιλογών.

Παράλληλα, αναμένονται με αισιοδοξία οι εξελίξεις στα υπόλοιπα ερευνητικά τεμάχια.

Ενδιάμεση λύση προμήθειας φυσικού αερίου

Η πιθανή υιοθέτηση προσωρινής λύσης εφοδιασμού φυσικού αερίου μέχρι τη διάθεση του εγχώριου φυσικού αερίου αποτελεί υπό διερεύνηση επιλογή. Έτσι, σε συνέχεια της προηγούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας της Δημόσιας Επιχείρησης Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ Λτδ) η οποία δεν κατέληξε σε αποτέλεσμα, το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα Απόφασή του τον Νοέμβριο 2013 εξέδωσε οδηγία προς την ΔΕΦΑ για διεξαγωγή ανοικτού διαγωνισμού για προμήθεια φυσικού αερίου στη ΔΕΦΑ για περίοδο μέχρι 10 χρόνια οπότε και αυξημένες ποσότητες έναντι της τελευταίας διαδικασίας.

Στη βάση αυτή, η ΔΕΦΑ τον Ιανουάριο 2014 ανακοίνωσε πρόσκληση για υποβολή προτάσεων σε ανοικτό διαγωνισμό για προμήθεια φυσικού αερίου για περίοδο μέχρι 10 χρόνων με έναρξη την 1η Ιανουαρίου 2016. Η προμήθεια του φυσικού αερίου αφορά παράδοση στα όρια του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στο Βασιλικό. Οι προτάσεις ζητήθηκε να είναι ολοκληρωμένες δηλαδή να καλύπτουν όλες τις εμπορικές ανάγκες και τις ανάγκες υποδομών για παράδοση φυσικού αερίου στο Βασιλικό, δηλαδή προμήθεια φυσικού αερίου, μεταφορά και επεξεργασία. Η διαδικασία βρίσκεται ακόμα υπό εξέλιξη.

Βάσει των αρμοδιοτήτων της που απορρέουν από τους Νόμους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου 2004 έως 2012 αλλά και Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού 2003 έως 2012, πρέπει σε περίπτωση που η διαδικασία καταλήξει σε επιτυχόντα προσφοροδότη να διασφαλίσει την ασφάλεια εφοδιασμού φυσικού αερίου και κατ' επέκταση την ασφάλεια εφοδιασμού ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και την ομαλή, ασφαλή και αξιόπιστη λειτουργία τόσο του συστήματος φυσικού αερίου, όσο και του συστήματος ηλεκτρισμού.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο προστασίας των καταναλωτών θα ελέγξει, όπως και στο παρελθόν, το αποτέλεσμα της διαδικασίας εκτιμώντας το κόστος ηλεκτροπαραγωγής με χρήση φυσικού αερίου και θα συναξιολογήσει τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα από τη χρήση του.

9. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ρυθμιστών Ενέργειας (Council of European Energy Regulators - CEER) σε συνεργασία με όλες τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές προωθούν μέτρα για υλοποίηση των πιο πάνω προσπαθειών. Βασικό μέτρο είναι η στήριξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER) από τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές, οι οποίες γνωστοποιούν τη σύσταση της νέας ιστοσελίδας του που αφορά αποκλειστικά στην ενημέρωση των καταναλωτών ενέργειας.

Η νέα ιστοσελίδα του CEER που αναφέρεται αποκλειστικά στους καταναλωτές ενέργειας είναι: http://www.energy-regulators.eu/portal/page/portal/EER_HOME/ENERGY_CUSTOMERS

Η ΠΑΕΚ με σκοπό να διασφαλίσει ότι διατίθενται στους καταναλωτές το σύνολο των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματά τους, την ισχύουσα νομοθεσία και τους τρόπους προσφυγής που διαθέτουν σε περίπτωση διαφοράς, εξέδωσε το 2015 ενημερωτικό έντυπο το οποίο διέθεσε και σε ηλεκτρονική μορφή στα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη, στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία της ΑΗΚ.

Σύμφωνα με σχετικές πρόνοιες των Νόμων, το Γραφείο της ΠΑΕΚ, τα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη και το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού αποτελούν τα ενιαία σημεία επαφής για ενημέρωση των καταναλωτών.

Δείκτες απόδοσης

Η ΠΑΕΚ ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχει ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος και τροποποιήσεις αυτού, έχει εκδώσει με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και αφού κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εγκρίθηκαν από αυτή, τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Δείκτες Απόδοσης) Κανονισμούς του 2005 - Κ.Δ.Π. 571/2005.

Με βάση τους εν λόγω Κανονισμούς ως «δείκτες απόδοσης» ορίζονται οι δείκτες προμήθειας ηλεκτρισμού και περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις του προμηθευτή και του ιδιοκτήτη συστήματος διανομής, τα δικαιώματα των καταναλωτών, τα πρότυπα απόδοσης και τα ελάχιστα επίπεδα απόδοσης αυτών, καθώς

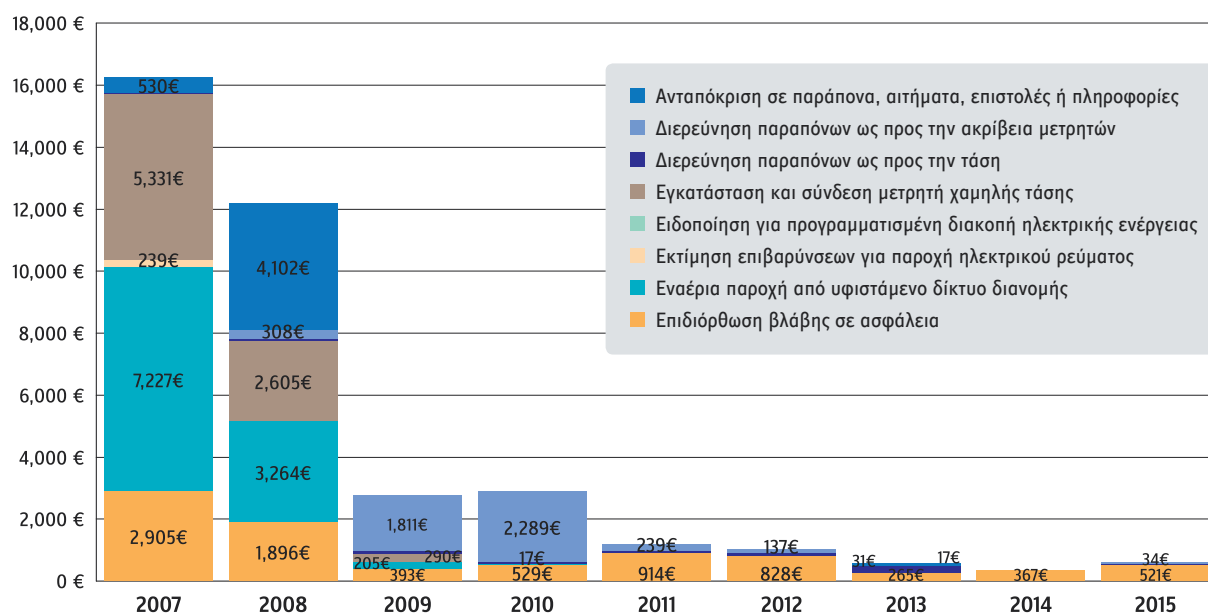
και το πρόστιμο που επιβάλλεται σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης του προμηθευτή ή/και του ιδιοκτήτη συστήματος διανομής.

Στο πλαίσιο εφαρμογής και τήρησης των πιο πάνω προνοιών, παρατίθενται πιο κάτω για κάθε δείκτη απόδοσης τα ποσά που έχουν καταβληθεί ως πρόστιμο σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ως ιδιοκτήτη συστήματος διανομής και ως αδειούχο προμηθευτή που έχουν καταγραφεί για την περίοδο 1.1.2015 μέχρι 31.12.2015. Επίσης παρουσιάζονται για σκοπούς σύγκρισης τα αντίστοιχα αποτελέσματα προηγούμενων ετών.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (ΑΗΚ)

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007-2015

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

Γραφική παράσταση 7 - Δείκτες απόδοσης ιδιοκτήτη συστήματος διανομής (ΑΗΚ)

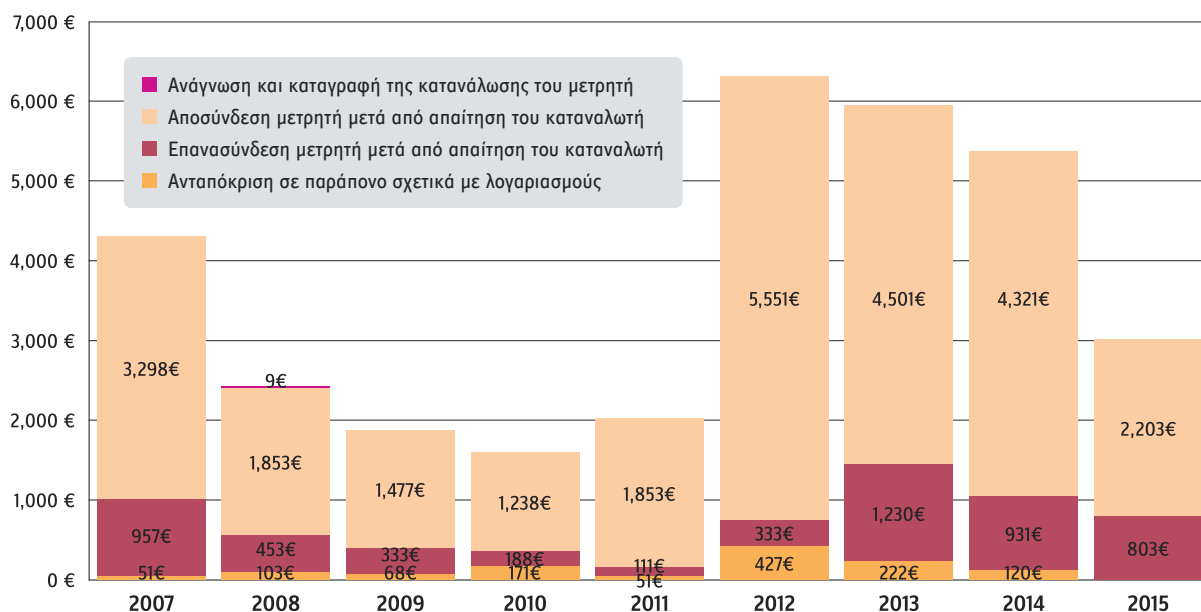
Δείκτης		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Επιδιόρθωση βλάβης σε ασφάλεια	2.905 €	1.896 €	393 €	529 €	914 €	828 €	265 €	367 €	521 €
2	Εγκατάσταση και σύνδεση μετρητή χαμηλής τάσης	5.331 €	2.605 €	290 €						
3	Εναέρια παροχή από υφιστάμενο δίκτυο διανομής	7.227 €	3.264 €	205 €	17 €					
4	Εκτίμηση επιβαρύνσεων για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	239 €								
5	Ειδοποίηση για προγραμματισμένη διακοπή ηλεκτρικής ενέργειας									
6	Διερεύνηση παραπόνων ως προς την τάση	34 €	34 €	68 €	68 €	34 €	68 €	205 €		34 €
7	Διερεύνηση παραπόνων ως προς την ακρίβεια μετρητών		308 €	1.811 €	2.289 €	239 €	137 €	31 €		34 €
8	Ανταπόκριση σε παράπονα, αιτήματα, επιστολές ή πληροφορίες	530 €	4.102 €					17 €		

Πίνακας 7 - Δείκτες απόδοσης ιδιοκτήτη συστήματος διανομής

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ ΑΗΚ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007-2015

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

Γραφική παράσταση 8 - Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ ΑΗΚ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007-2015

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας

Δείκτης		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Ανταπόκριση σε παράπονο σχετικά με λογαριασμούς	51 €	103 €	68 €	171 €	51 €	427 €	222 €	120 €	
2	Διευθέτηση και τήρηση συναντήσεων									
3	Επανασύνδεση μετρητή μετά από απαίτηση του καταναλωτή	957 €	453 €	333 €	188 €	111 €	333 €	1.230 €	931 €	803 €
4	Αποσύνδεση μετρητή μετά από απαίτηση του καταναλωτή	3.298 €	1.853 €	1.477 €	1.238 €	1.853 €	5.551 €	4.501 €	4.321 €	2.203 €
5	Ανάγνωση και καταγραφή της κατανάλωσης του μετρητή		9 €							
6	Ανταπόκριση σε παράπονα, αιτήματα, επιστολές ή πληροφορίες	*	*	*						

* Ο Δείκτης (6) συμπεριλαμβάνεται στο Δείκτη (8) ΙΣΔ

Πίνακας 8 - Δείκτες απόδοσης προμηθευτή

Από τους πιο πάνω πίνακες φαίνεται ότι κατά το υπό επισκόπηση έτος αρκετές από τις επιδόσεις της ΑΗΚ τόσο ως ιδιοκτήτη συστήματος διανομής όσο και ως προμηθευτή, παρουσίασαν βελτίωση και ως εκ τούτου θεωρούνται ικανοποιητικές. Ωστόσο, η ΡΑΕΚ θα συνεχίσει να προβαίνει σύμφωνα με τις εξουσίες που της παρέχει η νομοθεσία σε όλες τις δέουσες ενέργειες, έτσι ώστε οι επιδόσεις της ΑΗΚ να βελτιωθούν περαιτέρω.

10. ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

31 Δεκεμβρίου 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

56	Μέλη Αρχής
57	Έκθεση Μελών Αρχής
58	Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή
60	Κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων
61	Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης
62	Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης
63	Κατάσταση ταμειακών ροών
64	Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις
86	Πρόσθετες πληροφορίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων

ΜΕΛΗ ΑΡΧΗΣ

Μέλη: Δρ. Ανδρέας Πουλλικκός - Πρόεδρος (διορίστηκε στις 5 Οκτωβρίου 2015)
Γιώργος Σιαμμάς - Πρόεδρος (παραιτήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015)
Φίλιππος Φιλίππου - Αντιπρόεδρος (διορίστηκε στις 5 Οκτωβρίου 2015)
Νεόφυτος Χατζηγεωργίου - Μέλος (διορίστηκε στις 26 Απριλίου 2016)
Κύπρος Κυπριανίδης - Μέλος (λήξη θητείας την 1η Φεβρουαρίου 2016)

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές: InterTaxAudit
Ναυαρίνου 18
NAVARINO BUSINESS CENTRE
Άγιος Ανδρέας
1100 Λευκωσία, Κύπρος

Λογιστικοί Σύμβουλοι: Alliot Partellas Kiliaris Ltd
Εγκεκριμένοι Λογιστές
Στροβόλου 77
Strovolos Center, Γραφείο 201
Στρόβολος
2018 Λευκωσία, Κύπρος

Νομικοί Σύμβουλοι: Ορφανίδης, Χριστοφίδης & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε.
Θεμιστοκλή Δέρβη 41, Hawaii Tower
Γραφεία 301-303, 3ος όροφος
1066 Λευκωσία, Κύπρος

Διεύθυνση γραφείου: Λεωφόρος Γρίβα Διγενή 81-83
Μέγαρο Ιακωβίδη, 3ος όροφος, 1080 Λευκωσία
Τ.Θ. 24936
1305 Λευκωσία

ΕΚΘΕΣΗ ΜΕΛΩΝ ΑΡΧΗΣ

Τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) παρουσιάζουν την έκθεσή τους μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Κύρια δραστηριότητα

Η ίδρυση της ΡΑΕΚ πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της ΡΑΕΚ είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της αγοράς ενέργειας (ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια.

Ανασκόπηση τρέχουσας κατάστασης, προβλεπόμενες μελλοντικές εξελίξεις και σημαντικοί κίνδυνοι

Η εξέλιξη της Αρχής μέχρι σήμερα, τα οικονομικά της αποτελέσματα και η οικονομική της θέση, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Περισσότερες λεπτομέρειες για το λειτουργικό περιβάλλον της Αρχής, καθώς και για τους άλλους κινδύνους και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει και τις ενέργειες που λαμβάνει για αντιμετώπισή τους, αναφέρονται στις σημειώσεις 3 και 25 των οικονομικών καταστάσεων.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της Αρχής για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 60.

Μέλη

Τα Μέλη της Αρχής στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζονται στη σελίδα 56. Ο κύριος Γιώργος Σιαμμάς ο οποίος κατείχε τη θέση του Προέδρου στην Αρχή υπέβαλε παραίτηση στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, η οποία έγινε δεκτή. Ο Δρ. Ανδρέας Πουλλικκός διορίστηκε ως νέος Πρόεδρος στις 5 Οκτωβρίου 2015. Ο κύριος Φίλιππος Φιλίππου διορίστηκε ως Αντιπρόεδρος, επίσης στις 5 Οκτωβρίου 2015. Ο κύριος Κύπρος Κυπριανίδης αποχώρησε από Μέλος μετά το πέρας της θητείας του την 1η Φεβρουαρίου 2016. Ο κύριος Νεόφυτος Χατζηγεωργίου διορίστηκε Μέλος στις 26 Απριλίου 2016.

Σύμφωνα με τον Ιδρυτικό Νόμο Ν. 122(Ι)/2003 όλα τα υφιστάμενα μέλη της ΡΑΕΚ έχουν διοριστεί για 6 χρόνια.

Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Οι Ανεξάρτητοι Ελεγκτές, InterTaxAudit, έχουν διοριστεί από τον Γενικό Ελεγκτή όπως εξακολουθήσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και για το επόμενο έτος.

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκός

Πρόεδρος

3 Μαΐου 2016

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή Προς τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ)

Έκθεση επί των οικονομικών καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (η 'Αρχή') στις σελίδες 7 μέχρι 31 οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη των Μελών της Αρχής για τις οικονομικές καταστάσεις

Τα Μέλη της Αρχής είναι υπεύθυνα για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες που τα Μέλη της Αρχής καθορίζουν ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση λελογισμένης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή, περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος των οικονομικών καταστάσεων, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της οντότητας που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της οντότητας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων που έγιναν από τα Μέλη της Αρχής, καθώς και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να παράσχουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή Προς τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (συνέχεια)

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών ροών της για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Έκθεση επί άλλων νομικών απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από την Αρχή κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες από τον περί Εταιρειών Νόμο της Κύπρου, Κεφ. 113, πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο.
- Κατά τη γνώμη μας, οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση των Μελών της Αρχής συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Αρχής ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

.....
Ηρόδοτος Κασάπης

Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της
InterTaxAudit
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
Ναβαρίνου 18
NAVARINO BUSINESS CENTRE
Άγιος Ανδρέας
1100 Λευκωσία, Κύπρος
3 Μαΐου, 2016

(Σύμβουλοι: Σάββας Χριστοδούλου, Ηρόδοτος Κασάπης,
Άρης Θεοφάνους, Αίγλη Ταμανή – Φελλά, Ανδρέας Βαριάνος)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €	2014 €
Εισοδήματα	5	1,973,572	1,947,204
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	6	46,846	29,961
Έξοδα διοίκησης		(1,269,117)	(1,680,669)
Άλλα έξοδα	7	(144,115)	(71,905)
Πλεόνασμα από εργασίες	8	607,186	224,591
Έσοδα χρηματοδότησης	11	52,673	66,401
Έξοδα χρηματοδότησης	11	(2,620)	(968)
Πλεόνασμα πριν τη φορολογία		657,239	290,024
Φορολογία	12	(15,800)	(19,920)
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος		641,439	270,104
Λοιπά συνολικά έσοδα			
Αναλογιστικές αυξήσεις ή ζημίες σε σχέδια καθορισμένου ωφελήματος		40,131	(185,430)
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος		40,131	(185,430)
Συνολικά έσοδα για το έτος		681,570	84,674

Οι σημειώσεις στις σελίδες 64 μέχρι 85 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €	2014 €
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	14	63,864	48,433
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	15	-	355
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	16	312,998	456,807
		376,862	505,595
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα	17	106,720	127,952
Επιστρεπτέοι φόροι	24	13,645	15,544
Μετρητά στην τράπεζα	18	5,487,905	4,625,674
		5,608,270	4,769,170
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού		5,985,132	5,274,765
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Αποθεματικά			
Αναλογιστικά αποθεματικά ταμείου προσωπικού	19	40,131	-
Συσσωρευμένο πλεόνασμα		4,686,080	4,060,106
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		4,726,211	4,060,106
Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Αναβαλλόμενο εισόδημα	23	2,939	20,565
Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις	21	1,190,649	1,101,558
		1,193,588	1,122,123
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	22	45,657	66,981
Αναβαλλόμενο εισόδημα	23	17,626	17,626
Δανεισμός	20	2,050	7,929
		65,333	92,536
Σύνολο υποχρεώσεων		1,258,921	1,214,659
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		5,985,132	5,274,765

Στις 3 Μαΐου 2016, τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) ενέκριναν αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.

 Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς-Πρόεδρος
  Φίλιππος Φιλίππου-Αντιπρόεδρος
  Νεόφυτος Χατζηγεωργίου-Μέλος

Οι σημειώσεις στις σελίδες 64 μέχρι 85 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	Συσσωρευμένο Πλεόνασμα €
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014		4,006,552
Συνολικά έσοδα		
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος		270,104
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	13	(31,119)
Άλλες μεταβολές		
Αναλογιστική ζημιά έτους		(185,430)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014 / 1 Ιανουαρίου 2015		4,060,106
Συνολικά έσοδα		
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος		641,439
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	13	(15,464)
Άλλες μεταβολές		
Αναλογιστικό κέρδος έτους		40,131
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015		4,726,212

Εταιρείες που δεν διανέμουν 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% το 2014 και μετά θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι (άτομα και εταιρείες), κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Το ποσό αυτό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που ήδη διανεμήθηκε για το έτος στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Αυτή η έκτακτη αμυντική εισφορά καταβάλλεται από την Αρχή για λογαριασμό των μετόχων.

Στην περίπτωση οργανισμών δημοσίου δικαίου, ο όρος κέρδη περιορίζεται στα πλεονάσματα που προκύπτουν από τη διεξαγωγή επιχείρησης. Στην περίπτωση της ΡΑΕΚ η λογιζόμενη διανομή υπολογίστηκε στους εισπρακτέους τόκους.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 64 μέχρι 85 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €	2014 €
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πλεόνασμα πριν τη φορολογία		657,239	290,024
Αναπροσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	14	18,215	14,682
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	15	355	827
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		306	-
Αναλογιστικό κέρδος/(ζημιά)		40,131	185,430
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση	16	143,809	71,905
Πίστωση στα αποτελέσματα για προβλέψεις	21	(17,626)	(17,626)
Πιστωτικούς τόκους	11	(52,673)	(66,401)
Χρεωστικούς τόκους	11	1,879	-
		791,635	478,841
Μεταβολές στο κεφάλαιο κινήσεως:			
Μείωση/(αύξηση) στα εισπρακτέα ποσά		168,080	(103,043)
(Μείωση)/αύξηση στους εμπορικούς και άλλους πιστωτές		(21,324)	6,042
Μείωση στο αναβαλλόμενο έσοδο		(17,626)	(17,626)
(Μείωση)/αύξηση στις προβλέψεις	21	(40,131)	185,430
Μετρητά που προήλθαν από εργασίες		880,634	549,644
Φορολογία που πληρώθηκε		(13,901)	(15,461)
Καθαρά μετρητά που προήλθαν από εργασίες		866,733	534,183
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή για αγορά ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	14	(33,646)	(4,674)
Είσπραξη από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		(307)	-
Είσπραξη τόκων		52,673	66,401
Καθαρά μετρητά που προήλθαν από επενδυτικές δραστηριότητες		18,720	61,727
ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ			
Πληρωμή τόκων		(1,879)	-
Πληρωμή αμυντικής εισφοράς σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος		(15,464)	(31,119)
Καθαρά μετρητά για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(17,343)	(31,119)
Καθαρή αύξηση σε μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		868,110	564,791
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στην αρχή του έτους		4,617,745	4,052,954
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στο τέλος του έτους	18	5,485,855	4,617,745

Οι σημειώσεις στις σελίδες 64 μέχρι 85 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

1. Σύσταση και κύριες δραστηριότητες

Χώρα συστάσεως

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (η «Αρχή») συστάθηκε στην Κύπρο στις 21 Ιανουαρίου 2004 ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με βάση τον Νόμο Ν.122(ΙΙ)/2003. Την ίδια ημερομηνία και με τον ίδιο Νόμο ιδρύθηκε και λειτουργεί το Γραφείο της ΡΑΕΚ σαν χωριστή νομική προσωπικότητα. Η ΡΑΕΚ προΐσταται, εποπτεύει και ασκεί έλεγχο στο Γραφείο της ΡΑΕΚ. Το εγγεγραμμένο γραφείο της είναι στη Λεωφόρο Γρίβα Διγενή 81-83, Μέγαρο Ιακωβίδη, 3ος όροφος, 1080 Λευκωσία, Τ.Θ. 24936, 1305 Λευκωσία, Κύπρος.

Κύρια δραστηριότητα

Η ίδρυση της ΡΑΕΚ πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της ΡΑΕΚ είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της αγοράς ενέργειας (ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια.

2. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

Οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Αυτές οι πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια για όλα τα έτη που παρουσιάζονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά.

Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ.113. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως έχει τροποποιηθεί με την εκτίμηση σε εύλογη αξία, των επενδύσεων σε ακίνητα και των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διεύθυνση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών της Αρχής. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εσόδων και εξόδων κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διεύθυνσης της Αρχής σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Υιοθέτηση καινούργιων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ

Κατά το τρέχον έτος, η Αρχή υιοθέτησε όλα τα νέα και αναθεωρημένα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες της και είναι εφαρμόσιμα για λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2015. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε επιφέρει σημαντικές μεταβολές στις λογιστικές αρχές της Αρχής.

Κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων τα πιο κάτω λογιστικά πρότυπα είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αλλά δεν είχαν τεθεί ακόμη σε εφαρμογή:

Πρότυπα που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ

Μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων, έχουν εκδοθεί νέα πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων, η εφαρμογή των οποίων δεν είναι υποχρεωτική για την τρέχουσα λογιστική περίοδο και τα οποία η Αρχή δεν εφάρμοσε νωρίτερα, ως ακολούθως:

i. Εκδόθηκαν από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τροποποιήσεις

Επιτροπή Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

- ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Προγράμματα καθορισμένων παροχών: Συνεισφορές υπαλλήλων» (Τροποποίηση) (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1η Φεβρουαρίου 2015).
- Ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, κύκλος 2010-2012 (εκδόθηκαν 12 Δεκεμβρίου 2013) (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1η Φεβρουαρίου 2015).
- Ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, κύκλος 2012-2014 (εκδόθηκαν 25 Σεπτεμβρίου 2014) (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016).
- ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις) Πρωτοβουλία γνωστοποιήσεων (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016).
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ16 και ΔΛΠ38 - Διευκρίνιση των Αποδεκτών Μεθόδων Απόσβεσης (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016).
- ΔΛΠ 27 (Τροποποιήσεις) «Μέθοδος Καθαρής Θέσης σε Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016).

ii. Εκδόθηκαν από το ΣΔΛΠ αλλά δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Νέα πρότυπα

- ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018).
- ΔΠΧΑ 14 «Κανονιστικοί αναβαλλόμενοι λογαριασμοί» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016).
- ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018).

Τα Μέλη της Αρχής αναμένουν πως η υιοθέτηση αυτών των προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς σε μελλοντικές περιόδους δεν θα έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της ΡΑΕΚ, με εξαίρεση των πιο κάτω:

Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα της Αρχής αναγνωρίζονται ως εξής:

- **Έσοδα από τέλη**

Το εισόδημα από τέλη αποτελείται από την αξία τιμολόγησης για τέλη που αφορούν την χορηγία αδειών. Έσοδα από τα τέλη αναγνωρίζονται με βάση τη χρονική περίοδο στην οποία αναφέρεται η σχετική άδεια χορηγήσεων.

- **Πιστωτικοί τόκοι**

Οι πιστωτικοί τόκοι από ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζονται στον βαθμό που τα οικονομικά οφέλη είναι πιθανόν να εισχωρήσουν στην Αρχή και το εισόδημα μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Οι πιστωτικοί τόκοι προβλέπονται με βάση τον χρόνο, σε σχέση με το οφειλόμενο ποσό και το πραγματικό επιτόκιο που εφαρμόζεται, το οποίο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις υπολογισμένες μελλοντικές εισπράξεις μετρητών μέσω της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην καθαρή λογιστική αξία αυτού του περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική αναγνώριση.

Ωφελήματα υπαλλήλων

Η Αρχή λειτουργεί σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος και θα χρηματοδοτείται όπως και στη Δημόσια Υπηρεσία, δηλαδή μέσω του ετήσιου προϋπολογισμού. Τα ωφελήματα πληρώνονται στην αφυπηρέτηση, τον θάνατο ή την αποχώρηση από την υπηρεσία. Το ποσό του ωφελήματος εξαρτάται από τη διάρκεια της υπηρεσίας και από το επίπεδο των αποδοχών.

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων και το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας για το σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος υπολογίζονται ετήσια με την αναλογιστική μέθοδο προβολής μονάδας (projected unit credit method). Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές προκύπτουν από αλλαγές στο επιτόκιο με το οποίο προεξοφλούνται οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές για ωφελήματα και άλλων αναλογιστικών παραδοχών. Στις δαπάνες της ΡΑΕΚ αναγνωρίζεται το μη καταχωρημένο αναλογιστικό κέρδος ή ζημιά στην αρχή του έτους.

Χρεώστες και προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις

Χρεώστες ανεπίδεκτοι εισπράξεων διαγράφονται και επιπλέον γίνεται πρόβλεψη για συγκεκριμένες επισφαλείς απαιτήσεις, όπου θεωρείται αναγκαίο. Δεν γίνεται οποιαδήποτε γενική πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Οι εμπορικοί χρεώστες αναφέρονται μετά από το συμπηφισμό της ειδικής πρόνοιας για επισφαλείς απαιτήσεις, όταν υπάρχει.

Έσοδα χρηματοδότησης

Τα έσοδα χρηματοδότησης περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους που υπολογίζονται με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου.

Έξοδα χρηματοδότησης

Χρεωστικοί τόκοι και άλλα έξοδα δανεισμού διαγράφονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

Μετατροπή ξένου νομίσματος

1. Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής αποτιμούνται χρησιμοποιώντας το νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί η Αρχή (‘το νόμισμα λειτουργίας’). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), το οποίο είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης της Αρχής.

2. Συναλλαγές και υπόλοιπα

Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν την ημερομηνία της συναλλαγής. Συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εξόφληση τέτοιων συναλλαγών και από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους χρηματικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που είναι σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από μη χρηματικά στοιχεία, όπως μετοχικοί τίτλοι που ταξινομήθηκαν ως χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση, καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά έσοδα και στη συνέχεια συμπεριλαμβάνονται στο αποθεματικό εύλογης αξίας στα ίδια κεφάλαια. Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από χρεωστικούς τίτλους που ταξινομήθηκαν ως χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση, συμπεριλαμβάνονται στα αποτελέσματα.

Φορολογία

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στο πλαίσιο της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο Άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Το ίδιο ισχύει και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιεσδήποτε άλλες πηγές, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12.5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

Τα ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός παρουσιάζονται σε ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις οποιεσδήποτε συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο ώστε να διαγραφεί το κόστος του κάθε στοιχείου ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης χρήσης του. Τα ετήσια ποσοστά απόσβεσης είναι τα ακόλουθα:

	%
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	20
Μηχανήματα και εξοπλισμός	10
Οχήματα	20
Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	10
Βιβλία	10

Η υπολειμματική αξία και η ωφέλιμη χρήση αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

Όπου η λογιστική αξία ενός στοιχείου ενεργητικού είναι μεγαλύτερη από το υπολογιζόμενο ποσό ανάκτησης, αυτή μειώνεται αμέσως στο ποσό της ανάκτησης.

Δαπάνες για επιδιορθώσεις και συντήρηση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού χρεώνονται στα αποτελέσματα στο έτος που προκύπτουν. Το κόστος σημαντικών ανακαινίσεων και άλλες μεταγενέστερες δαπάνες περιλαμβάνονται στην αξία του στοιχείου ενεργητικού όταν είναι πιθανό πως θα προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στην Αρχή μεγαλύτερα από αυτά που αρχικά αναμένονταν σύμφωνα με την αρχική απόδοση του στοιχείου ενεργητικού. Οι σημαντικές ανακαινίσεις αποσβένονται κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης ωφέλιμης ζωής του σχετικού στοιχείου ενεργητικού.

Ένα στοιχείο των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη συνεχή χρήση του στοιχείου ενεργητικού.

Το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει κατά την πώληση ή την απόσυρση ενός στοιχείου των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού καθορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπράξεων των πωλήσεων και τη λογιστική αξία του στοιχείου ενεργητικού και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Αναβαλλόμενο έσοδο

Το αναβαλλόμενο έσοδο περιλαμβάνει εισπράξεις έναντι εσόδων που αφορούν μεταγενέστερη οικονομική περίοδο.

Άυλα στοιχεία ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού που αποκτούνται ξεχωριστά επιμετρούνται στο κόστος κατά την αρχική αναγνώριση. Το κόστος ενός άυλου στοιχείου ενεργητικού που αποκτάται σε μια συνένωση επιχειρήσεων είναι η εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Μεταγενέστερα, τα άυλα στοιχεία ενεργητικού επιμετρούνται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Εσωτερικώς δημιουργούμενα άυλα στοιχεία ενεργητικού, εξαιρουμένων των δαπανών ανάπτυξης που κεφαλαιοποιούνται, δεν κεφαλαιοποιούνται και περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο στην οποία πραγματοποιούνται. Η ωφέλιμη ζωή ενός άυλου στοιχείου ενεργητικού μπορεί να είναι αόριστη ή περιορισμένη.

Άυλα στοιχεία ενεργητικού με περιορισμένη ζωή αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους και εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχει ένδειξη ότι έχουν υποστεί απομείωση αξίας. Η περίοδος απόσβεσης και η μέθοδος απόσβεσης για άυλο στοιχείο ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή επανεξετάζονται τουλάχιστον στο τέλος κάθε οικονομικού έτους. Αν υπάρξουν μεταβολές στην αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή ή στον προσδοκώμενο ρυθμό των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο στοιχείο ενεργητικού, η μέθοδος απόσβεσης ή η περίοδος απόσβεσης πρέπει να μεταβληθούν ανάλογα. Τέτοιες μεταβολές αντιμετωπίζονται λογιστικά ως μεταβολές λογιστικής εκτίμησης. Η δαπάνη απόσβεσης των άυλων στοιχείων ενεργητικού με περιορισμένη ζωή περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα.

Άυλα στοιχεία ενεργητικού με αόριστη ωφέλιμη ζωή εξετάζονται για απομείωση ετησίως. Αυτά τα στοιχεία ενεργητικού δεν αποσβένονται. Η ωφέλιμη ζωή ενός άυλου στοιχείου ενεργητικού που δεν αποσβένεται επανεξετάζεται ετησίως για να προσδιοριστεί αν τα γεγονότα και οι συνθήκες συνεχίζουν να υποστηρίζουν την εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής για εκείνο το στοιχείο. Αν δεν την υποστηρίζουν, η μεταβολή της εκτίμησης της ωφέλιμης ζωής από αόριστη σε περιορισμένη αντιμετωπίζεται ως μεταβολή λογιστικής εκτίμησης.

Το κέρδος ή η ζημιά που απορρέει από τη διαγραφή ενός άυλου στοιχείου ενεργητικού προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης και της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν το στοιχείο ενεργητικού διαγράφεται.

Λογισμικά προγράμματα

Δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με ξεχωριστά λογισμικά προγράμματα που ανήκουν στη ΠΑΕΚ και που αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη που θα υπερβαίνουν τις δαπάνες για περισσότερο από ένα έτος αναγνωρίζονται ως άυλα στοιχεία ενεργητικού. Μετέπειτα, τα λογισμικά προγράμματα παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον οποιαδήποτε συσσωρευμένη απομείωση στην αξία. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν την απόδοση των λογισμικών προγραμμάτων πέραν από τις αρχικές προδιαγραφές κεφαλαιοποιούνται. Δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων χρεώνονται στα αποτελέσματα στο έτος που προκύπτουν. Τα λογισμικά προγράμματα αποσβένονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο σε περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Η απόσβεση αρχίζει όταν τα λογισμικά προγράμματα είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Ένα άυλο στοιχείο ενεργητικού διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη χρήση ή τη διάθεσή του. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τη διαγραφή ενός

άλου στοιχείου ενεργητικού, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπράξεων των πωλήσεων και της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το στοιχείο ενεργητικού διαγράφεται.

Απομείωση στην αξία μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Τα στοιχεία ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται κάθε χρόνο για απομείωση στην αξία τους. Τα στοιχεία ενεργητικού που αποσβένονται ελέγχονται για απομείωση στην αξία, όταν γεγονότα ή μεταβολές στις περιστάσεις δείχνουν πως η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για τη διαφορά της λογιστικής αξίας και του ανακτήσιμου ποσού του στοιχείου ενεργητικού. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο της εύλογης αξίας του στοιχείου ενεργητικού μείον έξοδα πώλησεως και της αξίας λόγω χρήσης. Για σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία ενεργητικού ομαδοποιούνται στα μικρότερα επίπεδα για τα οποία υπάρχουν ξεχωριστές, αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών).

Χρηματοοικονομικά μέσα

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Αρχής, από τη στιγμή που η Αρχή καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλόμενων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες

Οι απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Κατάλληλες προβλέψεις για εκτιμώμενα μη ανακτήσιμα ποσά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτους όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι το στοιχείο ενεργητικού έχει απομειωθεί. Η αναγνωριζόμενη πρόβλεψη επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο που ίσχυε κατά την αρχική αναγνώριση.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

1. Ταξινόμηση

Η Αρχή ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού της σε μετοχές και ομόλογα στις ακόλουθες κατηγορίες: χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, δάνεια και εισπρακτέα, επενδύσεις που κατέχονται μέχρι τη λήξη και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση. Η ταξινόμηση των επενδύσεων εξαρτάται από τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού. Τα Μέλη της Αρχής αποφασίζουν την κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού κατά την αρχική αναγνώριση.

- **Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση**

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση είναι μη παράγωγα, τα οποία είτε ορίζονται στην κατηγορία αυτή ή δεν έχουν ταξινομηθεί σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού, εκτός εάν τα Μέλη της Αρχής προτίθενται να πωλήσουν τις επενδύσεις μέσα σε δώδεκα μήνες από την ημερομηνία αναφοράς.

2. Αναγνώριση και αποτίμηση

Αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία που διεξάγεται η συναλλαγή, που είναι η ημερομηνία κατά την οποία η Αρχή δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το στοιχείο ενεργητικού. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία, πλέον το κόστος συναλλαγής για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και τα έξοδα συναλλαγών χρεώνονται

στα αποτελέσματα. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαγράφονται όταν το δικαίωμα να εισπραχθούν χρηματικές ροές από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού έχει λήξει ή έχει μεταφερθεί και η Αρχή έχει ουσιαστικά μεταφέρει όλα τα ρίσκα και ωφέλη ιδιοκτησίας. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, παρουσιάζονται μετέπειτα σε εύλογη αξία. Τα δάνεια και εισπρακτέα μέχρι τη λήξη παρουσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Κέρδη ή ζημιές που προέρχονται από μεταβολές στην εύλογη αξία της κατηγορίας «χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη μέσω των αποτελεσμάτων» παρουσιάζονται στα αποτελέσματα στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν. Μερίσματα που εισπράττονται από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν αποδειχθεί το δικαίωμα της Αρχής να εισπράξει.

Η εύλογη αξία των επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε μια ενεργή αγορά βασίζεται στη χρηματιστηριακή τιμή πλειοδότησης. Εάν η αγορά για ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού δεν είναι ενεργή όπως επίσης και για μη εισηγμένες μετοχές, η Αρχή προσδιορίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν τη χρήση πρόσφατων συναλλαγών που έγιναν σε καθαρά εμπορική βάση, αναφορά σε παρόμοιους τίτλους και μεθόδους προεξοφλημένων ταμειακών ροών κάνοντας μέγιστη χρήση δεδομένων της αγοράς και ελάχιστη χρήση εσωτερικών δεδομένων της Αρχής. Για μετοχές όπου η εύλογη αξία δεν μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία, αναγνωρίζονται σε κόστος μείον οποιαδήποτε απομείωση στην αξία.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματικών τίτλων που παρουσιάζονται σε ένα ξένο νόμισμα και ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση αναλύονται ανάμεσα σε συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από μεταβολές στο αποσβεσμένο κόστος του τίτλου και άλλες μεταβολές στη λογιστική αξία του τίτλου. Οι συναλλαγματικές διαφορές σε χρηματικούς τίτλους αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, ενώ συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματικούς τίτλους αναγνωρίζονται στα άλλα συνολικά έσοδα. Μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματικών και μη χρηματικών τίτλων που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση, αναγνωρίζονται στα άλλα συνολικά έσοδα.

Όταν τίτλοι που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση πωληθούν ή υποστούν απομείωση στην αξία, οι συσσωρευμένες αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία που αναγνωρίστηκαν στα άλλα συνολικά έσοδα, περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα ως κέρδη και ζημιές από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση.

Ο τόκος στους τίτλους που είναι διαθέσιμοι προς πώληση ο οποίος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Τα μερίσματα από μετοχικούς τίτλους διαθέσιμους προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν αποδειχθεί το δικαίωμα της Αρχής να εισπράξει.

Η Αρχή αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς κατά πόσον υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία ότι ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, έχει υποστεί απομείωση στην αξία. Στην περίπτωση μετοχικών τίτλων που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμοι προς πώληση, μια σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία της μετοχής κάτω από το κόστος της λαμβάνεται υπόψη ως ένδειξη πιθανής απομείωσης στην αξία. Αν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση η συσσωρευμένη ζημιά η οποία προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους απόκτησης και της παρούσας εύλογης αξίας, μείον ζημιές απομείωσης του στοιχείου ενεργητικού που προηγουμένως αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα, μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειώνεται και η μείωση μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης. Η απομείωση που αναγνωρίστηκε προηγουμένως αναστρέφεται μέσω των αποτελεσμάτων στον βαθμό που η λογιστική

αξία της επένδυσης, κατά την ημερομηνία της αναστροφής, δεν υπερβαίνει αυτό που το αποσβεσμένο κόστος που θα υφίστατο αν η απομείωση δεν είχε αναγνωριστεί.

Όσον αφορά τις μετοχές διαθέσιμες προς πώληση, οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα προηγουμένως δεν αντιστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων. Οποιαδήποτε αύξηση στην εύλογη αξία τους μετά τη μία ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα και θα συσσωρεύεται κάτω από τον τίτλο του αποθεματικού επανεκτίμησης επενδύσεων. Όσον αφορά τις διαθέσιμες προς πώληση χρεογράφων, η ζημιά απομείωσής της ανατρέπεται στη συνέχεια μέσω των αποτελεσμάτων εάν η αύξηση στην εύλογη αξία της επένδυσης μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με γεγονός που επήλθε μετά την αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις στην τράπεζα και τραπεζικά παρατραβήγματα. Στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, τα τραπεζικά παρατραβήγματα περιλαμβάνονται στον δανεισμό στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Διαγραφή χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού διαγράφεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του στοιχείου ενεργητικού ή
- η Αρχή διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού στοιχείου, αλλά ανέλαβε συμβατική υποχρέωση για την πλήρη καταβολή των ταμειακών ροών σε τρίτο μέρος ή
- η Αρχή έχει μεταβιβάσει τα συμβατικά δικαιώματά της επί των ταμειακών ροών του στοιχείου ενεργητικού ή είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του στοιχείου ενεργητικού ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του στοιχείου ενεργητικού, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του στοιχείου.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν εξοφλείται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από άλλη από τον ίδιο δανειστή με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται ουσιαστικά, τέτοια ανταλλαγή ή τροποποίηση χειρίζεται ως διαγραφή της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας υποχρέωσης και η διαφορά στα σχετικά ποσά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και υπάρχει η πρόθεση είτε διακανονισμού του καθαρού υπολοίπου, είτε είσπραξης του ποσού της απαίτησης με ταυτόχρονη εξόφληση της υποχρέωσης. Αυτό δεν συμβαίνει κατά κανόνα με κύριες συμφωνίες συμψηφισμού, και τα σχετικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού παρουσιάζονται συνολικά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Αρχή έχει μία παρούσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότος του παρελθόντος και είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί η Αρχή να διακανονίσει αυτή την υποχρέωση. Οι προβλέψεις επιμετρώνται από τα μέλη της Αρχής στην καλύτερη δυνατή εκτίμηση της απαιτούμενης δαπάνης για να διακανονιστεί η υποχρέωση κατά την ημερομηνία αναφοράς και προεξοφλούνται στην παρούσα αξία όταν το αποτέλεσμα είναι σημαντικό.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η ΡΑΕΚ εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς, κίνδυνο επιτοκίου, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας και άλλους κινδύνους που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα που κατέχει. Η πολιτική που εφαρμόζει η Αρχή στη διαχείριση των κινδύνων ώστε να τους ελέγχει, εξηγείται πιο κάτω:

3.1 Κίνδυνος τιμής αγοράς

Ο κίνδυνος τιμής αγοράς είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διακυμαίνεται εξαιτίας μεταβολών στις τιμές της αγοράς. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων της Αρχής υπόκεινται σε κίνδυνο τιμής αγοράς λόγω αβεβαιότητας ως προς τις μελλοντικές τιμές των επενδύσεων.

3.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο δανεισμός σε κυμαινόμενα επιτόκια εκθέτει τη ΡΑΕΚ σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές. Ο δανεισμός σε σταθερά επιτόκια εκθέτει τη ΡΑΕΚ σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά την εύλογη αξία. Τα Μέλη της ΡΑΕΚ παρακολουθούν τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργούν ανάλογα.

Κατά την ημερομηνία παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων, η ανάλυση των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών μέσων σε σχέση με τα επιτόκια ήταν:

	2015	2014
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα σταθερού επιτοκίου		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	5,487,900	4,625,310
	5,487,900	4,625,310

Ανάλυση ευαισθησίας

Η αύξηση των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες στις 31 Δεκεμβρίου 2015 θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση/(μείωση) στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζεται πιο κάτω. Ο υπολογισμός αυτός προϋποθέτει ότι άλλοι παράγοντες και συγκεκριμένα οι τιμές συναλλάγματος παραμένουν σταθεροί. Σε περίπτωση μείωσης των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες θα προκύψει η ίδια αλλά αντίθετη επίδραση στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα.

	Αποτελέσματα	
	2015	2014
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	54,879	46,253
	54,879	46,253

3.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει όταν η αδυναμία των συμβαλλόμενων μερών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους θα μπορούσε να μειώσει το ποσό των μελλοντικών ταμειακών εισροών από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η ΡΑΕΚ δεν έχει σημαντικές συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου. Η ΡΑΕΚ εφαρμόζει διαδικασίες που βεβαιώνουν ότι η παροχή υπηρεσιών γίνεται σε πελάτες με κατάλληλη ιστορία αξιοπιστίας και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τη χρονολογική κατάσταση των εισπρακτέων.

Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις κατά τύπο αντισυμβαλλόμενου στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν:

	Καθαρή λογιστική αξία	
	2015	2014
	€	€
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα ποσά	91,241	112,183
Μετρητά στην τράπεζα	2,832,442	3,172,099
Τραπεζικές καταθέσεις	2,655,459	1,453,234
	5,579,142	4,737,516

3.3.1 Πιστωτική ποιότητα των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η πιστωτική ποιότητα των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού τα οποία δεν είναι ούτε ληξιπρόθεσμα ούτε απομειωμένα, μπορεί να καθοριστεί με αναφορά σε εξωτερικές πιστωτικές αξιολογήσεις (αν υπάρχουν) ή σε ιστορικές πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά αθέτησης εκπλήρωσης υποχρεώσεων από τα συμβαλλόμενα μέρη:

	2015	2014
	€	€
Μετρητά στην τράπεζα και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις		
Caa3	5,487,900	4,625,233
	5,487,900	4,625,233

Το υπόλοιπο του στοιχείου της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης «Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών» είναι μετρητά στο ταμείο.

Κανένα από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία δεν είναι ούτε ληξιπρόθεσμα ούτε απομειωμένα δεν έχει τύχει επαναδιαπραγμάτευσης.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση των καταθέσεων της Αρχής, με βάση την πιστοληπτική διαβάθμιση των τραπεζικών οργανισμών στους οποίους είναι οι καταθέσεις:

Κατηγορία βάσει αξιολογήσεων του Οίκου Moody's	Αρ. τραπεζών	2015	2014
		€	€
Caa3	2	<u>2,655,459</u>	<u>1,453,234</u>
		<u>2,655,459</u>	<u>1,453,234</u>

3.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Η Αρχή εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων στοιχείων ενεργητικού με υψηλή ρευστότητα και με το να διατηρεί ένα ικανοποιητικό ποσό σε δεσμευμένες πιστωτικές διευκολύνσεις.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζουν την αναμενόμενη χρονολογική λήξη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Αρχής. Οι πίνακες έχουν ετοιμαστεί με βάση τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και βάσει της νωρίτερης ημερομηνίας κατά την οποία η Αρχή μπορεί να υποχρεωθεί να πληρώσει.

31 Δεκεμβρίου 2015	Λογιστική αξία	Εντός 3 μηνών
	€	€
Τραπεζικά παρατραβήγματα	2,050	2,050
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	<u>26,759</u>	<u>26,759</u>
	<u>28,809</u>	<u>28,809</u>

31 Δεκεμβρίου 2014	Λογιστική αξία	Εντός 3 μηνών
	€	€
Τραπεζικά παρατραβήγματα	7,929	7,929
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	<u>11,823</u>	<u>11,823</u>
	<u>19,752</u>	<u>19,752</u>

3.5 Άλλοι κίνδυνοι

Το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο και διεθνώς ενδέχεται να επηρεάσει σε περιορισμένο βαθμό τις δραστηριότητες της Αρχής. Έννοιες όπως ο πληθωρισμός, η ανεργία και εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) είναι άμεσα συνυφασμένες με την οικονομική πορεία της κάθε χώρας και οποιαδήποτε μεταβολή αυτών καθώς και του εν γένει οικονομικού περιβάλλοντος δύναται να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις σε όλους τους τομείς επηρεάζοντας ανάλογα την Αρχή.

Εκτίμηση εύλογων αξιών

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων της ΠΑΕΚ είναι περίπου οι ίδιες, όπως και τα ποσά που παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που εμπορεύονται σε ενεργές αγορές, όπως οι εμπορικές και διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις που είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο, βασίζεται στις χρηματιστηριακές τιμές την ημερομηνία αναφοράς. Η χρηματιστηριακή τιμή που χρησιμοποιείται για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που κατέχει η Αρχή είναι η τιμή πλειοδότησης. Η κατάλληλη χρηματιστηριακή τιμή για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις είναι η τρέχουσα τιμή ζήτησης.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και άσκηση κρίσης

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διεύθυνση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών της Αρχής. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εσόδων και εξόδων κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διεύθυνσης της Αρχής σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Οι λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών σχετικά με μελλοντικά γεγονότα που πιστεύεται ότι είναι λογικά σύμφωνα με τις περιστάσεις.

Οι υπολογισμοί και οι παραδοχές που πιθανόν να προκαλέσουν ουσιώδη αναπροσαρμογή στη λογιστική αξία στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος παρουσιάζονται πιο κάτω:

- **Απομείωση αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση**

Η Αρχή ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 για να αποφασίσει πότε μια επένδυση έχει υποστεί απομείωση στην αξία. Αυτή η απόφαση απαιτεί άσκηση σημαντικής κρίσης. Στην άσκηση της κρίσης αυτής, η Αρχή εκτιμά, μαζί με άλλους παράγοντες, τη διάρκεια και την έκταση που η εύλογη αξία μιας επένδυσης είναι χαμηλότερη του κόστους, και τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα και βραχυπρόθεσμο επιχειρηματικό μέλλον της επένδυσης συμπεριλαμβανομένων παραγόντων, όπως η επίδοση της βιομηχανίας και του επιχειρηματικού κλάδου, οι μεταβολές στην τεχνολογία και στις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

- **Ωφελήματα αφυπηρέτησης**

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των επενδύσεων, τον ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης, όπου είναι αναγκαίο. Η Αρχή κάνει αυτές τις παραδοχές βασισζόμενη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι παραδοχές αυτές υπόκεινται σε σημαντική αβεβαιότητα.

- **Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού**

Ο έλεγχος για απομείωση διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το στοιχείο ενεργητικού. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους στοιχείου ενεργητικού, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το στοιχείο ενεργητικού.

• Απομείωση άυλων στοιχείων ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος αγοράς τους και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Για τα άυλα στοιχεία ενεργητικού που αποκτώνται από συνενώσεις επιχειρήσεων, ως κόστος αγοράς θεωρείται η εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού με απεριόριστη ζωή ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον μία φορά ανά έτος. Ο έλεγχος αυτός διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των άυλων στοιχείων ενεργητικού, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το στοιχείο ενεργητικού. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους στοιχείου ενεργητικού, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το στοιχείο ενεργητικού.

5. Εισοδήματα

	2015 €	2014 €
Ετήσια τέλη	1,921,253	1,847,065
Τέλος παροχής υπηρεσιών	52,319	100,139
	<u>1,973,572</u>	<u>1,947,204</u>

6. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

	2015 €	2014 €
Απόσβεση για το έτος εισπρακτέων από ευρωπαϊκά προγράμματα	17,626	17,626
Διάφορα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	29,220	12,335
	<u>46,846</u>	<u>29,961</u>

7. Άλλα έξοδα

	2015 €	2014 €
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	306	-
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση	143,809	71,905
	<u>144,115</u>	<u>71,905</u>

8. Πλεόνασμα από εργασίες

	2015 €	2014 €
Το πλεόνασμα από εργασίες αναφέρεται μετά τη χρέωση των πιο κάτω κονδυλίων:		
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή (περιλαμβάνεται στα «Έξοδα διοίκησης») (Σημ. 15)	355	827
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (Σημ. 14)	18,215	14,683
Κόστος προσωπικού συμπεριλαμβανομένων και των Συμβούλων υπό την εκτελεστική τους ιδιότητα (Σημ. 9)	732,910	965,257
Αμοιβή ελεγκτών - τρέχοντος έτους	2,000	3,600
Αμοιβή ελεγκτών - προηγούμενων ετών	-	1,400

9. Παροχές προσωπικού

	2015 €	2014 €
Μισθοί και ημερομίσθια	570,049	603,916
Κοινωνικές ασφάλισεις και άλλα ταμεία	72,856	75,603
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος (Σημ. 10)	90,005	285,738
	732,910	965,257

10. Ωφελήματα υπαλλήλων

Η ΡΑΕΚ παρέχει στο προσωπικό της ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού υπό μορφή εφάπαξ ποσού βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης, το οποίο είναι καθορισμένου ωφελήματος. Πολιτική της ΡΑΕΚ είναι η διενέργεια ανεξάρτητης αναλογιστικής εκτίμησης των υποχρεώσεων για την παροχή ωφελημάτων αφυπηρέτησης κάθε τρία χρόνια.

Η πλέον πρόσφατη ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη έγινε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 με βάση τις πιο κάτω υποθέσεις:

	2015 €	2014 €
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2.42%	2.35%
Πληθωρισμός	2.50%	2.50%
Γενική αύξηση μισθών	0.25%	0.25%
Ολική αύξηση μισθών	2016: 0% 2017+: 1.50% για τον πληθωρισμό και τη γενική αύξηση των μισθών συν κλίμακα για προαγωγές και προσαυξήσεις	2015-2016: 0% 2017+: 1.50% για τον πληθωρισμό και τη γενική αύξηση των μισθών συν κλίμακα για προαγωγές και προσαυξήσεις

Ποσοστό αύξησης συντάξεων	1.25%	1.25%
Αύξηση βασικών ασφαλιστέων αποδοχών	2%	2%
Πίνακας θνησιμότητας	75% του PA90	75% του PA90

Κατά τη διάρκεια του έτους ποσό €90,005 (2014: €285,738) έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα σύμφωνα με την πιο πάνω αναλογιστική εκτίμηση. Το ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα αναλύεται ως ακολούθως:

	2015	2014
	€	€
Τρέχουσες δαπάνες υπηρεσίας	62,918	44,299
Τόκος στην υποχρέωση	27,087	21,290
Κόστος προϋπηρεσίας	-	220,149
	90,005	285,738

Κίνηση αποθεματικών προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου αφυπηρέτησης, όπως περιλαμβάνεται στα λοιπά στοιχεία παθητικού:

	2015	2014
	€	€
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	1,101,558	615,636
Πρόβλεψη για το έτος	90,005	285,738
Εισφορές μελών	39,217	14,754
Αναλογιστική ζημιά/ (κέρδος) στην υποχρέωση	(40,131)	185,430
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	1,190,649	1,101,558

Η υπολογιζόμενη αναλογιστική θέση στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν ως εξής:

	2015	2014
	€	€
Αξία υποχρεώσεων σχεδίου	1,190,649	1,101,558
	1,190,649	1,101,558
Αποθεματικά προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	1,190,649	1,101,558

11. Έσοδα / έξοδα χρηματοδότησης

	2015 €	2014 €
Πιστωτικοί τόκοι	52,673	66,401
Έσοδα χρηματοδότησης	52,673	66,401
Τόκοι πληρωτέοι	(1,879)	-
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης	(741)	(968)
Έξοδα χρηματοδότησης	(2,620)	(968)
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	50,053	65,433

12. Φορολογία

	2015 €	2014 €
Αμυντική εισφορά - τρέχοντος έτους	15,800	19,920
Χρέωση έτους	15,800	19,920

Ο συντελεστής εταιρικού φόρου είναι 12,5%.

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόκοι εισπρακτέοι μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 30%. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι τόκοι αυτοί εξαιρούνται από εταιρικό φόρο. Σε ορισμένες περιπτώσεις μερίσματα από το εξωτερικό μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% το 2014 και μετά.

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στο πλαίσιο της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο Άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Το ίδιο και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιεσδήποτε άλλες πηγές υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12,5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

13. Μερίσματα

	2015 €	2014 €
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	15,464	31,119
	15,464	31,119

Τα μερίσματα που λογίζονται ότι πληρώνονται σε πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου υπόκεινται σε εισφορά για την άμυνα με ποσοστό 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% το 2014 και μετά.

14. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	Μηχανήματα και εξοπλισμός	Οχήματα	Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	Βιβλία	Σύνολο
	€	€	€	€	€	€
Κόστος						
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	43,860	66,630	22,844	72,367	4,864	210,565
Προσθήκες	1,103	3,293	-	278	-	4,674
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014/ 1η Ιανουαρίου 2015	44,963	69,923	22,844	72,645	4,864	215,239
Προσθήκες	29,458	2,665	-	1,523	-	33,646
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	74,421	72,588	22,844	74,168	4,864	248,885
Αποσβέσεις						
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	26,688	43,325	22,844	56,132	3,134	152,123
Επιβάρυνση για το έτος	5,654	5,678	-	2,865	486	14,683
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014/ 1η Ιανουαρίου 2015	32,342	49,003	22,844	58,997	3,620	166,806
Επιβάρυνση για το έτος	10,175	4,619	-	2,935	486	18,215
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	42,517	53,622	22,844	61,932	4,106	185,021
Καθαρή λογιστική αξία						
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	31,904	18,966	-	12,236	758	63,864
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014	12,621	20,920	-	13,648	1,244	48,433

15. Άυλα στοιχεία ενεργητικού

	Λογισμικά προγράμματα €
Κόστος	
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	13,534
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014/ 1η Ιανουαρίου 2015	13,534
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	13,534
Αποσβέσεις	
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	12,352
Αποσβέσεις για το έτος (Σημ. 8)	827
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014/ 1η Ιανουαρίου 2015	13,179
Αποσβέσεις για το έτος (Σημ. 8)	355
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	13,534
Καθαρή λογιστική αξία	
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014	355

16. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση

	2015 €	2014 €
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	456,807	528,712
Χρέωση για απομείωση στην αξία	(143,809)	(71,905)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	312,998	456,807

Τα ακόλουθα περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα σε σχέση με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση:

	2015 €	2014 €
Χρέωση για απομείωση στην αξία	(143,809)	(71,905)
Καθαρή ζημιά από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	(143,809)	(71,905)

17. Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα

	2015	2014
	€	€
Εμπορικά εισπρακτέα	20,216	42,621
Προκαταβολές και προπληρωμές	15,552	15,770
Δεδουλευμένα έσοδα	37,111	30,783
Εισπρακτέα από ευρωπαϊκά προγράμματα	12,926	38,778
Άλλα εισπρακτέα	20,915	-
	106,720	127,952

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων εισπρακτέων που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τα ποσά που παρουσιάζονται πιο πάνω.

18. Μετρητά στην τράπεζα

	2015	2014
	€	€
Μετρητά στο ταμείο	4	341
Μετρητά στην τράπεζα	2,832,442	3,172,099
Καταθέσεις προθεσμίας	2,655,459	1,453,234
	5,487,905	4,625,674

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών περιλαμβάνουν:

	2015	2014
	€	€
Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο	2,832,446	3,172,440
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ. 20)	(2,050)	(7,929)
	2,830,396	3,164,511

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με μετρητά και αντίστοιχα μετρητών γνωστοποιείται στη σημείωση 3 των οικονομικών καταστάσεων.

19. Άλλα αποθεματικά

	Αναλογιστικό αποθεματικό ταμείου προσωπικού	Σύνολο
	€	€
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	-	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014/ 1η Ιανουαρίου 2015	-	-
Αναλογιστικό κέρδος	40,131	40,131
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	40,131	40,131

20. Δανεισμός

	2015	2014
	€	€
Βραχυπρόθεσμα δάνεια		
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ. 18)	<u>2,050</u>	<u>7,929</u>

21. Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις

	Προβλέψεις για συντάξεις
	€
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	615,636
Χρέωση/ (πίστωση) στα αποτελέσματα	300,492
Αναλογιστική ζημιά	<u>185,430</u>
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014/ 1η Ιανουαρίου 2015	1,101,558
Χρέωση/ (πίστωση) στα αποτελέσματα	129,222
Αναλογιστικό κέρδος	<u>(40,131)</u>
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	<u>1,190,649</u>

22. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

	2015	2014
	€	€
Εμπορικοί πιστωτές	13,845	11,823
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	3,424	10,707
Οφειλόμενα έξοδα	12,917	13,332
Αμυντική εισφορά πάνω σε λογιζόμενη διανομή πληρωτέα	<u>15,471</u>	<u>31,119</u>
	<u>45,657</u>	<u>66,981</u>

23. Αναβαλλόμενο εισόδημα

	2015	2014
	€	€
Χορηγίες από ευρωπαϊκά προγράμματα	<u>20,565</u>	<u>38,191</u>
	20,565	38,191
Αναβαλλόμενο έσοδο πέραν του ενός έτους	<u>(2,939)</u>	<u>(20,565)</u>
Αναβαλλόμενο έσοδο εντός ενός έτους	<u>17,626</u>	<u>17,626</u>

24. Επιστρεπτέοι φόροι

	2015	2014
	€	€
Εταιρικός φόρος	(24,778)	(24,778)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	11,133	9,234
	(13,645)	(15,544)

25. Λειτουργικό περιβάλλον της Αρχής

Η κυπριακή οικονομία έχει επηρεαστεί αρνητικά από την κρίση στον κυπριακό τραπεζικό τομέα σε συνδυασμό με τη μη δυνατότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας να αντλήσει δανεισμό από τις διεθνείς χρηματαγορές. Ως αποτέλεσμα, η Κυπριακή Δημοκρατία εισήλθε σε διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (η «Τρόικα»), για οικονομική στήριξη, οι οποίες κατέληξαν σε επίτευξη συμφωνίας και λήψη απόφασης από το Eurogroup στις 25 Μαρτίου 2013. Η απόφαση συμπεριλάμβανε την αναδιάρθρωση των δυο μεγαλύτερων τραπεζών στην Κύπρο μέσω «Διάσωσης με Ίδια Μέσα». Κατά το 2013 η Κυπριακή οικονομία σημείωσε περαιτέρω συρρίκνωση με μείωση στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.

Μετά τα θετικά αποτελέσματα της πρώτης και της δεύτερης τριμηνιαίας αξιολόγησης του οικονομικού προγράμματος της Κύπρου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, κατά τη διάρκεια του 2013, το Eurogroup ενέκρινε την εκταμίευση των προγραμματισμένων δόσεων της οικονομικής βοήθειας προς την Κύπρο.

Η αβέβαιη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο, η περιορισμένη διαθεσιμότητα ρευστότητας για δανειοδότηση, η αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα με τη χρήση ίδιων μέσων στις περιπτώσεις της Λαϊκής Τράπεζας και της Τράπεζας Κύπρου, και η επιβολή περιοριστικών μέτρων στις τραπεζικές συναλλαγές σε συνδυασμό με την τρέχουσα κατάσταση στο τραπεζικό σύστημα και τη συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση, θα μπορούσαν να επηρεάσουν:

- Την ικανότητα των εμπορικών και άλλων χρεωστών της Αρχής να αποπληρώσουν τα οφειλόμενα προς την Αρχή ποσά.
- Τις αναμενόμενες ταμειακές ροές της Διεύθυνσης της Αρχής αναφορικά με την αξιολόγηση απομείωσης για χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Στις 22 Μαρτίου 2013 η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας ψήφισε νομοθεσία που αφορά την επιβολή περιοριστικών μέτρων αναφορικά με συναλλαγές που εκτελούνται μέσω των τραπεζικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Κύπρο. Η έκταση και η διάρκεια των περιοριστικών μέτρων αποφασίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών και τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και αυτά έχουν τεθεί σε ισχύ στις 28 Μαρτίου 2013. Τα μέλη της ΡΑΕΚ παρακολουθούν τις εξελίξεις σε σχέση με τους εν λόγω περιορισμούς και αξιολογούν τις επιπτώσεις στις δραστηριότητες της Αρχής.

Οι οικονομικές συνθήκες που περιγράφονται πιο πάνω μαζί με τις επιδράσεις των αποτελεσμάτων της απόφασης του Eurogroup της 25ης Μαρτίου 2013 για την Κύπρο μπορεί να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις για τους οφειλέτες της Αρχής (αδυναμία να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους προς τη ΡΑΕΚ), τους προμηθευτές (αδυναμία να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους) και τα έσοδα (μείωση της ζήτησης για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της Αρχής λόγω της μειωμένης αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών).

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ έχουν αξιολογήσει:

1. Κατά πόσον οποιεσδήποτε προβλέψεις απομείωσης κρίνονται αναγκαίες για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αναγνωρίζονται σε αποσβεσμένο κόστος, με την εξέταση της οικονομικής κατάστασης

και των προοπτικών αυτών των στοιχείων ενεργητικού στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Οι προβλέψεις για εμπορικά εισπρακτέα προσδιορίζονται με τη χρήση του μοντέλου «προκληθεισών ζημιών» που απαιτείται από τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν την αναγνώριση των ζημιών απομείωσης για εισπρακτέα που προέκυψαν από γεγονότα του παρελθόντος και δεν επιτρέπουν την αναγνώριση ζημιών απομείωσης που θα μπορούσαν να προκύψουν από μελλοντικά γεγονότα, ασχέτως της πιθανότητας αυτών των μελλοντικών γεγονότων.

Τα Μέλη της ΡΑΕΚ δεν είναι σε θέση να προβλέψουν όλες τις εξελίξεις που θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην οικονομία της Κύπρου και κατά συνέπεια, ποια επίδραση, αν υπάρχει, θα μπορούσαν να έχουν στη μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση της ΡΑΕΚ.

Με βάση την αξιολόγηση που έγινε, η Διεύθυνση της Αρχής έχει συμπεράνει ότι δεν χρειάζονται προβλέψεις ή χρεώσεις απομείωσης.

26. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η ΡΑΕΚ δεν είχε ενδεχόμενες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

27. Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών καταβολών μισθωμάτων σύμφωνα με τις μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις είναι ως εξής:

	2015	2014
	€	€
Εντός ενός έτους	198,155	259,920
Μεταξύ ενός και πέντε ετών	59,046	48,152
	<u>257,201</u>	<u>308,072</u>

28. Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή στις σελίδες 58 και 59

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σελίδα	2015 €	2014 €
Εισοδήματα			
Ετήσια τέλη		1,921,253	1,847,065
Τέλη παροχής υπηρεσιών		52,319	100,139
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης			
Διάφορα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης		29,220	12,335
Διαγραφή για το έτος εισπρακτέων από Ευρωπαϊκά προγράμματα		17,626	17,626
		2,020,418	1,977,165
Λειτουργικά έξοδα			
Έξοδα διοίκησης	87	(1,269,117)	(1,680,669)
		751,301	296,496
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης			
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		(306)	-
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση		(143,809)	(71,905)
Πλεόνασμα από εργασίες			
Έσοδα χρηματοδότησης	88	52,673	66,401
Έξοδα χρηματοδότησης	88	(2,620)	(968)
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος πριν τη φορολογία		657,239	290,024

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	2015	2014
	€	€
Έξοδα διοίκησης		
Αμοιβή συμβούλων	202,826	248,136
Μισθοί προσωπικού	367,223	355,780
Κοινωνικές ασφαλίσεις κλπ.	72,856	75,603
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος	90,005	285,738
Ενοίκια	76,800	78,300
Έξοδα κοινόχρηστων χώρων	1,753	2,052
Ηλεκτρισμός	13,360	16,809
Καθαριότητα και υδατοπρομήθεια	4,885	5,142
Ασφάλιστρα	1,355	1,314
Επιδιορθώσεις και ανακαινίσεις	3,001	3,660
Διάφορα έξοδα	560	261
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά	4,589	4,903
Γενικά έξοδα ευρωπαϊκών προγραμμάτων	11,187	12,654
Γραφική ύλη και εκτυπωτικά	14,157	14,080
Συνδρομές και εισφορές	16,270	15,998
Εφημερίδες και περιοδικά	205	247
Συντήρηση εξοπλισμού	2,467	2,561
Εκπαίδευση προσωπικού	2,212	393
Προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή	2,741	4,037
Αμοιβή ελεγκτών τρέχοντος έτους	2,000	3,600
Αμοιβή ελεγκτών προηγούμενων ετών	-	1,400
Λογιστικά δικαιώματα	-	238
Δικηγορικά έξοδα	16,764	17,017
Χαρτόσημα	-	670
Πρόστιμα	189	200
Έξοδα ταξιδιών εξωτερικού	35,109	57,175
Οδοιπορικά εσωτερικού και έξοδα διαμονής	307	294
Μη επιστρεπτέο ΦΠΑ	50,448	62,339
Φιλοξενία	2,763	4,449
Έξοδα οχημάτων	3,197	2,283
Μεταφορικά	6,405	776
Έξοδα συμβουλευτικών υπηρεσιών	173,210	300,722
Ανακοινώσεις δημοσιεύσεις	3,445	143
Διάφορα επιδόματα και έξοδα παραστάσεων	15,533	19,981
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπαλλήλων	40,125	35,964
Συνέδρια	-	5,041
Υπηρεσίες τρίτων	12,600	25,200
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	355	827
Αποσβέσεις	18,215	14,682
	1,269,117	1,680,669

ΕΣΟΔΑ / ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	2015 €	2014 €
Έσοδα χρηματοδότησης	52,663	66,401
Τόκοι από τράπεζες	<u>10</u>	-
Τόκοι από πελάτες	<u>52,673</u>	<u>66,401</u>
Έξοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι πληρωτέοι		
Τόκοι φόρων	1,879	-
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης		
Δικαιώματα τραπεζών	<u>741</u>	968
	<u>2,620</u>	<u>968</u>

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Έσοδα €	Ποσοστό	Αμυντική Εισφορά € σεντ
ΤΟΚΟΙ			
Τόκοι για τους οποίους έχει γίνει παρακράτηση αμυντικής εισφοράς στην πηγή	<u>52,663</u>		
	<u>52,663</u>	30%	15,798.90
Μείον: εισφορά που αποκόπηκε στην πηγή			<u>(15,798.90)</u>
ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΟ ΤΕΠ			<u>-</u>

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΦΟΡΟΥ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σελίδα	€	€
Πλεόνασμα ως η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	86		
	60		657,239
Πλέον:			
Αποσβέσεις		18,570	
Ζημιά από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού		306	
Χρέωση για απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση		143,809	
Πρόστιμα		189	
Τόκοι φόρων		1,879	
			<u>164,753</u>
			821,992
Μείον:			
Πιστωτικοί τόκοι		52,663	
Άλλα έσοδα που δεν φορολογούνται		769,329	
			<u>(821,992)</u>
Καθαρό φορολογητέο πλεόνασμα έτους			<u><u>-</u></u>

11. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015

Ταχυδρομική διεύθυνση

Ευαγγελίστριας 68,
CY-2057 Στρόβολος
Λευκωσία
Κύπρος

Τ.Θ. 25036
CY-1306 Λευκωσία,
Κύπρος

Για γρήγορη επικοινωνία

Τηλέφωνο: **+357 22 611 611**
Τηλεομοιότυπο: **+357 22 611 666**
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: **mail@dsm.org.cy**
Ιστοσελίδα: **www.dsm.org.cy**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Δρ. Χρίστος Ε. Χριστοδουλίδης
BSc(Hons), MSc, PhD, CEng, MIET

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Χρίστος Τουφεξής
BSc(Hons), MBA, MIET, CEng

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

94	Πρόλογος από τον Διευθυντή Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου
96	Αποστολή και στόχοι του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου
96	Λειτουργία του συστήματος και η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας
97	Περιγραφή των δραστηριοτήτων του ΔΣΜΚ κατά το έτος 2015
99	Οργάνωση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου
101	Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκούς Συνδέσμους
103	Συμμετοχή σε Μεσογειακούς Συνδέσμους
103	Διαχείριση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας
106	Συνδέσεις παραγωγών και καταναλωτών στο σύστημα μεταφοράς
110	Λειτουργία συστήματος
114	Ανάπτυξη συστήματος παραγωγής
117	Ανάπτυξη συστήματος μεταφοράς
120	Έργα και δραστηριότητες ΔΣΜΚ
122	Στοιχεία λειτουργίας συστήματος παραγωγής/μεταφοράς
126	Αξιοπιστία συστήματος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Το 2015 ήταν ακόμα μια χρονιά σημαντικών γεγονότων, εξελίξεων και προκλήσεων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στον τόπο, μέσα στις δύσκολες συνθήκες που έχουν προκύψει ως αποτέλεσμα της συνέχισης της οικονομικής κρίσης και τις επιπτώσεις στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας που αναπόφευκτα επηρέασε και τη λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος.

Κατά την καλοκαιρινή περίοδο αιχμής η ζήτηση περιορίστηκε στα 1009 MW, σε σύγκριση με 1148 MW το 2010. Η συνολική διαθέσιμη παραγωγή του συστήματος το 2015 ήταν 1477,5 MW.

Από τα μέσα του 2010 και μετά αυξήθηκε σημαντικά η σύνδεση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου. Κατά το 2015 εντάχθηκε στο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής ακόμα ένα αιολικό πάρκο δυναμικότητας 10,8 MW. Η ένταξη του νέου αυτού αιολικού που έγινε υπό συνθήκες ασφάλειας, χωρίς να παρουσιαστεί κανένα ιδιαίτερο πρόβλημα, φέρει έντονα τη σφραγίδα του ΔΣΜΚ. Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των αιολικών πάρκων έφθασε το 2015 τα 157,5 MW.

Η εγκατεστημένη ισχύς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο τέλος του 2015 έφτασε τα 243 MW (157,5 MW αιολικά, 76,5 MW φωτοβολταϊκά και 9,7 MW βιομάζα).

Το ποσοστό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 2015 ήταν 8,5% επί της συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας.

Με την εγκατάσταση επιπρόσθετων φωτοβολταϊκών συστημάτων, η εγκατεστημένη ισχύς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα αυξηθεί ακόμα περισσότερο σε σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα. Η απότομη αύξηση στη διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο μικρό και απομονωμένο ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου, παρόλο που είναι επιθυμητή και αναγκαία, πρέπει να γίνει κατά τρόπο ισορροπημένο, έτσι που να μην επηρεασθεί

η ασφαλής, αξιόπιστη και ομαλή λειτουργία του συστήματος.

Το ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου έχει τώρα φτάσει σε ικανοποιητικά επίπεδα ασφαλούς λειτουργίας μετά την καταστροφή του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού Βασιλικού το 2011. Με την προγραμματιζόμενη ενίσχυση του βασικού κορμού του συστήματος μεταφοράς, το ηλεκτρικό σύστημα θα λειτουργεί με ακόμα περισσότερη ασφάλεια και αξιοπιστία.

Ο ΔΣΜΚ ως ο μοναδικός Εκδότης Εγγυήσεων Προέλευσης στην Κυπριακή Δημοκρατία για την παραγόμενη ενέργεια από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης λειτουργεί τώρα το αναγκαίο ηλεκτρονικό μητρώο, όπως απαιτείται από τις σχετικές νομοθεσίες.

Το 2015 ολοκληρώθηκαν με επιτυχία οι εργασίες αναβάθμισης του Συστήματος Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας, το οποίο αποτελεί το κύριο και βασικό εργαλείο του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας της Κύπρου, μέσω του οποίου γίνεται σε πραγματικό χρόνο η διαχείριση, ο έλεγχος και η λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος της Κύπρου, αλλά και η αποκατάσταση της παροχής σε περιπτώσεις βλαβών ή προγραμματισμένων διακοπών. Μετά από συντονισμένες προσπάθειες του ΔΣΜΚ, εξασφαλίστηκε συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για την αναβάθμιση του σημαντικού αυτού έργου.

Το 2015 προωθήθηκαν οι διαδικασίες για την υλοποίηση του έργου «Λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού» με βάση το μοντέλο αγοράς που αποφασίστηκε από τη ΡΑΕΚ και το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Προχώρησε σε μεγάλο βαθμό η ετοιμασία των νέων Κανόνων Αγοράς και ταυτόχρονα άρχισε η ετοιμασία των προδιαγραφών για αγορά του αναγκαίου λογισμικού. Η υλοποίηση του έργου της αγοράς ηλεκτρισμού είναι ένα πολύ δύσκολο και απαιτητικό εγχείρημα λόγω της φύσης του προϊόντος, ενώ η λειτουργία της είναι, σύμφωνα με τις αρχές του ευρωπαϊκού μοντέλου αγορών,

πολύπλοκη και απαιτητική. Η λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομία του τόπου. Με βάση τη σχετική νομοθεσία, ο ΔΣΜΚ έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού και προς τούτο καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να είναι έτοιμος να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από το δύσκολο αυτό έργο.

Στο πλαίσιο της όλης συντονισμένης προσπάθειας που καταβάλλεται για μείωση του κόστους του ηλεκτρισμού προς τους καταναλωτές, ο ΔΣΜΚ αναλαμβάνοντας ακόμη και ρίσκα λειτουργεί το ηλεκτρικό σύστημα κατά τον πιο οικονομικό τρόπο, με τις πιο αποδοτικές μονάδες του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού Βασιλικού να αξιοποιούνται στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

Δρ. Χρίστος Ε. Χριστοδουλίδης
Διευθυντής Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σύμφωνα με τις πρόνοιες των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Νόμων, βασικές αρμοδιότητες του ΔΣΜΚ είναι η λειτουργία του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και η αντικειμενική διαχείριση της εμπορίας ηλεκτρισμού στο ανταγωνιστικό περιβάλλον, στηρίζοντας και προωθώντας την ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς επίσης και η διασφάλιση της πρόσβασης των παραγωγών ηλεκτρισμού στο δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Επίσης, ο ΔΣΜΚ συντονίζει τις ενέργειες για αποκατάσταση βλαβών ή άλλων προβλημάτων στο σύστημα παραγωγής/μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε αυτό να καθίσταται αποδοτικό, συντονισμένο, ασφαλές, αξιόπιστο και οικονομικά βιώσιμο, εξασφαλίζοντας απρόσκοπτη και αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε όλους τους καταναλωτές.

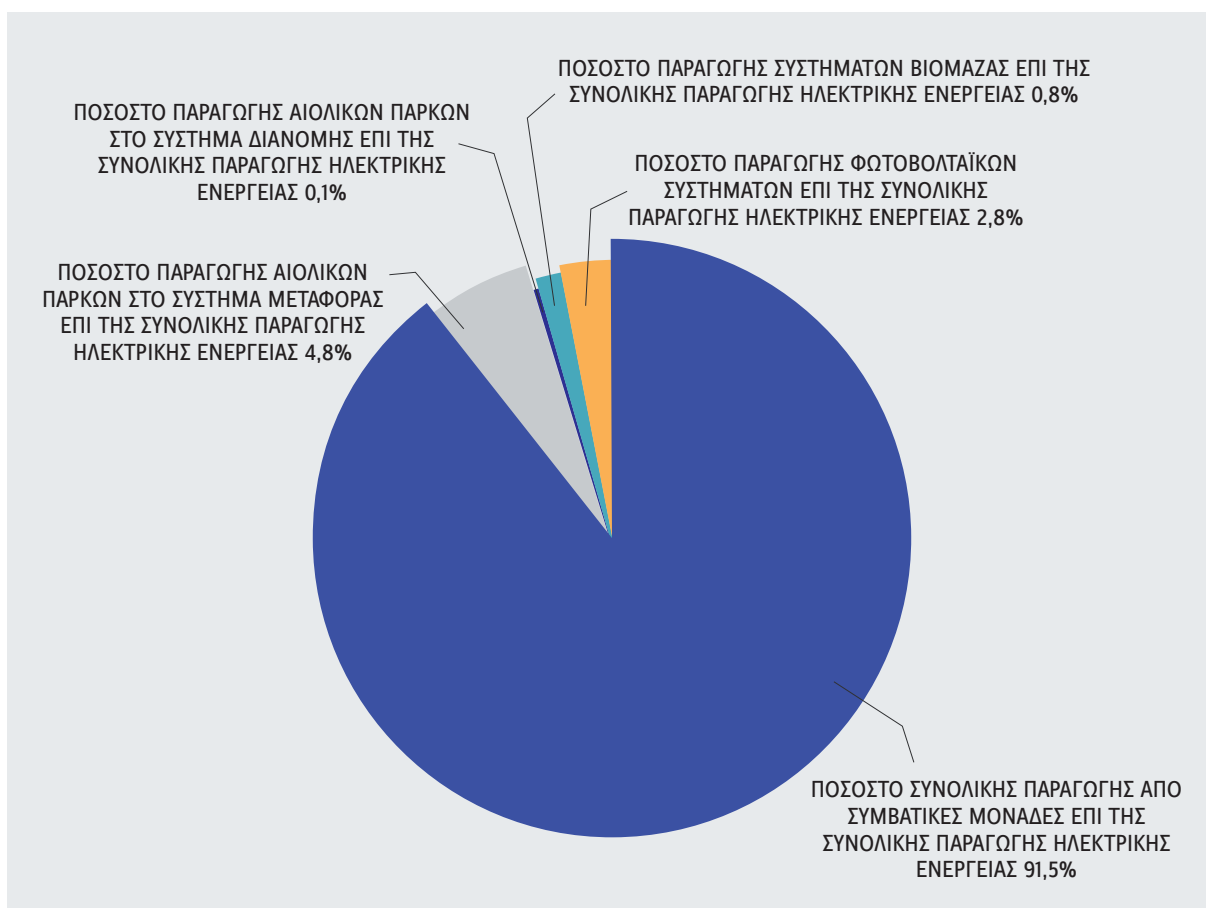
Το 2015 ο ΔΣΜΚ συμμετείχε σε ομάδα εργασίας υπό την προεδρία του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΕΒΤ) που επεξεργάστηκε τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Νόμο 2003-2012, με στόχο την πλήρη ανεξαρτητοποίηση του ΔΣΜΚ από την ΑΗΚ. Αυτή ήταν και η πολιτική απόφαση που ανακοινώθηκε από τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά την παρουσίαση του νέου πλαισίου λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού στη Κύπρο στις 6 Μαΐου 2015. Το τροποποιητικό νομοσχέδιο που ετοιμάστηκε τελικά δεν υποβλήθηκε στη Βουλή λόγω της μελέτης που εκπονούσε το ΥΕΕΒΤ για το καθεστώς της ΑΗΚ που θα επηρέαζε την τελική κατάληξη της ανεξαρτησίας του ΔΣΜΚ. Εν όψει των εκκρεμοτήτων αυτών, ο ΔΣΜΚ συνέχισε τη λειτουργία του με βάση τις πρόνοιες του τροποποιημένου Νόμου Ν211(Ι)/2012, χωρίς όμως να έχουν ετοιμασθεί οι κανονισμοί προσωπικού του ΔΣΜΚ.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Στο πλαίσιο του υπό ανασκόπηση έτους δεν έγινε οποιαδήποτε σύνδεση μονάδων παραγωγής στο σύστημα μεταφοράς. Στο σύστημα διανομής συνδέθηκαν εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών συνολικής δυναμικότητας 15,4 MW.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ κατά το 2015 ανήλθε στα 384.529 MWh, που αντιπροσωπεύει το 8,5% της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας.

Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας λειτούργησε μέσα στο 2015 με μόνο συμμετέχοντα την ΑΗΚ. Οι συμμετέχοντες από πλευράς παραγωγών ΑΠΕ συνέχισαν την παραγωγή τους και τη διοχέτευση ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά μέσω συμβάσεων αγοράς με την ΑΗΚ, όπως απαιτείται από τα σχέδια χορηγιών στα οποία είναι ενταγμένοι, καθώς επίσης και τα σχέδια συμψηφισμού παραγωγής.

Σχ. 1 - Ποσοστό παραγωγής ΑΠΕ επί της συνολικής παραγωγής στο σύστημα της Κύπρου για το έτος 2015

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΣΜΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015

Το 2015 ήταν μια πολύ απαιτητική περίοδος για τον ΔΣΜΚ. Αφενός, η αυξανόμενη ζήτηση σε ηλεκτρική ενέργεια που ανήλθε στα 1009 MW, σημειώνοντας αύξηση ύψους 11% από το 2014, και αφετέρου τα ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα που επιβλήθηκαν στον ΔΣΜΚ για την υλοποίηση του έργου λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού διατήρησαν το μειωμένο προσωπικό του ΔΣΜΚ σε πλήρη εγρήγορση.

Παρατίθενται πιο κάτω οι κύριες δραστηριότητες που καταγράφηκαν κατά το 2015:

- Η ολοκλήρωση των εργασιών αναβάθμισης του Συστήματος Τηλεχειρισμού και Διαχείρισης Ενέργειας.
- Οι προσπάθειες για επιπρόσθετη στελέχωση του ΔΣΜΚ.
- Η συμμετοχή του ΔΣΜΚ στη μελέτη μαζί με τον συμβουλευτικό οίκο ECCO International Inc για την αναθεώρηση του μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού.

- Η ενεργή συμμετοχή του ΔΣΜΚ στον Σύνδεσμο Ευρωπαϊών Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E) και η διαμόρφωση των κωδικών δικτύου.
- Η ενεργή συμμετοχή του ΔΣΜΚ στον Σύνδεσμο Μεσογειακών Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς (Med-TSO).
- Η διαχείριση 503 αιτήσεων από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα για τη διεξαγωγή εργασιών στο σύστημα μεταφοράς.
- Η ετοιμασία προγραμμάτων συντήρησης μονάδων παραγωγής σύμφωνα με τις πρόνοιες των κανόνων μεταφοράς και διανομής.
- Η πρόγνωση της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής επί καθημερινής βάσεως για να γίνεται σωστός καταρτισμός του προγράμματος παραγωγής της επόμενης μέρας.
- Οι μελέτες ανάλυσης ροών φορτίου με τη χρήση λογισμικού ανάλυσης συστημάτων ισχύος.
- Οι μελέτες ανάλυσης συστήματος για την ασφαλή λειτουργία του συστήματος, με τη διενέργεια δυναμικών αναλύσεων που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την ανάλυση για συνθήκες λειτουργίας σε διαφορετικές περιόδους του έτους 2015 και την ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής. Επιπρόσθετα, μελετήθηκε η λειτουργία του σχεδίου απόρριψης φορτίου λόγω υποσυχνότητας και λόγω ρυθμού πτώσης της συχνότητας.
- Η μελέτη αιτήσεων για έκτακτες εργασίες συντήρησης των μονάδων παραγωγής.
- Η πρόβλεψη της μέγιστης ηλεκτρικής ισχύος για την περίοδο 2015-2024.
- Διεκπεραίωση της δεύτερης-τελικής φάσης της διασύνδεσης του νέου υποσταθμού μεταφοράς 66/11 kV «Νέα Τριμίκλινη».
- Η αναβάθμιση έξι (6) υποσταθμών μεταφοράς.
- Η ενεργοποίηση πέντε (5) νέων κυκλωμάτων-εναέριων γραμμών/υπόγειων καλωδίων.
- Η αποξήλωση δύο (2) υποσταθμών μεταφοράς 66 kV.
- Η αποξήλωση όλων των ατμογεννητριών και του σχετικού του εξοπλισμού που αφορούσε τη μονάδα αφαλάτωσης στον Η/Σ Μονής.
- Η ετοιμασία του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς για την περίοδο 2015-2024.
- Η εγκατάσταση συστημάτων αντιστάθμισης άεργου ισχύος.
- Η επέκταση του συστήματος τηλεέγχου και διαχείρισης ενέργειας (ΣΤΗΔΕ) με τη σύνδεση του υποσταθμού μεταφοράς «Νέα Τριμίκλινη».
- Η χρήση του δυναμικού μοντέλου του ηλεκτρικού συστήματος της Κύπρου για μελέτες ευστάθειας του συστήματος.
- Λειτουργία του ΣΤΗΔΕ στα συστήματα παραγωγής/μεταφοράς.
- Η ένταξη στο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής ενός αιολικού πάρκου δυναμικότητας 10,8 MW.
- Οι διαδικασίες για την υλοποίηση του έργου «Λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού» με βάση το μοντέλο αγοράς που αποφασίσθηκε από τη ΡΑΕΚ και το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
- Ο συντονισμός ενεργειών για αποκατάσταση βλαβών ή άλλων προβλημάτων στο σύστημα παραγωγής/μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- Η συμμετοχή σε ομάδα εργασίας που επεξεργάστηκε τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Νόμους 2003-2012 με στόχο την πλήρη ανεξαρτητοποίηση του ΔΣΜΚ από την ΑΗΚ.
- Η εγγραφή ενός νέου αιολικού πάρκου ισχύος 10,8 MW στο ηλεκτρονικό μητρώο έκδοσης εγγυήσεων προέλευσης.
- Η αναβάθμιση του ηλεκτρονικού μητρώου (ΗΜ) εγγυήσεων προέλευσης (ΕΠ) από την εταιρεία συμβουλευτικών υπηρεσιών Exergia A.E.
- Η μία (1) αίτηση σύνδεσης στο σύστημα μεταφοράς/διανομής για σύνδεση παραγωγών ή καταναλωτών.

- Η ετοιμασία σχεδίων δράσης σε σχέση με την ακολουθητέα διαδικασία αποκατάστασης μετά από ολική σβέση.
- Η επανασύνδεση επί προσωρινής βάσης του ηλεκτρικού συστήματος των ελευθέρων και κατεχόμενων περιοχών της Κύπρου.
- Η λειτουργία συστήματος που παρέχει πρόσβαση σε χρήστες στο διαδίκτυο για διάθεση συγκεκριμένων μετρητικών διατάξεων που ετοιμάζει ο ΔΣΜΚ.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σχ. 2 - Οργανόγραμμα Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

Κατά το 2015 ο ΔΣΜΚ λειτούργησε σύμφωνα με το πιο πάνω οργανόγραμμα, με 35 άτομα μόνιμου προσωπικού, τα οποία είναι τοποθετημένα στον ΔΣΜΚ από την ΑΗΚ.

Να σημειωθεί ότι ο προϋπολογισμός του ΔΣΜΚ, όπως δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 3.7.2015, προνοούσε την πλήρωση 65 συνολικά θέσεων.

Το 2015 τοποθετήθηκε στον ΔΣΜΚ προσωπικό για τις πιο κάτω θέσεις:

- Ένας (1) Βοηθός Υποτομεάρχης, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα που αφορούν θέματα προσωπικού.
- Ένας (1) Γραφέας, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα στο Λογιστήριο του ΔΣΜΚ.

Προσπάθειες για εξασφάλιση τριών (3) Βοηθών Μηχανικών και τεσσάρων (4) τεχνικών από την ΑΗΚ, απαραίτητων για το έργο λειτουργίας της αγοράς, απέβησαν άκαρπες.

Το 2015 το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας (ΕΚΕΕ) ήταν στελεχωμένο με έξι (6) Υπεύθυνους Μηχανικούς Βάρδιας και επτά (7) Βοηθούς Υπεύθυνους Μηχανικούς Βάρδιας.

Η καθυστέρηση που παρουσιάστηκε στην στελέχωση του ΔΣΜΚ προκάλεσε σοβαρά λειτουργικά προβλήματα σε όλα τα τμήματα του ΔΣΜΚ.

Εκπαίδευση

Κατά τη διάρκεια του 2015 η εκπαίδευση για το προσωπικό του ΔΣΜΚ έγινε με τη συμμετοχή σε σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Στελέχη του ΔΣΜΚ είχαν συμμετοχή σε συνέδρια, εκπαιδευτικά προγράμματα και ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα.

Λειτουργός του Λογιστηρίου συμμετείχε σε Συνέδριο «Speak up Conference» υπό την αιγίδα του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών.

Επιπλέον τρεις λειτουργοί του Λογιστηρίου τον Απρίλιο του 2015 συμμετείχαν σε τριήμερο σεμινάριο με θέμα τις «Βέλτιστες πρακτικές για τη σύναψη και εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων» και ένας λειτουργός παρακολούθησε σεμινάριο σχετικά με το ΦΠΑ.

Τον Μάιο 2015, προσωπικό υποστήριξης του ΔΣΜΚ, στο πλαίσιο του Έργου Αναβάθμισης του Συστήματος Τηλεέγχου και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ), συμμετείχε σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο εξωτερικό για θέματα τηλεπικοινωνιών του νέου συστήματος ΣΤΗΔΕ. Επίσης το προσωπικό υποστήριξης παρακολούθησε τον Ιανουάριο 2015 εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχετικά με τη χρήση και ρύθμιση της νέας γιγαντοθόνης. Κατά το 2015 διοργανώθηκαν από τον ΔΣΜΚ ενημερωτικές ημερίδες σχετικά με τη χρήση του νέου συστήματος ΣΤΗΔΕ και ειδικά για την ετοιμασία εκθέσεων.

Γραφείο Νομικών Συμβούλων

Κατά τη διάρκεια του 2015, το δικηγορικό γραφείο Κούσιος και Κορφιώτης συνέχισε την παροχή νομικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών στον ΔΣΜΚ.

Γραφείο Συμβούλων Λογιστών

Στις 30 Ιουνίου 2015 τερματίστηκε το συμβόλαιο με τον ελεγκτικό οίκο Κυπριανίδης, Νικολάου & Συνεργάτες, για την παροχή υπηρεσιών και υπογράφηκε νέο συμβόλαιο με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις με τον ελεγκτικό οίκο Ernst & Young Cyprus Ltd για την παροχή υπηρεσιών με ισχύ από την 1η Οκτωβρίου 2015 μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2016. Το συμβόλαιο παρέχει στον ΔΣΜΚ δικαίωμα ανανέωσης με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις για ακόμη ένα έτος, δηλαδή μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2017.

Προϋπολογισμός ΔΣΜΚ

Ετοιμάστηκε προϋπολογισμός για τις αναμενόμενες κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες του ΔΣΜΚ για το 2015, ο οποίος και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και τη Βουλή των Αντιπροσώπων από τη ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο (Ν122(Ι)/2003). Ο προϋπολογισμός του ΔΣΜΚ εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 3 Ιουλίου 2015.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥΣ

Συμμετοχή στον Σύνδεσμο Ευρωπαίων Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E - European Network Transmission System Operators-Electricity)

Ο ΔΣΜΚ συμμετείχε συνολικά σε οχτώ (8) συνεδρίες Επιτροπών του Συνδέσμου Ευρωπαίων Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς για τον Ηλεκτρισμό (ENTSO-E).

Συγκεκριμένα, ο ΔΣΜΚ εκπροσωπήθηκε σε τέσσερις (4) συνεδρίες της Γενικής Συνέλευσης, σε δύο (2) συνεδρίες της Περιφερειακής Ομάδας Ηπειρωτικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης της Επιτροπής Ανάπτυξης Συστήματος και σε μία (1) συνεδρία της Επιτροπής Αγοράς και σε μία (1) συνεδρία της Επιτροπής Λειτουργίας Συστήματος.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν τη Γενική Συνέλευση

- Ετήσιο πρόγραμμα εργασιών
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Πολιτική
- Κώδικες δικτύου και αγοράς
- Προβλέψεις και επάρκεια παραγωγής
- Περιφερειακή συνεργασία Διαχειριστών
- Χειρισμός εκτάκτων καταστάσεων.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Αγοράς

- Διατιμήσεις
- Κώδικες αγοράς για το διασυνοριακό εμπόριο
- Ζώνες αγοράς
- Επικουρικές υπηρεσίες
- Θέματα διασυνοριακού εμπορίου.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Ανάπτυξης Συστήματος

- Κώδικες δικτύου
- Πλατφόρμα διαφάνειας
- Δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου
- Υπεράκτιο δίκτυο Βορείου Θάλασσας
- Έργα κοινού ενδιαφέροντος
- Μεθοδολογία αξιολόγησης έργων (CBA).

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Λειτουργίας Συστήματος

- Παρακολούθηση αξιοπιστίας της λειτουργίας δικτύων μεταφοράς
- Διαχείριση κρίσεων σε διασυνδεδεμένο ευρωπαϊκό δίκτυο
- Επάρκεια παραγωγής κατά τους χειμερινούς και καλοκαιρινούς μήνες
- Κώδικες δικτύου
- Ανταλλαγή δεδομένων και υποδομές.

Συμμετοχή στις εργασίες του Συνδέσμου Εκδοτών Ευρώπης (AIB)

Κατά το 2015, ο ΔΣΜΚ έλαβε μέρος σε δύο Γενικές Συνελεύσεις της AIB ως πλήρες μέλος. Κατά το περιθώριο της συνάντησης στην πόλη Μπρούξ του Βελγίου τον Σεπτέμβριο 2015 ενημερώθηκε η αξιολογήτρια της αίτησης ένταξης στην AIB για την έγκριση του κανονισμού αποκάλυψης από τη ΡΑΕΚ και την μέχρι τότε εξέλιξη των εργασιών αναβάθμισης του ΗΜ.

Η εφαρμογή της αποκάλυψης ενεργειακού μείγματος και η έκδοση EECS Certificates ήταν τα δύο προαπαιτούμενα της AIB ώστε να επιτραπεί η διακίνηση ΕΠ ΑΠΕ από την Κύπρο προς το εξωτερικό. Το γεγονός αυτό θα καταστεί δυνατό με τη σύνδεση του ΗΜ με το νέο Hub της AIB, που αναμένεται να γίνει εντός Μαρτίου 2016.

Συμμετοχή του ΔΣΜΚ στις συναντήσεις του έργου CA-RES II

Κατά το 2015, προσωπικό του ΔΣΜΚ έλαβε μέρος σε δύο (2) συναντήσεις του CA-RES II ως υπεργολάβος του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Οι συναντήσεις έγιναν τον Μάιο στο Δουβλίνο και τον Νοέμβριο στη Λάρνακα. Ο ΔΣΜΚ συμμετέχει στις θεματικές, CT4 - Electricity Networks-Security of Supply and the Integration of Variable Renewable Generation και CT5 - Guarantees of Origin/Disclosure, με 2 δύο λειτουργούς. Οι θεματικές αυτές σχετίζονται με την εφαρμογή των άρθρων 15 και 16 της Οδηγίας 2009/28.

Στη συνάντηση στη Λάρνακα, παρουσιάστηκαν οι εμπειρίες του ΔΣΜΚ όσον αφορά στην εφαρμογή των προνοιών του Άρθρου 15 της Οδηγίας 2009/28 για τις ΑΠΕ. Κατά την παρουσίαση έγινε αναφορά σε όλες τις αλλαγές που έγιναν στο σύστημα ΕΠ της Κύπρου, ώστε να γίνει δυνατή η ένταξη του ΔΣΜΚ στην AIB και η σύνδεση του ΗΜ ΕΠ με το Hub της AIB. Οι αλλαγές αυτές περιλάμβαναν αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο, στη διαδικασία και στον τρόπο έκδοσης ΕΠ και την αναβάθμιση ΗΜ ΕΠ ώστε να γίνει συμβατό με τα EECS Rules.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥΣ

Συμμετοχή στον Σύνδεσμο Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (Med-TSO)

Τον Απρίλιο 2015, ο ΔΣΜΚ έγινε μέλος του Συνδέσμου Μεσογειακών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Med-TSO και εκπροσωπήθηκε σε τρεις (3) συνεδρίες της Γενικής Συνέλευσης.

Κύρια θέματα που απασχόλησαν την Γενική Συνέλευση:

- Εκλογή νέων Μελών
- Έγκριση προγράμματος εργασιών των τεχνικών επιτροπών/ομάδων εργασίας
- Διοικητικά και νομικά θέματα
- Όροι εντολής του προγράμματος Μεσογειακής Ανάπτυξης.

Τεχνικές Επιτροπές:

- Σχεδιασμός δικτύου
- Κανονισμοί και πρότυπα
- Διεθνή εμπορία ηλεκτρισμού
- Ομάδα εργασίας οικονομικές μελέτες και σενάρια.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Λειτουργία αγοράς ηλεκτρισμού

Στις 12 Μαΐου 2015 η ΡΑΕΚ εξέδωσε τη Ρυθμιστική Απόφαση 01/2015 για τον «Λεπτομερή Σχεδιασμό για Διαφοροποίηση του Πλαισίου Ρύθμισης της Λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού της Κύπρου». Τον Ιούνιο 2015 η ΡΑΕΚ εξέδωσε τη Ρυθμιστική Απόφαση 02/2015 με τίτλο «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού». Πριν την έκδοση των Ρυθμιστικών Αποφάσεων, η ΡΑΕΚ διεξήγαγε δημόσιες διαβουλεύσεις στις οποίες ο ΔΣΜΚ κατέθεσε εκτεταμένα σχόλια.

Ο ΔΣΜΚ σε συνεργασία με το σύμβουλο ECCO International Inc. επεξεργάστηκε κείμενο των τροποποιημένων κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού το οποίο υλοποιεί τη Ρυθμιστική Απόφαση 01/2015 για τον σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρισμού και είναι συμβατό με τη Ρυθμιστική Απόφαση 02/2015 για τις διατιμήσεις ηλεκτρισμού. Το προσχέδιο των τροποποιημένων κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού τέθηκε τελικά σε δημόσια διαβούλευση στις 29 Φεβρουαρίου 2015.

Παράλληλα, ο ΔΣΜΚ συνέχισε την ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού για την προμήθεια του λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή της αγοράς ηλεκτρισμού.

Οι ενέργειες για υλοποίηση του έργου της αγοράς ηλεκτρισμού καθυστερούν λόγω της μη υλοποίησης των προαπαιτούμενων τα οποία τέθηκαν κατά τον καταρτισμό του προγράμματος ενεργειών το οποίο προέβλεπε

λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού τον Ιούνιο 2016. Σημαντικότερη από αυτές τις προϋποθέσεις είναι η επαρκής στελέχωση του ΔΣΜΚ ούτως ώστε να μπορέσει να προκηρύξει τον διαγωνισμό για την προμήθεια του λογισμικού και υλισμικού διαχείρισης της αγοράς.

Χρώσεις χρήσης δικτύου μεταφοράς

Ελλείψει οποιοδήποτε νέων στοιχείων από τον ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς, ο ΔΣΜΚ δεν προέβη σε εισήγησεις για αναθεώρηση του τέλους χρήσης χρέωσης δικτύου μεταφοράς προς τη ΡΑΕΚ. Κατά συνέπεια το τέλος χρήσης δικτύου μεταφοράς διατηρήθηκε κατά το 2015 στα 0,86σεντ/kWh.

Τέλος ΔΣΜΚ

Ο ΔΣΜΚ υπέβαλε στη ΡΑΕΚ εμπειριστωμένη μελέτη με προβλεπόμενες δαπάνες του ΔΣΜΚ, σύμφωνα με την οποία το τέλος ΔΣΜΚ θα έπρεπε να ανέλθει στα 0,15σεντ/kWh. Η ΡΑΕΚ τελικά διατήρησε το τέλος ΔΣΜΚ στα 0,11σεντ/kWh.

Επικουρικές υπηρεσίες και μακροχρόνια εφεδρεία

Τον Ιούνιο 2015, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την εισήγηση του ΔΣΜΚ που υπεβλήθη τον Οκτώβριο 2014, σχετικά με την απαιτούμενη ισχύ και την κοστολόγηση των εφεδρειών για το 2014. Το ενοποιημένο τέλος για επικουρικές υπηρεσίες και μακροχρόνια εφεδρεία, μετά από εισήγηση του ΔΣΜΚ, παρέμεινε στα 0,67σεντ/kWh. Σύμφωνα με τις περαιτέρω οδηγίες της ΡΑΕΚ, ο ΔΣΜΚ σε συνεργασία με την ΑΗΚ, η οποία παραμένει ο μοναδικός πάροχος λειτουργικού περιθωρίου, θα προβεί σε υπολογισμό των αναγκών και του τέλους επικουρικών υπηρεσιών για την περίοδο 2015-2016.

Τον Ιούνιο 2015 η ΡΑΕΚ εξέδωσε τη Ρυθμιστική Απόφαση 02/2015 με τίτλο «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού». Στην απόφαση καταγράφεται η μεθοδολογία για την επιβολή τελών προς τους προμηθευτές και τους τελικούς καταναλωτές για την αποζημίωση των επικουρικών υπηρεσιών.

Στους τροποποιημένους κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού, υιοθετείται η κατηγοριοποίηση των εφεδρειών του λειτουργικού περιθωρίου, σύμφωνα με τις αρχές του κώδικα Load and Frequency Control and Reserves του ENTSO-E. Στο προσχέδιο των κανόνων αγοράς δίδεται πλήρης περιγραφή των εφεδρειών και του τρόπου εξασφάλισής τους.

Ειδική αναφορά πρέπει να γίνει στην εφεδρεία αυτόματης αποκατάστασης της συχνότητας (aFRR). Η ενεργοποίηση της εφεδρείας αυτής απαιτεί την εγκατάσταση και λειτουργία της εφαρμογής της αυτόματης ρύθμισης παραγωγής (Automatic Generation Control, AGC). Για τον σκοπό αυτό με εισήγηση του ΔΣΜΚ συστάθηκε κοινή ομάδα εργασίας ΔΣΜΚ-ΑΗΚ τον Ιούνιο 2015 για την εγκατάσταση της εφαρμογής στο ΣΤΗΔΕ και στις μονάδες παραγωγή της ΑΗΚ. Η ομάδα επιτέλεσε πολύ σημαντικό έργο κατά το 2015, αφού διερεύνησε πλήρως την υφιστάμενη κατάσταση τόσο στο ΣΤΗΔΕ όσο και στις μονάδες της ΑΗΚ, και σχημάτισε πλήρη εικόνα για το τι απαιτείται για την εγκατάσταση και λειτουργία της εφαρμογής.

Ηλεκτρονικό μητρώο για πιστοποιητικά εγγύησης προέλευσης

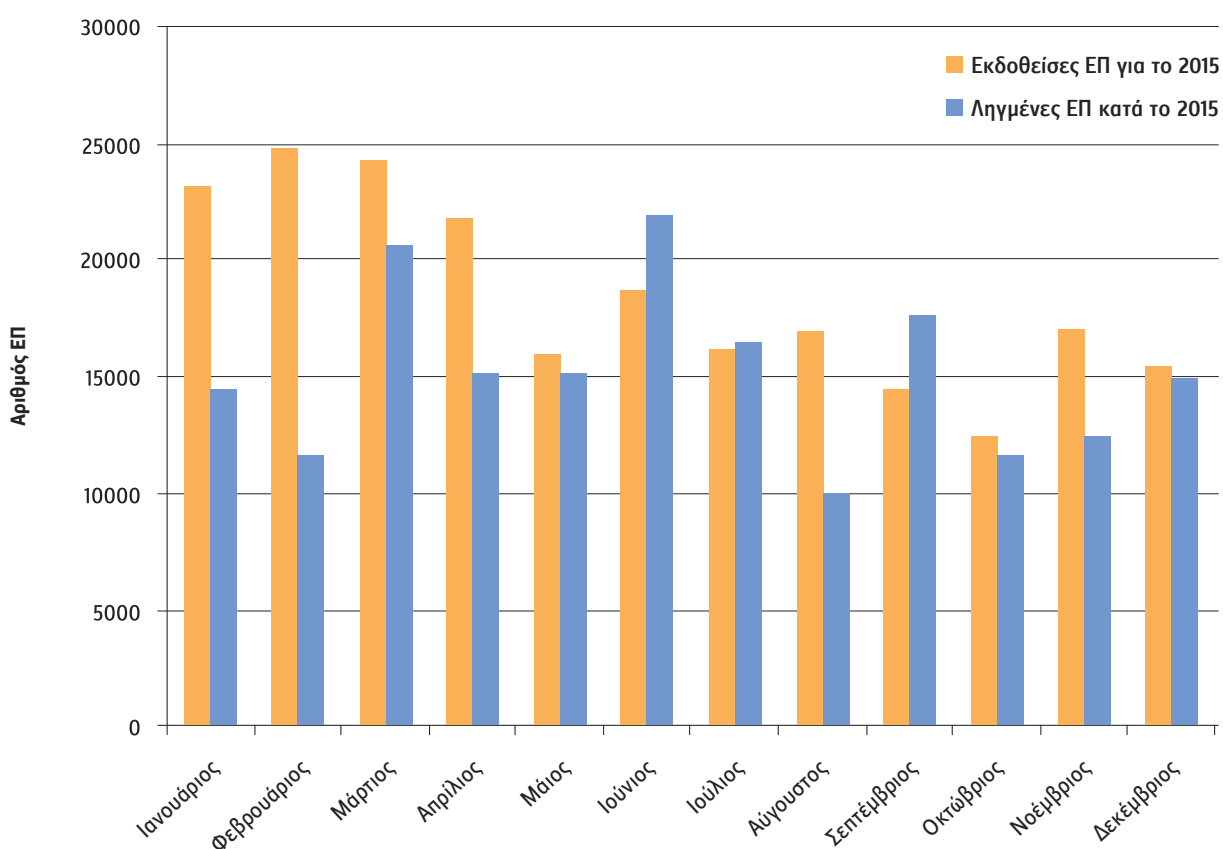
Οι εργασίες αναβάθμισης του ΗΜ ολοκληρώθηκαν εντός του 2015 σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου από την εταιρεία συμβουλευτικών υπηρεσιών Exergia A.E. Οι ΕΠ που θα εκδίδονται από το αναβαθμισμένο ΗΜ θα είναι EECs Certificates, θα είναι δηλαδή πλήρως συμβατές με τα EECs Rules της AIB. Οι δοκιμές συμβατότητας του ΗΜ με το AIB Hub δεν έγινε κατορθωτό να ολοκληρωθούν εντός του 2015, λόγω εγγενών προβλημάτων που οφείλονταν στο Hub. Ως εκ τούτου, αποφασίστηκε από κοινού με την AIB, όπως το ΗΜ ΕΠ του ΔΣΜΚ συνδεθεί απευθείας με το νέο Hub, του οποίου η ανάπτυξη θα ολοκληρωθεί εντός Μαρτίου 2016. Αξίζει να αναφερθεί ότι το ΗΜ ΕΠ του ΔΣΜΚ θα είναι από τα πρώτα ΗΜ ΕΠ χωρών μελών της AIB που θα ενωθούν με το νέο AIB Hub.

Τον Απρίλιο 2015, ο ΔΣΜΚ αφού επιθεώρησε, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία, την εγκατάσταση του αολοικού πάρκου Aeolean Dynamics Wind Farm ισχύος 10,8 MW της εταιρείας T.P. Aeolean Dynamics

Ltd, το ενέγραψε στο ΗΜ ΕΠ ΑΠΕ. Οι εγγεγραμμένες εγκαταστάσεις ΑΠΕ στο ΗΜ ΕΠ είναι τώρα 6 αιολικά πάρκα με συνολική εγκατεστημένη ισχύ 157,5 MW.

Οι εκδόσεις εγγυήσεων προέλευσης με περίοδο αναφοράς εντός του 2015 ανήλθαν στις 221.397. Ο αντίστοιχος αριθμός για το 2014 ήταν 182.419. Σημειώνεται ότι μια ΕΠ αντιστοιχεί σε 1 MWh που διοχετεύεται στο δίκτυο. Στο σχεδιάγραμμα 3 που ακολουθεί φαίνεται η μηνιαία κατάσταση του ηλεκτρονικού μητρώου όσον αφορά τις εκδοθείσες και ληγμένες εγγυήσεις προέλευσης. Έχοντας υπόψη ότι ο χρόνος ζωής των ΕΠ είναι ένα έτος, γίνεται εύκολα κατανοητό ότι ΕΠ που λήγουν εντός ενός συγκεκριμένου μήνα, είναι οι εκδοθείσες ΕΠ του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου έτους.

Σε σχέση με τις εγγυήσεις προέλευσης, η ΡΑΕΚ με την Απόφασή της 3039/2015 που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 5.6.2015, ενέκρινε νέα χαμηλότερα τέλη για την έκδοση ΕΠ και για την εγγραφή εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) και συμπαραγωγή ηλεκτρισμού/θερμότητας ή/και ψύξης υψηλής απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) στο ΗΜ. Τα νέα τέλη είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ.

Σχ. 3 - Μηνιαία διαχείριση ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης (ΕΠ) κατά το 2015

Αποκάλυψη ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου με την Απόφαση 1279/2015, ημερομηνίας 20 Μαΐου 2015, ενέκρινε μεθοδολογία υπολογισμού του ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου και μείγματος προμηθευτή καθώς και τεχνικό εγχειρίδιο διαδικασίας υπολογισμού ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου και προμηθευτών, και αποκάλυψης ενεργειακού μείγματος προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας. Η απόφαση βασίστηκε σε προσχέδιο που υπέβαλε ο ΔΣΜΚ τον Οκτώβριο 2014. Ο ΔΣΜΚ, εφαρμόζοντας την πιο πάνω απόφαση της ΡΑΕΚ για το 2015, θα προβεί σε υπολογισμό του ενεργειακού μείγματος της ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου και μείγματος προμηθευτή εντός του 2016.

ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ)

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) μπορούν να αξιοποιηθούν στον τομέα του ηλεκτρισμού για ηλεκτροπαραγωγή, στον τομέα της θέρμανσης και ψύξης και στον τομέα των μεταφορών. Σε αυτούς τους τρεις άξονες καθορίστηκαν οι στόχοι των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Οδηγίας για τις ΑΠΕ 2009/28/ΕΚ, η οποία περιλαμβάνεται στο Τρίτο Ενεργειακό Πακέτο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η νέα Οδηγία τέθηκε σε ισχύ τον Ιούνιο 2009 και έχει αντικαταστήσει πλήρως τις προηγούμενες Οδηγίες 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ από την 1η Ιανουαρίου 2012. Στην Κύπρο έγινε εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2009/28/ΕΚ μέσω του Νόμου 112(Ι)/2013, ο οποίος αντικατέστησε τους προηγούμενους Νόμους για προώθηση των ΑΠΕ και τέθηκε σε ισχύ τον Σεπτέμβριο 2013. Το 2015 τέθηκαν σε ισχύ οι τροποποιητικοί Νόμοι Αρ. 121(Ι)/2015 και 157(Ι)/2015.

Για την Κύπρο ο εθνικός στόχος που τέθηκε αναφορικά με τη συνεισφορά των ΑΠΕ στην τελική ακαθάριστη κατανάλωση ενέργειας, είναι 13% μέχρι το 2020. Η συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ θα πρέπει μέχρι το 2020 να αντιστοιχεί με το 16% της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τους στόχους που έχουν τεθεί στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις ΑΠΕ που έχει καταρτιστεί από το κράτος, με βάση τις πρόνοιες της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ. Το εθνικό σχέδιο δράσης για τις ΑΠΕ επικαιροποιήθηκε κατά το 2015 από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, με τη συνεισφορά των αρμόδιων αρχών, συμπεριλαμβανομένου και του ΔΣΜΚ, και αναμένεται να τεθεί σε ισχύ εντός του 2016.

Κατά το έτος 2015, η συνεισφορά της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ στη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ανήλθε σε ποσοστό 8,5%. Μεγάλο μερίδιο στην εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ στην Κύπρο έχουν τα αιολικά πάρκα. Με την ενεργοποίηση ενός νέου αιολικού πάρκου δυναμικότητας 10,8MW στην περιοχή Αγία Άννα η συνολική εγκατεστημένη δυναμικότητα των αιολικών πάρκων μέχρι το τέλος του 2015 ανήλθε σε 157,5 MW. Σημαντικό μερίδιο στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ αναμένεται να έχουν επίσης τα φωτοβολταϊκά συστήματα, των οποίων η εγκατεστημένη δυναμικότητα μέχρι το τέλος του 2015 ανήλθε σε 76,5 MW. Η συνολική εγκατεστημένη δυναμικότητα μονάδων βιομάζας/βιοαερίου ανήλθε σε 9,7 MW. Λεπτομερή στοιχεία για τη συνεισφορά των ΑΠΕ στη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας περιέχονται στο κεφάλαιο «*Λειτουργία συστήματος*» και ειδικά στην παράγραφο «*Διεύθυνση αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής*» και «*Πρόγνωση αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής*», της παρούσας έκθεσης.

Συνδέσεις παραγωγών και καταναλωτών στο σύστημα μεταφοράς

Κατά το έτος 2015 υποβλήθηκε στον ΔΣΜΚ μία (1) αίτηση σύνδεσης για αύξηση του φορτίου των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων των Βρετανικών Βάσεων στο Ακρωτήριο Λεμεσού. Έτσι, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2015 υπήρχαν συνολικά κατατεθειμένες στον ΔΣΜΚ επτά (7) αιτήσεις σύνδεσης στο σύστημα μεταφοράς/διανομής για σύνδεση παραγωγών ή καταναλωτών. Οι τέσσερις (4) από αυτές αφορούσαν παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι δύο (2) παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση συμβατικού καυσίμου και η μία (1) καταναλωτή. Τα στοιχεία αυτά φαίνονται στον πίνακα 1 πιο κάτω.

Στον πίνακα 2 φαίνονται στοιχεία για τις συμβάσεις σύνδεσης που υπογράφηκαν με τον ΔΣΜΚ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015, οι οποίες μέχρι βρίσκονταν σε ισχύ μέχρι την ημερομηνία αυτή.

Χρώσεις σύνδεσης συστήματος μεταφοράς

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του ΔΣΜΚ είναι και η ενημέρωση των αιτητών για τους πιθανούς τρόπους σύνδεσής τους στο δίκτυο και οι τεχνικά αποδεκτές λύσεις που μπορούν να υλοποιηθούν, με γνώμονα πάντα την αξιοπιστία του συστήματος καθώς επίσης και την ελαχιστοποίηση του κόστους σύνδεσης.

Τα διάφορα στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν το κόστος της σύνδεσης, τον τρόπο της χρέωσης καθώς επίσης και οι οικονομικές υποχρεώσεις του αιτητή, περιγράφονται στο έγγραφο με τίτλο «Βασικές αρχές πολιτικής χρέωσης για σύνδεση παραγωγών και πελατών στο σύστημα μεταφοράς/διανομής (παραγωγών > 8 MW και πελατών > 12 MVA)», το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2013 και είναι δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του ΔΣΜΚ.

Η χρέωση των νέων συνδέσεων στο σύστημα μεταφοράς γίνεται με βάση τις μοναδιαίες τιμές εξοπλισμού (ηλεκτρολογικού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, δομικών έργων, κ.ά.). Οι μοναδιαίες τιμές ετοιμάζονται από τον ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς στη βάση πραγματικών τιμών εξοπλισμού και χρησιμοποιούνται από τον ΔΣΜΚ ως βάση για την κοστολόγηση νέων συνδέσεων. Οι μοναδιαίες τιμές αναθεωρούνται τον Δεκέμβριο κάθε έτους και εφαρμόζονται την πρώτη ημέρα κάθε νέου έτους.

A/A	Αιτητής	Κατηγορία έργου	Περιοχή	Αιτούμενη ισχύς σύνδεσης (MW/MVA)	Παρατηρήσεις
1	Kel. Sorokos Windfarm Ltd	ΑΠ	Κελλιά	12 MW	Αρχικό στάδιο αίτησης
2	Stivo Trading Ltd	ΑΠ	Πυργά, Κλαυδιά, Αλεθρικό	18 MW	Αρχικό στάδιο αίτησης
3	LGEG SUN ENERGY LTD	ΦΠ	Τσιερκέζοι	10 MW	Αρχικό στάδιο αίτησης
4	F.E. First Electric Ltd	ΣΣΠ	Βιομηχανική και Εμπορική Περιοχή Αραδίππου	49,9 MW	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης
5	Lysarea Energia Ltd	ΣΣΠ	Μονή	230 MW	Αρχικό στάδιο αίτησης
6	Rokas Aeoliki (CY) Ltd	ΑΠ	Κλαυδιά, Αλεθρικό	42 MW	Αρχικό στάδιο αίτησης
7	Defence Infrastructure Organisation/ British Forces Cyprus	Κ	Ακρωτήρι Λεμεσού	24 MVA	Εκδόθηκαν προκαταρκτικοί όροι σύνδεσης

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 - Αιτήσεις σύνδεσης κατατεθειμένες στον ΔΣΜΚ μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2015

A/A	Αιτητής	Κατηγορία σύμβασης	Περιγραφή έργου	Περιοχή	Ισχύς (MW/MVA)	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης
1	Τσιμεντοποιία Βασιλικού Δημόσια Εταιρεία Λτδ	Υ	Εγκατάσταση σταθμού αυτοπαραγωγής	Βασιλικός	5 MW	22.6.2006
2	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	ΔΥ	Μετακίνηση γραμμής μεταφοράς Βασιλικός-Μαρί λόγω ανέγερσης του Ενεργειακού Κέντρου	Βασιλικός-Μονή	-----	13.12.2006
3	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος)	Υ	Σύνδεση εργοστασίου αφαλάτωσης	Ακρωτήριο Λεμεσού	10 MVA	28.2.2008
4	D. K. Windsupply Ltd	Υ	Σύνδεση ΑΠ «Ορείτες»	Πάνω Αρχιμανδρίτα, Κούκλια, Σουσκίου, Αλέκτωρα	82 MW	19.7.2009
5	Hermes Airports Ltd	Υ	Σύνδεση εγκαταστάσεων αεροδρομίου (αύξηση ισχύος κατά 13,6 MVA)	Αεροδρόμιο Λάρνακας	26,4 MVA	2.10.2009
6	Ketonis Developments Ltd	Υ (31,5MW)	Σύνδεση ΑΠ «Αλέξιγρος»	Κλαυδιά, Αλεθρικό, Τερσεφάνου	31,5 MW 34,5 MW	10.12.2009, τροποποίηση σύμβασης: 23.12.2010
7	Rokas Aeoliki (CY) Ltd	Υ	Σύνδεση ΑΠ «Αγία Άννα»	Αγία Άννα, Λύμπια, Κόσιη, Ψευδάς	20 MW	4.12.2009
8	Τσιμεντοποιία Βασιλικού Δημόσια Εταιρεία Λτδ	Υ	Σύνδεση εργοστασίου Τσιμεντοποιίας Βασιλικού (αύξηση ισχύος κατά 9,5MVA)	Βασιλικός	30 MVA	7.6.2010
9	Moglia Trading Ltd	Υ	Σύνδεση ΑΠ «Κόσιη»	Αγία Άννα, Καλό Χωριό, Κλαυδιά, Κόσιη, Αραδίππου	10,8 MW	19.11.2010
10	TP Aeolian Dynamics Ltd	Υ	Σύνδεση ΑΠ «Aeolian Dynamics»	Αγία Άννα	10,8 MW	23.12.2010
11	Αιολική Ακτή Λτδ	ΔΥ	Σύνδεση ΑΠ «Σανίδα»	Σανίδα Λεμεσού	10 MW	23.12.2010, τροποποίηση σύμβασης: 29.6.2015
12	AHK	Υ	Σύνδεση ΕΣΚ Αρ. 5	ΗΣ Βασιλικού	220 MW	13.5.2011
13	AHK	Υ	Σύνδεση ΕΣΚ Αρ. 4	ΗΣ Βασιλικού	220 MW	29.6.2011
14	AHK	Υ	Σύνδεση προσωρινών MEK	ΗΣ Μονής	120 MW	26.6.2012

A/A	Αιτητής	Κατηγορία σύμβασης	Περιγραφή έργου	Περιοχή	Ισχύς (MW/MVA)	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης
15	ΑΗΚ	Υ	Σύνδεση προσωρινών ΜΕΚ	ΗΣ Βασιλικού	45 MW	17.7.2012
16	ΑΗΚ	Υ	Σύνδεση προσωρινών ΜΕΚ	ΗΣ Βασιλικού	25 MW	17.7.2012
17	ΑΗΚ	Υ	Σύνδεση προσωρινών ΜΕΚ	ΗΣ Δεκέλειας	60 MW	17.7.2012
18	ΑΗΚ	Υ	Σύνδεση προσωρινών ΜΕΚ	ΗΣ Μονής	35 MW	17.7.2012
19	ΑΗΚ	Υ	Σύνδεση ΜΕΚ	ΗΣ Δεκέλειας	52,44 MW	24.8.2012
20	ΑΗΚ	Υ	Σύνδεση ΜΕΚ	ΗΣ Δεκέλειας	50,05 MW	24.8.2012
21	ΑΗΚ	Υ	Σύνδεση μονάδας αφαλάτωσης	ΗΣ Βασιλικού	10 MVA	18.10.2012

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 - Συμβάσεις σύνδεσης (σε ισχύ) που υπογράφηκαν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2015

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ 1 ΚΑΙ 2

ΑΠ	Αιολικό πάρκο
ΦΠ	Φωτοβολταϊκό πάρκο
ΣΣΠ	Συμβατικός σταθμός παραγωγής
Κ	Καταναλωτής
Υ	Υλοποιήθηκε
ΔΥ	Δεν υλοποιήθηκε
ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
ΗΣ	Ηλεκτροπαραγωγός σταθμός
ΕΣΚ	Εγκατάσταση συνδυασμένου κύκλου
ΜΕΚ	Μονάδα εσωτερικής καύσης

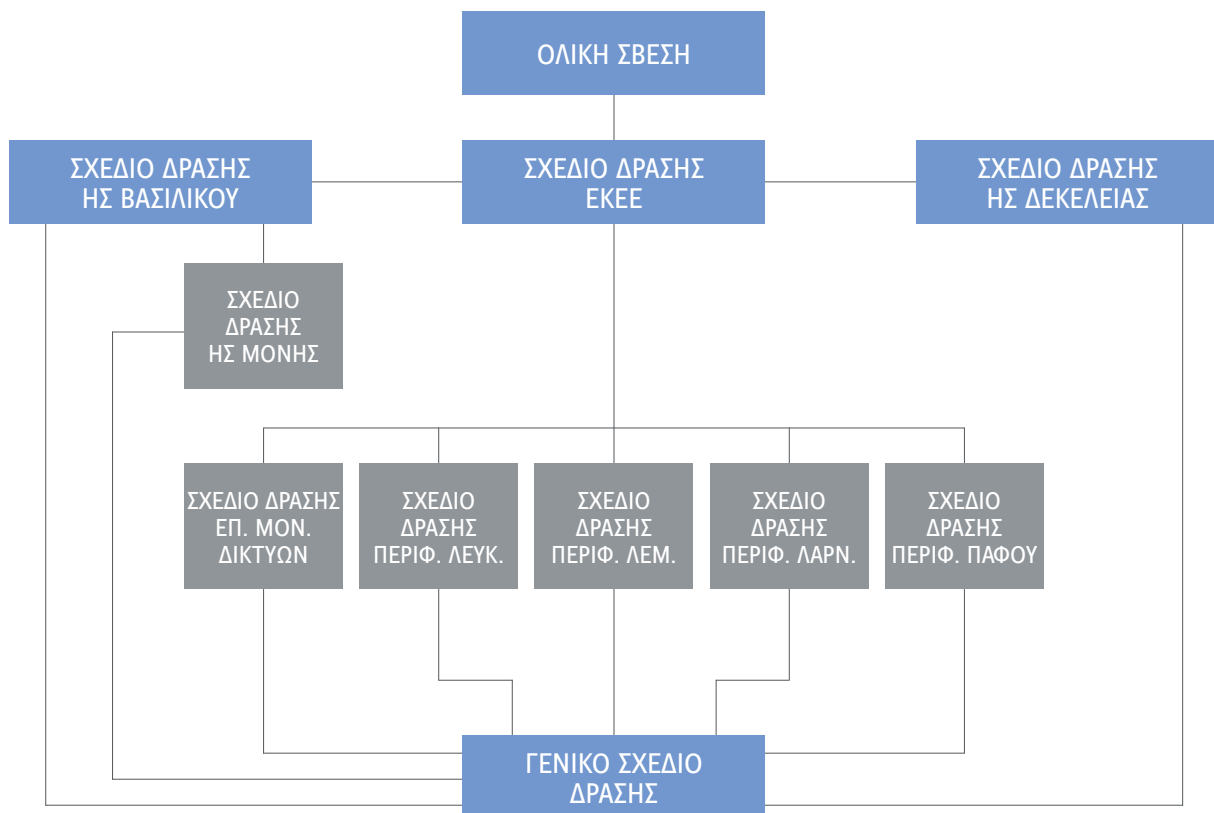
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ενιαίο σχέδιο δράσης για την αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση

Ο ΔΣΜΚ σε συνεργασία με την ΑΗΚ, έχουν εκπονήσει το ενιαίο σχέδιο δράσης για την αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση, ούτως ώστε να καθοριστεί η βέλτιστη διαδικασία για την αποκατάσταση του ηλεκτρικού συστήματος μετά από ολική σβέση.

Όλοι οι βασικοί συντελεστές και εμπλεκόμενοι φορείς στην αποκατάσταση του ηλεκτρικού συστήματος μετά από ολική σβέση, δηλαδή το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας, οι ηλεκτροπαραγωγοί σταθμοί, οι περιφέρειες και η Επιχειρησιακή Μονάδα Δικτύων, έχουν ετοιμάσει σχέδια δράσης σε σχέση με την ακολουθητέα διαδικασία αποκατάστασης μετά από ολική σβέση, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων το κρίσιμο προσωπικό υποστήριξης, τους μηχανισμούς ειδοποίησης, τον τρόπο επικοινωνίας καθώς και ενδεχόμενες επιμέρους ενέργειες των εμπλεκομένων με στόχο να προλειάνουν το έδαφος για την έναρξη της εφαρμογής του κοινού γενικού σχεδίου δράσης.

Στο πιο κάτω σχεδιάγραμμα παρουσιάζονται σχηματικά η αλληλεξάρτηση, η σύνδεση και η εμπλοκή των σχεδίων δράσης των φορέων που συμμετέχουν στην αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση. Τα σχέδια δράσης του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας, των ηλεκτροπαραγωγών σταθμών, των περιφερειών και της Επιχειρησιακής Μονάδας Δικτύων, επισυνάπτονται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του γενικού σχεδίου δράσης.

Σχ. 4 - Σχέδια δράσης των φορέων που συμμετέχουν στην αποκατάσταση του συστήματος μετά από ολική σβέση

Τονίζεται σχετικά ότι τα επιμέρους σχέδια δράσης έχουν εκπονηθεί λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση πραγμάτων. Τα σχέδια δράσης βρίσκονται υπό συνεχή μελέτη και επεξεργασία και, εφόσον προκύπτει οποιαδήποτε ανάγκη για επικαιροποίηση/αναθεώρηση, ενημερώνεται άμεσα ο ΔΣΜΚ.

Προγραμματισμένες διακοπές για εκτέλεση εργασίας στο σύστημα μεταφοράς

Για σκοπούς συντήρησης εξοπλισμού ψηλής τάσης, διεξαγωγής εργασιών αναβάθμισης εξοπλισμού και σύνδεσης νέων υποσταθμών, ο ΔΣΜΚ εξέταζε καθημερινά αιτήσεις των περιφερειών και των σταθμών παραγωγής της ΑΗΚ για προγραμματισμένες εργασίες και χειρισμούς στο σύστημα μεταφοράς. Η διαδικασία έγκρισης των αιτήσεων απαιτούσε σε πολλές περιπτώσεις μελέτες ροής φορτίου, υπαλλακτικές επιλογές τροφοδοσίας για διατήρηση της αναγκαίας ασφάλειας και αξιοπιστίας του συστήματος και συντονισμό των εργασιών μεταξύ περιφερειών και σταθμών παραγωγής της ΑΗΚ.

Η διαδικασία υποβολής και εξασφάλισης έγκρισης από τον ΔΣΜΚ για διεξαγωγή εργασιών στο σύστημα μεταφοράς προωθείται αποκλειστικά μέσω του ειδικού φύλλου της ιστοσελίδας του ΔΣΜΚ. Υποβλήθηκαν μέσα στο 2015 συνολικά 503 αιτήσεις, σε σύγκριση με 502 αιτήσεις το 2014, από εξουσιοδοτημένους χρήστες του ειδικού ιστοχώρου του ΔΣΜΚ, τόσο από τα περιφερειακά γραφεία, όσο και από τους σταθμούς παραγωγής. Το λογισμικό λειτούργησε πολύ ικανοποιητικά προσφέροντας στους χρήστες την έγκαιρη και ομαλή διεξαγωγή εργασιών στο σύστημα μεταφοράς.

Συντήρηση συμβατικών μονάδων παραγωγής

Για την όσο το δυνατό ομαλότερη λειτουργία του συστήματος παραγωγής καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια, ούτως ώστε ο προγραμματισμός και οι διαφοροποιήσεις στο εγκεκριμένο πρόγραμμα συντήρησης των μονάδων παραγωγής να παρέχουν τη μέγιστη αξιοπιστία στη λειτουργία του συστήματος παραγωγής και μεταφοράς. Κατά τη διάρκεια του έτους έγιναν ορισμένες αναγκαίες αναθεωρήσεις στο πρόγραμμα που υποβλήθηκε στον ΔΣΜΚ από την Επιχειρησιακή Μονάδα Παραγωγής για μελέτη και έγκριση. Σε κάθε περίπτωση το πρόγραμμα μελετήθηκε με γνώμονα πάντοτε τον καλύτερο λειτουργικό σχεδιασμό και εγκρίθηκε μετά από τις απαραίτητες αλλαγές.

Επιπρόσθετα, ο ΔΣΜΚ μελέτησε αιτήσεις για έκτακτες εργασίες συντήρησης των μονάδων παραγωγής. Η έγκριση των εργασιών συντήρησης των μονάδων παραγωγής από μέρος του ΔΣΜΚ υπόκειται πάντοτε σε κριτήρια που αφορούν στην επάρκεια και στην ασφάλεια του συστήματος. Για την έγκριση οποιασδήποτε εργασίας συντήρησης, τίθεται ως ελάχιστη προϋπόθεση η διασφάλιση της απρόσκοπτης παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές, ακόμα και στην περίπτωση απώλειας της εγκατεστημένης μεγαλύτερης μονάδας του συστήματος με ικανότητα παραγωγής ισχύος ανερχόμενης στα 130 MW (απώλεια ενός ατμοστρόβιλου στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Βασιλικού).

Ο προγραμματισμός της συντήρησης μονάδων παραγωγής γίνεται με βάση τις πρόνοιες του κεφαλαίου Τ4 των κανόνων μεταφοράς και διανομής και πάντοτε σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα του παραγωγού.

Βραχυπρόθεσμη πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής ισχύος και της συγχρονισμένης ικανότητας παραγωγής ισχύος

Η βραχυπρόθεσμη πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής και της συγχρονισμένης ικανότητας παραγωγής ισχύος του συστήματος, καθώς και της συνεπαγόμενης δέσμευσης των μονάδων παραγωγής διεξάγεται επί καθημερινής βάσης για σκοπούς βέλτιστης ικανοποίησης της απαιτούμενης ζήτησης. Στο πλαίσιο της πρόβλεψης της παραγωγής ισχύος του συστήματος, λαμβάνονται υπόψη ιστορικά στοιχεία παραγωγής ισχύος, στοιχεία πρόβλεψης της ζήτησης φορτίου της ΑΗΚ και των ανεξάρτητων παραγωγών, προβλέψεις καιρικών συνθηκών καθώς επίσης εμπειρίες και διαθέσιμα εργαλεία (λογισμικά ή τυπικές καμπύλες διακύμανσης). Στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής ισχύος του συστήματος, τις δηλώσεις τεχνικών χαρακτηριστικών των μονάδων παραγωγής και τις δηλώσεις προγραμματισμού παραγωγής της ΑΗΚ, τη διαθεσιμότητα των μονάδων παρα-

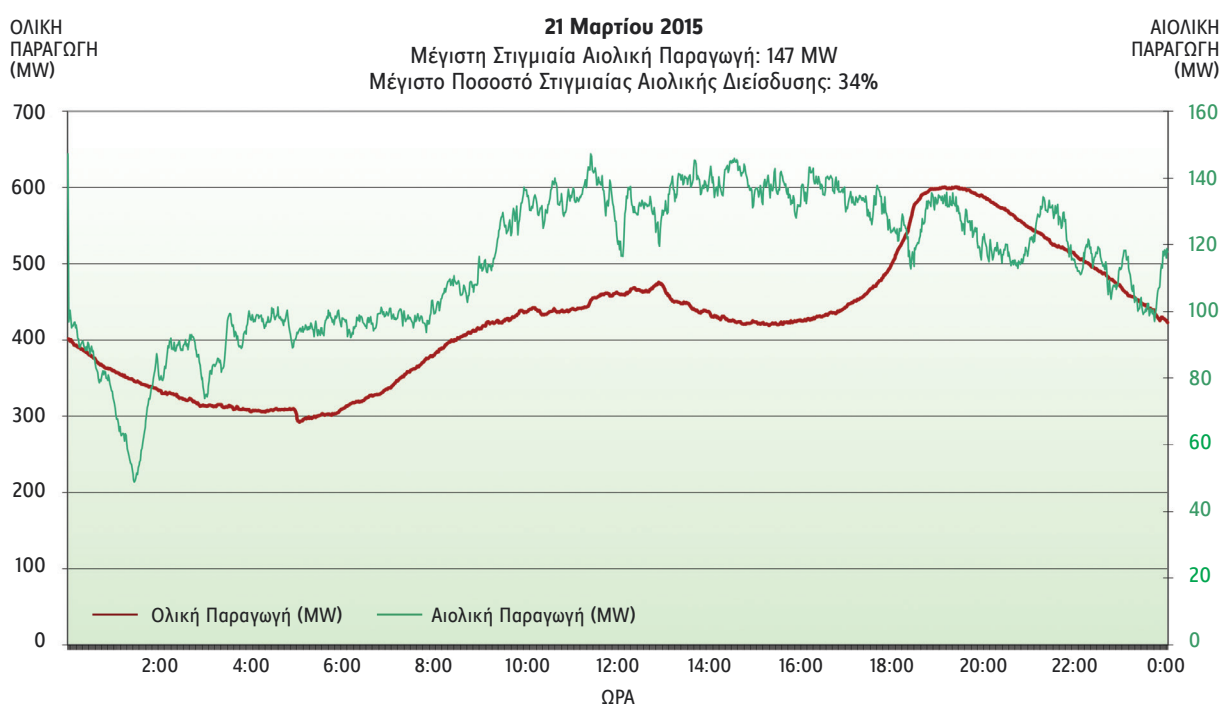
γωγής στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς και χρησιμοποιώντας τα προσφερόμενα λογισμικά προγράμματα του ΣΤΗΔΕ, καθορίζεται το πρόγραμμα δέσμευσης των μονάδων παραγωγής για την επόμενη μέρα.

Κατά την πρόβλεψη της διακύμανσης της συνολικής παραγωγής ισχύος, γίνεται χρήση επίσημων μετεωρολογικών δεδομένων, των προβλεπόμενων καιρικών συνθηκών από τη Μετεωρολογική Υπηρεσία Κύπρου, καθώς και στοιχείων από διάφορες ιστοσελίδες του διαδικτύου, όπου δημοσιεύονται προβλέψεις του καιρού.

Τονίζεται ότι η ακρίβεια στην πρόγνωση είναι κεφαλαιώδους σημασίας για σκοπούς εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος. Σε συστηματική βάση πραγματοποιούνται συγκρίσεις της προβλεπόμενης και της πραγματικής παραγωγής για υπολογισμό του κανονικοποιημένου μέσου απόλυτου σφάλματος μηνιαίας πρόγνωσης.

Διείσδυση αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής

Η αυξημένη διείσδυση της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής, της οποίας η εγκατεστημένη ισχύς ανέρχεται επί του παρόντος στα 157,5 MW, προκαλεί προβλήματα λειτουργικής διαχείρισης του ηλεκτρικού δικτύου, που κατά κύριο λόγο αφορούν στα τεχνικά χαρακτηριστικά της ηλεκτροπαραγωγής των αιολικών πάρκων στο σημείο σύνδεσης. Τα χαρακτηριστικά αυτά σχετίζονται με τη διακύμανση της παραγωγής, τον ρυθμό μεταβολής της παραγόμενης ενεργού ισχύος, την ποιότητα ηλεκτρικής ισχύος και τη διαχείριση της άεργου ισχύος. Στο σχεδιάγραμμα 5 παρουσιάζεται η ημέρα με τη μέγιστη στιγμιαία αιολική παραγωγή ισχύος για το 2015 που ανέρχεται στα 147 MW και με ποσοστό 34% επί της συνολικής παραγωγής του ηλεκτρικού συστήματος.

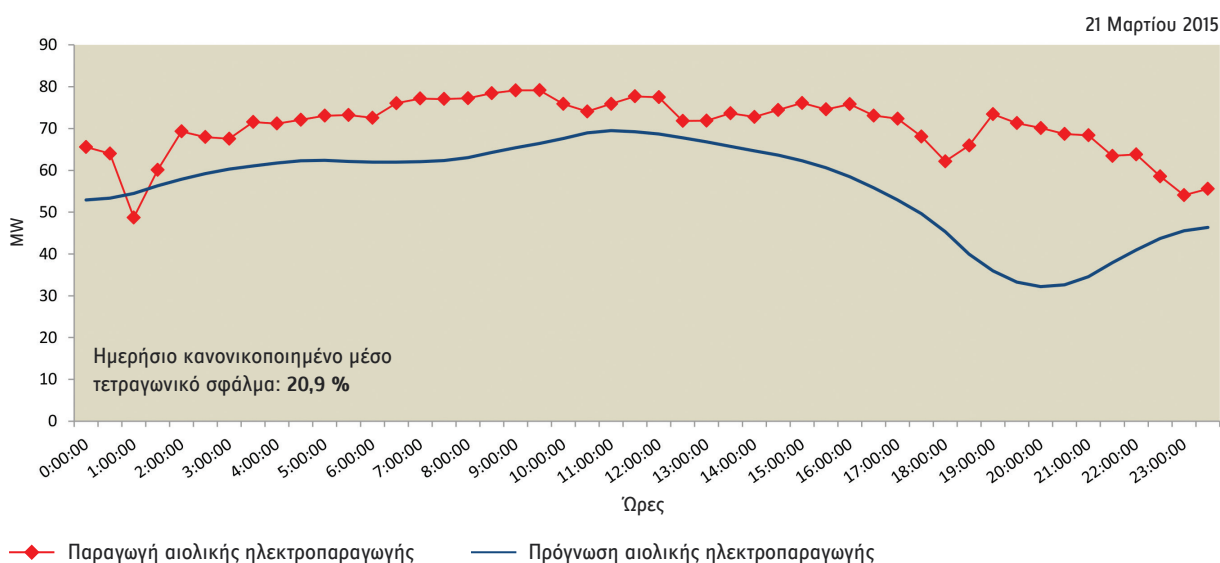
Σχ. 5 - Μέγιστη διείσδυση αιολικής ηλεκτροπαραγωγής στο ηλεκτρικό σύστημα

Πρόγνωση αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής

Η πρόγνωση της αιολικής και φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής υποβάλλεται καθημερινά από τα αιολικά πάρκα και τον Διαχειριστή Συστήματος Διανομής αντίστοιχα, στο πλαίσιο των συμβατικών τους υποχρεώσεων και ενσωματώνεται στο γενικό πρόγραμμα πρόγνωσης του ΔΣΜΚ. Το πρόγραμμα αυτό

αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τον καταρτισμό του προγράμματος παραγωγής για την επόμενη μέρα. Σημειώνεται ότι η αιολική και φωτοβολταϊκή ηλεκτροπαραγωγή σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και με τους κανόνες μεταφοράς και διανομής (ΚΜΔ) λαμβάνει προτεραιότητα στην κατανομή, σύμφωνα με το πρόγραμμα παραγωγής για την επόμενη ημέρα.

Ως εκ τούτου, η ακρίβεια στην πρόγνωση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και παρακολουθείται στενά από τον ΔΣΜΚ. Σε τακτικά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται συγκρίσεις της προβλεπόμενης και της πραγματικής διακύμανσης της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής στη βάση μετρήσιμων κριτηρίων που έχουν αναπτυχθεί για τον σκοπό αυτό και ενσωματωθεί στους ΚΜΔ. Για το 2015 το κανονικοποιημένο μέσο απόλυτο σφάλμα μηνιαίας πρόγνωσης της αιολικής παραγωγής ανήλθε κατά μέσο όρο στο 11%. Σημειώνεται σχετικά ότι σύμφωνα με τους ΚΜΔ το επιτρεπόμενο όριο σφάλματος για την αιολική πρόγνωση ανέρχεται στο 10%.

Σημείωση: Σύμφωνα με το T16.4.13 των ΚΜΔ, το επιτρεπόμενο ημερήσιο ποσοστό σφάλματος πρόγνωσης αιολικής παραγωγής πρέπει να είναι μικρότερο του 10%

Σχ. 6 - Ημερήσια σύγκριση προβλεπόμενης και πραγματικής διακύμανσης της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής

Μελέτες λειτουργίας συστήματος

Κατά το 2015 εκπονήθηκαν διάφορες μελέτες ανάλυσης ρών φορτίου με τη χρήση του λογισμικού ανάλυσης συστημάτων ισχύος. Μεταξύ άλλων, οι μελέτες αφορούσαν στη βέλτιστη λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος ιδιαίτερα όσον αφορά στη διαχείριση της άεργου ισχύος, τον προγραμματισμό εργασιών συντήρησης στο δίκτυο μεταφοράς και την επέκταση και αναβάθμιση του συστήματος παραγωγής/μεταφοράς.

Επίσης, εκπονήθηκε αριθμός μελετών σχετικά με την ασφαλή λειτουργία του συστήματος, με τη διενέργεια δυναμικών αναλύσεων. Μελετήθηκε η ευστάθεια της συχνότητας του συστήματος σε όλα τα πιθανά επίπεδα αιολικής ηλεκτροπαραγωγής, για κανονικές συνθήκες λειτουργίας του συστήματος αλλά και σε συνθήκες αποκατάστασης της συχνότητας μετά από συμβάντα απώλειας παραγωγής.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης για αποτελεσματική διαχείριση της πλεονάζουσας άεργου ισχύος, κατά τις περιόδους χαμηλής ζήτησης διενεργήθηκε σε συνεργασία με την ΑΗΚ μελέτη που εξέτασε την προοπτική εγκατάστασης επιπρόσθετων επαγωγών υψηλής ή μέσης τάσης, λαμβάνοντας υπόψη την εισαγωγή μελλοντικών υπόγειων καλωδίων υψηλής τάσης στο σύστημα μεταφοράς. Με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης θα ετοιμαστούν οι προδιαγραφές για την προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά και εγκατάσταση δύο (2) επιπρόσθετων επαγωγών υψηλής τάσης δυναμικότητας 50 ΜVAγ έκαστος.

Μελέτες ανάλυσης συστήματος

Με βάση τα δεδομένα τα οποία συλλέγει, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου εκπονεί μελέτες λειτουργίας και ανάλυσης του ηλεκτρικού δικτύου, αναλύοντας τις δυνατότητες του συστήματος μεταφοράς σε σχέση με εξωγενείς παράγοντες ή παράγοντες οι οποίοι έχουν σχέση με την ασφαλή και εύρυθμη λειτουργία του συστήματος.

Κατά το έτος 2015, εκπονήθηκε αριθμός μελετών σχετικά με την ασφαλή λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος με τη διενέργεια δυναμικών αναλύσεων. Οι μελέτες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την ανάλυση για συνθήκες λειτουργίας σε διαφορετικές περιόδους του έτους 2015 και την ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής. Μελετήθηκε σε βάθος η λειτουργία του συστήματος με μειωμένη παραγωγή στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Δεκέλειας καθώς και με τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Βασιλικού, ως σχεδόν αποκλειστικό τροφοδότη.

Με τη χρήση του δυναμικού μοντέλου του συστήματος, διενεργήθηκε επίσης λεπτομερής ανάλυση των συμβάντων απώλειας παραγωγής που σημειώθηκαν εντός του έτους 2015 και εξετάστηκε ο βαθμός στον οποίο επηρεάζει η παρουσία φωτοβολταϊκής ηλεκτροπαραγωγής στο δίκτυο μέσης και χαμηλής τάσης, την ασφάλεια του ηλεκτρικού συστήματος. Επιπρόσθετα, μελετήθηκε η λειτουργία του σχεδίου απόρριψης φορτίου λόγω υποσυχνότητας και λόγω ρυθμού πτώσης της συχνότητας, και τα αποτελέσματα/ συμπεράσματα των αναλύσεων υλοποιήθηκαν άμεσα ώστε το σχέδιο απόρριψης φορτίου να καταστεί πιο αποτελεσματικό και να αποφευχθεί αχρείαστη απόρριψη φορτίου σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Άλλες μελέτες που εκπονήθηκαν από τον ΔΣΜΚ ήταν σχετικές με την ανάλυση της δυναμικής ευστάθειας του συστήματος για αριθμό πιθανών συμβάντων σε συνθήκες οικονομικής λειτουργίας των μονάδων παραγωγής κατά τις περιόδους υψηλής και χαμηλής ζήτησης φορτίου και την εκτίμηση των επιπέδων λειτουργικής εφεδρείας που απαιτείται.

Αυτόματη περικοπή αιολικής παραγωγής

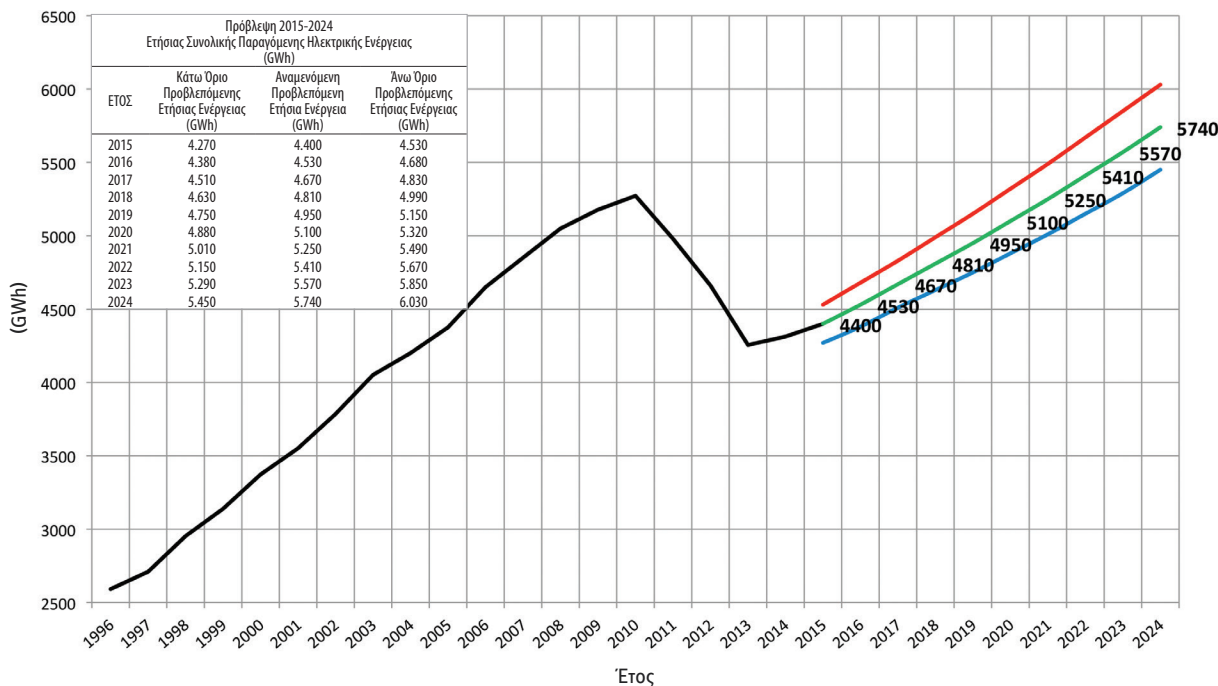
Κατά το 2015 ο αυτόματος περιορισμός της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής διενεργήθηκε μέσω του ειδικού λογισμικού το οποίο σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε από προσωπικό του ΔΣΜΚ. Το συγκεκριμένο λογισμικό σχεδιάστηκε με γνώμονα τη δίκαιη περικοπή της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής σε περιόδους που απαιτείται, ώστε να διασφαλίζεται η ασφαλή λειτουργία του συστήματος και ταυτόχρονα να μεγιστοποιείται η διείσδυση της αιολικής ηλεκτροπαραγωγής. Το λογισμικό ενσωματώθηκε στο αναβαθμισμένο σύστημα τηλεέγχου και διαχείρισης ενέργειας και εφαρμόστηκε με επιτυχία και κατά το 2015 αποτελώντας ένα πάρα πολύ χρήσιμο εργαλείο για το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Πρόβλεψη μέγιστης ετήσιας παραγωγής ηλεκτρικής ισχύος

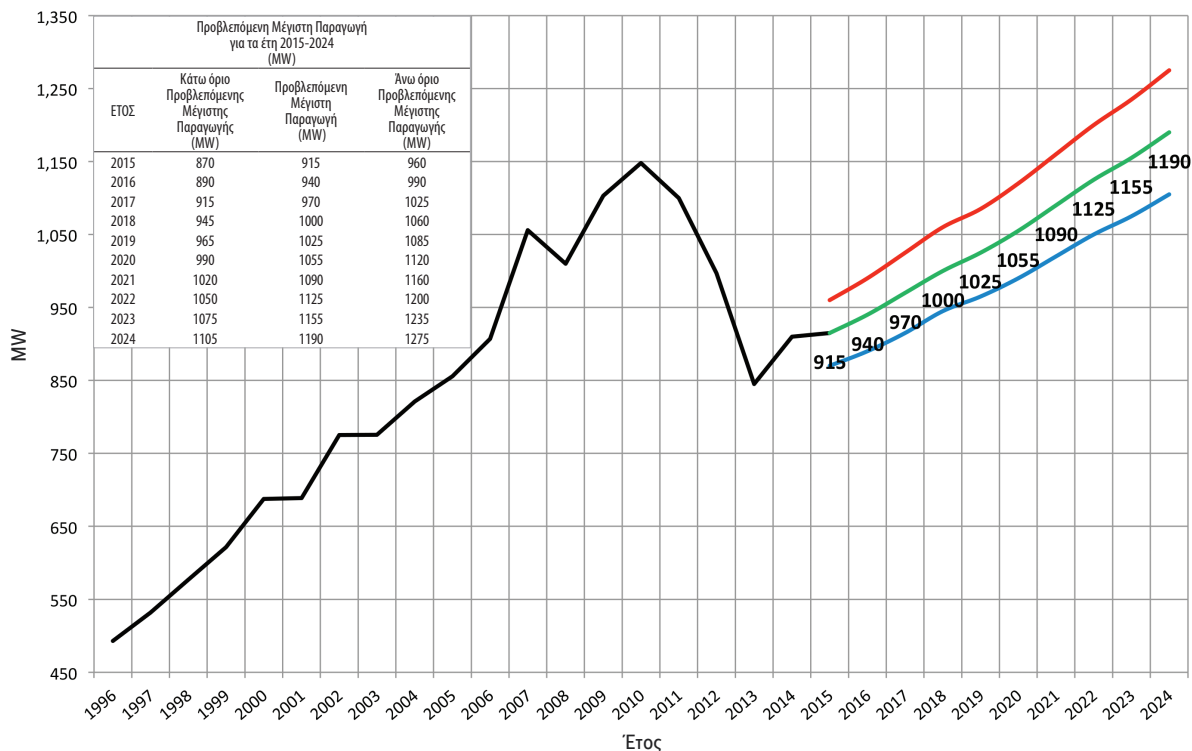
Στις 22 Απριλίου 2015 υποβλήθηκε στη ΠΑΕΚ πρόβλεψη για την περίοδο 2015-2024 η οποία και έτυχε έγκρισης στις 24 Ιουνίου 2015. Η πρόβλεψη φαίνεται στα σχεδιαγράμματα 7 και 8. Το άνω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε συνθήκες παρατεταμένου καύσωνα και χαμηλών θερμοκρασιών το χειμώνα και το κάτω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση για συνθήκες ήπιων θερμοκρασιών.

Όσο αφορά την ενέργεια, διαφάνηκε ότι η πρόβλεψη για το 2015 ήταν αρκετά ακριβής αφού η τιμή που είχε προβλεφθεί για την ετήσια συνολική παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια για το 2015 ήταν 4.400 GWh και η καταγραμμένη ανήλθε σε 4.500 GWh.

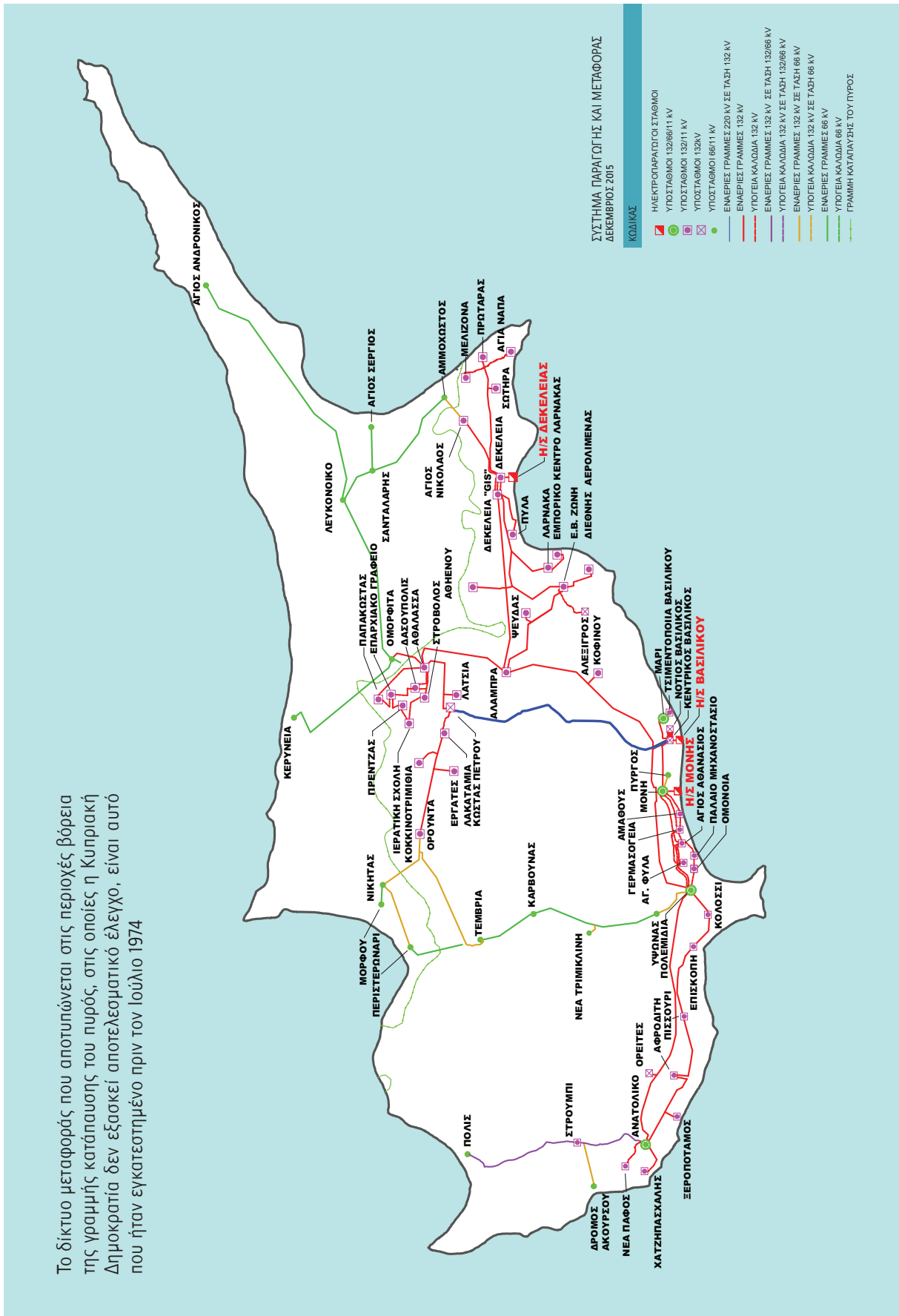
Σχ. 7 - Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) για την περίοδο 2015-2024

Η μακροπρόθεσμη πρόβλεψη μέγιστης ετήσιας συνολικής ηλεκτρικής ισχύος (MW) για την περίοδο 2015-2024 φαίνεται πιο κάτω:

Σχ. 8 - Μακροπρόθεσμη πρόβλεψη μέγιστης ετήσιας συνολικής ηλεκτρικής ισχύος (MW) για την περίοδο 2015-2024

Το δίκτυο μεταφοράς που αποτυπώνεται στις περιοχές βόρεια της γραμμής κατάπαυσης του πυρός, στις οποίες η Κυπριακή Δημοκρατία δεν εξασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, είναι αυτό που ήταν εγκατεστημένο πριν τον Ιούλιο 1974

Σχ. 9 - Γεωγραφική απεικόνιση του συστήματος μεταφοράς

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Νέοι υποσταθμοί μεταφοράς

Στις 20 Ιανουαρίου 2015 ολοκληρώθηκε η δεύτερη- τελική φάση της διασύνδεσης του νέου υποσταθμού μεταφοράς 66/11 kV «Νέα Τριμίκλινη» (ανοικτού τύπου, 2x10/16 MVA).

Αναβαθμίσεις υποσταθμών

- **Υποσταθμός «Άγιος Νικόλαος»**
Στις 20 Ιανουαρίου 2015 ενεργοποιήθηκε ο νέος μετασχηματιστής ισχύος αρ.1 132/11 kV (20/31,5 MVA) στον υποσταθμό μεταφοράς «Άγιος Νικόλαος» (πρώτη φάση ενεργοποίησης) και η ικανότητα του υποσταθμού αυξήθηκε από 2x15 MVA σε 1x15 MVA συν 1x31,5 MVA, δηλαδή από 30 MVA σε 46,5 MVA.
- **Υποσταθμός «Ιερατική Σχολή»**
Στις 30 Μαρτίου 2015 ενεργοποιήθηκε ο νέος μετασχηματιστής ισχύος αρ.1 132/11 kV (31,5/40 MVA) στον υποσταθμό μεταφοράς «Ιερατική Σχολή» και η ικανότητα του υποσταθμού αυξήθηκε από 3x31,5 MVA σε 2x31,5 MVA συν 1x40 MVA, δηλαδή από 94,5 MVA σε 103 MVA.
- **Υποσταθμός «Εμπορικό Κέντρο Λάρνακας»**
Στις 21 Μαΐου 2015 ενεργοποιήθηκε ο νέος μετασχηματιστής ισχύος αρ.3 132/11 kV (31,5/40 MVA) στον υποσταθμό μεταφοράς «Εμπορικό Κέντρο Λάρνακας» και η ικανότητα του υποσταθμού αυξήθηκε από 2x31,5 MVA σε 2x31,5 MVA συν 1x40 MVA, δηλαδή από 63 MVA σε 103 MVA.
- **Υποσταθμός «Άγιος Νικόλαος»**
Στις 12 Ιουνίου 2015 ενεργοποιήθηκε ο νέος μετασχηματιστής ισχύος αρ.2 132/11 kV (20/31,5 MVA) στον υποσταθμό μεταφοράς «Άγιος Νικόλαος» (τελική φάση ενεργοποίησης) και η ικανότητα του υποσταθμού αυξήθηκε από 1x15 MVA συν 1x31,5 MVA σε 2x31,5 MVA, δηλαδή από 46,5 MVA σε 63 MVA.
- **Υποσταθμός «Κοφίνου»**
Στις 28 Αυγούστου 2015 ενεργοποιήθηκε ο νέος μετασχηματιστής ισχύος αρ.2 132/11 kV (20/31,5 MVA) στον υποσταθμό μεταφοράς «Κοφίνου» (πρώτη φάση ενεργοποίησης) και η ικανότητα του υποσταθμού αυξήθηκε από 2x15 MVA σε 1x15 MVA συν 1x31,5 MVA, δηλαδή από 30 MVA σε 46,5 MVA.
- **Υποσταθμός «Κοφίνου»**
Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ενεργοποιήθηκε ο νέος μετασχηματιστής ισχύος αρ.1 132/11 kV (20/31,5 MVA) στον υποσταθμό μεταφοράς «Κοφίνου» (τελική φάση ενεργοποίησης) και η ικανότητα του υποσταθμού αυξήθηκε από 1x15 MVA συν 1x31,5 MVA σε 2x31,5 MVA, δηλαδή από 46,5 MVA σε 63 MVA.

Ενεργοποίηση/μετονομασία κυκλωμάτων - εναέριες γραμμές/υπόγεια καλώδια

Στα πλαίσια υλοποίησης του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του συστήματος μεταφοράς ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση και ενεργοποιήθηκε ο πιο κάτω εξοπλισμός στο σύστημα:

- **Εναέριο κύκλωμα «Δεκέλεια GIS- Άγιος Νικόλαος» Αρ.2 132 kV**
Κατά το 2015 διεκπεραιώθηκε η πρώτη φάση της διασύνδεσης του αναβαθμισμένου υποσταθμού 132 kV «Άγιος Νικόλαος» με την ενεργοποίηση του κυκλώματος «Δεκέλεια GIS- Άγιος Νικόλαος» αρ.2 132 kV μήκους 15,43 km, στις 20 Ιανουαρίου 2015.
- **Εξοπλισμός διακοπής νέων κυκλωμάτων στον υποσταθμό μεταφοράς 132 kV «Εμπορικό Κέντρο Λάρνακας»**
Στις 21 Μαΐου 2015 εγκαταστάθηκε ο εξοπλισμός διακοπής για τα μελλοντικά κυκλώματα 132 kV «Πύλα» αρ.1 & 2 και «Διεθνής Αερολιμένας» στον υποσταθμό μεταφοράς 132 kV «Εμπορικό Κέντρο Λάρνακας».

- **Εναέριο κύκλωμα «Δεκέλεια GIS- Άγιος Νικόλαος» Αρ.1 132 kV**

Κατά το 2015 διεκπεραιώθηκε η δεύτερη- τελική φάση της διασύνδεσης του αναβαθμισμένου υποσταθμού 132 kV «Άγιος Νικόλαος», με την ενεργοποίηση του κυκλώματος «Δεκέλεια GIS- Άγιος Νικόλαος» αρ.1 132 kV μήκους 15,44 km, στις 12 Ιουνίου 2015.

- **Εναέριο κύκλωμα «Κεντρικός Βασιλικός- Κοφίνου» 132 kV**

Στις 28 Αυγούστου 2015 διεκπεραιώθηκε η πρώτη φάση της διασύνδεσης του αναβαθμισμένου υποσταθμού 132 kV «Κοφίνου» με την ενεργοποίηση του κυκλώματος «Κεντρικός Βασιλικός- Κοφίνου» 132 kV μήκους 16,34 km.

- **Εναέριο κύκλωμα «Κοφίνου- Αλάμπρα» 132 kV**

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 διεκπεραιώθηκε η δεύτερη- τελική φάση της διασύνδεσης του αναβαθμισμένου υποσταθμού 132 kV «Κοφίνου» με την ενεργοποίηση του κυκλώματος «Κοφίνου - Αλάμπρα» 132 kV μήκους 17,22 km.

- **Μετονομασία εναέριου κυκλώματος «Αθαλάσσα- Χαράκλης» Αρ.2 132 kV**

Κατά το 2015 το εναέριο κύκλωμα «Αθαλάσσα- Χαράκλης» Αρ.2 132 kV μετονομάστηκε σε «Αθαλάσσα- Ομορφίτα» 132 kV, στις 12 Οκτωβρίου 2015.

- **Μετονομασία υποσταθμού μεταφοράς 132 kV «Τσέρι»**

Στις 14 Δεκεμβρίου 2015 ο υποσταθμός μεταφοράς 132 kV «Τσέρι» μετονομάστηκε σε υποσταθμό «Κώστας Πέτρου» 132 kV, εις μνήμη του εκλειπόντος Αναπληρωτή Διευθυντή της Περιφέρειας Λευκωσίας κ. Κώστα Πέτρου.

Αποξήλωση/αποσύνδεση εξοπλισμού

Μετά την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τη ΡΑΕΚ, όπως προνοεί η νομοθεσία, έγινε στις 20 Ιανουαρίου 2015 η αποξήλωση και αφαίρεση από το σύστημα μεταφοράς του υποσταθμού μεταφοράς 66 kV «Τριμίκλινη» και όλου του σχετικού του εξοπλισμού. Κατά το 2015, έγινε επίσης η αποξήλωση και αφαίρεση από το σύστημα μεταφοράς των αποζευκτών T1B και T2A στον υποσταθμό μεταφοράς «Αθαλάσσα 132 kV», στις 18 Μαρτίου 2015. Επίσης, στις 3 Ιουλίου 2015 έγινε η αποξήλωση και αφαίρεση από το σύστημα μεταφοράς μέρος του υποσταθμού μεταφοράς «Δεκέλεια 66 kV» και όλου του σχετικού του εξοπλισμού. Κατά το 2015, και συγκεκριμένα στις 8 Ιουλίου 2015, ακυρώθηκε επίσημα από το σύστημα μεταφοράς η περιοχή ευθύνης του Η/Σ Μονής.

Δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς

Μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ο ΔΣΜΚ ετοιμάζει σε συνεργασία με την ΑΗΚ και υποβάλλει στη ΡΑΕΚ προς έγκριση δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς το οποίο και αναθεωρείται κάθε χρόνο. Η ανάλυση ροής φορτίων βασίζεται στην πρόβλεψη φορτίου και ενέργειας, που ετοιμάστηκε από τον ΔΣΜΚ και αναθεωρείται ετησίως, καθώς και στη μελέτη ανάπτυξης του συστήματος παραγωγής που ετοιμάστηκε από την ΑΗΚ.

Συγκεκριμένα, το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς για τη δεκαετία 2015-2024 υποβλήθηκε πλήρως τεκμηριωμένο στη ΡΑΕΚ στις 12 Ιανουαρίου 2015.

Η ΡΑΕΚ ενέκρινε το υποβληθέν πρόγραμμα στις 25 Μαΐου 2015.

Η ΑΗΚ ως ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς πληροφορήθηκε στις 25 Μαΐου 2015 από τον ΔΣΜΚ ανάλογα.

Εγκατάσταση συστημάτων αντιστάθμισης άεργου ισχύος

Με την εγκατάσταση μεγάλου μήκους υπογείων καλωδίων ψηλής τάσης (132 kV) στο σύστημα μεταφοράς και ιδιαίτερα στην ευρύτερη περιοχή της πόλης της Λεμεσού, έχει αυξηθεί σημαντικά η χωρητική άεργος ισχύς του συστήματος, που κατά τις περιόδους χαμηλής φόρτισης ανέρχεται γύρω στα 300 MVA_r, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στην ασφαλή και εύρυθμη λειτουργία του συστήματος.

Η πλεονάζουσα άεργος ισχύς που δεν απαιτείται για κάλυψη των αναγκών του συστήματος, πρέπει να απορροφάται από τις συμβατικές μονάδες παραγωγής, κάτω από συνθήκες ασφάλειας και αξιοπιστίας. Η ανεξέλεγκτη κυκλοφορία της άεργου ισχύος προκαλεί απώλειες καθώς και ανύψωση της τάσης που σε ορισμένες περιπτώσεις είχε ξεπεράσει τα 140 kV και προσεγγίσει τα επιτρεπτά όρια των 145 kV, με αποτέλεσμα την καταπόνηση του εξοπλισμού.

Το πρόβλημα της άεργου ισχύος εμφανίζεται ιδιαίτερα κατά τις περιόδους χαμηλής ζήτησης κατά τις οποίες ο αριθμός των μονάδων σε λειτουργία είναι περιορισμένος και η ζήτηση άεργου ισχύος από το σύστημα βρίσκεται στο ελάχιστο, γεγονός που υποχρεώνει τον ΔΣΜΚ να αποσυνδέει καλώδια κατά τις περιόδους χαμηλής ζήτησης για σκοπούς ασφαλούς λειτουργίας του συστήματος.

Το πρόβλημα της διαχείρισης της άεργου ισχύος επιδεινώνεται ακόμα περισσότερο και ως αποτέλεσμα της σημαντικής μείωσης της ζήτησης λόγω της οικονομικής κρίσης.

Σε συνάρτηση με τα πιο πάνω, επισημαίνεται ότι το πρόβλημα της διαχείρισης της πλεονάζουσας άεργου ισχύος του συστήματος έχει απαβλυνθεί σε μεγάλο βαθμό με την εγκατάσταση και λειτουργία επαγωγέων μέσης τάσης 64 MVAg καθώς επίσης και την εγκατάσταση και λειτουργία δύο μονάδων επαγωγέων συνολικής δυναμικότητας 150 MVAg στο σύστημα μεταφοράς τον Απρίλιο 2014. Επιπρόσθετα, εντός του 2017-2018 προγραμματίζεται η εγκατάσταση και λειτουργία και άλλων δύο επαγωγέων συνολικής δυναμικότητας 150 MVAg για οριστική επίλυση του προβλήματος της άεργου ισχύος.

Προστασία ζωτικών υποδομών

Μέσα στο πλαίσιο της προστασίας ζωτικών υποδομών, γίνεται τακτική επιθεώρηση του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας (ΕΚΕΕ) καθώς και του Εφεδρικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας (ΕφΚΕΕ), με σκοπό τον έλεγχο και διατήρηση όλων των εγκατεστημένων συστημάτων, του εξοπλισμού καθώς και των κτηριακών εγκαταστάσεων σε άριστη λειτουργική κατάσταση. Οποιοδήποτε πρόβλημα παρουσιάστηκε ή γνωστοποιήθηκε από τους λειτουργούς του ΕΚΕΕ προωθήθηκε προς άμεση επίλυση.

Μέσα στο πλαίσιο επίσης της προστασίας ζωτικών υποδομών, διενεργήθηκαν δύο ασκήσεις ελέγχου της εφεδρικής γεννήτριας του ΕΚΕΕ, στις 27 Μαΐου 2015 και 23 Νοεμβρίου 2015, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η λειτουργικότητα τόσο της γεννήτριας, όσο και του συναφούς εξοπλισμού, υπό συνθήκες φορτίου, καθώς επίσης και η εμπλοκή των Λειτουργιών στο ΕΚΕΕ.

Ο βασικός στόχος της άσκησης ήταν η εξομοίωση συνθηκών απώλειας των κύριων παροχών ηλεκτρικής ενέργειας στο ΕΚΕΕ, ώστε:

- Να τεθεί σε λειτουργία η εφεδρική γεννήτρια και να φορτιστεί με όλο το φορτίο των υφιστάμενων συστημάτων του ΕΚΕΕ, ώστε να διαπιστωθεί η λειτουργική της κατάσταση υπό συνθήκες φορτίου.
- Να ελεγχθεί το σύστημα αδιάλειπτης παροχής (UPS) του ΕΚΕΕ (μπαταρίες, ηλεκτρονόμοι και ηλεκτρονικές κάρτες).
- Να ελεγχθεί το σύστημα ενεργοποίησης της διαδικασίας επιλογής εναλλακτικής παροχής.
- Να ελεγχθεί ο φωτισμός έκτακτης ανάγκης να διαπιστωθεί η σχετική διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται από τους λειτουργούς.

Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την διάρκεια των ασκήσεων αντιμετωπίστηκαν και επιλύθηκαν.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΣΜΚ

Σύστημα τηλεέγχου και διαχείρισης ενέργειας (ΣΤΗΔΕ)

Το εποπτικό σύστημα τηλεέγχου και διαχείρισης ενέργειας (ΣΤΗΔΕ) αποτελεί το κύριο εργαλείο παρακολούθησης και ελέγχου του δικτύου μεταφοράς και του συστήματος παραγωγής σε καθημερινή βάση.

Το έργο «Αναβάθμιση του συστήματος τηλεέγχου και διαχείρισης ενέργειας (ΣΤΗΔΕ – SCADA/EMS)», συγχρηματοδοτήθηκε με ποσοστό 85% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΤΠΑ) υπό το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα». Κατά το 2015 ολοκληρώθηκε η εξαμηνιαία δοκιμαστική περίοδος του αναβαθμισμένου συστήματος ΣΤΗΔΕ η οποία ακολούθησε την επιτυχή και ομαλή μετάβαση από το παλιό στο νέο σύστημα που έγινε στις 4 Νοεμβρίου 2014. Κατά την περίοδο αυτή, διενεργήθηκε από τον ΔΣΜΚ ένας μεγάλος αριθμός ελέγχων και δοκιμών για να διασφαλιστεί ότι όλα τα μέρη του συστήματος παραδόθηκαν σύμφωνα με τις απαιτήσεις των προδιαγραφών. Όλα τα σφάλματα και προβλήματα που εντοπίστηκαν κοινοποιήθηκαν στην προμηθεύτρια εταιρεία και επιδιορθώθηκαν.

Κατά το 2015 ολοκληρώθηκε με επιτυχία και η αντικατάσταση της ψηφιακής γιγαντοσθόνης του Εθνικού Κέντρου Έλεγχου Ενέργειας που αποτελούσε μέρος του συγχρηματοδοτούμενου έργου. Η τελική παραλαβή της νέας γιγαντοσθόνης έγινε τον Δεκέμβριο 2015.

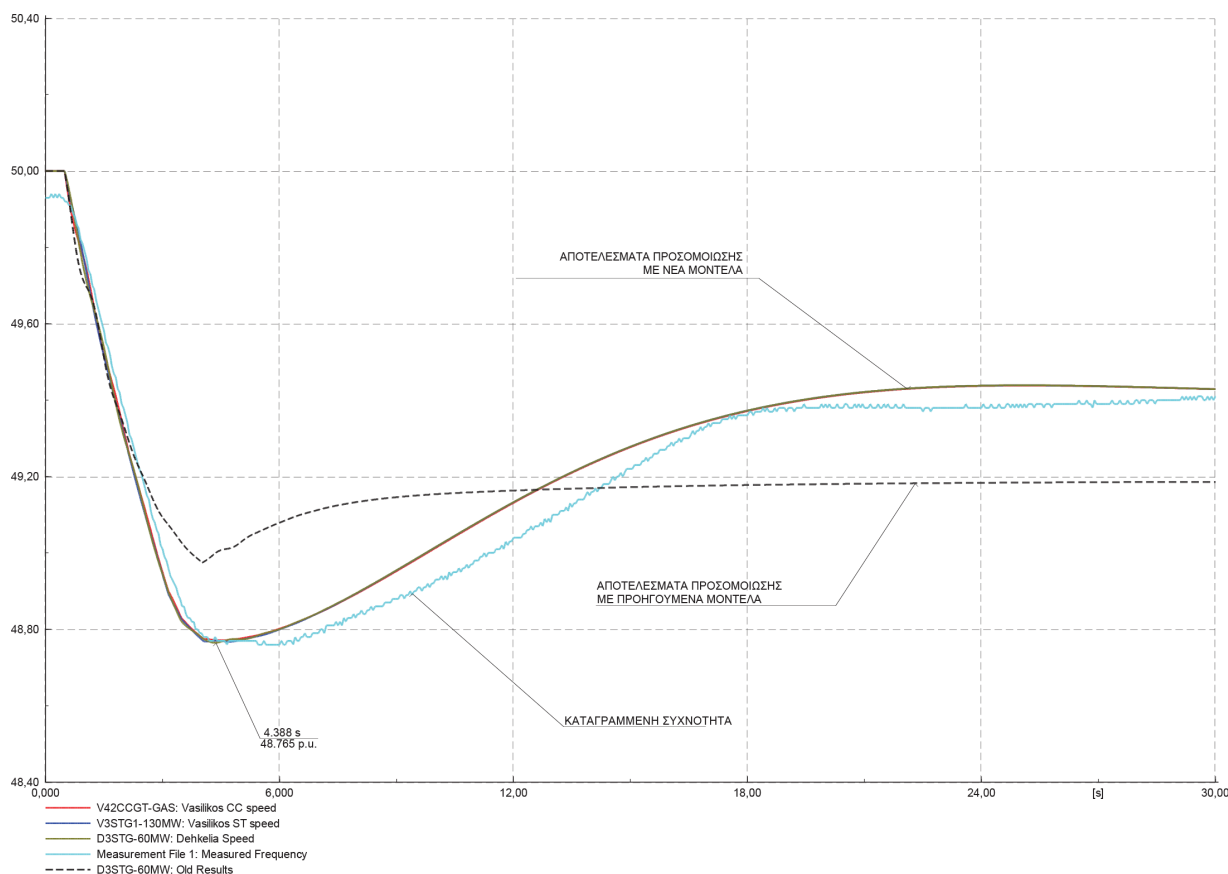
Επεκτάσεις/συνδέσεις ΣΤΗΔΕ

Κατά το 2015 διεκπεραιώθηκαν οι αναγκαίες εργασίες στο σύστημα μεταφοράς και ολοκληρώθηκε η δημιουργία δύο (2) σημείων σύνδεσης με το σύστημα μεταφοράς των κατεχόμενων περιοχών από τους υποσταθμούς μεταφοράς 132 kV «Ορούντα» (στις 3 Ιουλίου 2015) και «Αθαλάσσα 132 kV» (στις 21 Οκτωβρίου 2015).

Ανάπτυξη και βελτίωση του δυναμικού μοντέλου του ηλεκτρικού συστήματος της Κύπρου

Στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας που παρασχέθηκε από την ομάδα υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά το 2014, ζητήθηκε από τον ΔΣΜΚ η εκπόνηση μελέτης για τη βελτίωση του δυναμικού μοντέλου του συστήματος της Κύπρου και ιδιαίτερα των μοντέλων των μονάδων παραγωγής που αναπτύχθηκαν από τον ΔΣΜΚ. Την εκπόνηση της σχετικής μελέτης την ανέλαβε το Ινστιτούτο JRC (Joint Research Centre) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που ανάθεσε τη συγκεκριμένη εργασία σε συμβουλευτικό οίκο που ειδικεύεται στον τομέα μοντελοποίησης ηλεκτρικών συστημάτων. Ο ΔΣΜΚ σε συνεργασία με τον συμβουλευτικό οίκο ετοίμασε βελτιωμένα μοντέλα των μονάδων παραγωγής τα οποία περιέλαβαν λεπτομερή αντιπροσώπευση των μονάδων παραγωγής και των συστημάτων ελέγχου τους. Η ανάπτυξη των βελτιωμένων αυτών μοντέλων βασίστηκε σε συλλογή στοιχείων, παραμέτρων και δεδομένων μέσω επισκέψεων στους σταθμούς παραγωγής κατά τις οποίες έγινε επιτόπια εξέταση του εξοπλισμού και των συστημάτων ελέγχου καθώς και σε δοκιμές της λειτουργίας των μονάδων παραγωγής.

Με τη χρήση των βελτιωμένων μοντέλων των μονάδων παραγωγής διενεργήθηκαν κατά το 2015 προσομοιώσεις πραγματικών συμβάντων απώλειας παραγωγής από τις οποίες διαφάνηκε η σημαντική βελτίωση της ακρίβειας των αποτελεσμάτων της προσομοίωσης. Στο σχεδιάγραμμα 10 πιο κάτω παρουσιάζονται η προσομοιωμένη και καταγραμμένη συμπεριφορά της συχνότητας του συστήματος για δύο συμβάντα απώλειας παραγωγής, όπου φαίνεται η βελτίωση στην ακρίβεια των αποτελεσμάτων του δυναμικού μοντέλου σε σχέση με τα αποτελέσματα της προσομοίωσης με τα προηγούμενα δυναμικά μοντέλα:

Σχ. 10 - Βελτίωση ακρίβειας προσομοίωσης της συμπεριφοράς του συστήματος

Έκτοτε, προσομοιώνονται όλα τα καταγραμμένα συμβάντα απώλειας παραγωγής, ώστε να επιβεβαιώνεται η ακρίβεια προσομοίωσης που παρέχει το δυναμικό μοντέλο, να εντοπίζονται αδυναμίες και να προωθούνται περαιτέρω βελτιώσεις του μοντέλου.

Επανάσυνδεση του ηλεκτρικού συστήματος των ελευθέρων και κατεχόμενων περιοχών της Κύπρου

Στο πλαίσιο Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (MOE) που εξαγγέλθηκαν κατά τις συνομιλίες για την επίλυση του Κυπριακού Προβλήματος, ζητήθηκε από τον ΔΣΜΚ να μελετήσει και να διερευνήσει τη δυνατότητα επανασύνδεσης των ηλεκτρικών δικτύων των ελευθέρων και κατεχόμενων περιοχών δύο σημείων σύνδεσης στους υποσταθμούς μεταφοράς «Ορούντα» και «Αθαλάσσα» με σκοπό την επανασύνδεση του δικτύου και τη λειτουργία του σε συνθήκες συγχρονισμού.

Σύμφωνα με σχετικές οδηγίες που έλαβε ο ΔΣΜΚ από τη ΡΑΕΚ ως πρώτη φάση, προωθήθηκε σε συνεργασία με την ΑΗΚ και την εταιρεία ηλεκτρισμού των Τουρκοκυπρίων μια σειρά ελέγχων, βελτιωτικών εργασιών και δοκιμών ώστε να επιτραπεί η επανασύνδεση των δικτύων σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης υπό συνθήκες ασφαλούς λειτουργίας. Μεταξύ άλλων, αντικαταστάθηκε ο αγωγός γείωσης στις διασυνδεδετικές γραμμές και εγκαταστάθηκαν και ρυθμίστηκαν νέες διατάξεις προστασίας.

Ως δεύτερη φάση, κατά το 2015 ετοιμάστηκαν όροι εντολής από τον ΔΣΜΚ με σκοπό την προκήρυξη διαγωνισμού για ανάθεση εκπόνησης μελέτης σε ειδικό σύμβουλο για τον μόνιμο συγχρονισμό και λειτουργία του ηλεκτρικού δικτύου της Κύπρου. Οι όροι εντολής συμφωνήθηκαν με τη ΡΑΕΚ, την ΑΗΚ και την εταιρεία ηλεκτρισμού των Τουρκοκυπρίων και περιέλαβαν όλες τις τεχνικές πτυχές που μελετώνται σε τέτοιες περιπτώσεις σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική. Για τον καθορισμό των τεχνικών πτυχών που χρήζουν μελέτης, ο ΔΣΜΚ αποτάθηκε και σε άλλους Ευρωπαίους Διαχειριστές Συστήματος Μεταφοράς.

Αυτόματη τηλεκαταγραφή μετρήσεων ενέργειας στα συστήματα παραγωγής/μεταφοράς

Το σύστημα τηλεκαταγραφής και διαχείρισης μετρητικών διατάξεων του ΔΣΜΚ, λειτουργήσε χωρίς προβλήματα, καταγράφοντας με ακρίβεια ανά ημίωρο στοιχεία παραγωγής και διακίνησης ηλεκτρικής ενέργειας στα συστήματα παραγωγής και μεταφοράς. Κατά το 2015 έχει λειτουργήσει σύστημα το οποίο παρέχει πρόσβαση σε χρήστες στο διαδίκτυο για διάθεση συγκεκριμένων μετρητικών διατάξεων που ετοιμάζει ο ΔΣΜΚ.

Κατά το 2015 εντάχθηκαν στο σύστημα αυτό οι μετρητικές διατάξεις ενός αιολικού πάρκου το οποίο συνδέθηκε στο δίκτυο μεταφοράς μέσω απευθείας γραμμής μέσης τάσης του δικτύου διανομής.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ / ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο

Η ηλεκτρική ενέργεια για ικανοποίηση της ζήτησης των περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας προέρχεται από:

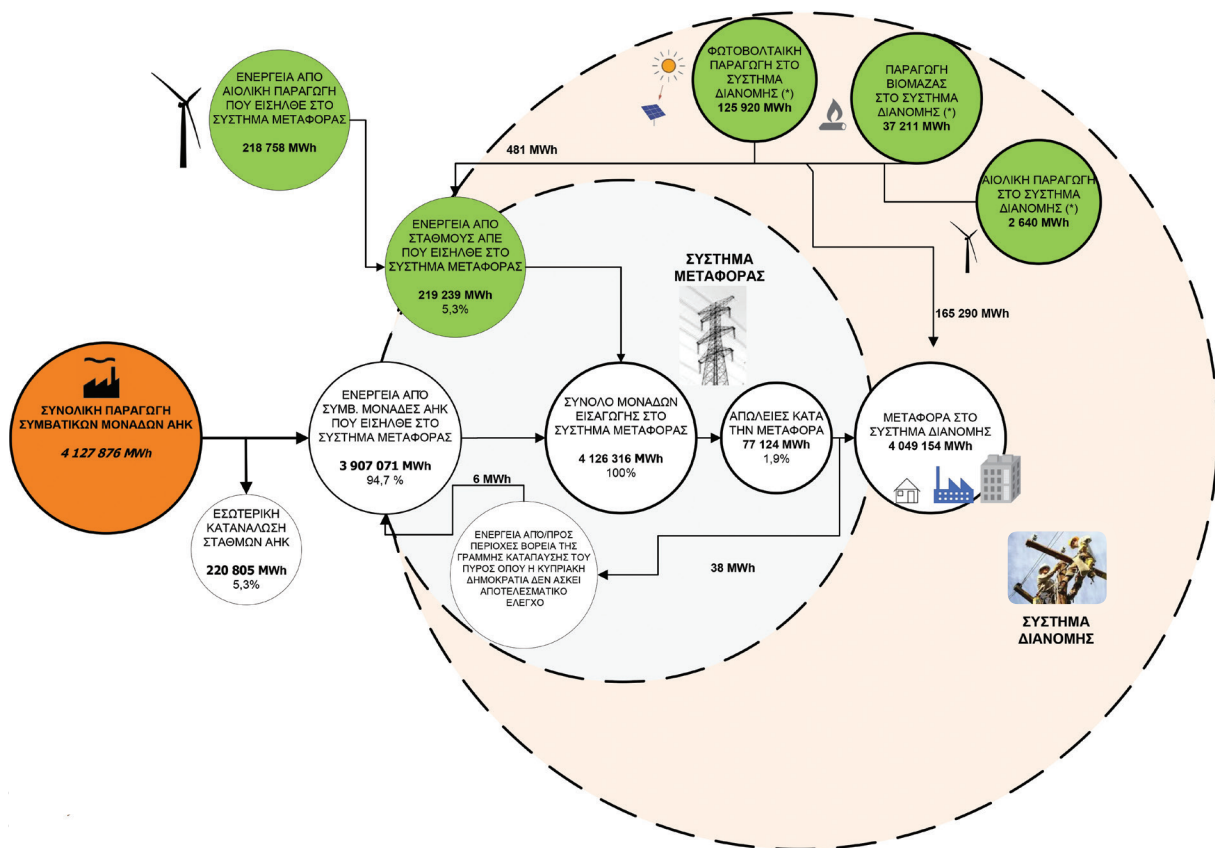
1. Την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από τους τρεις ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της ΑΗΚ.
2. Την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανεξάρτητους παραγωγούς με τη χρήση:
 - α. ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
 - β. συμβατικών μονάδων.
3. Την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από αυτοπαραγωγούς.
4. Τη συνολική ηλεκτρική ενέργεια που διοχετεύεται στο σύστημα μεταφοράς από τρίτους.

Κατά το έτος 2015, η συνολική ηλεκτρική ενέργεια προήλθε από τις πηγές 1 και 2(α).

Το σύνολο της παραχθείσας ενέργειας από συμβατικές μονάδες για το 2015 ήταν 4.127.876 MWh έναντι 4.013.400 MWh για το 2014. Ήταν δηλαδή κατά περίπου 2,8% υψηλότερη σε σύγκριση με το 2014.

Το σύνολο της καθαρής ενέργειας που εισήλθε στο σύστημα μεταφοράς ήταν 4.126.316 MWh κατά το 2015, έναντι 3.988.900 MWh κατά το 2014. Αυτή περιλαμβάνει την ενέργεια από τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της ΑΗΚ μετά την αφαίρεση των απωλειών κατανάλωσης σε βοηθητικά μηχανήματα (94,7%), την ενέργεια που διοχετεύτηκε στο σύστημα μεταφοράς από αιολικά πάρκα που είναι συνδεδεμένα στο σύστημα μεταφοράς, την ηλεκτρική ενέργεια που διοχετεύεται στο σύστημα μεταφοράς από τρίτους καθώς επίσης και την ενέργεια που διοχετεύτηκε στο σύστημα μεταφοράς από το σύστημα διανομής.

Το σχεδιάγραμμα 11 δείχνει παραστατικά την παραγωγή και διακίνηση ενέργειας καθώς και τις απώλειες στο σύστημα μεταφοράς κατά το 2015.

* Οι πληροφορίες αυτές λαμβάνονται από τον ΔΣΔ σε μηνιαία βάση

Σχ. 11 - Παραγωγή και διακίνηση ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2015

Ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Κατά το 2015 η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που διοχετεύθηκε στο σύστημα μεταφοράς ήταν μόνο αυτή των αιολικών πάρκων. Το σύνολο της παραγωγής από τα αιολικά πάρκα συνδεδεμένα στο δίκτυο μεταφοράς ήταν 218.758 MWh έναντι 180.000 MWh κατά το 2014. Παρουσίασε δηλαδή αύξηση της τάξης του 18%. Ο μέσος συντελεστής εγκατεστημένης ισχύος (ή δείκτης ενεργειακής αποδοτικότητας - capacity factor) των αιολικών πάρκων που είναι συνδεδεμένα στο σύστημα μεταφοράς για το 2015 ανήλθε στο 16% έναντι 14% κατά το 2014.

Συνολική διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου

Με βάση τα στοιχεία που συλλέγει ο ΔΣΜΚ και τα στοιχεία που συλλέγει ο ΔΣΔ για τη διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα διανομής, η συνολική διείσδυση ΑΠΕ στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου για το 2015 ανήλθε στο 8,5% της συνολικής παραγόμενης ενέργειας σε σύγκριση με 7% για το έτος 2014.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΠΕ (MWh)	ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ (MWh)	ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ (MWh)	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΑΖΑΣ (MWh)	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΕ (MWh)
ΕΤΟΣ 2014				
4.315.372	182.418	82.089	37.461	301.968
	4,2%	1,9%	0,9%	7,0%
ΕΤΟΣ 2015				
4.512.404	221.397	125.920	37,211	384.529
	4,9%	2,8%	0,8%	8,5%

* Η παραγωγή από φωτοβολταϊκά συστήματα εμπεριέχει εκτιμήσεις

Σχ. 12 - Διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου για τα έτη 2014-2015

Απώλειες στα συστήματα παραγωγής και μεταφοράς

Οι ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια μέσα στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού (κατανάλωση σε βοηθητικά μηχανήματα) ανήλθαν κατά το 2015 σε 220.805 MWh έναντι 204.968 MWh κατά το 2014, αντιπροσωπεύοντας το 5,3% της συνολικής θερμικής παραγωγής.

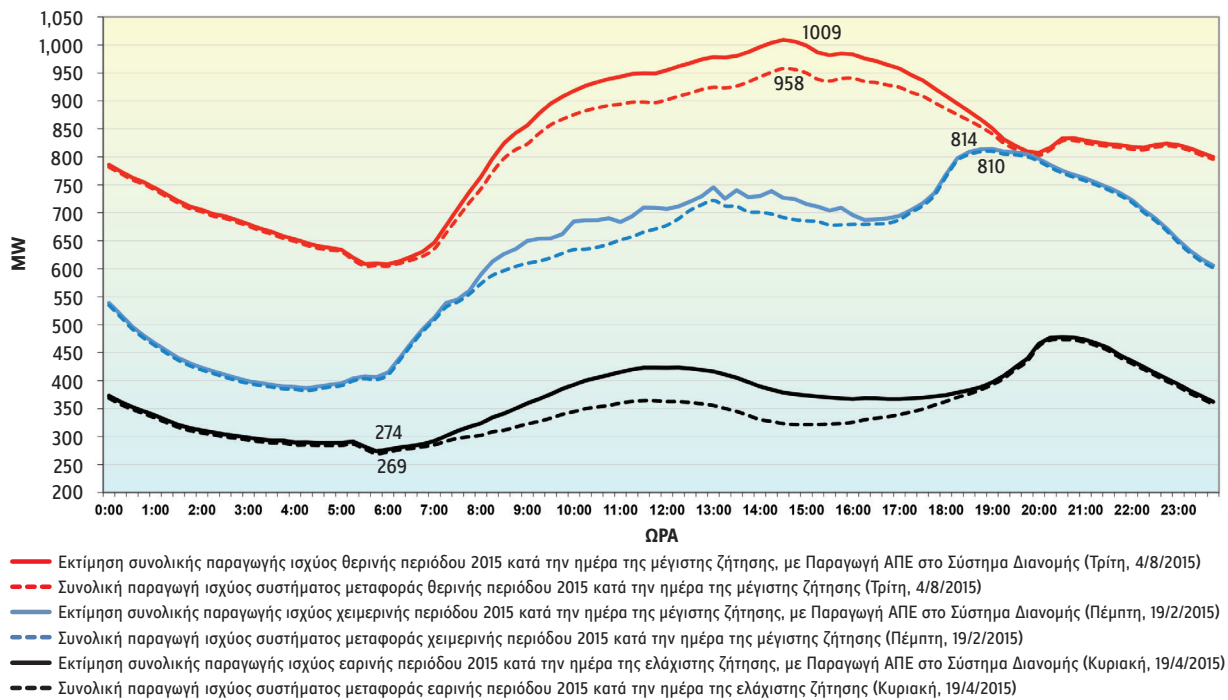
Οι θερμικές απώλειες κατά τη μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας στο δίκτυο μεταφοράς για το 2015 ήταν κατά μέσο όρο 1,9% των μονάδων που εισήχθηκαν στο σύστημα μεταφοράς.

Εκτιμώμενη συνολική μέγιστη ισχύς συστήματος

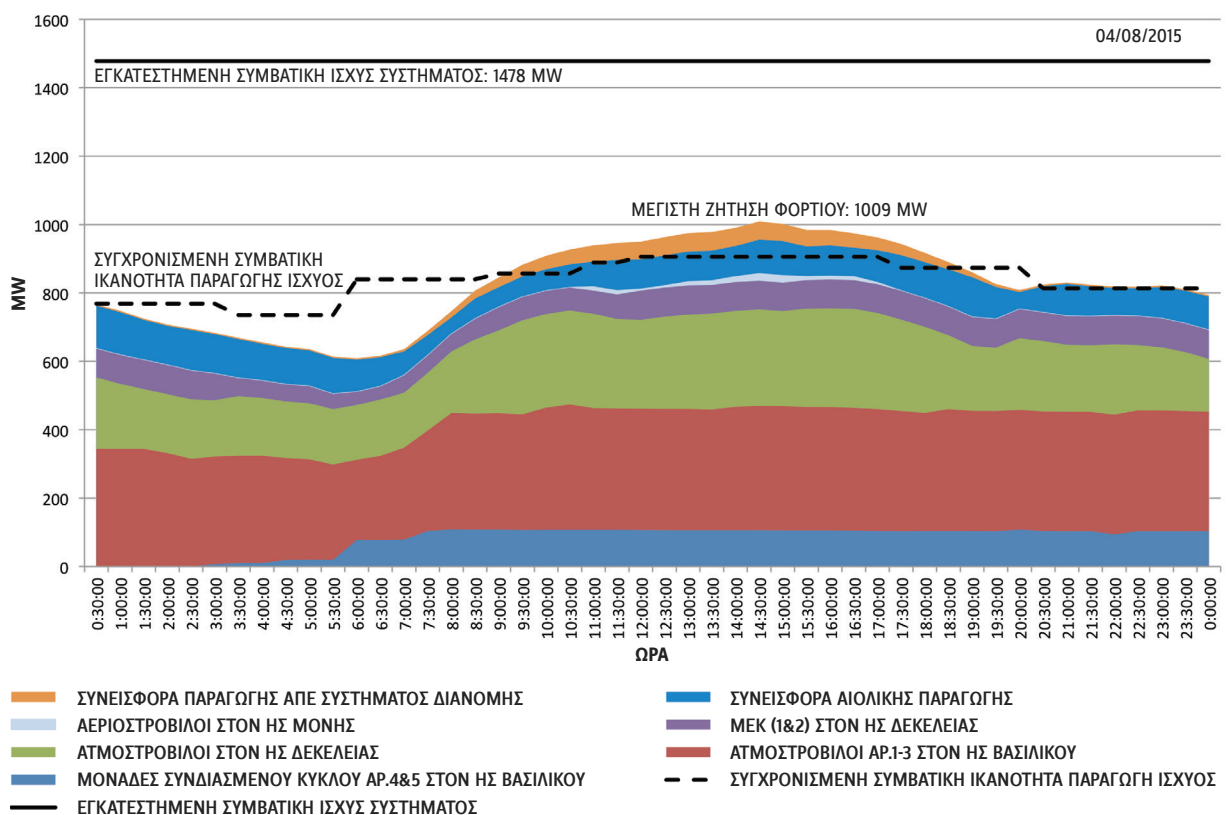
Ο ΔΣΜΚ διαθέτει συστήματα τα οποία καταγράφουν ανά ημίωρο την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ και αιολικά πάρκα που είναι συνδεδεμένα στο δίκτυο μεταφοράς. Η καταγραφή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα διανομής είναι ευθύνη του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής.

Η μέγιστη ηλεκτρική ισχύς από συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ και αιολικά πάρκα που είναι συνδεδεμένα στο δίκτυο μεταφοράς ανήλθε στα 958 MW κατά τη θερινή περίοδο του 2015. Με βάση την εκτιμώμενη συνεισφορά των ΑΠΕ που είναι συνδεδεμένα στο σύστημα διανομής, τα οποία την ώρα της μέγιστης ζήτησης ήταν 51 MW περίπου, εκτιμάται ότι η μέγιστη ηλεκτρική ισχύς του συστήματος ανήλθε στα 1009 MW. Η συνολική διαθεσιμότητα των θερμικών μονάδων παραγωγής ήταν 1.184 MW.

Η μέγιστη ζήτηση του συστήματος σημειώθηκε την Τρίτη 4 Αυγούστου 2015 και ώρα 14:30, με τη θερμοκρασία στο εσωτερικό να βρίσκεται στους 41,5°C. Στο σχεδιάγραμμα 13 φαίνεται η εκτίμηση της συνολικής παραγωγής ισχύος της θερινής και χειμερινής περιόδου 2015 κατά την ημέρα της μέγιστης ζήτησης και την ημέρα της ελάχιστης ζήτησης, με παραγωγή ΑΠΕ στο σύστημα διανομής, καθώς επίσης και η αντίστοιχη συνολική παραγωγή ισχύος συστήματος μεταφοράς.

Σχ. 13 - Διακύμανση παραγωγής ισχύος θερινής και χειμερινής περιόδου κατά την ημέρα της μέγιστης ζήτησης και διακύμανση παραγωγής ισχύος κατά την ημέρα της ετήσιας ελάχιστης ζήτησης

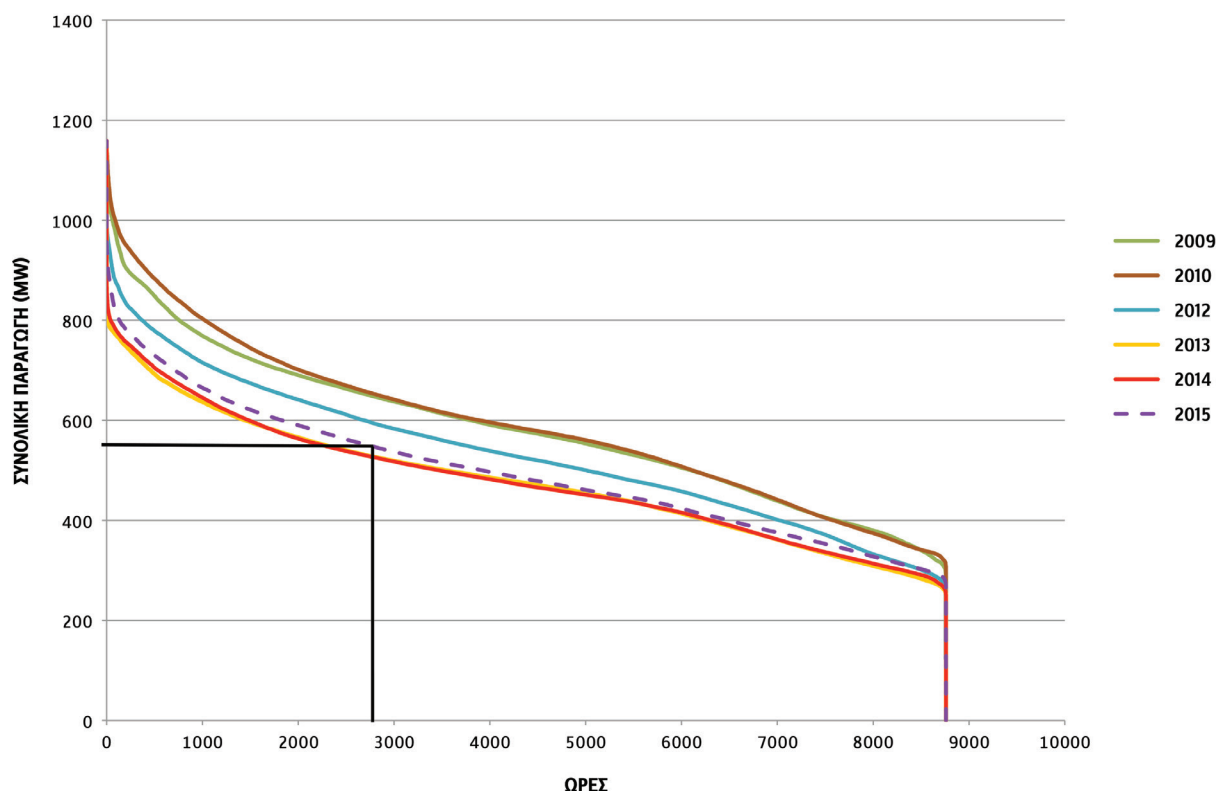
Σχ. 14 - Ημερήσια διακύμανση και κατανομή παραγωγής ισχύος κατά την ημέρα της μέγιστης ζήτησης για το έτος 2015

Συντελεστής φορτίου

Ο συντελεστής φορτίου, που είναι ο λόγος του μέσου φορτίου προς το φορτίο αιχμής, ήταν 51,1% κατά το 2015, σε σύγκριση με τον συντελεστή φορτίου για το έτος 2014 που ήταν της τάξης του 54,2%. Κατά τη στιγμή της μέγιστης ζήτησης δεν υπήρξε συνεισφορά παραγωγής από αυτοπαραγωγούς.

Καμπύλες διάρκειας φορτίου συνολικής παραγωγής ισχύος

Στο σχεδιάγραμμα 15 παρουσιάζονται οι καμπύλες διάρκειας φορτίου σε σχέση με τη συνολική παραγωγή ισχύος του συστήματος μεταφοράς για τα έτη 2009, 2010, 2012, 2013, 2014 και 2015.

Σχ. 15 - Καμπύλες διάρκειας συνολικής παραγωγής του συστήματος μεταφοράς για τα έτη 2009-2015

Σύμφωνα με το πιο πάνω σχεδιάγραμμα η συνολική παραγωγή ισχύος για το 70% του χρόνου ήταν μικρότερη των 550 MW.

ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Βλάβες παραγωγής

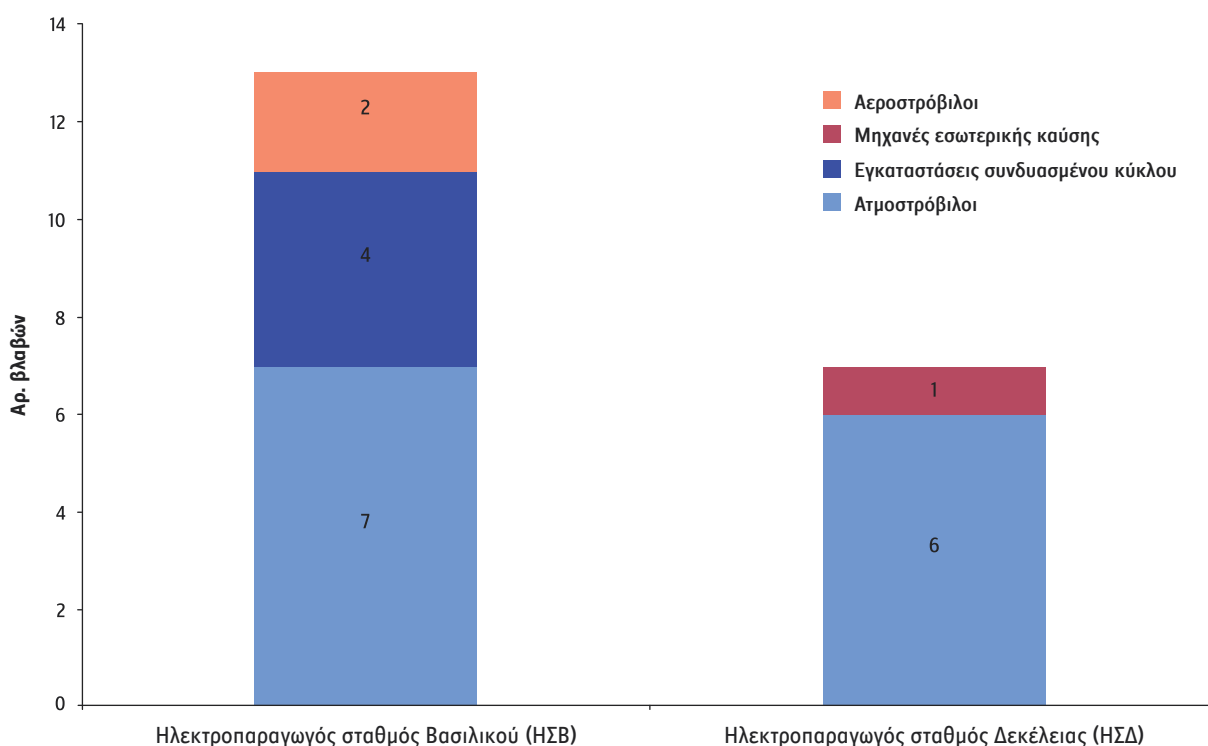
Οι βλάβες σε μονάδες παραγωγής επηρεάζουν άμεσα το σύστημα μεταφοράς και ανάλογα με τη σοβαρότητά τους τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια και η αξιοπιστία του ηλεκτρικού συστήματος. Για αυτόν τον λόγο είναι σημαντική η καταγραφή και η αξιολόγησή τους.

Κατά το 2015 σημειώθηκαν συνολικά είκοσι (20) βλάβες στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς του συστήματος, εκ των οποίων δεκατρείς (13) στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Βασιλικού και επτά (7) στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Δεκέλειας.

Σε δεκαέξι (16) περιπτώσεις η απώλεια μονάδων παραγωγής συνοδεύτηκε με αποσύνδεση φορτίου, είτε χειροκίνητα από το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας είτε ως αποτέλεσμα της λειτουργίας των ηλεκτρονόμων υποσυχνότητας.

Τονίζεται ότι για τη διερεύνηση σοβαρών βλαβών ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου σε συνεργασία με την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ετοιμάζει εκθέσεις για τα συμβάντα, όπου διερευνούνται τα γεγονότα που προκάλεσαν το συμβάν, παρατίθενται εισηγήσεις και προτάσεις για διορθωτικά μέτρα, ούτως ώστε να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα επανάληψης παρόμοιων περιστατικών.

Στο σχεδιάγραμμα 16 φαίνεται η παρουσίαση των βλαβών που αφορά το είδος των μονάδων παραγωγής και τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς όπου σημειώθηκε η βλάβη.

Σχ. 16 - Σύνολο βλαβών παραγωγής 2015

Βλάβες μεταφοράς

Κατά το 2015 σημειώθηκαν συνολικά δεκατρείς (13) βλάβες στο σύστημα μεταφοράς που είχαν ως αποτέλεσμα την απώλεια αναχωρήσεων στο δίκτυο υψηλής τάσης. Οι βλάβες κατατάσσονται στις πιο κάτω κατηγορίες ανάλογα με την αιτία πρόκλησής τους:

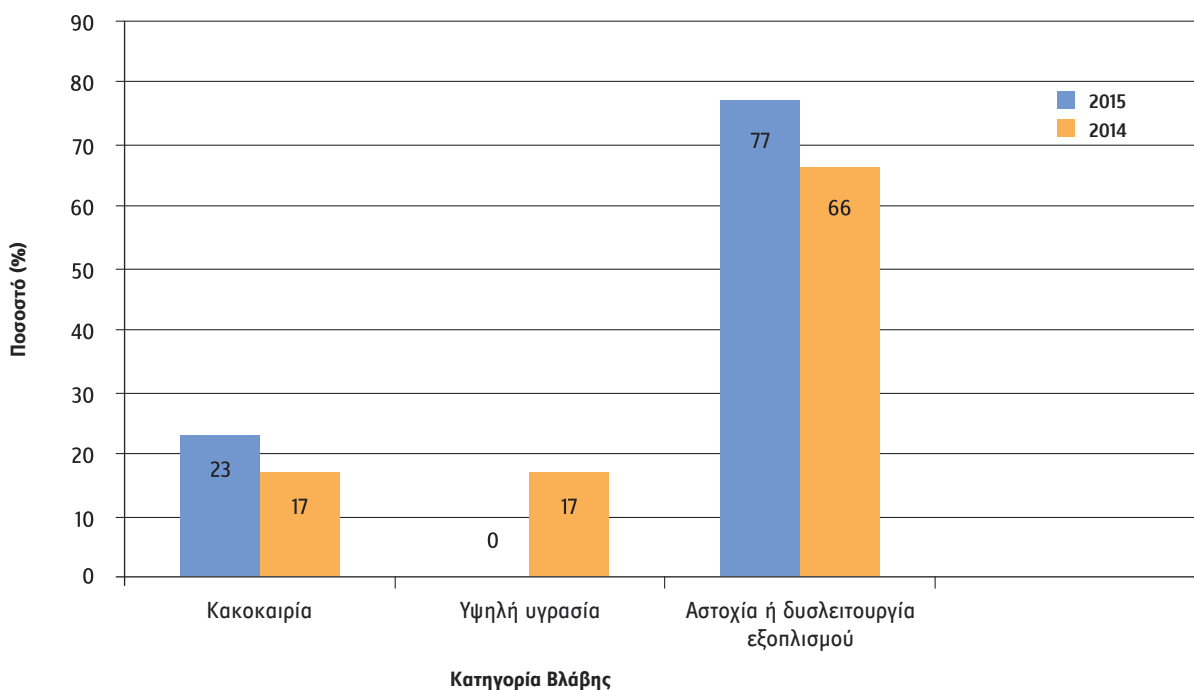
- Τρεις (3) βλάβες λόγω κακοκαιρίας (23%).
- Μηδέν (0) βλάβες λόγω υψηλής υγρασίας.
- Έντεκα (10) βλάβες λόγω αστοχίας ή δυσλειτουργίας του εξοπλισμού (77%).

Στις εννιά (9) από τις δεκατρείς (13) περιπτώσεις η βλάβη συνοδεύτηκε με αποσύνδεση καταναλωτών (απώλεια φορτίων) και αυτό αφορούσε είτε σε βλάβες σε ακτινωτή αναχώρηση, είτε στη διαταραχή που προκλήθηκε στο σύστημα.

Η πιο σοβαρή βλάβη σημειώθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2015, όταν λόγω σφοδρής κακοκαιρίας με έντονη κεραυνική δραστηριότητα αποσυνδέθηκαν από το σύστημα οι γραμμές μεταφοράς 132kV «Ορείτες-Ανατολικό» και «Ανατολικό-Πολεμίδια». Λόγω της διαταραχής αυτής απώλεσθη από το σύστημα φορτίο της τάξης των 45 MW και η συχνότητα του συστήματος ανήλθε στα 50.33 Hz. Η βλάβη αποκαταστάθηκε πλήρως μετά από περίπου μία (1) ώρα.

Επίσης, στις 10 Φεβρουαρίου 2015 λόγω πάλι σφοδρής κακοκαιρίας με έντονη κεραυνική δραστηριότητα, αποσυνδέθηκαν από το Σύστημα οι γραμμές μεταφοράς 132kV «Ορείτες-Ανατολικό», «Ανατολικό-Πολεμίδια» και «Βασιλικός-Μονή 2». Λόγω της διαταραχής αυτής σημειώθηκε απώλεια φορτίου της τάξης των 41 MW και η συχνότητα του συστήματος ανήλθε στα 50.24 Hz. Η βλάβη αποκαταστάθηκε πλήρως μετά από περίπου δύο (2) ώρες.

Συμπερασματικά, ο συνολικός αριθμός των βλαβών μεταφοράς (13) κατά το 2015 είναι περίπου στο ίδιο επίπεδο με αυτόν του 2014 (12). Ο αριθμός των βλαβών λόγω αστοχίας ή δυσλειτουργίας του εξοπλισμού παρουσίασε αύξηση της τάξης του 11%, ενώ ο αριθμός των βλαβών λόγω κακοκαιρίας παρουσίασε πάλι αύξηση της τάξης του 6%. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί η μείωση των βλαβών λόγω υψηλής υγρασίας από 17% σε 0%, ένεκα της ιδιόρρυθμης καιρικής κατάστασης των θερινών μηνών κατά το 2015.

Σχ. 17 - Σύγκριση βλαβών μεταφοράς 2014 και 2015

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 130 Διευθυντής και επαγγελματικοί σύμβουλοι
- 131 Έκθεση Διευθυντή ΔΣΜΚ
- 133 Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή
- 135 Κατάσταση αποτελεσμάτων
- 135 Κατάσταση συνολικών εσόδων
- 136 Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης
- 137 Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης
- 138 Κατάσταση των ταμειακών ροών
- 139 Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις
- 159 Πρόσθετες πληροφορίες στην κατάσταση λογαριασμών αποτελεσμάτων

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Διευθυντής

Δρ. Χρίστος Ε. Χριστοδουλίδης

Διεύθυνση Εργασίας

Ευαγγελίστριας 68
2057 Στρόβολος
Κύπρος

Λογιστικοί Σύμβουλοι:

Ernst & Young Cyprus Limited
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Ελεγκτές

Nexia Poyiadjis
Chartered Accountants

Νομικοί Σύμβουλοι

Κούσιος Κορφιώτης Παπαχαραλάμπους ΔΕΠΕ
Δικηγόροι & Νομικοί Σύμβουλοι

Τράπεζες

Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ
Σ.Π.Ε. Στροβόλου Λτδ
Eurobank Cyprus Ltd

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ο Διευθυντής του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) παρουσιάζει την έκθεσή του μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Κύρια δραστηριότητα

Βασικές αρμοδιότητες του ΔΣΜΚ είναι η λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και η αντικειμενική διαχείριση της εμπορίας ηλεκτρισμού στο ανταγωνιστικό περιβάλλον, στηρίζοντας και προωθώντας την ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καθώς επίσης και η διασφάλιση της πρόσβασης όλων των παραγωγών και προμηθευτών ηλεκτρισμού στο Δίκτυο Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Επίσης, ο ΔΣΜΚ συντονίζει τις ενέργειες για αποκατάσταση βλαβών ή άλλων προβλημάτων στο Σύστημα Παραγωγής/Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, ώστε αυτό να καθίσταται αποδοτικό, συντονισμένο, ασφαλές, αξιόπιστο και οικονομικά βιώσιμο, εξασφαλίζοντας απρόσκοπτη και αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε όλους τους καταναλωτές.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα του ΔΣΜΚ για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 135. Το πλεόνασμα του έτους που ανήλθε σε €788.403 (2014: €926.079) μεταφέρεται στα αποθεματικά.

Λειτουργικό περιβάλλον του ΔΣΜΚ

Οποιαδήποτε σημαντικά γεγονότα που έχουν σχέση με το λειτουργικό περιβάλλον του ΔΣΜΚ, περιγράφονται στη Σημείωση 1 των οικονομικών καταστάσεων.

Ανασκόπηση τρέχουσας κατάστασης, προβλεπόμενες μελλοντικές εξελίξεις και σημαντικοί κίνδυνοι

Η εξέλιξη του ΔΣΜΚ μέχρι σήμερα, τα οικονομικά του αποτελέσματα και η οικονομική του θέση όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει ο ΔΣΜΚ, περιγράφονται στις σημειώσεις 2, 3 και 4 των οικονομικών καταστάσεων.

Διευθυντής

Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζεται στη σελίδα 130. Ο Διευθυντής διορίστηκε στη θέση αυτή από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6 Ιουλίου 2010 και η θητεία του λήγει στις 5 Ιουλίου 2016.

Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Τα σημαντικότερα γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται στη Σημείωση 22 των οικονομικών καταστάσεων.

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Οι Ανεξάρτητοι Ελεγκτές του ΔΣΜΚ κατόπιν ανάθεσης διαγωνισμού από την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015, είναι η κοινοπραξία Joannides&Co Ltd και Nexia Ρογιάδης, Chartered Accountants. Η αμοιβή τους καθορίστηκε βάση της σύμβασης με την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

Με εντολή του Διευθυντή,

Δρ. Χρίστος Ε. Χριστοδουλίδης

Διευθυντής

Λευκωσία, 9 Μαΐου 2016

Κοινοπραξία Joannides & Co Ltd και Nexia Poyiadjis

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή

Προς τα Μέλη του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

Έκθεση επί των οικονομικών καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και των ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περιήληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη του Διευθυντή για τις οικονομικές καταστάσεις

Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003 της Κύπρου (Ν.122 (I)/2003) και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες που ο Διευθυντής καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση λελογισμένης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή, περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος των οικονομικών καταστάσεων, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της οντότητας που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της οντότητας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων που έγιναν από το Διευθυντή, καθώς και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να παράσχουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

The Chanteclair House
2, Sophouli Street, 8th Floor
1096 Nicosia, Cyprus
P.O.Box 21814
1513 Nicosia, Cyprus
Telephone 357 22456111
Fax 357 22666276

E-mail: np@nexia.com.cy
Website: www.nexia.com.cy

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και της χρηματοοικονομικής του επίδοσης και των ταμειακών ροών του για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση τις απαιτήσεις των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003 της Κύπρου (Ν.122 (I)/2003) .

Έκθεση επί άλλων νομικών απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από το Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες από των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων και των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003 της Κύπρου (Ν.122 (I)/2003), πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο.
- Κατά τη γνώμη μας, οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση του Διευθυντή συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τον Διευθυντή ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Ραφί Πογιατζιάν
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της
Κοινοπραξίας Joannides & Co Ltd και Nexia Poyiadjis
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία, 9 Μαΐου 2016

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €	2014 €
Εισοδήματα	5	4.530.353	4.325.026
Άλλα έσοδα	6	113.421	26.797
Έξοδα διοίκησης		<u>(3.741.135)</u>	<u>(3.285.050)</u>
Κέρδος από εργασίες		902.639	1.066.773
Καθαρά (έξοδα)/ έσοδα χρηματοδότησης	9	<u>(579)</u>	<u>7.984</u>
Κέρδος πριν τη φορολογία		902.059	1.074.757
Φορολογία	10	<u>(113.656)</u>	<u>(148.678)</u>
Καθαρό κέρδος για το έτος		<u>788.403</u>	<u>926.079</u>

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €	2014 €
Καθαρό κέρδος για το έτος		<u>788.403</u>	<u>926.079</u>
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση - κέρδος/ (ζημιές) εύλογης αξίας	14	<u>(1.089)</u>	<u>3.265</u>
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος		<u>(1.089)</u>	<u>3.265</u>
Συνολικά έσοδα για το έτος		<u>787.314</u>	<u>929.344</u>

Οι σημειώσεις στις σελίδες 139 μέχρι 157 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €	2014 €
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Άλλα στοιχεία ενεργητικού	13	-	362.229
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση	14	2.334	3.423
		<u>2.334</u>	<u>365.652</u>
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα	15	1.602.744	1.015.878
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	16	1.012.700	806.581
		<u>2.615.444</u>	<u>1.822.459</u>
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού		<u>2.617.778</u>	<u>2.188.111</u>
Αποθεματικά και υποχρεώσεις			
Αποθεματικά			
Συσσωρευμένα κέρδη		1.905.166	1.116.762
Αποθεματικό εύλογης αξίας - χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση		(13.439)	(12.350)
		<u>1.891.727</u>	<u>1.104.412</u>
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	17	725.727	914.163
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	18	324	169.536
		<u>726.051</u>	<u>1.083.699</u>
Σύνολο υποχρεώσεων		<u>726.051</u>	<u>1.083.699</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		<u>2.617.778</u>	<u>2.188.111</u>

Στις 9 Μαΐου 2016 ο Διευθυντής του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου ενέκρινε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.

Δρ. Χρίστος Ε. Χριστοδουλίδης

Διευθυντής

Οι σημειώσεις στις σελίδες 139 μέχρι 157 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Συσσωρευμένα κέρδη €	Αποθεματικό εύλογης αξίας- χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργη- τικού διαθέσιμα προς πώληση €	Σύνολο €
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	214.674	(15.615)	199.059
Συνολικά έσοδα για το έτος μετά τη φορολογία	926.079	-	926.079
Άμυνα λογιζόμενης διανομής μερίσματος για τα κέρδη του 2011	(6.095)	-	(6.095)
Άμυνα λογιζόμενης διανομής μερίσματος για τα κέρδη του 2012	(17.896)	-	(17.896)
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος	-	3.265	3.265
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014/ 1η Ιανουαρίου 2015	1.116.762	(12.350)	1.104.412
Συνολικά έσοδα για το έτος μετά τη φορολογία	788.403	-	788.403
Λοιπά συνολικά έσοδα για το έτος	-	(1.089)	(1.089)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	<u>1.905.165</u>	<u>(13.439)</u>	<u>1.891.726</u>

Από το 2009 και μετά, οι οργανισμοί που δεν διανέμουν 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον Περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά 20% για τα έτη 2012 και 2013 (μέχρι τις 31 Αυγούστου 2011, το ποσοστό ήταν 15% και αυξήθηκε σε 17% για το μετέπειτα διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011), θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι (άτομα και εταιρείες), κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών, από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Το ποσό αυτό, της λογιζόμενης διανομής μερίσματος, μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που ήδη διανεμήθηκε για το έτος στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Αυτή η έκτακτη αμυντική εισφορά καταβάλλεται από τον οργανισμό για λογαριασμό των μετόχων.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 139 μέχρι 157 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €	2014 €
Ροή μετρητών από εργασίες			
Κέρδος πριν τη φορολογία		788.403	926.079
Αναπροσαρμογές για:			
Έσοδα από τόκους	9	(2.772)	(10.444)
Έξοδα χρηματοδότησης	9	3.351	2.460
Μεταφορά στα έξοδα από άλλα στοιχεία ενεργητικού	13	15.775	-
Φορολογία	10	113.656	148.678
Ροή μετρητών από εργασίες πριν από μεταβολές στο κεφάλαιο κινήσεως		918.413	1.066.773
Αλλαγές στο κεφάλαιο κίνησης:			
(Αύξηση) στα εμπορικά και άλλα εισπρακτέα		(397.550)	(583.379)
(Μείωση)/αύξηση στους εμπορικούς και άλλους πιστωτές		(188.436)	135.292
Ροή μετρητών από εργασίες		332.427	618.686
Φορολογία που πληρώθηκε		(282.868)	(19.293)
Καθαρή ροή μετρητών από/(για) εργασίες		49.559	599.393
Ροή μετρητών από επενδυτικές δραστηριότητες			
Πληρωμή για αγορά άλλων στοιχείων ενεργητικού	13	(291.781)	(728.411)
Επιχορηγήσεις για αγορά άλλων στοιχείων ενεργητικού	13	448.920	553.264
Τόκοι που εισπράχθηκαν	9	2.772	10.444
Καθαρή ροή μετρητών από/(για) επενδυτικές δραστηριότητες		159.911	(164.703)
Ροή μετρητών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Έξοδα χρηματοδότησης που πληρώθηκαν	9	(3.351)	(2.460)
Καθαρή ροή μετρητών για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(3.351)	(2.460)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		206.119	432.230
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους		806.581	374.351
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους	16	1.012.700	806.581

Οι σημειώσεις στις σελίδες 139 μέχρι 157 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1. Γενικές πληροφορίες

Χώρα συστάσεως και κύριες δραστηριότητες

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) συστάθηκε στην Κύπρο στις 17 Σεπτεμβρίου 2004 ως ξεχωριστή Νομική Οντότητα.

Η συγκρότηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) προέκυψε από την απόφαση της Κυβέρνησης για εναρμόνιση με την Οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και σε επόμενο στάδιο τη συμμόρφωση με την Οδηγία 2003/54/ΕΚ.

Στις 25 Ιουλίου 2003 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003, Νόμος Ν.122 (Ι)/2003, για σκοπούς εναρμόνισης με τις πιο πάνω Οδηγίες και ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Κύπρο.

Οι βασικές πρόνοιες του Νόμου συμπεριλαμβάνουν:

1. τη σύσταση Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ)
2. τον ορισμό του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) και του Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής (ΙΣΔ)
3. τη συγκρότηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ)
4. το διαχωρισμό των πελατών σε Επιλέγοντες Πελάτες και Μη Επιλέγοντες Πελάτες
5. τη φιλελευθεροποίηση της Παραγωγής.

Ο ΙΣΜ και ο ΙΣΔ είναι η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ).

Στις 13 Δεκεμβρίου 2012 η Βουλή ψήφισε τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικό) Νόμο του 2012, Ν211(Ι)/2012 βασικές πρόνοιες του οποίου επηρεάζουν τον ΔΣΜΚ ως ακολούθως:

1. Αντικατάσταση του ονόματος του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και του όρου ΔΣΜ σε ΔΣΜΚ.
2. Διευκρινίζεται ότι ο ΔΣΜΚ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.
3. Ο Προϋπολογισμός του ΔΣΜΚ θα υποβάλλεται ως ξεχωριστό νομοσχέδιο για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Σύμφωνα με τον περί προώθησης και ενθάρρυνσης της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας Νόμο (Ν33(Ι)/2003) ο ΔΣΜΚ έχει εξουσιοδοτηθεί με απόφαση της ΡΑΕΚ, ως «Εξουσιοδοτημένος εκδότης» για σκοπούς έκδοσης εγγύησης προέλευσης για εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδεδεμένες στο δίκτυο μεταφοράς. Μέσα στα πλαίσια αυτά ο ΔΣΜΚ λειτουργεί ηλεκτρονικό μητρώο εγγύησης προέλευσης από τον Φεβρουάριο 2011.

Λειτουργικό περιβάλλον του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου

Το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο και διεθνώς ενδέχεται να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τις δραστηριότητες του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου. Έννοιες όπως ο πληθωρισμός, η ανεργία και εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) είναι άμεσα συναφασμένες με την οικονομική πορεία της κάθε χώρας και οποιαδήποτε μεταβολή αυτών καθώς και του εν γένει οικονομικού περιβάλλοντος δύναται να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις σε όλους τους τομείς επηρεάζοντας ανάλογα τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

Οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν στην ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Αυτές οι πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια για όλα τα έτη που παρουσιάζονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις εκτός από όπου δηλώνεται διαφορετικά.

Βάση ετοιμασίας

Δήλωση συμμόρφωσης

Οι οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Επιπρόσθετα, οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων.

Βάση επιμέτρησης

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως έχει τροποποιηθεί με την εκτίμηση σε δίκαιη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση.

Χρήση λογιστικών εκτιμήσεων και κρίσεων

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη διεύθυνση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του ΔΣΜΚ. Οι τομείς που απαιτούν μεγαλύτερου βαθμού κρίση ή είναι πιο πολύπλοκοι ή είναι τομείς όπου οι παραδοχές και οι υπολογισμοί έχουν σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται στη σημείωση 4.

Υιοθέτηση καινούργιων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ

Κατά το τρέχον έτος ο ΔΣΜΚ υιοθέτησε όλα τα καινούργια και αναθεωρημένα ΔΠΧΑ τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες του και είναι εφαρμόσιμα για λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2015.

Η υιοθέτηση αυτή δεν έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ.

Νέα Πρότυπα και Διερμηνείες που δεν τέθηκαν σε ισχύ

Τα ακόλουθα Πρότυπα, Αναθεωρήσεις σε Πρότυπα και Διερμηνείες έχουν εκδοθεί αλλά δεν τέθηκαν σε ισχύ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015:

Πρότυπο / Διερμηνεία

Εφαρμόζεται για ετήσιες χρήσεις που αρχίζουν την ή μετά την

(i) Υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση

• ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Προγράμματα καθορισμένων παροχών: Συνεισφορές υπαλλήλων»	• 1η Φεβρουαρίου 2015
• Ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, κύκλος 2010-2012	• 1η Φεβρουαρίου 2015
• Ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ, κύκλος 2012-2014	• 1η Ιανουαρίου 2016
• ΔΠΧΑ 11 (Τροποποιήσεις) «Λογιστικός χειρισμός για απόκτηση συμφερόντων σε Κοινές Επιχειρήσεις»	• 1η Ιανουαρίου 2016
• ΔΛΠ1 (Τροποποιήσεις) Πρωτοβουλία γνωστοποιήσεων	• 1η Ιανουαρίου 2016
• Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ16 και ΔΛΠ38 - Διευκρίνιση των Αποδεκτών Μεθόδων Απόσβεσης.	• 1η Ιανουαρίου 2016

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ16 και ΔΛΠ41 - Γεωργία: Καρποφόρα φυτά
- ΔΛΠ27 (Τροποποιήσεις) «Μέθοδος Καθαρής Θέσης σε Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις»

- 1η Ιανουαρίου 2016

- 1η Ιανουαρίου 2016

Πρότυπο / Διερμηνεία

Εφαρμόζεται για ετήσιες χρήσεις που αρχίζουν την ή μετά την

(ii) Δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση

- ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»
- ΔΠΧΑ 14 «Κανονιστικοί αναβαλλόμενοι λογαριασμοί»
- ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες»
- Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ10, ΔΠΧΑ12 και ΔΛΠ28 - Επενδυτικές οντότητες: Εφαρμόζοντας την εξαίρεση για ενοποίηση

- 1η Ιανουαρίου 2018

- 1η Ιανουαρίου 2016

- 1η Ιανουαρίου 2018

- 1η Ιανουαρίου 2016

Αναγνώριση εισοδημάτων

Τα επιτρεπόμενα έσοδα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου προέρχονται από τις διατιμήσεις και χρεώσεις που εγκρίνονται από τη ΡΑΕΚ σύμφωνα με την παράγραφο (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 32 και του άρθρου 86 και παραχωρούνται στον ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς για κάλυψη οποιουδήποτε μέρους ή και του συνόλου, εάν υπάρχει επάρκεια, των δαπανών στις οποίες υποβάλλεται ο ιδιοκτήτης συστήματος μεταφοράς με βάση το εδάφιο (1) του άρθρου 65 του Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003, Ν122(Ι)/2003.

Η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει τις Ρυθμιστικές Αποφάσεις, Αρ. 03/2010 ημερομηνίας 12.11.2010, Αρ. 04/2010 ημερομηνίας 31.12.2010 και Αρ. 02/2013 ημερομηνίας 20.9.2013, με βάση τις οποίες καθορίζεται το τέλος ΔΣΜΚ, το οποίο αποτελεί το κυριότερο έσοδο του ΔΣΜΚ. Με βάση τις πιο πάνω Ρυθμιστικές Αποφάσεις το τέλος ΔΣΜΚ επιβάλλεται επί της τιμολογούμενης ενέργειας.

Για τα έτη 2015 και 2014 ο μόνος προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο, ο οποίος τιμολόγησε ενέργεια ήταν η ΑΗΚ.

Άλλα έσοδα του ΔΣΜΚ αναγνωρίζονται ως εξής:

Έσοδα εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο εγγυήσεων προέλευσης - Τα έσοδα εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο εγγυήσεων προέλευσης αναγνωρίζονται όταν ένας αιτητής για εγγραφή στο μητρώο εγκριθεί από τον ΔΣΜΚ.

Έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης - Τα έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης αναγνωρίζονται όταν οι συμμετέχοντες στο μητρώο υποβάλουν αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού εγγύησης προέλευσης.

Έσοδα από τόκους - Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται κατά αναλογία χρόνου χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Έσοδα από τα ερευνητικά προγράμματα - Τα έσοδα του ΔΣΜΚ από τα ερευνητικά προγράμματα προκύπτουν από τους όρους του κάθε προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο του κάθε προγράμματος.

Ανάκτηση διοικητικών εξόδων από συνδέσεις στο σύστημα μεταφοράς - Τα έσοδα του ΔΣΜΚ από συμβόλαια για σύνδεση στο δίκτυο μεταφοράς αντιπροσωπεύουν ανάκτηση διοικητικών εξόδων του ΔΣΜΚ στο πλαίσιο ετοιμασίας μελετών σε αιτητές για συνδέσεις στο σύστημα μεταφοράς ηλεκτρισμού.

Ωφελήματα υπαλλήλων

Ο Διευθυντής ΔΣΜΚ και οι υπάλληλοι που υπάγονται σε αυτόν καθ' όσον αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, συνεισφέρουν στο Κυβερνητικό Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με βάση τους μισθούς τους.

Φορολογία

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία για την τρέχουσα και τις προηγούμενες περιόδους υπολογίζονται με βάση το ποσό που αναμένεται ότι θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί από τις φορολογικές πολιτικές χρησιμοποιώντας φορολογικούς συντελεστές και νομοθεσίες που είχαν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Κρατικές χορηγίες

Οι κρατικές χορηγίες οι οποίες λαμβάνονται για την απόκτηση μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζονται με συστηματική και ορθολογική βάση στα έσοδα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Αυτό επιτυγχάνεται με την αφαίρεση των χορηγήσεων από τη λογιστική αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων και την αναγνώριση των εσόδων μέσω της μειωμένης επιβάρυνσης των αποσβέσεων. Οι χορηγίες αναγνωρίζονται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι ο ΔΣΜΚ θα συμμορφωθεί με τους όρους που συνδέονται με αυτές και ότι οι επιχορηγήσεις θα εισπραχθούν. Κρατικές χορηγίες αναφορικά με έξοδα αναγνωρίζονται ως εισόδημα.

Έσοδα χρηματοδότησης

Τα έσοδα χρηματοδότησης περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους που υπολογίζονται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων ανάλογα με τα ποσά που καθίστανται εισπρακτέα.

Έξοδα χρηματοδότησης

Χρεωστικοί τόκοι και άλλα έξοδα δανεισμού διαγράφονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

Μετατροπή ξένου νομίσματος

α. Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ αποτιμούνται χρησιμοποιώντας το νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί ο ΔΣΜΚ («το νόμισμα λειτουργίας»).

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), το οποίο είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης του ΔΣΜΚ.

β. Συναλλαγές και υπόλοιπα

Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται στο νόμισμα λειτουργίας με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν την ημερομηνία της συναλλαγής. Συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εξόφληση τέτοιων συναλλαγών και από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους χρηματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο ΔΣΜΚ ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του στις κατηγορίες «δάνεια και εισπρακτέα» και «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση». Ο Διευθυντής αποφασίζει την κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική

αναγνώριση και επαναξιολογεί την ταξινόμηση αυτή σε κάθε ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Δάνεια και εισπρακτέα

Τα δάνεια και εισπρακτέα είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με σταθερές ή προσδιορίσιμες πληρωμές που δεν εμπορεύονται σε ενεργή αγορά και για τα οποία δεν υπάρχει πρόθεση για εμπορία του εισπρακτέου. Τα δάνεια και εισπρακτέα περιλαμβάνονται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός εάν έχουν λήξη που υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες από την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης. Αυτά ταξινομούνται ως μη-κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Τα δάνεια και εισπρακτέα του ΔΣΜΚ αποτελούνται από «εισπρακτέα» και «ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα» στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

Αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία που διεξάγεται η συναλλαγή, που είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο ΔΣΜΚ δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία, πλέον το κόστος συναλλαγής.

Ο ΔΣΜΚ αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης κατά πόσον υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση στην αξία.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Ο ΔΣΜΚ ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, κατά την αρχική αναγνώριση.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση είναι μη παράγωγα, τα οποία είτε ορίζονται στην κατηγορία αυτή ή δεν έχουν ταξινομηθεί σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού, εκτός εάν ο ΔΣΜΚ προτίθεται να πωλήσει τις επενδύσεις μέσα σε δώδεκα μήνες από την ημερομηνία αναφοράς.

Αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία που διεξάγεται η συναλλαγή, που είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο ΔΣΜΚ δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το στοιχείο ενεργητικού. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία, πλέον το κόστος συναλλαγής για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, παρουσιάζονται μετέπειτα σε εύλογη αξία.

Η εύλογη αξία των επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε μια ενεργή αγορά βασίζεται στη χρηματιστηριακή τιμή προσφοράς. Εάν η αγορά για ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού δεν είναι ενεργή όπως επίσης και για μη εισηγμένες μετοχές, ο ΔΣΜΚ προσδιορίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν τη χρήση πρόσφατων συναλλαγών που έγιναν σε καθαρά εμπορική βάση, αναφορά σε παρόμοιους τίτλους και μεθόδους προεξοφλημένων ταμειακών ροών κάνοντας μέγιστη χρήση δεδομένων της αγοράς και ελάχιστη χρήση εσωτερικών δεδομένων του ΔΣΜΚ. Για μετοχές όπου η εύλογη αξία δεν μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία, αναγνωρίζονται σε κόστος μείον οποιαδήποτε απομείωση στην αξία.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματικών τίτλων που παρουσιάζονται σε ένα ξένο νόμισμα και ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση αναλύονται ανάμεσα σε συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από μεταβολές στο αποσβεσμένο κόστος του τίτλου και άλλες μεταβολές στη λογιστική αξία του τίτλου. Οι συναλλαγματικές διαφορές σε χρηματικούς τίτλους αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, ενώ συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματικούς τίτλους αναγνωρίζονται στα άλλα συνολικά εισοδήματα.

Ο τόκος στους τίτλους που είναι διαθέσιμοι προς πώληση ο οποίος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Τα μερίσματα από μετοχικούς τίτλους διαθέσιμους προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν αποδειχθεί το δικαίωμα του ΔΣΜΚ να εισπράξει.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Ο ΔΣΜΚ αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς κατά πόσον υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία ότι ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, έχει υποστεί απομείωση στην αξία. Στην περίπτωση μετοχικών τίτλων που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμοι προς πώληση, μια σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία της μετοχής κάτω από το κόστος της λαμβάνεται υπόψη ως ένδειξη πιθανής απομείωσης στην αξία. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση η συσσωρευμένη ζημιά η οποία προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους απόκτησης και της παρούσας εύλογης αξίας, μείον ζημιές απομείωσης του στοιχείου ενεργητικού που προηγουμένως αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα, μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειώνεται, και η μείωση μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η απομείωση που αναγνωρίστηκε προηγουμένως αναστρέφεται μέσω των αποτελεσμάτων. Η αναστροφή γίνεται στον βαθμό που η λογιστική αξία της επένδυσης κατά την ημερομηνία της αναστροφής, δεν υπερβαίνει το αποσβεσμένο κόστος αν η απομείωση δεν είχε αναγνωρισθεί.

Όσον αφορά τις μετοχές διαθέσιμες προς πώληση, οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα προηγουμένως δεν αντιστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων. Οποιαδήποτε αύξηση στην εύλογη αξία τους μετά την μία ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα και θα συσσωρεύεται κάτω από τον τίτλο του αποθεματικού επανεκτίμησης επενδύσεων. Όσον αφορά τις διαθέσιμες προς πώληση χρεογράφων, η ζημιά απομείωσης της ανατρέπεται στη συνέχεια μέσω των αποτελεσμάτων εάν η αύξηση στην εύλογη αξία της επένδυσης μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με γεγονός που επήλθε μετά την αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο ΔΣΜΚ έχει μια παρούσα νομική ή τεκμαρτή υποχρέωση που προκύπτει από γεγονότα που έχουν προηγηθεί, είναι πιθανό να υπάρξει ροή περιουσιακών στοιχείων για εξόφληση αυτής της υποχρέωσης, και το ποσό της υποχρέωσης έχει υπολογιστεί αξιόπιστα. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις για μελλοντικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται ως η τρέχουσα αξία των εξόδων που αναμένεται να απαιτηθούν για την εξόφληση της υποχρέωσης, χρησιμοποιώντας ένα ποσοστό πριν τη φορολογία, το οποίο αποδίδει τρέχουσες αξιολογήσεις αγοράς της αξίας του χρήματος διαχρονικά και τους κινδύνους που σχετίζονται με την υποχρέωση. Η αύξηση στην πρόβλεψη λόγω της παρέλευσης χρόνου αναγνωρίζεται ως χρεωστικός τόκος.

Χρεώστες και απομείωση χρεωστών

Οι απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Κατάλληλη απομείωση για εκτιμώμενα μη ανακτήσιμα ποσά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτους όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι το περιουσιακό στοιχείο έχει απομειωθεί. Η αναγνωριζόμενη απομείωση επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο που ίσχυε κατά την αρχική αναγνώριση.

Χρεώστες ανεπίδεκτοι εισπράξεων διαγράφονται και επιπλέον γίνεται απομείωση συγκεκριμένων επισφαλών χρεωστών, όπου θεωρείται αναγκαίο. Δεν γίνεται οποιαδήποτε γενική πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες. Οι εμπορικοί χρεώστες αναφέρονται μετά από το συμψηφισμό της συσσωρευμένης απομείωσης των χρεωστών, όταν υπάρχει.

Εμπορικοί πιστωτές

Οι εμπορικοί πιστωτές αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και μετέπειτα παρουσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο και καταθέσεις στην τράπεζα και τραπεζικά παρατραβήγματα. Στην κατάσταση οικονομικής θέσης τα τραπεζικά παρατραβήγματα περιλαμβάνονται στον δανεισμό στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Συγκριτικές πληροφορίες

Όπου χρειάζεται τα συγκριτικά ποσά έχουν αναπροσαρμοστεί για να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση στο τρέχον έτος.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

(α) Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι εργασίες του ΔΣΜΚ τον εκθέτουν σε ποικίλους χρηματοοικονομικούς κινδύνους: κίνδυνο αγοράς (κινδύνου επιτοκίου που αφορά την εύλογη αξία, κινδύνου επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές και κινδύνου τιμής αγοράς), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας.

Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνου του ΔΣΜΚ επικεντρώνεται στη μη προβλεψιμότητα των χρημα-ταγορών και αποσκοπεί στη μείωση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομική επίδοση του ΔΣΜΚ. Η διαχείριση κινδύνου διενεργείται από ένα κεντρικό γενικό λογιστήριο σύμφωνα με πολιτικές που εγκρίνονται από τον Διευθυντή. Το λογιστήριο αναγνωρίζει, αξιολογεί και αντισταθμίζει τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες του ΔΣΜΚ.

• Κίνδυνος αγοράς

Κίνδυνος τιμής αγοράς

Ο ΔΣΜΚ εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς μετοχικών τίτλων λόγω επενδύσεων που κατέχονται και ταξινομούνται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ως διαθέσιμα προς πώληση.

Οι επενδύσεις του ΔΣΜΚ σε μετοχικούς τίτλους εταιρειών οι οποίες εμπορεύονται δημόσια περιλαμβάνονται στον Γενικό Δείκτη του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

Κίνδυνος επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές και την εύλογη αξία

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς.

Καθώς ο ΔΣΜΚ έχει σημαντικά περιουσιακά στοιχεία που φέρουν τόκο, τα έσοδα και η ροή μετρητών από εργασίες του ΔΣΜΚ ουσιαστικά εξαρτώνται από αλλαγές στα επιτόκια της αγοράς.

Ο Διευθυντής παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

	2015 €	2014 €
Κυμαινόμενου επιτοκίου	1.012.183	466.587
Σταθερού επιτοκίου	17	339.494

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 εάν τα επιτόκια ήταν κατά 100 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα/(χαμηλότερα), με όλες τις άλλες παραμέτρους να παραμένουν σταθερές, το πλεόνασμα για το έτος μετά τη φορολογία θα ήταν €10.122 (2014: €4.666) υψηλότερο/(χαμηλότερο). Ο υπολογισμός αυτός προϋποθέτει ότι όλοι οι άλλοι παράγοντες παραμένουν σταθεροί.

• Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει όταν η αδυναμία των συμβαλλομένων μερών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους θα μπορούσε να μειώσει το ποσό των μελλοντικών ταμειακών εισροών από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Ο πιστωτικός κίνδυνος του ΔΣΜΚ προκύπτει από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα καθώς και από έκθεση σε πιστώσεις περιλαμβανομένων εκκρεμών εισπρακτέων και δεσμευτικών συναλλαγών.

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αντιπροσωπεύει τη μέγιστη έκθεση στο πιστωτικό κίνδυνο, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οποιεσδήποτε εγγυήσεις που έχουν ληφθεί είναι:

	2015 €	2014 €
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (Σημ.11)	2.334	3.423
Άλλοι χρεώστες (Σημ.11)	426.805	13.179
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (Σημ.11)	1.012.200	806.081
	<u>1.441.339</u>	<u>822.683</u>

• Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Ο ΔΣΜΚ εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων περιουσιακών στοιχείων με υψηλή ρευστότητα και ο Διευθυντής διατηρεί ευελιξία στη χρηματοδότηση διατηρώντας διαθεσιμότητα εντός των εξασφαλισμένων πιστωτικών ορίων και διατηρώντας δυνατότητα κάλυψης των αναγκών ρευστότητας από τον ΙΣΜ.

Ο πιο κάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του ΔΣΜΚ σε σχετικές κατηγορίες λήξεων, με βάση την εναπομένουσα περίοδο κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης μέχρι την ημερομηνία λήξης του συμβολαίου. Πιο κάτω παρουσιάζονται οι συμβατικές λήξεις των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων περιλαμβανομένων των εκτιμημένων πληρωμών τόκου. Υπόλοιπα με λήξη εντός 12 μηνών ισούνται με τις λογιστικές τους αξίες.

	Μέχρι 6 μήνες €	6 μήνες μέχρι 1 χρόνο €	Σύνολο €
Στις 31 Δεκεμβρίου 2014			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές (Σημ.11)	331.932	572.881	904.813
	<u>331.932</u>	<u>572.881</u>	<u>904.813</u>
Στις 31 Δεκεμβρίου 2015			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές (Σημ.11)	40.759	683.252	724.011
	<u>40.759</u>	<u>683.252</u>	<u>724.011</u>

(β) Εκτίμηση δικαιων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που εμπορεύονται σε ενεργείς αγορές (όπως οι τίτλοι προς εμπορία και οι διαθέσιμοι προς πώληση) βασίζεται στις χρηματιστηριακές τιμές την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης. Η χρηματιστηριακή τιμή που χρησιμοποιείται για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ο ΔΣΜΚ είναι η τρέχουσα τιμή προσφοράς.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν είναι υπό εμπορία σε ενεργείς αγορές καθορίζεται χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους αποτίμησης αξιών. Ο ΔΣΜΚ χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους και κάνει υποθέσεις με βάση τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Η λογιστική αξία μείον πρόβλεψη για εμπορικά εισπρακτέα και πληρωτέα θεωρείται ότι προσεγγίζει τις δίκαιες αξίες τους. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για σκοπούς γνωστοποίησης υπολογίζεται με την προεξόφληση των μελλοντικών συμβατικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας το τρέχον επιτόκιο της αγοράς που είναι διαθέσιμο στον ΔΣΜΚ για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα.

Μετρήσεις δίκαιης αξίας που αναγνωρίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης

Ο πίνακας που ακολουθεί αναλύει τα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στη δίκαιη αξία, με τη μέθοδο αποτίμησης. Τα διαφορετικά επίπεδα ορίζονται ως εξής:

- Επίπεδο 1 - τιμές χρηματιστηρίου (χωρίς διόρθωση) σε ενεργές αγορές για όμοια στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2 - πληροφορίες πέραν των τιμών χρηματιστηρίου που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1 και που αφορούν τα στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεις, είτε άμεσα (δηλαδή τιμές) είτε έμμεσα (δηλαδή που πηγάζουν από τις τιμές).
- Επίπεδο 3 - πληροφορίες για το στοιχείο ενεργητικού ή υποχρέωση που δεν βασίζονται σε δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

	Επίπεδο 1 €	Επίπεδο 2 €	Επίπεδο 3 €	Σύνολο €
31 Δεκεμβρίου 2015	<u>2.334</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.334</u>
31 Δεκεμβρίου 2014	<u>3.423</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3.423</u>

Σημαντικές υποθέσεις που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της δίκαιης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Οι δίκαιες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού προσδιορίζονται ως εξής:

Οι δίκαιες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού με τους συνήθεις όρους και προϋποθέσεις που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά υψηλής ρευστότητας καθορίζονται με αναφορά στις χρηματιστηριακές τιμές, (περιλαμβάνει εξαγοράσιμα γραμμάτια, συναλλαγματικές, ομολογίες και γραμμάτια διάρκειας).

Η δίκαιη αξία των παράγωγων μέσων που υπολογίζονται με βάση χρηματιστηριακές τιμές.

4. Σημαντικοί λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις

Οι λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών σχετικά με μελλοντικά γεγονότα που πιστεύεται ότι είναι λογικά σύμφωνα με τις περιστάσεις.

Ο ΔΣΜΚ κάνει υπολογισμούς και παραδοχές σε σχέση με το μέλλον. Ως αποτέλεσμα, οι λογιστικοί υπολογισμοί σπανίως ισούνται με τα πραγματικά αποτελέσματα. Οι υπολογισμοί και οι παραδοχές δεν αναμένεται να προκαλέσουν ουσιώδεις αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος.

• Φορολογία

Για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ο ΔΣΜΚ αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί, οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για εταιρικό φόρο και αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας.

• Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν είναι υπό διαπραγμάτευση σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Ο ΔΣΜΚ ασκεί κρίση για την επιλογή διαφόρων μεθόδων αποτίμησης.

• Απομείωση αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση

Ο ΔΣΜΚ ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 για να αποφασίσει πότε μια επένδυση έχει υποστεί απομείωση στην αξία. Αυτή η απόφαση απαιτεί άσκηση σημαντικής κρίσης. Στην άσκηση της κρίσης αυτής, ο ΔΣΜΚ εκτιμά, μαζί με άλλους παράγοντες, τη διάρκεια και την έκταση που η εύλογη αξία μιας επένδυσης είναι χαμηλότερη του κόστους, και την χρηματοοικονομική βιωσιμότητα και βραχυπρόθεσμο επιχειρηματικό μέλλον της επένδυσης συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως η επίδοση της βιομηχανίας και του επιχειρηματικού κλάδου, οι αλλαγές στην τεχνολογία και στις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

• **Λειτουργία ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα**

Ο Διευθυντής έχει εξετάσει την οικονομική θέση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου κατά την 31η Δεκεμβρίου του 2015 και τις μελλοντικές προβλέψεις και θεωρεί ότι ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις μελλοντικές του υποχρεώσεις, όπως αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Με βάση τα παραπάνω ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου θεωρείται δρώσα οικονομική μονάδα.

5. Εισοδήματα

	2015	2014
	€	€
Τέλος ΔΣΜΚ (1)	4.461.340	4.307.026
Ανάκτηση διοικητικών εξόδων από συνδέσεις δικτύου	52.384	-
Έσοδα από έκδοση πιστοποιητικών εγγύησης προέλευσης	16.629	18.000
	<u>4.530.353</u>	<u>4.325.026</u>

1. Με βάση τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ, Αρ. 04/2015 ημερομηνίας 18.12.2015, ο ΔΣΜΚ συμπεριέλαβε στις οικονομικές καταστάσεις το τέλος ΔΣΜΚ €σεντ0,11/kWh (2014: €σεντ0,11/ kWh) επί της τιμολογούμενης ενέργειας για ολόκληρο το έτος.

Η τιμολογούμενη ενέργεια για το 2015 ήταν 4.023.888.502 kWh (2014: 3.915.478.526 kWh).

Στο τέλος ΔΣΜΚ για πρώτη φορά το 2015 συμπεριλαμβάνεται επίσης:

- Έσοδο €33.334 σε σχέση με την επιβολή της χρέωσης €1,48 ανά εγκατεστημένο kWp του οικιακού φωτοβολταϊκού συστήματος του κάθε παραγωγού/καταναλωτή (συμψηφισμός μετρήσεων) ανά έτος. Η χρέωση προκύπτει από την Απόφαση 909/2013 της ΡΑΕΚ για «Χρεώσεις Επικουρικών Υπηρεσιών, Χρήσης Δικτύου και Άλλων Υπηρεσιών που θα επιβάλλονται για τη διευρυμένη εφαρμογή του Συστήματος Συμψηφισμού Μετρήσεων της εισαγομένης από το Δίκτυο με την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από Φωτοβολταϊκά Συστήματα (Net Metering) εγκατεστημένα σε οικίες».
- Έσοδο €1.729 σε σχέση με την επιβολή της χρέωσης €σεντ 0,09 ανά παραγόμενη ενεργειακή μονάδα (kWh) του φωτοβολταϊκού συστήματος του κάθε αυτοπαραγωγού. Η χρέωση προκύπτει από την Απόφαση 919/2013 της ΡΑΕΚ για «Χρεώσεις Επικουρικών Υπηρεσιών, Χρήσης Δικτύου και Άλλων Υπηρεσιών που θα επιβάλλονται για τη διευρυμένη εφαρμογή του Συστήματος Αυτοπαραγωγής με χρήση Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε Βιομηχανικές και Εμπορικές εγκαταστάσεις».

	2015	2014
	€	€
Τέλος ΔΣΜΚ επί της τιμολογούμενης ενέργειας	4.426.277	4.307.026
Στην εγκατεστημένη ισχύ σε φωτοβολταϊκά οικιακά συστήματα	33.334	-
Ανά παραγόμενη ενεργειακή μονάδα σε φωτοβολταϊκά συστήματα σε βιομηχανικές και εμπορικές εγκαταστάσεις	1.729	-
	<u>4.461.340</u>	<u>4.307.026</u>

6. Άλλα έσοδα

	2015	2014
	€	€
Έσοδα από χορηγίες για εκπαίδευση προσωπικού	1.071	398
Έσοδα από χορηγίες για συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα ΕΕ (1)	80.234	11.073
Άλλα έσοδα (2)	32.116	15.326
	<u>113.421</u>	<u>26.797</u>

1. Ο ΔΣΜΚ από το 2013 συμμετέχει σε ένα ερευνητικό πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ, το «Concerted Action, supporting the transposition and implementation of Directive 2009/28EC on the promotion of the use of energy from renewable energy sources (RES Directive)». Τα έσοδα του ΔΣΜΚ ύψους €11.074 (2014: €11.073) από το ερευνητικό πρόγραμμα προκύπτουν από τους όρους του προγράμματος, όπως αυτοί καθορίζονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο του προγράμματος και έχουν ενσωματωθεί σε σύμβαση μεταξύ ΔΣΜΚ και Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Επίσης, ο ΔΣΜΚ το 2015 έχει αναγνωρίσει έσοδα ύψους €69.160 από το έργο «Αναβάθμιση του Συστήματος Τηλεχειρισμού και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ)». Το 85% του έργου έχει συγχρηματοδοτηθεί από το Διαρθρωτικό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

2. Στα άλλα έσοδα κατά κύριο λόγο περιλαμβάνονται τα έσοδα από διάθεση εξουσιοδοτημένου προσωπικού για εκτέλεση καθηκόντων λειτουργού ελέγχου και συντονιστή ασφάλειας για εξοπλισμό μέσης και χαμηλής τάσης εντός των ανεμογεννητριών σε αιολικά πάρκα.

7. Κέρδος από εργασίες

Το κέρδος από εργασίες αναφέρεται μετά τη χρέωση των πιο κάτω κονδυλίων:

	2015	2014
	€	€
Κόστος προσωπικού	89.854	89.854
Μισθοί και έξοδα υπαλλήλων τοποθετημένων στον ΔΣΜΚ	2.634.098	2.370.430
Ενοίκιο χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	133.132	45.000
Αμοιβή ελεγκτών	5.000	4.500
Αμοιβή ελεγκτών προηγούμενων ετών	500	400
Λογιστικά δικαιώματα	14.790	12.470
Δικηγορικά έξοδα	10.123	7.157

8. Κόστος προσωπικού

	2015 €	2014 €
Μισθός Διευθυντή	87.185	87.185
Άλλες εισφορές	2.669	2.669
	<u>89.854</u>	<u>89.854</u>

Ο μέσος αριθμός των υπαλλήλων που εργοδοτήθηκαν από τον ΔΣΜΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν 1 (2014:1).

Το μόνο άτομο που εργοδοτείται από τον ΔΣΜΚ είναι ο Διευθυντής. Η στελέχωση του ΔΣΜΚ αποτελείται από 35 άτομα (2014: 34) τα οποία προέρχονται από το υφιστάμενο προσωπικό του ΙΣΜ.

9. Καθαρά έσοδα/(έξοδα) χρηματοδότησης

	2015 €	2014 €
Έσοδα χρηματοδότησης:		
Έσοδα από τόκους:		
Τραπεζικά υπόλοιπα	2.772	10.444
Έξοδα χρηματοδότησης:		
Τραπεζικά δικαιώματα	<u>(3.351)</u>	<u>(2.460)</u>
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	<u>(579)</u>	<u>7.984</u>

Οι πιστωτικοί τόκοι αναλύονται ως ακολούθως:

	2015 €	2014 €
Τραπεζικές καταθέσεις	1.902	10.018
Λογαριασμοί όψεως	<u>870</u>	<u>426</u>
	<u>2.772</u>	<u>10.444</u>

10. Φορολογία

	2015 €	2014 €
Τρέχουσα φορολογία:		
Φόρος εισοδήματος	112.824	145.545
Αμυντική εισφορά	832	3.133
	<u>113.656</u>	<u>148.678</u>

Ο φόρος επί των κερδών του ΔΣΜΚ πριν τη φορολογία διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τα εφαρμόσιμα ποσοστά φορολογίας ως εξής:

	2015 €	2014 €
Πλεόνασμα πριν τη φορολογία	<u>902.059</u>	<u>1.074.757</u>
Φόρος υπολογιζόμενος με το εφαρμόσιμο ποσοστό φορολογίας ύψους 12,5%	112.758	134.345
Φορολογική επίδραση εξόδων που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	413	271
Φορολογική επίδραση εκπώσεων και εισοδήματος που δεν υπόκεινται σε φορολογία	(347)	(1.306)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	832	3.133
10% επιπρόσθετη φορολογία	-	13.232
Φορολογική επίδραση χρησιμοποίησης φορολογικών ζημιών (από)/σε μεταφορά	-	(997)
Χρέωση φορολογίας	<u>113.656</u>	<u>148.678</u>

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου υπόκειται σε εταιρικό φόρο με συντελεστή 12,5% για φορολογητέα κέρδη.

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόκοι εισπρακτέοι μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 30%. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι τόκοι αυτοί εξαιρούνται από εταιρικό φόρο.

11. Χρηματοοικονομικά μέσα ανά κατηγορία

	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση			Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση		
	Δάνεια και εισπρακτέα €	Σύνολο 2015 €		Δάνεια και εισπρακτέα €	Σύνολο 2014 €	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην κατάσταση οικονομικής θέσης						
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (Σημ.14)	2.334	-	2.334	3.423	-	3.423
Εμπορικοί και άλλοι χρεώστες (Σημ.15) (1)	-	426.805	426.805	-	13.179	13.179
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (Σημ.16)	-	1.012.700	1.012.700	-	806.581	806.581
	<u>2.334</u>	<u>1.439.505</u>	<u>1.441.839</u>	<u>3.423</u>	<u>819.760</u>	<u>823.183</u>

	Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	
	€	Σύνολο 2015 €	€	Σύνολο 2014 €
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όπως παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης				
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές (Σημ.17) (2)	724.011	724.011	904.813	904.813
	<u>724.011</u>	<u>724.011</u>	<u>904.813</u>	<u>904.813</u>

Σημειώσεις:

- (1) Το υπόλοιπο του στοιχείου της κατάστασης οικονομικής θέσης «εμπορικά και άλλα εισπρακτέα» είναι προπληρωμές, αναβαλλόμενα έξοδα και φορολογίες επιστρεπτές.
- (2) Το υπόλοιπο του στοιχείου της κατάστασης οικονομικής θέσης «εμπορικοί και άλλοι πιστωτές» είναι έσοδα προπληρωμένα.

12. Πιστωτική ποιότητα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Μετρητά στην τράπεζα και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις (1)

Κατηγορία βάσει αξιολογήσεων του οίκου Moody's	Αρ. Τραπεζών	2015 €	2014 €
Caa3	2	680.278	473.547
Χωρίς αξιολόγηση	1	331.922	332.534
		<u>1.012.200</u>	<u>806.081</u>

(1) Το υπόλοιπο του στοιχείου της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης «Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών» είναι μετρητά στο ταμείο €500 (2014: €500).

Κανένα από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία δεν είναι ούτε ληξιπρόθεσμα ούτε απομειωμένα δεν έχει τύχει επαναδιαπραγμάτευσης.

13. Άλλα στοιχεία ενεργητικού

	Αναβαθμίσεις συστημάτων υπό εκτέλεση €	Βελτιώσεις κτηρίων €	Αναβαθμίσεις συστημάτων €	Έπιπλα και εξοπλισμός €	Σύνολο €
Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014:					
Κόστος					
Την 1η Ιανουαρίου	210.074	-	-	-	210.074
Προσθήκες	705.419	240	13.353	9.399	728.411
Επιχορηγήσεις (2)	(553.264)	-	-	-	(553.264)
Πωλήσεις προς ΙΣΜ (1)	-	(240)	(13.353)	(9.399)	(22.992)
Στις 31 Δεκεμβρίου	<u>362.229</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>362.229</u>
Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015:					
Κόστος					
Την 1η Ιανουαρίου	362.229	-	-	-	362.229
Προσθήκες	279.322	2.129	4.231	6.099	291.781
Επιχορηγήσεις (2)	(448.920)	-	-	-	(448.920)
Μεταφορά στα έξοδα	(15.775)	-	-	-	(15.775)
Πωλήσεις προς ΙΣΜ (1)	(176.856)	(2.129)	(4.231)	(6.099)	(189.315)
Στις 31 Δεκεμβρίου	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

(1) Στον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003, Νόμος Ν.122 (ΙΙ)/2003, αναφέρεται ότι «ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ), θέτει στη διάθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου τους αναγκαίους πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης, του προσωπικού και των υποστατικών του». Το Πρωτόκολλο Συστήματος Μεταφοράς, που έχει υπογραφεί μεταξύ του ΔΣΜΚ και του ΙΣΜ τον Ιούλιο του 2006, προβλέπει ότι «ο ΔΣΜΚ δικαιούται να προμηθεύεται μόνος του εξοπλισμό ο οποίος καλύπτεται από τον Προϋπολογισμό του αλλά θα δίνει τις αναγκαίες σχετικές πληροφορίες για να καταχωρείται στα περιουσιακά στοιχεία της ΑΗΚ».

Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες πραγματοποιούνται από τον ΔΣΜΚ και μεταφέρονται στα στοιχεία Πάγιου Ενεργητικού της ΑΗΚ που είναι ο ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς, κατόπιν έκδοσης σχετικού τιμολογίου από τον ΔΣΜΚ.

(2) Έχει εξασφαλιστεί συγχρηματοδότηση του έργου αναβάθμισης του Συστήματος Τηλεχειρισμού και Διαχείρισης Ενέργειας (ΣΤΗΔΕ) από το Διαρθρωτικό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε κατά 85% περίπου από το Διαρθρωτικό Ταμείο και ολοκληρώθηκε εντός του 2015.

14. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

	2015	2014
	€	€
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	3.423	158
Ποσό επανεκτίμησης που μεταφέρεται στα αποθεματικά (2)	(1.089)	3.265
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου	<u>2.334</u>	<u>3.423</u>
	Εύλογη αξία	Εύλογη αξία
	2015	2014
	€	€
Αξίες που προέκυψαν από την μετατροπή καταθέσεων στην Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ	<u>2.334</u>	<u>3.423</u>

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, που αποτελούνται κυρίως από εμπορεύσιμες μετοχές, επανεκτιμούνται κάθε χρόνο σε εύλογες αξίες στις τιμές κλεισίματος στις 31 Δεκεμβρίου. Για επενδύσεις που εμπορεύονται σε αγορές με έντονη κίνηση, η εύλογη αξία καθορίζεται σύμφωνα με τις επίσημες τιμές προσφοράς του χρηματιστηρίου. Για άλλες επενδύσεις, η εύλογη αξία υπολογίζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες τιμές αγοράς παρόμοιων τίτλων ή σύμφωνα με την προεξόφληση των ταμειακών ροών των πραγματικών περιουσιακών στοιχείων. Για μετοχές όπου η εύλογη αξία δεν μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία, αναγνωρίζονται σε κόστος μείον οποιαδήποτε απομείωση στην αξία.

Η εύλογη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2015 καθορίστηκε με βάση τρέχουσες τιμές αγοράς στο ΧΑΚ. Ως αποτέλεσμα, έλλειμμα ύψους €1.089 (2014: πλεόνασμα €3.265) μεταφέρθηκε στο αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός αν αναμένεται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αναφοράς ή εκτός αν θα χρειαστεί να πωληθούν για άντληση λειτουργικού κεφαλαίου.

15. Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα

	2015 €	2014 €
Προπληρωμές	53.566	31.589
Άλλοι χρεώστες	426.805	13.179
ΦΠΑ επιστρεπτέος	1.122.373	971.110
	<u>1.602.744</u>	<u>1.015.878</u>

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων εισπρακτέων που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τη λογιστική αξία κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

16. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	2015 €	2014 €
Μετρητά στο ταμείο	500	500
Μετρητά στις τράπεζες	1.012.183	466.587
Εμπρόθεσμες καταθέσεις	17	339.494
	<u>1.012.700</u>	<u>806.581</u>

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν:

	2015 €	2014 €
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	<u>1.012.700</u>	<u>806.581</u>

Οι κύριες μη ταμειακές συναλλαγές κατά τη διάρκεια του τρέχοντος και του προηγούμενου έτους ήταν η πώληση άλλων στοιχείων ενεργητικού στον ΙΣΜ (Σημ.13).

17. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

	2015 €	2014 €
Εμπορικοί πιστωτές	7.251	581.393
Άλλοι πιστωτές (1)	683.252	300.682
Έσοδα προπληρωμένα	1.716	9.350
Οφειλόμενα έξοδα	33.508	22.738
	<u>725.727</u>	<u>914.163</u>

Η εύλογη αξία των εμπορικών και άλλων πιστωτών που έχουν λήξη εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τη λογιστική αξία κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης.

(1) Σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2003, Νόμος Ν.122 (Ι)/2003, ο ΔΣΜΚ δέχεται αιτήσεις από οποιοδήποτε χρήστη του συστήματος μεταφοράς για σύνδεση ή χρήση του συστήματος. Ο ΔΣΜΚ ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας και αφού ετοιμάσει σχετική μελέτη τιμολογεί τον αιτητή με ποσό που αντιπροσωπεύει το κόστος της ΑΗΚ για σύνδεση αιτητών (παραγωγών και μεγάλων καταναλωτών) στο δίκτυο μεταφοράς. Η ΑΗΚ ακολούθως χρεώνει τον ΔΣΜΚ το αντίστοιχο ποσό ώστε να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου. Το ποσό αυτό που αντιπροσωπεύει την κεφαλαιουχική συνεισφορά του τρίτου προς την ΑΗΚ δεν παρουσιάζεται ως έσοδο στις οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ.

Ο ΔΣΜΚ τιμολογεί ταυτόχρονα τον αιτητή ποσό που αντιπροσωπεύει ανάκτηση διοικητικών εξόδων του ΔΣΜΚ σε συμβόλαια για σύνδεση στο δίκτυο μεταφοράς. Το ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται στα εισοδήματα του ΔΣΜΚ και είναι καθορισμένο ως % επί της κεφαλαιουχικής συνεισφοράς που αναφέρεται πιο πάνω.

Ποσό ύψους €683.252 (2014: €268.466) αφορά προκαταβολή κεφαλαιουχικής συνεισφοράς για έργα σύνδεσης στο δίκτυο μεταφοράς τα οποία δεν έχουν προχωρήσει στο στάδιο της υλοποίησης.

18. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

	2015	2014
	€	€
Φόρος εισοδήματος	324	145.545
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	-	23.991
	<u>324</u>	<u>169.536</u>

19. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο ΔΣΜΚ δεν είχε ενδεχόμενες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

20. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι πιο κάτω συναλλαγές έγιναν με συνδεδεμένα μέρη:

20.1 Αμοιβή και επιδόματα Διευθυντή

	2015	2014
	€	€
Αμοιβή Διευθυντή υπό εκτελεστική ιδιότητα	87.185	87.185
Άλλες εισφορές	2.669	2.669
	<u>89.854</u>	<u>89.854</u>
Επίδομα ταξιδιών και παραστάσεων	6.970	6.970
Επίδομα Προέδρου επιτροπών κανόνων	1.089	1.089

20.2 Συναλλαγές με ΙΣΜ

	2015	2014
	€	€
Έσοδα ΔΣΜΚ:		
Τέλος ΔΣΜΚ	4.461.340	4.307.026
	<u>4.461.340</u>	<u>4.307.026</u>
Λειτουργικές δαπάνες ΔΣΜΚ:		
Χρέωση για δαπάνες προσωπικού και Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας (ΕΚΕΕ)	2.888.400	2.586.506
Πάγια χρέωση για παροχή τηλεπικοινωνιακής εγκατάστασης	3.570	3.568
Κατανάλωση ηλεκτρισμού	48.306	74.872
	<u>2.940.276</u>	<u>2.664.946</u>
Πώληση άλλων στοιχείων ενεργητικού	189.316	22.992

20.3 Συναλλαγές με ΡΑΕΚ

	2015	2014
	€	€
Τέλη άδειας προς ΡΑΕΚ	8.543	8.543

21. Δεσμεύσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ο ΔΣΜΚ είχε δεσμεύσεις για λειτουργικές δαπάνες για τις οποίες υπογράφηκαν συμβόλαια ύψους €910.161 (2014: €749.583).

	2015	2014
	€	€
Εντός ενός έτους		
Ενοίκια	107.095	105.600
Άλλες λειτουργικές δαπάνες	443.206	107.494
Αγορά άλλων στοιχείων ενεργητικού	-	484.606
Μεταξύ δύο και πέντε ετών		
Ενοίκια	36.128	35.200
Άλλες λειτουργικές δαπάνες	323.732	16.683
	<u>910.161</u>	<u>749.583</u>

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Γεγονότα μεταγενέστερα της κατάστασης οικονομικής θέσης

Δεν υπήρχαν οποιαδήποτε άλλα σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της κατάστασης οικονομικής θέσης που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Ανάλυση εξόδων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	2015	2014
	€	€
Έξοδα διοίκησης		
Μισθός Διευθυντή	87.185	87.185
Άλλες εισφορές	2.669	2.669
Μισθοί και έξοδα υπαλλήλων τοποθετημένων στον ΔΣΜΚ	2.634.098	2.370.430
Αμοιβή ελεγκτών	5.000	4.500
Αμοιβή ελεγκτών προηγούμενων ετών	500	400
Λογιστικά δικαιώματα	14.790	12.470
Δικηγορικά έξοδα	10.123	7.157
Αμοιβές τρίτων	201.796	93.599
Τέλη άδειας προς ΡΑΕΚ	8.543	8.543
Έξοδα ταξιδιών	17.632	10.916
Έξοδα παραστάσεων	22.492	19.694
Οδοιπορικά και μεταφορικά	642	74
Επιμόρφωση προσωπικού	25.153	615
Έξοδα ευημερίας υπαλλήλων αποσπασμένων στον ΔΣΜΚ	39.819	70.133
Διοικητικά έξοδα ΙΣΜ	64.281	65.000
Δημοσιεύσεις και διαφημίσεις	1.497	420
Διάφορα έξοδα	15.953	16.648
Ενοίκια	105.600	105.600
Κοινόχρηστα	5.576	5.697
Τηλέφωνα και ταχυδρομικά	18.927	23.617
Εκτυπωτικά και γραφική ύλη	4.981	4.772
Συνδρομές	191.896	177.415
Φωτισμός και θέρμανση	48.306	74.872
Προμήθειες και συντήρηση εξοπλισμού μεταφοράς και διανομής	50.400	34.354
Ασφάλειες	7.524	17.389
Έξοδα οχημάτων	982	1.145
Ενοίκιο χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	133.132	45.000
Συντήρηση κτηριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	18.991	19.670
Άμεσα έξοδα για συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα ΕΕ	2.647	5.066
	<u>3.741.135</u>	<u>3.285.050</u>

ΓΠ 129/2016-ηλεκτρονική έκδοση ISSN 2421-8472
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Ψηφιακή εκτύπωση:
Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας